

ΚΕΝΤΡΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ

Εκθέσεις 1

Ομάδα Εργασίας
Αμβρακικού

Πρόγραμμα
Αμβρακικού

Τόμος 5

Επισκόπηση της
Παγκόσμιας Αγοράς
Χελιών

Αθήνα 1990

Πρόγραμμα Αμβρακικού

Τόμος 5

Επισκόπηση
της Παγκόσμιας Αγοράς Χελιών

Εκθέσεις 1

Πρόγραμμα Αμβρακικού

Τόμος 5

Επισκόπηση της Παγκόσμιας Αγοράς Χελιών

Ομάδα Εργασίας

Υπεύθυνη

Καλλιόπη Καραμπάτσου-Παχάκη

Επιστημονική Ερευνήτρια ΚΕΠΕ

Κ. Αρβανίτης, Χημικός - Μηχανικός Α.Π.Θ.

Α. Γκατζέλια, Οικολόγος D.E.A.

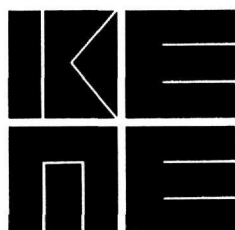
Κ. Δημητρίου, Οικονομολόγος Dr Rer. Oec.

Ε. Ζαλαχώρη, Ιχθυολόγος M.Sc.

Α. Κοτζαμπόπουλος, Οικονομολόγος M.A.

Συντάκτης

Κ. Δημητρίου

Αθήνα 1990

Copyright 1990

του Κέντρου Προγραμματισμού και Οικονομικών Ερευνών
Ιπποκράτους 22, 106 80 Αθήνα

Ο τόμος αυτός, πέμπτος του Προγράμματος Αμβρακικού, περιλαμβάνει τη μελέτη της αγοράς του χελιού που έγινε μετά από αίτημα των αλιευτικών συνεταιρισμών της περιοχής, που επιθυμούσαν να ενεργοποιηθούν στην απευθείας διάθεση των χελιών τους στη διεθνή αγορά.

Οι υπόλοιποι τόμοι της σειράς περιλαμβάνουν:

1ος τόμος: Η Προγραμματική Σύμβαση. Περιλαμβάνει: εισαγωγικό κεφάλαιο για τη μεθοδολογία του Προγράμματος, το κείμενο της "Προγραμματικής", έκθεση σχετικά με την πορεία υλοποίησής της, την εισηγητική έκθεση του ΚΕΠΕ, που αποτέλεσε τη βάση για τη διαμόρφωση του προγράμματος, και τις εισηγήσεις των Υπουργείων πάνω σε τεχνικά θέματα, οι οποίες αποτέλεσαν υποστηρικτικό υλικό για την κατάρτιση της προγραμματικής σύμβασης.

2ος τόμος: Πενταετές πρόγραμμα ανάπτυξης - Τελική έκθεση. Περιλαμβάνει: συνθετική παρουσίαση της περιοχής μελέτης, κατευθύνσεις πολιτικής για τους βασικούς τομείς της οικονομίας και την αναπτυξιακή στρατηγική των επιλεγμένων κλάδων αιχμής. Στον τόμο αυτό γίνεται και η προσπάθεια σύνθεσης των αναπτυξιακών επιδιώξεων με τις ανάγκες προστασίας του περιβάλλοντος.

3ος τόμος: Πενταετές πρόγραμμα ανάπτυξης - τομεακή ανάλυση. Περιλαμβάνει: ανάλυση και αναπτυξιακές προτάσεις για τον πρω-

τογενή και δευτερογενή τομέα. διερεύνηση ορισμένων μεμονωμένων αναπτυξιακών θεμάτων, όπως π.χ. οι προοπτικές βιωσιμότητας της Εταιρείας Ανάπτυξης Αμβρακικού. προγράμματα δράσης πενταετούς προοπτικής για τους κλάδους αιχμής, και συγκεκριμένα για αλιευτική και ιχθυοτροφική ανάπτυξη, ήπιες μορφές τουρισμού και προστασία περιβάλλοντος (προστασία υγροβιότοπων και διαχείριση λιμμάτων και αποβλήτων).

4ος τόμος: Ειδικές μελέτες. Περιλαμβάνει: συνοπτική παρουσίαση του Προγράμματος Αμβρακικού, και μια σειρά από εξειδικευμένες μελέτες που χρησίμευσαν για την προώθηση συγκεκριμένων προβλέψεων της Προγραμματικής Σύμβασης ή αναπτυξιακών πρωτοβουλιών των τοπικών φορέων, και οι οποίες έχουν γενικότερο ενδιαφέρον για τη διάδοση της γνώσης πάνω στους συγκεκριμένους τομείς. Ο τόμος ειδικότερα περιέχει:

- Πρόταση διαχείρισης των λιμνοθαλασσών του Βόρειου Αμβρακικού για αλιευτική ανάπτυξη και προστασία των βιοτόπων.
- Σχέδιο δημιουργίας "φυσικού καταφυγίου" (εθνικού πάρκου) στον Βόρειο Αμβρακικό.
- Ιχθυολογική μελέτη για πρότυπη μονάδα εντατικής εκτροφής χελιών και για μονάδα ιχθυοκλωβών (2 μελέτες).
- Επισκόπηση της παγκόσμιας αγοράς χελιού (συνοπτική παρουσίαση της πλήρους μελέτης).
- Σύστημα παρακολούθησης της ποιότητας των επιφανειακών υδάτων (πρόταση άμεσης εφαρμογής).

ΚΑΛΛΙΟΠΗ ΠΑΧΑΚΗ

Υπεύθυνη της Ομάδας
Αμβρακικού του ΚΕΠΕ

Η παρούσα έρευνα εντάσσεται στις δραστηριότητες του ΚΕΠΕ να συνδράμει ενεργά στην προώθηση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών στην περιοχή Αμβρακικού, ιδιαίτερα όταν αυτές προέρχονται από την τοπική αυτοδιοίκηση και τις περιφερειακές αρχές.

Η προσπάθεια του ΚΕΠΕ στράφηκε προς την κατεύθυνση της σύνταξης μελέτης για την αγορά χελιών, μετά από έντονο ενδιαφέρον που επέδειξαν συνεταιρισμοί της Άρτας καθώς και πολλοί άλλοι παράγοντες της περιοχής Αμβρακικού για ανάπτυξη μικρομεσαίων μονάδων χελοκαλλιέργειας εντατικής ή ημιεντατικής μορφής.

Το μεγαλύτερο βάρος της έρευνας έπεσε στις αγορές της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, στις χώρες της οποίας εξάγονται τα ελληνικά χέλια σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα. Έτσι εξετάστηκαν τόσο οι βασικότερες ευρωπαϊκές αγορές χελιού, όπως της Δ. Γερμανίας, της Ολλανδίας, της Ιταλίας και της Δανίας, όσο και οι δευτερεύουσες ευρωπαϊκές αγορές όπως της Γαλλίας, της Μ. Βρετανίας, της Ιρλανδίας και του Βελγίου/Λουξεμβούργου. Ακολούθως εξετάστηκαν οι αγορές χελιών των Ηνωμένων Πολιτειών και της Ιαπωνίας που αποτελεί την πρώτη χώρα στον κόσμο, όσον αφορά την παραγωγή και κατανάλωση χελιών.

Η μελέτη αυτή στηρίχθηκε σε στοιχεία, η συλλογή των οποίων προήλθε μετά από κοπιώδη διαδικασία. Θα ήθελα με την ευκαιρία αυτή να ευχαριστήσω τους Έλληνες Εμπορικούς Ακολουθούς στις πρωτεύουσες των χωρών-μελών της ΕΟΚ, καθώς επίσης και Ερευνητικά Ινστιτούτα των ιδίων χωρών. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τον κ. Ρ. Γιαννόπουλο της Ένωσης Ιχθυοτροφικών

και Αλιευτικών Συνεταιρισμών που παρέσχε στην αρχή της έρευνας πολύτιμες κατευθύνσεις.

Για την ηθική υποστήριξη κατά τη διάρκεια της μελέτης, θα ήθελα να απευθύνω τις ευχαριστίες μου στα λοιπά μέλη της "Ομάδας Αμβρακικού" (Έφη Ζαλαχώρη, Άννα Γκατζέλια, Κωνσταντίνο Αρβανίτη, Αλέκο Κοτζαμπόπουλο), και οπωσδήποτε την Κα Καλλιόπη Παχάκη για τα εποικοδομητικά της σχόλια.

Ευχαριστίες οφείλω επίσης και στην ομάδα δακτυλογραφίσεων του ΚΕΠΕ αποτελούμενη από τις κυρίες Δήμητρα Αλαμάνου, Ανδριάννα Κλαμάρη, Ελευθερία Αλαμάνου και Παναγιώτα Λάμπρου, η οποία και σήκωσε το μεγαλύτερο φορτίο της εργασίας.

Τέλος ευχαριστίες αρμόζουν και σε όλους εκείνους που με διάφορους τρόπους βοήθησαν την ολοκλήρωση της μελέτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Α. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Σεπτέμβριος 1986

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σελίδα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΧΕΛΙΩΝ

1.1. Εισαγωγή	25
1.2. Τα καφετιά χέλια (brown eels)	26
1.3. Τα ασημόχελα (silver eels)	28
1.4. Βασικά προβλήματα χελιοτροφίας	30
1.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	32

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΙΔΗ ΧΕΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΓΟΡΑ

2.1. Το ευρωπαϊκό χέλι (<i>anguilla anguilla</i>)	33
2.1.1. Γενικά	33
2.1.2. Αλιεία ευρωπαϊκών χελιών	35
2.1.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα ...	36
2.2. Το γαπωνέζικο χέλι (<i>anguilla japonica</i>)	39
2.2.1. Γενικά	39
2.2.2. Αλιεία γαπωνέζικων χελιών	40
2.2.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα ...	40
2.3. Το αμερικανικό χέλι (<i>anguilla rostrata</i>)	42
2.3.1. Γενικά	42
2.3.2. Αλιεία αμερικανικού χελιού	43
2.3.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα ...	43
2.4. Το αυστραλέζικο χέλι (<i>anguilla australis</i>)	45
2.4.1. Γενικά	45
2.4.2. Αλιεία αυστραλέζικου χελιού	45
2.4.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα ...	46

2.5. Συμπεράσματα	47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΧΕΛΙΩΝ

3.1. Τρόποι κατανάλωσης των χελιών	53
3.1.1. Εισαγωγή	53
3.1.2. Καπνιστά χέλια	53
3.1.3. Χέλια ζελέ	55
3.1.4. Χέλια σε κονσέρβα	57
3.1.5. Το γιαπωνέζικο καμπαγιάκι	57
3.1.6. Εδέσματα χελιού	58
3.2. Τρόποι μεταφοράς των χελιών	59
3.2.1. Γενικά	59
3.2.2. Οδική μεταφορά	60
3.2.3. Θαλάσσια μεταφορά	63
3.2.4. Αεροπορική μεταφορά	63

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

4.1. Παραγωγή χελιών	65
4.2. Κατανάλωση χελιών	66
4.3. Εισαγωγές χελιών	69
4.3.1. Εισαγωγές νωπών χελιών	70
4.3.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών	73
4.3.3. Εισαγωγές καπνιστών χελιών	78
4.4. Εξαγωγές χελιών	82

Σελίδα

4.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών	82
4.4.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών	86
4.4.3. Εξαγωγές καπνιστών χελιών	90
4.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	95
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 4	99

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

5.1. Παραγωγή και κατανάλωση	102
5.2. Εισαγωγές χελιών	104
5.3. Εξαγωγές χελιών	106
5.3.1. Γενικά	106
5.3.2. Συνολικές εξαγωγές	107
5.3.3. Ανάλυση των εξαγωγών κατά χώρα προορισμού	111
5.3.4. Ανάλυση των εξαγωγών κατά εξαγωγική περίοδο	119
5.4. Δίκτυο εμπορίας ελληνικών χελιών	125
5.4.1. Υπάρχουσα κατάσταση	125
5.4.2. Βελτίωση του υπάρχοντος δικτύου διάθεσης χελιών	129
5.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	131
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 5	135

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΥΤΙΚΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

6.1. Εγχώρια παραγωγή	141
6.2. Εγχώρια κατανάλωση	142
6.3. Εισαγωγές χελιών	145

6.3.1. Εισαγωγές φρέσκων ή διατηρημένων με απλή ψύξη	145
6.3.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών	147
6.3.3. Εισαγωγές καπνιστών χελιών	150
6.4. Εξαγωγές χελιών Δ. Γερμανίας	154
6.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών	154
6.4.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών	156
6.4.3. Εξαγωγές καπνιστών χελιών	157
6.5. Δίκτυα διανομής χελιών	157
6.6. Υγειονομικές και νομοθετικές ρυθμίσεις	162
6.7. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	162
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 6	165

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

7.1. Εγχώρια παραγωγή	170
7.2. Εισαγωγές χελιών	171
7.2.1. Εισαγωγές νωπών χελιών	173
7.2.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών	174
7.2.3. Εισαγωγές καπνιστών χελιών	178
7.3. Εξαγωγές χελιών	179
7.3.1. Εξαγωγές νωπών χελιών	179
7.3.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών	182
7.3.3. Εξαγωγές καπνιστών χελιών	183
7.4. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	187
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 7	189

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΙΤΑΛΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

8.1. Παραγωγή χελιών	196
8.2. Κατανάλωση χελιών	199
8.3. Εισαγωγές χελιών	202
8.3.1. Εισαγωγές νωπών χελιών	203
8.3.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων	204
8.4. Εξαγωγές χελιών	205
8.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών	211
8.4.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων	211
8.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	212
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 8	217

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΔΑΝΕΖΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

9.1. Παραγωγή χελιών	221
9.2. Κατανάλωση χελιών	224
9.3. Εισαγωγές χελιών	226
9.3.1. Εισαγωγές νωπών χελιών	226
9.3.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών	228
9.4. Εξαγωγές χελιών	232
9.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών	232
9.4.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών	237
9.4.3. Εξαγωγές καπνιστών χελιών	240
9.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	242

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 9	247
-----------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

10.1. Παραγωγή χελιών	250
10.2. Κατανάλωση χελιών	252
10.3. Εισαγωγές χελιών	253
10.4. Εξαγωγές χελιών	255
10.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών	258
10.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	260
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 10	263

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

11.1. Παραγωγή χελιών	268
11.2. Κατανάλωση χελιών	270
11.3. Εισαγωγές χελιών	272
11.4. Εξαγωγές χελιών	274
11.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών	276
11.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	280
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 11	283

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΙΡΑΝΑΔΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

12.1. Παραγωγή χελιών	288
-----------------------------	-----

12.2. Κατανάλωση χελιών	289
12.3. Εξαγωγές χελιών	290
12.4. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	294
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 12	297

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΒΕΛΓΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

13.1. Παραγωγή χελιών	299
13.2. Κατανάλωση χελιών	300
13.3. Εισαγωγές χελιών	303
13.3.1. Εισαγωγές φρέσκων χελιών	303
13.4. Εξαγωγές χελιών	308
13.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	310
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 13	313

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

14.1. Παραγωγή και κατανάλωση χελιών	318
14.2. Εξαγωγές χελιών	320
14.2.1. Εξαγωγές ζωντανών χελιών	321
14.2.2. Εξαγωγές μη ζωντανών χελιών	322
14.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	324
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 14	327

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

15.1. Παραγωγή χελιών	331
15.2. Κατανάλωση χελιών	334
15.3. Εισαγωγές μικρών χελιών (elvers)	339
15.4. Εισαγωγές ζωντανών χελιών	343
15.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα	344
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 15	349

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	354
--------------------------------	-----

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	361
--------------------	-----

ΠΙΝΑΚΕΣ

Σελίδα

Πίνακας 1:	Αλιεία ευρωπαϊκών χελιών κατά χώρες, 1980-1983	37
Πίνακας 2:	Αλιεία γιαπωνέζικων χελιών κατά χώρες και περιοχές αλιείας, 1980-1983	41
Πίνακας 3:	Αλιεία αμερικανικών χελιών κατά χώρες, 1980-1983	44
Πίνακας 4:	Αλιεία αυστραλέζικων χελιών κατά χώρες, 1980-1983	46
Πίνακας 5:	Μέσες τιμές (fixing) ξένων συναλλαγμάτων και Ευρωπαϊκής Νομισματικής Μονάδας	51
Πίνακας 6:	Παραγωγή χελιών ΕΟΚ κατά χώρα-μέλος για το διάστημα 1980-1985	67
Πίνακας 7:	ΕΟΚ (των 10): Κατανάλωση χελιών 1981-1985	69
Πίνακας 8:	ΕΟΚ (10): Εισαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη χελιών (0301070), 1981-1985, κατά χώρα προέλευσης	74
Πίνακας 9:	ΕΟΚ (των 10-EUR 10): Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301080), 1981-1985, κατά χώρα προέλευσης	80
Πίνακας 10:	ΕΟΚ: Εισαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51) κατά χώρα προέλευσης, 1983-1985	83
Πίνακας 11:	ΕΟΚ: Εξαγωγές φρέσκων χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη, 1981-1985, κατά χώρα προορισμού	88
Πίνακας 12:	ΕΟΚ: Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301080), κατά χώρα προορισμού, 1981-1985	92

Πίνακας 13:	ΕΟΚ: Εξαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51) κατά χώρα προορισμού, 1983-1985	96
Πίνακας 14:	Ελλάδα: Εισαγωγές χελιών κατά χώρα προέλευσης, 1984	106
Πίνακας 15:	Ελλάδα: Εξαγωγές χελιών κατά είδος προϊόντος και κατά χώρα προορισμού, 1981-1985	112
Πίνακας 16:	Συνολικές εισαγωγές των χωρών της ΕΟΚ από την Ελλάδα, κατά προϊόν, ποσότητα και αξία, 1979-1985	114
Πίνακας 17:	Εξαγωγές Ελλάδος σε χέλια το 1981, κατά χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία (νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη)	115
Πίνακας 18:	Εξαγωγές Ελλάδος σε χέλια το 1982, κατά χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία (νωπά και κατεψυγμένα)	116
Πίνακας 19:	Εξαγωγές ελληνικών χελιών (030107 και 030108) κατά χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία κατά το 1983	117
Πίνακας 20:	Εξαγωγές Ελλάδος σε χέλια (030107 και 030108) το 1984, κατά χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία	118
Πίνακας 21:	Εξαγωγές Ελλάδος σε χέλια (030107 και 030108) κατά χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία, 1985	119
Πίνακας 22:	Εξαγωγές ελληνικών χελιών (φρέσκων ή διατηρημένων με απλή ψύξη) κατά την πρώτη εξαγωγική περίοδο (1.12-31.3) του 1984 .	121
Πίνακας 23:	Εξαγωγές ελληνικών χελιών (νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη) κατά την τρίτη εξαγωγική περίοδο (1.10-30.11)	122

Πίνακας 24:	Εξαγωγές ελληνικών κατεψυγμένων χελιών (030108) του 1984 κατά χώρα προορισμού .	124
Πίνακας 25:	Εξαγωγές χελιών 1984 κατά εξαγωγική περίοδο, ποσότητα και αξία	126
Πίνακας 26:	Δ. Γερμανία: Κατανάλωση χελιών 1981-1985	144
Πίνακας 27:	Δ. Γερμανία: Εισαγωγές χελιών φρέσκων ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301070) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	148
Πίνακας 28:	Δ. Γερμανία: Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301080) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	152
Πίνακας 29:	Δ. Γερμανία: Εισαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51) κατά χώρα προέλευσης, 1983-1985	155
Πίνακας 30:	Δ. Γερμανία: Εξαγωγές χελιών κατά προϊόν και κατά χώρα προορισμού, 1981-1985	158
Πίνακας 31:	Ολλανδία: Κατανάλωση χελιών 1980-1985 νωπών (0301070) ή κατεψυγμένων (0301080)	172
Πίνακας 32:	Ολλανδία: Εισαγωγές νωπών χελιών (03010.70) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	176
Πίνακας 33:	Ολλανδία: Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301080) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	180
Πίνακας 34:	Ολλανδία: Εξαγωγές χελιών κατά προϊόν και κατά χώρα, 1981-1985	184
Πίνακας 34α:	Ολλανδία: Εξαγωγές καπνιστών χελιών κατά χώρα, 1981-1985	186
Πίνακας 35:	Ιταλία: Κατανάλωση χελιών, 1980-1985 ...	201

Πίνακας 36:	Ιταλία: Εισαγωγές χελιών κατά κατηγορία προϊόντος και ποσότητα, 1980-1985	202
Πίνακας 37:	Ιταλία: Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	206
Πίνακας 38:	Ιταλία: Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	208
Πίνακας 39:	Ιταλία: Εξαγωγές χελιών κατά κατηγορία προϊόντος και ποσότητα, 1980-1985	210
Πίνακας 40:	Ιταλία: Εξαγωγές χελιών κατά κατηγορία προϊόντος (0301.07 και 0301.08) και κατά χώρα προορισμού, 1981-1985	214
Πίνακας 41:	Δανία: Εξέλιξη της παραγωγής χελιών προερχόμενης από αλιεία ελεύθερων χελιών, 1976-1985	223
Πίνακας 42:	Δανία: Κατανάλωση χελιών, 1980-1985	225
Πίνακας 43:	Δανία: Εισαγωγές χελιών κατά προϊόν και ποσότητα, 1981-1985	227
Πίνακας 44:	Δανία: Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	230
Πίνακας 45:	Δανία: Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	234
Πίνακας 46:	Δανία: Εξαγωγές χελιών κατά ποσότητα και είδος προϊόντος, 1981-1985	236
Πίνακας 47:	Δανία: Εξαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προορισμού, 1981-1985	238

Πίνακας 48:	Δανία: Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά χώρα προορισμού, 1981-1985	241
Πίνακας 49:	Δανία: Εξαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51) κατά χώρα προορισμού, 1983-1985	243
Πίνακας 50:	Γαλλία: Κατανάλωση χελιών, 1980-1985 ...	254
Πίνακας 51:	Γαλλία: Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07), κατεψυγμένων (0301.08) και καπνιστών (0302.51) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985	256
Πίνακας 52:	Γαλλία: Εξαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) και κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985	259
Πίνακας 53:	Γαλλία: Εξαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προορισμού, 1981-1985	261
Πίνακας 54:	Μ. Βρετανία: Κατανάλωση χελιών, 1981-1985	272
Πίνακας 55:	Μ. Βρετανία: Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07), κατεψυγμένων (0301.08) και καπνιστών χελιών (0302.51)	275
Πίνακας 56:	Μ. Βρετανία: Εξαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) και κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985	277
Πίνακας 57:	Μ. Βρετανία: Εξαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προορισμού, 1981-1985	278
Πίνακας 58:	Ιρλανδία: Κατανάλωση χελιών, 1981-1985 .	290
Πίνακας 59:	Ιρλανδία: Εξαγωγές νωπών (0301.07) και κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985	292

Πίνακας 60:	Ιρλανδία: Εξαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη και κατεψυγμένων, κατά ποσότητα, αξία και αξία μονάδας, 1980-1985	293
Πίνακας 61:	Βέλγιο/Λουξεμβούργο: Κατανάλωση χελιών, 1980-1985	302
Πίνακας 62:	Βέλγιο/Λουξεμβούργο: Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07), κατεψυγμένων (0301.08) και καπνιστών (0302.51) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985	304
Πίνακας 63:	Βέλγιο/Λουξεμβούργο: Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985	306
Πίνακας 64:	Βέλγιο/Λουξεμβούργο: Εξαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη και κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985	309
Πίνακας 65:	ΗΠΑ: Εξαγωγές ζωντανών χελιών κατά χώρα προορισμού (0340021), 1982-1985	323
Πίνακας 66:	ΗΠΑ: Εξαγωγές μη ζωντανών χελιών (0340022) - ολόκληρων ή εξεντερισμένων, φρέσκων ή διατηρημένων με απλή ψύξη, κατεψυγμένων - κατά χώρα προορισμού, 1982-1985	325
Πίνακας 67:	Ιαπωνία: Εισαγωγές μικρών χελιών για καλλιέργεια (0301.211) κατά χώρα προέλευσης, 1982-1984	342
Πίνακας 68:	Ιαπωνία: Εισαγωγές ζωντανών χελιών (0301.241) κατά χώρα προέλευσης, 1982-1984	345

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΓΕΝΙΚΑ ΠΕΡΙ ΧΕΛΙΩΝ

1.1. Εισαγωγή

Το χέλι ήταν γνωστό στην Ελλάδα από την εποχή του Αριστοτέλη και αργότερα πολλοί ασχολήθηκαν επιστημονικά με αυτό. Το χέλι (*anguilla*) υπάγεται στα τελεόστεα ψάρια, στην τάξη των απόδων και στην οικογένεια των *anguilleidae*. Ζει στα ηπειρωτικά νερά και αναπαράγεται στη θάλασσα. Στην περιοχή του Ατλαντικού και βόρεια του Ισημερινού συναντάται το ευρωπαϊκό χέλι (*anguilla anguilla*) και το αμερικανικό (*anguilla rostrata*). Και τα δύο αναπαράγονται στη θάλασσα του Σαργασών.

Τα υπόλοιπα είδη που είναι 16 τον αριθμόν, ευρίσκονται στον Ειρηνικό και τον Ινδικό Ωκεανό. Δεν υπάρχει χέλι στο νότιο ημισφαίριο στον Ατλαντικό Ωκεανό, ούτε στην ανατολική πλευρά της Αμερικανικής Ηπείρου νότια του Ισημερινού και της Δυτικής Αφρικής. Εμφανίζεται στο νότιο άκρο της Αφρικής και την ανατολική της πλευρά και σε όλο το μήκος του Ινδικού.

Στο Ινδομαλαϊκό Πέλαγος δεν απαντάται στις πλευρές των νησιών που βρέχονται από τη μεγάλη και αβαθή θαλάσσια περιοχή που εκτείνεται μεταξύ των νησιών Σουμάτρας, Ιάβας, Βόρνεο και Ινδιών. Στον Ειρηνικό συναντάται μέχρι τα νησιά Μάρσαλ, ενώ στη Δυτική Αμερική είναι ανύπαρκτο.

Ο πολλαπλασιασμός του χελιού γίνεται όπως με τα κοινά

ψάρια, με τη μόνη διαφορά ότι το χέλι αναπαράγεται μία φορά μόνο στη ζωή του, σε συγκεκριμένο τόπο, ενώ τα λοιπά ψάρια κάθε χρόνο. Από το γονιμοποιημένο ωάριο του χελιού βγαίνει μια προνύμφη, ο λεπτοκέφαλος, που μεταμορφώνεται σε τέλειο ψάρι, τον έγχελυ (χέλι), ο οποίος και -στην περίπτωση του ευρωπαϊκού χελιού- εμπλουτίζει τα υδάτινα συστήματα της Ηπειρωτικής Ευρώπης.

Η ιδιαίτερη σημασία του χελιού για την Ελλάδα έγκειται στο γεγονός ότι αποτελεί το μόνο ψάρι των γλυκών υδάτων που εξάγεται σε σημαντικές ποσότητες.

1.2. Τα καφετιά χέλια (brown eels)

Τα χέλια αλιεύονται σε δύο στάδια της ανάπτυξής τους. Το πρώτο είναι κατά τη διάρκεια της εκτροφής τους, όταν είναι καφετιά ή κίτρινα και δεν έχουν συμπληρώσει το βιολογικό τους κύκλο. Το δεύτερο όταν η εκτροφή έχει τελειώσει και τα μεγάλα και ώριμα ασημόχελα αρχίζουν το ταξίδι επιστροφής στη θάλασσα των Σαργασών, όταν λαμβάνει χώρα η αναπαραγωγή τους.

Στα διάφορα αυτά στάδια χρησιμοποιείται διαφορετικός εξοπλισμός αλίευσης των χελιών, αφού τα καφετιά (ή κίτρινα) χέλια εκδηλώνουν διαφορετικά πρότυπα συμπεριφοράς σε σχέση με τα ασημόχελα.

Τα καφετιά χέλια ή κιτρινωπά είναι νυκτόβια και τρέφονται στην κοίτη των ποταμών κυρίως τη νύχτα, ενώ την ημέρα αποφεύγουν το φως του ήλιου μέσα σε φύκια, κάτω από πέτρες ή μέσα στη λάσπη. Η νομοθεσία της κάθε χώρας καθορίζει και το ελάχιστο μέγεθος ή βάρος αλίευσης των καφετιών χελιών. Για παράδειγμα στην Ολλανδία το ελάχιστο επιτρεπτό μέγεθος είναι

28 εκατοστά.

Ενώ τα μεγαλύτερα χέλια έχουν μεγαλύτερη ευαισθησία στο φως της ημέρας από τα μικρότερα, αυτά με τη σειρά τους έχουν μεγαλύτερη ευαισθησία στη θερμοκρασία των υδάτων. Γενικά όμως μπορεί να ειπωθεί πως η θερμοκρασία του νερού καθορίζει και την αλιευτική περίοδο που στην Ευρώπη είναι Απρίλιος/Μάιος μέχρι το Σεπτέμβριο. Μετά τον Σεπτέμβριο το ενδιαφέρον των ψαράδων μετατοπίζεται στα πολύτιμα ασημόχελα. Τα σύγνεργα που χρησιμοποιούνται για την αλιεία των καφετιών χελιών είναι σχετικά απλά, αφού ελκύονται στην αρχή περίπου της περιόδου με ειδικές παγίδες χελιών με δόλωμα. Κατά τη διάρκεια του χειμώνα κείτονται ακίνητα στη λάσπη της κοίτης των ποταμών.

Το καλοκαίρι μπορεί να λάβει χώρα μετανάστευση καφετιών χελιών σε περιορισμένο όμως βαθμό από μια περιοχή σε άλλη, πάντα αντίθετα στο ρεύμα, κυρίως όταν υπάρχει αφθονότερη τροφή καρκινοειδών, ιχθύων κλπ. στα ενδότερα.

Αυτές οι μεταναστευτικές κινήσεις αρχίζουν τον Απρίλιο με θερμοκρασία 8-9°C, και συνεχίζονται μέχρι το τέλος του φθινοπώρου, ενώ αυξάνεται ο ρυθμός μετανάστευσης όταν αυξάνεται η θερμοκρασία.

Η μετανάστευση λαμβάνει χώρα κυρίως κατά τη διάρκεια της νύχτας με τη μεγαλύτερη πυκνότητα χελιών μετά το σούρουπο και τη μικρότερη πριν το χάραμα. Στη χάση του φεγγαριού και στην περίοδο νέας σελήνης σημειώνεται η μεγαλύτερη μεταναστευτική κίνηση, η οποία κατευθύνεται προς πλουσιότερες περιοχές τροφοδοσίας, είτε σε περιοχές διαχείμασης.

Τα καφετιά χέλια έχουν πολύ αποτελεσματικά και ευαίσθητα όργανα όσφρησης σε αντίθεση με την κακή όραση σε αυτό

το στάδιο. Έτσι, χημικά που χρησιμοποιούνται για τη συντήρηση διχτυών ή για κόμπους μπορεί ακόμα και να απωθούν τα χέλια, ενώ στα καταφύγια τους αντιδρούν πολύ σε δυνατές και ασυνήθιστες μυρωδιές, τόσο πολύ που μπορούν να μολυνθούν σε σημαντικό βαθμό χωρίς να μετακινηθούν. Έχουν ιδιαίτερη αδυναμία σε παγίδες που μοιάζουν με καταφύγια, όχι μόνο λόγω της ευαισθησίας τους στο φως αλλά και λόγω της ανάγκης τους να έλθουν σε επαφή με σταθερή επιφάνεια. Κατά τη διάρκεια καταγίδων είναι νευρικά και ανήσυχα.

1.3. Τα ασημόχελα (silver eels)

Λέγονται έτσι από το ασημί χρώμα της κοιλιακής τους χώρας, πράγμα δηλωτικό της γενετικής τους ωριμότητας, και ετοιμότητας να αρχίσουν το ταξίδι τους προς το χώρο αναπαραγωγής τους. Άλλα σημάδια μπορεί να είναι τα πολύ μεγάλα μάτια και η απόκτηση επιμήκων θωρακικών πτερυγίων, που θα τα επιτρέψουν να κολυμπήσουν για μεγάλα διαστήματα χωρίς διακοπή, αφού η απόσταση που πρέπει να διανύσουν κατά το ταξίδι αυτό ανέρχεται σε 3.600 μίλια.

Το περιεχόμενο λίπους του ευρωπαϊκού ασημόχελου μπορεί να ανέρχεται στο 28%, σε αντίθεση με το καφετί χέλι που περιέχει μόνο 11% λίπος περίπου.

Η θερμική αξία των ώριμων χελιών ανέρχεται στις 1.350 θερμίδες ανά λίμπρα, και μπορεί να συγκριθεί με άλλες μορφές ζωικής πρωτεΐνης. Στην άριστη κατάσταση βρίσκονται όταν ζυγίζουν περίπου 2 κιλά, αλλά τότε απαιτούνται μεγάλα, σταθερά και σχετικά ακριβά εργαλεία για την αλίευσή τους, ενώ στους γρήγορους ποταμούς είναι σχεδόν αδύνατη η σύλληψή τους.

Επειδή στο στάδιο αυτό σταμάτησε η τροφοδοσία τους, μπορούν να αλιευθούν μόνο όταν μεταναστεύουν προς τη θάλασσα, προς το τέλος του χρόνου ιδίως τον Οκτώβριο και Νοέμβριο. Στην αρχή της μεταναστευτικής περιόδου φεύγουν πρώτα τα μεγάλα αρσενικά, ενώ προς το τέλος μεταναστεύουν κυρίως τα θηλυκά χέλια.

Η μεγάλη μάζα μεταναστεύει όταν όλες οι συνθήκες είναι ευνοϊκές σε δύο ή τρεις νύχτες και πιο συγκεκριμένα μεταξύ της δύσης του ήλιου και τα μεσάνυχτα.

Μεγαλύτερο βάθος νερού μπορεί να καθυστερήσει κάπως τη μετανάστευση των ασημόχελων, ενώ το φεγγάρι παίζει μεγάλο ρόλο στις μεταναστευτικές κινήσεις, οι οποίες πυκνώνουν μεταξύ τελευταίου και πρώτου τετάρτου, όταν οι νύχτες είναι θεοσκοτεινές. Αυξήσεις στο ρυθμό ροής των υδάτων συνεπάγονται θετική επίδραση στα μεταναστευτικά ρεύματα των χελιών, ενώ οι καταγίγδες ευνοούν τις κινήσεις τους λόγω θολών υδάτων. Παρατηρήθηκε επίσης πως μικροσεισμοί ευνοούν τη μετανάστευση των ασημόχελων. Μερικοί ψαράδες κρατούν ασημόχελα σε δοχείο και μόλις παρατηρήσουν νευρικότητα και ανησυχία, βγαίνουν έξω για ψάρεμα.

Στα βαθύτερα νερά και στα δυνατότερα ρεύματα εκδηλώνουν την προτίμησή τους τα ασημόχελα, για να καταναλίσκουν ελάχιστη ενέργεια. Η μετανάστευση των χελιών αυτών από τα γλυκέα ύδατα μπορεί να προκληθεί με την εισαγωγή θαλάσσιου νερού, μέθοδος που έχει ευρεία εφαρμογή στη Βόρεια Ιταλία.

Στην περίπτωση ισχυρών ανέμων προς την ίδια κατεύθυνση των ποτάμιων ρευμάτων έχουμε αύξηση του μεταναστευτικού ρεύματος των ασημόχελων. Στη Βόρεια Ιρλανδία ένας δυνατός άνεμος στη λίμνη Λοχ-Νες αυξάνει τις αλιευόμενες ποσότητες στον πο-

ταμό Bann. Το τεχνητό φως θα μπορούσε να αλλάξει την πορεία μετανάστευσης των χελιών, αλλά δεν χρησιμοποιείται σε εμπορική κλίμακα. Είναι επίσης αμφίβολο εάν η χρήση ηλεκτρισμού μπορεί να αλλάξει την πορεία των ασημόχελων.

Ελάχιστα ασημόχελα αλιεύονται στη θάλασσα, ενώ η πλειονότητα πιάνεται στα υφάλμυρα νερά, είτε γιατί δεν κολυμπάνε βαθιά, είτε γιατί δεν συγκεντρώνονται μαζικά. Η μεγαλύτερη απόσταση που καλύπτουν τη νύχτα ανέρχεται σε 60 χλμ., οπωσδήποτε όμως δεν γνωρίζουμε πολλά ούτε για την πορεία που ακολουθούν, ούτε για τα πρότυπα συμπεριφοράς των ασημόχελων.

1.4. Βασικά προβλήματα χελοτροφίας

α. Ένα από τα βασικότερα προβλήματα της καλλιέργειας χελιών είναι η εξασφάλιση του γόνου που δεν είναι πάντοτε σίγουρη. Και αυτό γιατί χρόνο με το χρόνο παρατηρείται κάποια στενότητα στην αλλευση και διάθεση των μικρών χελιών (elvers), που είναι απαραίτητα για την ομαλή λειτουργία μιας μονάδας. Η τεχνητή παραγωγή μικρών χελιών σε ιχθυογεννητικούς σταθμούς είναι ακόμη όνειρο. Βιώσιμα αυγά χελιών που κρατούνται στο εργαστήριο φαίνεται ότι πέτυχαν για πρώτη φορά στον κόσμο στο Ινστιτούτο Ζωολογίας της Μπιελωρόσκινης Ακαδημίας των επιστημών, ανοίγοντας έτσι προοπτικές τεχνητής γονιμοποίησης των χελιών. Πιστεύεται ότι σε λίγα χρόνια οι επιστήμονες θα πετύχουν την ωτοκία των χελιών σε εμπορική πλέον κλίμακα.

β. Ένα άλλο πρόβλημα είναι οι ελεγχόμενες συνθήκες ιδιαίτερα όσον αφορά τη θερμοκρασία, γιατί διαφορετικά επιμηκύνεται η περίοδος ανάπτυξης του χελιού. Στη Δανία π.χ., για να φθάσει το χέλι τα 250 γραμμ. σε φυσικές συνθήκες χρειαζέ-

ται 5-8 χρόνια, γιατί στις ψυχρές περιόδους το χέλι πέφτει σε χειμέρια νάρκη. Αν όμως υπάρχει σταθερή θερμοκρασία στους 25°C, τότε απαιτούνται μόνο 18 μήνες για την ίδια ανάπτυξη. Γι' αυτό το Δανικό Ινστιτούτο Ιχθυοκαλλιέργειας επιδόθηκε στην τελειοποίηση των συστημάτων ανακύκλωσης για περιορισμό του λειτουργικού κόστους. Η έρευνα στον τομέα της χελοκαλλιέργειας ωθείται από τη μεγάλη ζήτηση στην Ευρώπη για το χέλι και κατά συνέπεια από τις υψηλές τιμές για το προϊόν αυτό, αφού στη Δανία οι τιμές των χελιών είναι τετραπλάσιες της πέστροφας.

γ. Ένα άλλο πρόβλημα είναι ο έλεγχος των ασθενειών των χελιών που σε λίγο διάστημα μπορούν να αφανίσουν ολόκληρο ιχθυοτροφείο. Οι ασθένειες βακτηριακής υφής οφείλονται κυρίως στα Βίμπριο και Αερομόνας. Στις αρρώστιες παρασιτικής μορφής ο Δακτυλόγυρος αποτελεί ακόμα ένα άλυτο πρόβλημα, όπως ανακοινώθηκε στο "Εργαστήριο Χελοτροφίας" που έλαβε χώρα στο Perpignan της Γαλλίας στο διάστημα 17.9 - 21.9.1985. Επίσης τον τελευταίο καιρό συμπτώματα του *Anguillicola australiensis* έχουν παρατηρηθεί σε νέα χελάκια, που πιθανώς οφείλονται σε εισαγωγές ζωντανών χελιών από την περιοχή της Ανατολικής Ασίας-Ωκεανίας.

δ. Η αύξηση του κόστους παραγωγής των χελιών αποτελεί ένα ξεχωριστό πρόβλημα. Η αύξηση αυτή οφείλεται κυρίως στην αύξηση των τιμών του γόνου σε υπερβολικές τιμές και στην αλματώδη αύξηση των συνθετικών τροφών που κερδίζουν συνεχώς έδαφος έναντι των φυσικών. Εκτός όμως από το μεταβλητό αυτό κόστος υπάρχει και το μεγάλο σταθερό κόστος των εγκαταστάσεων των χελοτροφείων, που θα πρέπει να αποσβέννυται σε σχετικά μικρό χρονικό διάστημα.

1.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

1. Το χέλι είναι ένα από τα ψάρια γλυκών υδάτων που εμφανίζει σημαντικές ιδιομορφίες. Μία από αυτές είναι ότι μόνο προς το τέλος της ζωής του έχει ικανότητα αναπαραγωγής. Μία άλλη βασική ιδιαιτερότητα είναι ο μεγάλος χρόνος που απαιτείται για τη γενετική ωρίμανση που ανέρχεται σε 8-10 χρόνια.

2. Τα καφετιά ή κίτρινα χέλια ευρίσκονται ακόμη στο στάδιο της τροφοδοσίας και δεν είναι έτοιμα για αναπαραγωγή. Μεταναστεύουν σε περιορισμένη κλίμακα για εύρεση καλύτερων περιοχών για διαχείμαση ή πλουσιότερων σε τροφή. Τα ασημόχελα είναι ώριμα για αναπαραγωγή χέλια και έτοιμα για να αρχίσουν το ταξίδι της επιστροφής προς την περιοχή ωοτοκίας τους που βρίσκεται 3.600 μίλια μακριά, στη θάλασσα των Σαργασών για το ευρωπαϊκό χέλι.

3. Τα καφετιά χέλια παρουσιάζουν διαφορετική συμπεριφορά από τα ασημόχελα, με συνέπεια να χρησιμοποιούνται διαφορετικές μέθοδοι ψαρέματος και διαφορετικός εξοπλισμός για την αλιεία τους.

4. Η χελιοτροφία μαστίζεται από αρρώστιες, οι οποίες μπορούν να καταστρέψουν ολόκληρο ιχθυοτροφείο. Έτσι η έρευνα επικεντρώνεται σήμερα στην καταπολέμηση του Δακτυλόγυρου (daktylogyrus) και στην ανοσία των χελιών με εμβολιασμό εναντίον νόσων βακτηριακής μορφής.

5. Η τεχνητή παραγωγή γόνου αποτελεί ακόμα αντικείμενο έρευνας ινστιτούτων ιχθυοκαλλιέργειας χωρίς να αναμένεται στα προσεχή χρόνια επιτυχία σε εμπορική κλίμακα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΕΙΔΗ ΧΕΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΓΟΡΑ

Γενικά

Υπάρχουν γύρω στα 16 είδη χελιών στον κόσμο, από τα οποία όμως τα εμπορικά εκμεταλλεύσιμα είναι μόνον τέσσερα: το ευρωπαϊκό, το αμερικανικό, το γιαπωνέζικο και τέλος το νεοζηλανδικό. Μερικά είδη νομίζεται ότι ωτοκοούν στην ίδια περιοχή και όλα τα είδη ακολουθούν τον ίδιο βασικό κύκλο ζωής: από τη θαλάσσια φάση περνούν στη φάση του γλυκού νερού για να επιστρέψουν πάλι στη θαλάσσια φάση.

2.1. Το ευρωπαϊκό χέλι (*anguilla anguilla*)

2.1.1. Γενικά

Από την ευρεία φυσική κατανομή του ευρωπαϊκού χελιού, μπορεί κανείς να συμπεράνει πως χέλια μπορούν πρακτικά να βρεθούν σε κάθε παράκτιο ποταμό. Εντούτοις η πυκνότητα κατανομής των μικρών χελιών (elvers) και των μεγάλων διαφέρει σημαντικά από περιοχή σε περιοχή. Το ευρωπαϊκό χέλι μεταναστεύει από τη θάλασσα των Σαργασών (Sargasso sea), όπου λαμβάνει χώρα η ωτοκία των χελιών, στη Μεσόγειο θάλασσα περνώντας τα στενά του Γιβραλτάρ και στα παράλια της Ευρωπαϊκής Ηπείρου.

Το μεγαλύτερο σημείο συγκέντρωσης των χελιών στην Ευρώπη θεωρούνται τα ποτάμια που χύνονται στον Βισκαϊκό Κόλπο και ιδιαίτερα οι ποταμοί Loire και Gironde, όπου υπολογίζεται ότι κάθε χρόνο πιάνονται γύρω στα 800 εκατ. μικρά χέλια, απαραίτητα για εμπλουτισμό των νερών σε χέλια και για εξαγωγή.

Στην Ιταλία το βασικό σημείο συγκέντρωσης είναι τα ποτάμια που χύνονται στην Αδριατική θάλασσα και γύρω από τη Βενετία στις αβαθείς λιμνοθάλασσες και ιδιαίτερα η λίμνη Comacchio, όπου εκ παραδόσεως ψαρεύουν χέλια.

Στην Ιρλανδία η αλιεία μικρών χελιών και μεγάλων ελέγχεται από τη Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού της χώρας. Η εμπορική εκμετάλλευση είναι μικρής κλίμακας και το βασικό ενδιαφέρον επικεντρώνεται στη διατήρηση των φυσικών αποθεμάτων. Βασική περιοχή συγκέντρωσης των χελιών είναι ο ποταμός Shannon.

Στη Βόρεια Ιρλανδία ο ιχθυοτροφικός συνεταιρισμός του Longh Neagh ελέγχει την παραγωγή χελιών και κυρίως στον ποταμό Bann.

Στην Αγγλία τα ανοιξιάτικα παλιρροιακά ρεύματα μεταφέρουν μικρά χέλια κυρίως στον ποταμό Severn και λιγότερο στον ποταμό Parratt, στους οποίους πιάνουν κατ' έτος περί τους 50 τόνους μικρών χελιών. Παρατηρήθηκαν επίσης χέλια δυτικά της Σκωτίας αλλά όχι σε σημαντικές ποσότητες.

Οι Ολλανδοί έχουν επινοήσει ειδικές παγίδες για να συλλαμβάνουν μικρά μεταναστεύοντα χέλια στο φράγμα IJsselmeer, τα οποία χρειάζονται για τον εμπλουτισμό των εγχώριων υδάτων με αυτά.

Στη Δ. Γερμανία η παράκτια περιοχή είναι περιορισμένη και τα χελιάκια που πιάνονται εκεί δεν επαρκούν για την επανα-

τροφοδότηση των φυσικών αποθεμάτων, γι' αυτό και εισάγονται μεγάλες ποσότητες μικρών χελιών από Γαλλία, Ολλανδία και Αγγλία. Πολλά χέλια πιάνονται στα υφάλμυρα και γλυκά νερά της Δανίας και βόρεια της Νορβηγίας και Σουηδίας. Ο συνολικός αριθμός μικρών χελιών που πιάνονται κάθε χρόνο στην Ευρώπη θεωρείται ανώτερος του ενός δισ.

2.1.2. Αλιεία ευρωπαϊκών χελιών

Τα στοιχεία που διαθέτουμε αναφέρονται στη χρονική περίοδο 1980-1983 και κατανέμονται κατά χώρες και αλιευτικές περιοχές.

Στην αλιευτική περιοχή 01 (Αφρική) από 50 MT το 1982 αλιεύτηκαν 100 MT το 1983. Στην αλιευτική περιοχή 04 (Ασία) η αλιεία από 224 MT το 1980 έφθασε τους 588 MT το 1983. Στην αλιευτική περιοχή 05 (Ευρώπη) παρατηρείται μείωση της αλιευμένης ποσότητας από 5.390 MT το 1980, σε 3.375 MT το 1983. Στην αλιευτική περιοχή 07 (ΕΣΣΔ) έχουμε πτώση της αλιευθείσας ποσότητας από 6.979 MT το 1980 σε 6.123 MT το 1983. Στην αλιευτική περιοχή 34 (Δ. Αφρική) η αλιεία χελιών είναι αμελητέα, αφού στην καλύτερη χρονιά, το 1981, ανήλθε μόνο σε 26 MT. Στην αλιευτική περιοχή 37 (Μεσόγειος) σημειώνεται ελάχιστη αύξηση της αλιευθείσας ποσότητας το 1983 σε σχέση με το 1980, από 3.200 MT σε 3.387 MT.

Το γενικό σύνολο των αλιευθεισών ποσοτήτων για την εξεταζόμενη 4ετία είχε ως ακολούθως:

το 1980, ανήλθε σε 16.877 MT

" 1981, " " 12.398 "

" 1982, " " 13.362 "

το 1983, ανήλθε σε 13.672 MT.

Ο μέσος όρος του όγκου που αλιεύθηκε ετησίως ανέρχεται σε 14.077 MT ευρωπαϊκών χελιών, με μέγιστη ποσότητα το 1980 που πλησίασε τους 17.000 MT, και ελάχιστη το 1981, οπότε είχε υπερβεί τους 12.000 MT.

Ο Πίνακας 1 αναφέρεται στις αλιευόμενες ποσότητες του ευρωπαϊκού χελιού και δίνει περισσότερες πληροφορίες για τις ποσότητες αλιευομένων χελιών κατά χώρες και περιοχές αλιείας.

2.1.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Στα στοιχεία του Πίνακα 1 δεν αναφέρεται η Ελλάδα που υπολογίζεται ότι αλιεύει γύρω στους 800-1.000 τόνους ετησίως.

Το 1980, η Γαλλία κατείχε την πρώτη θέση με 4.581 MT, η Ιταλία τη δεύτερη με 2.264 MT, η Δανία την τρίτη με 2.254 MT, και η Σουηδία την τέταρτη με 1.112 MT.

Το 1983 την πρώτη θέση κατέχει η Δανία με 2.120 MT, τη δεύτερη η Ιταλία με 2.076 MT, την τρίτη η Γαλλία με 1.856 MT, ενώ την τέταρτη η Ολλανδία με 1.249 MT, και ακολουθεί η Σουηδία με 1.199 MT.

Σε σύγκριση με την περίοδο 1969-1974, παρατηρήθηκε μείωση στην αλιευθείσα ποσότητα χελιών, η οποία την περίοδο 1980-1983 από 19.500 MT έπεσε στους 14.000 MT κατά μέσο όρο.

Η επεξήγηση του γεγονότος αυτού μπορεί να βασιστεί όχι τόσο στη μείωση των φυσικών αποθεμάτων, όσο στη μείωση των αλιείων που απασχολούνται στην αλιεία χελιών. Μερικοί υποστηρίζουν ότι η μείωση συνδέεται με την υπερεκμετάλλευση των φυσικών αποθεμάτων χελιών, τα οποία για να φθάσουν το εμπορεύσιμο μέγεθος στα ελεύθερα νερά χρειάζονται 5-6 χρόνια. Εντού-

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Αλιεία ευρωπαϊκών χελιών κατά χώρες, 1980-1983

Χώρα	Περιοχές αλιείας	1980 σε τόνους	Ποσότητα αλιευόμενων χελιών σε μετρικούς τόνους (MT)		
			1981	1982	1983
Αλγερία	01	0	0	0	0
Μαρόκο	01	0	0	50	100
Σύνολο αλιευτικής περιοχής 01		0	0	50	100
Τουρκία	04	224	374	424	588
Σύνολο αλιευτικής περιοχής 04		224	374	424	588
Δανία	05	113	141	162	117
Φιλανδία	05	63	30	29	29
Γαλλία	05	2.582	-	-	-
Γερμανία	05	595	603	578	610
Ιταλία	05	543	530	494	449
Ολλανδία	05	690	723	876	972
Πολωνία	05	504	703	839	918
Ισπανία	05	300	205	200	150
Σουηδία	05	...	...	...	...
Αγγλία	05	...	...	140	130
Σύνολο αλιευτικής περιοχής 05		5.390	2.980	3.318	3.375

ΠΙΝΑΚΑΣ 1 (συνέχεια)

Χώρα	Περιοχές αλιείας	1980 σε τόνους	Ποσότητα αλιευόμενων χελιών σε μετρικούς τόνους (ΜΤ)		
			1981	1982	1983
Ρωσία	07	1.079	146	96	93
Σύνολο αλιευτικής περιοχής 07		6.979	5.466	6.486	6.123*
Μαρόκο	34	5	26	13	5
Ισπανία	34	-	-	-	-
Τόγκο	34	-	-	-	1
Σύνολο αλιευτικής περιοχής 34		5	26	13	6
Γαλλία	37	1.012	1.090	934	1.251
Ιταλία	37	1.721	1.810	1.593	1.627
Μαρόκο	37	0	0	86	121
Ισπανία	37	-	-	-	-
Τυνησία	37	423	441	306	349
Γιουγκοσλαβία	37	44	37	56	39
Σύνολο αλιευτικής περιοχής 37		3.200	3.376	2.975	3.387
Γενικό Σύνολο		16.877	12.398	13.362	13.672*

Πηγή: FAO, Yearbook of Fisheries Statistics, Catches and Landings, 1983.

* = Εκτιμήσεις.

τοίς, είναι γεγονός ότι υπάρχουν πολλά παράκτια ποτάμια που δεν ψαρεύονται καθόλου για μικρά χέλια με αποτέλεσμα όλες αυτές οι ποσότητες ανενόχλητες να επιστρέφουν για αναπαραγωγή στη θάλασσα των Σαργασών.

Στη στατιστική που παρέχεται εδώ δεν γίνεται διαφοροποίηση μεταξύ των καφετιών χελιών (brown eels) και των ασημόχελων (silver eels).

Το ευρωπαϊκό χέλι πάντως θεωρείται πολύ ανώτερης ποιότητας από τα υπόλοιπα είδη και οι τιμές που πετυχαίνει είναι υψηλότερες.

2.2. Το γιαπωνέζικο χέλι (*anguilla japonica*)

2.2.1. Γενικά

Η πρώτη καταναλώτρια χώρα χελιών στον κόσμο είναι η Ιαπωνία από αρχαιολογικών χρόνων, αφού οι Γιαπωνέζοι πιστεύουν πως το χέλι διατηρεί τους ανθρώπους νέους και το καλοκαίρι τους εμποδίζει να αδυνατίσουν.

Η μεγάλη ζήτηση για το γιαπωνέζικο χέλι που κυρίως καταναλώνεται σαν kabayaki (καμπαγιάκι), δημιούργησε σύντομα δυνατά κίνητρα για εντατική καλλιέργεια, η οποία άρχισε ήδη από το 1870 και έχει αναπτυχθεί σημαντικά στις ημέρες μας. Οι σύνθετες τροφές χρησιμοποιούνται κατά κόρον από τους 2.000 και πλέον χελοκαλλιεργητές, με αποτέλεσμα να παράγουν πάνω από 20.000 τόνους χελιών ετησίως. Η παραπέρα επέκταση περιορίζεται κυρίως από το πρόβλημα εύρεσης κατάλληλων θέσεων με ικανές ποσότητες νερού καλής ποιότητας.

2.2.2. Αλιεία γιαπωνέζικων χελιών

Το γιαπωνέζικο χέλι αλιεύεται κυρίως στις περιοχές αλιείας 04 (Ιαπωνία, Κορέα κτλ.) και 06 (Guam), όπου το 1983 αλιεύτηκε ένα σύνολο 32.519 MT.

Οι ποσότητες που αλιεύτηκαν στα νερά της Ιαπωνίας το διάστημα 1980-1983 (περίπου 2.000 MT) είναι σαφώς κατώτερες από εκείνες που αλιεύτηκαν κατά το διάστημα 1969-1971, οι οποίες ήταν κατά μέσο όρο 5.500 MT.

Στις ποσότητες αυτές δεν περιλαμβάνονται εκείνες που προέρχονται από εντατικές καλλιέργειες, οι οποίες για το 1969 εκτιμώνται σε 23.000 τόνους περίπου.

Μπορεί με βεβαιότητα να σημειωθεί πως η γιαπωνέζικη αγορά αξίζει τουλάχιστον διπλάσια από την ευρωπαϊκή, αφού σε αυτή διακινούνται τεράστιες ποσότητες χελιών για να καλύψουν τη ζήτηση. Το 1968 η αξία των χελιών που διακινούνταν στην ευρωπαϊκή αγορά ήταν 21 εκατ. δολάρια ΗΠΑ (\$), ενώ η αξία των γιαπωνέζικων χελιών ανερχόταν σε 50 εκατ. δολάρια.

Ο Πίνακας 2 δίνει περισσότερα στοιχεία για την αλιεία γιαπωνέζικων χελιών κατά το διάστημα 1980-1983.

2.2.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Μακροχρονίως παρατηρείται μια πτώση της αλιευόμενης ποσότητας χελιών στα νερά της Ιαπωνίας, από 5.200 MT το 1969 σε 1.936 MT το 1980, και 2.030 το 1983. Αυτή η μείωση της ποσότητας που προέρχεται από τα ελεύθερα νερά μπορεί να εξηγηθεί είτε από την υπερεκμετάλλευση των φυσικών αποθεμάτων, είτε από την αύξηση της μόλυνσης των εγχώριων υδάτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Αλιεία γιανπωνέζικων χελιών κατά χώρες και περιοχές αλιείας, 1980-1983

	Περιοχές αλιείας	Ποσότητα αλιευόμενων χελιών σε μετρικούς τόνους (MT)			
		1980	1981	1982	1983
Ιαπωνία	04	1.936	1.920	1.927	2.030*
N. Κορέα	04	794	946	977	1.003
Λοιπές χώρες	04	33.079*	27.624*	28.877*	32.519*
Σύνολο αλιευτικής περιοχής	04	35.809*	30.490*	31.781*	32.519*
Γκουάμ (Guam)	06	38	60	0	0
Σύνολο αλιευτικής περιοχής	06	38	60	0	0
Γενικό Σύνολο		35.847	30.550	31.781	32.519

Πηγή: Όπως πιο πάνω στον Πίνακα 1.

* Εκτιμήσεις.

Η μεγάλη ανάπτυξη της εντατικής καλλιέργειας χελιών στην Ιαπωνία δεν οφείλεται μόνο στη μεγάλη αύξηση της ζήτησης, όσο στην αναγκαιότητα της αναπλήρωσης των αλιευόμενων ποσοτήτων, που εμφανίζονται μειωμένες στα τελευταία χρόνια.

2.3. Το αμερικανικό χέλι (*anguilla rostrata*)

2.3.1. Γενικά

Η συνολική ποσότητα χελιών που αλιεύεται στα ελεύθερα νερά μπορεί να θεωρηθεί αμελητέα, αν συγκριθεί με αυτή των ευρωπαϊκών, και μηδαμινή, αν η σύγκριση γίνει με την ποσότητα των γιαπωνέζικων χελιών.

Κατά την περίοδο 1969-1974 δεν υπερέβαινε ή ήταν γύρω στους 2.000 MT ετησίως. Δέκα περίπου χρόνια αργότερα, το 1983, η αλιευθείσα ποσότητα ελεύθερων χελιών έχει ήδη πέσει στους 1.000 MT περίπου. Η εξήγηση μπορεί να είναι απλή. Πρώτον μειώθηκε ο αριθμός των ολίγων ψαράδων που ασχολούνταν με την αλιεία χελιών, με συνέπεια να μειωθεί και η αλιευθείσα ποσότητα. Και αυτό γιατί άλλες απασχολήσεις αποφέρουν περισσότερα κέρδη. Δεύτερον έλλειψη εγχώριας ζήτησης για τα χέλια αποθαρρύνει σημαντικά εκείνους που θα ήθελαν να ασχοληθούν με την αλιεία χελιών. Τόσων οι ΗΠΑ, όσο και ο Καναδάς δεν είναι καταναλώτριες χώρες χελιών.

Η μεγάλη απόσταση των αμερικανικών χελιών από τις βασικές αγορές της Ευρώπης και της Ιαπωνίας αποτελεί σημαντικό μειονέκτημα που εξασθενίζει την ανταγωνιστική θέση των εξαγωγών της Αμερικής. Συνήθως οι εξαγωγές ευνοούνται, όταν δημιουργούνται κενά προσφοράς στις εν λόγω αγορές. Πιστεύεται,

πάντως, πως το αμερικανικό χέλι σε μεγάλο βαθμό μένει ανεκμετάλλευτο.

2.3.2. Αλιεία αμερικανικού χελιού

Το 1980 στην αλιευτική περιοχή 02 (Καναδάς, ΗΠΑ - εσωτερικά ύδατα) αλιεύτηκαν 1.542 MT, ενώ το 1983 η ποσότητα έπεσε στο 1/3 εκείνης του 1980, αφού δεν υπερέβη τους 539 MT.

Στην αλιευτική περιοχή 21 (Καναδάς, ΗΠΑ-Ατλαντικός) η αλιεία χελιών έπεσε από 839 MT το 1980 στους 499 MT το 1983. Η συνολική ποσότητα αμερικανικού χελιού που αλιεύθηκε στο διάστημα 1980-1983 δίνεται στον Πίνακα 3.

Ο Καναδάς αλιεύει κυρίως στην περιοχή του Κεμπέκ (Quebec) και στον ποταμό του Αγ. Λαυρεντίου (St. Lawrence River). Η ανάπτυξη εντατικής καλλιέργειας χελιών στην Αμερική μπορεί να επιτευχθεί, εάν με κατάλληλη διαφημιστική καμπάνια δημιουργηθεί μια ελάχιστη εσωτερική αγορά και η δυνατότητα παραγωγής χελιών με ανταγωνιστικές τιμές σε σχέση με τα ευρωπαϊκά ή τα γιαπωνέζικα χέλια.

2.3.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Οι αλιευόμενες ποσότητες των αμερικανικών χελιών μειώνονται συνεχώς και θεωρούνται συγκριτικά ασήμαντες.

Δεν υπάρχει εγχώρια αγορά για το χέλι ούτε στον Καναδά, ούτε στις Ηνωμένες Πολιτείες, ούτε υπάρχει προοπτική τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον για αλλαγή της κατάστασης αυτής.

Μειώνεται σημαντικά ο αριθμός των αλιέων που ασχολούνται εποχιακά με την αλιεία χελιών, αφού τα οικονομικά μειο-

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Αλιεία αμερικανικών χελιών κατά χώρες, 1980-1983

	Περιοχές αλιείας	Ποσότητα αλιευομένων χελιών σε μετρικούς τόνους (MT)			
		1980	1981	1982	1983
Καναδάς	02	361	344	140	100
Κούβα	02	-	-	0	0
Μεξικό	02	-	-	-	-
ΗΠΑ	02	1.181	971	257	439
Σύνολο αλιευτικής περιοχής	02	1.542	1.515	397	539
Καναδάς	21	839	887	621	499
Σύνολο αλιευτικής περιοχής	21	839	887	621	499
Γενικό Σύνολο		2.381	2.202	1.018	1.038

Πηγή: FAO, Yearbook of Fisheries Statistics, Catches and Landings, 1983.

νεκτήματα της θέσης του αμερικανικού χελιού δεν έχουν υπερπηδηθεί.

Τα φυσικά αποθέματα χελιών της αμερικανικής ηπείρου θεωρούνται ελάχιστα εκμεταλλευμένα, αλλά δεν υπάρχει τάση αντίθετης εξέλιξης ή ανάπτυξης εντατικής καλλιέργειας.

2.4. Το αυστραλέζικο χέλι (*anguilla australis*)

2.4.1. Γενικά

Το μόνο χέλι που αλιεύεται στο νότιο ημισφαίριο είναι το αυστραλέζικο χέλι ή χέλι Ν. Ζηλανδίας. Η περιοχή αυτή της Αυστραλίας και Ν. Ζηλανδίας παρέχει ένα παράδειγμα υπεραλίευσης. Το 1967 η αλιεία χελιών ανερχόταν σε 100 MT, και όταν αντελήφθησαν πως υπήρχε μεγάλη ζήτηση για το χέλι, αύξησαν την αλιευόμενη ποσότητα σε 2.300 MT το 1972, πράγμα που αποτελεί πρωτοφανή αύξηση για τόσο μικρό χρονικό διάστημα. Το 1983 η αλιεία χελιών της Ν. Ζηλανδίας ανερχόταν σε 1.150 MT.

2.4.2. Αλιεία αυστραλέζικου χελιού

Η Αυστραλία το 1980 αλίευσε μόνον 35 MT στην αλιευτική περιοχή 06 ενώ το 1981 22 MT, και για τα επόμενα δύο χρόνια δεν αλίευσε καθόλου. Έτσι οι ποσότητες της Αυστραλίας μπορούν να θεωρηθούν μηδαμινές, και συνήθως επεξεργάζονται σε δύο βιομηχανίες έξω από τη Μελβούρνη. Ακόμη και σήμερα πάντως τα χέλια στην Αυστραλία χρησιμοποιούνται ως δόλωμα για καρχαρίες.

Η Ν. Ζηλανδία αντιθέτως αλίευσε το διάστημα 1980-1983 περίπου 1100 MT ετησίως. Η χώρα αυτή, όπως και η Αυστραλία, δεν έχουν εσωτερική αγορά για το προϊόν αυτό, γεγονός που τις έχει οδηγήσει στο να το επεξεργαστούν και να το συσκευάσουν για εξαγωγή στις ευρωπαϊκές ή γιαπωνέζικες αγορές, όπου θα πρέπει να προσφέρεται σε ανταγωνιστικές τιμές.

Στον Πίνακα 4 αναφέρεται η αλιεία αυστραλέζικων χελιών

για το διάστημα 1980-1983.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Αλιεία αυστραλέζικων χελιών κατά χώρες, 1980-1983

	Αλιευτική περιοχή	Ποσότητες αλιευομένων χελιών σε μετρικούς τόνους			
		1980	1981	1982	1983
Αυστραλία	06	35	22	...	...
Σύνολο αλιευτικής περιοχής	06	35	22	...	...
Νέα Ζηλανδία	81	1.397	1.037	872	1.150
Σύνολο αλιευτικής περιοχής	81	1.397	1.037	872	1.150
Γενικό Σύνολο		1.432	1.059	872	1.150

Πηγή: Όπως πιο πάνω.

2.4.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Οι αλιευόμενες ποσότητες του αυστραλέζικου χελιού είναι ασήμαντες και ανέρχονταν κατά μέσο όρο σε 1.128 ΜΤ το διάστημα 1980-1983. Ήταν πολύ κατώτερες ακόμη και από το αμερικανικό χέλι, του οποίου η ετήσια αλιευόμενη ποσότητα

ανερχόταν σε 1.660 MT.

Η παραγωγή της Αυστραλίας μηδενίστηκε τα δύο τελευταία έτη και συνήθως δεν καταναλώνονται τα χέλια παρά μόνον ως δολώματα καρχαριών.

Η Ν. Ζηλανδία είναι υπεύθυνη για υπερεκμετάλλευση της περιοχής 81 σε χέλια, με αποτέλεσμα να μειωθούν σημαντικά τα φυσικά αποθέματα και να μειώνεται η αλιευόμενη ποσότητα από έτος σε έτος.

Δεν αναμένονται σημαντικές αλλαγές στην αλιεία χελιών στην περιοχή και πιθανολογείται ότι η σημερινή τάση θα συνεχίσει να διαγράφεται και στο άμεσο μέλλον.

2.5. Συμπεράσματα

1. Οι μεγαλύτερες ποσότητες που αλιεύονται είναι αυτές του γιापωνέζικου χελιού, που είναι υπερδιπλάσιες από εκείνες του ευρωπαϊκού.

2. Οι ποσότητες του αμερικανικού και αυστραλέζικου χελιού θεωρούνται αμελητέες σε σχέση με τις αλιευόμενες ποσότητες των δύο προηγούμενων κατηγοριών.

3. Οι βασικές καταναλωτικές αγορές είναι στην 'Απω Ανατολή και στην Ευρώπη, ενώ τόσο το αμερικανικό όσο και το αυστραλέζικο χέλι δεν έχουν εσωτερικές ή εγχώριες αγορές, γεγονός που δημιουργεί συγκριτικά μειονεκτήματα στον ανταγωνισμό με τις άλλες κατηγορίες χελιών.

4. Η ποιότητα του ευρωπαϊκού χελιού θεωρείται ανώτερη όλων των άλλων, έπεται το γιापωνέζικο, ύστερα έρχεται το αμερικανικό και στο τέλος το αυστραλέζικο χέλι.

5. Συνάρτηση της ποιότητας είναι και οι τιμές που πλη-

ρώνονται στους αλιείς από τους χονδρεμπόρους. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το 1971, το ευρωπαϊκό χέλι πήρε 1.920 δολ. ΗΠΑ (\$) ανά τόνο, το γιαπωνέζικο 1.235, το αμερικανικό 610 και το αυστραλέζικο χέλι 172.

6. Παίζουν φυσικά ρόλο στη διαμόρφωση της τιμής και άλλοι παράγοντες όπως η συνέχεια στην προσφορά, η παραγωγή εγγυημένης ποιότητας κατάλληλης για επεξεργασία, η ταχύτητα και η κατάσταση των ζωντανών χελιών στην αγορά, υποστηριζόμενα από την επιτυχημένη συντονιστική δραστηριότητα της οργάνωσης των αλιέων κτλ.

7. Τα ασημόχελα (silver eels) θεωρούνται πιο περιζήτητα από τα καφετιά χέλια (brown eels).

8. Υπάρχει τάση μείωσης της αλιευόμενης ποσότητας για τα διάφορα είδη των χελιών για πολλούς και διάφορους λόγους.

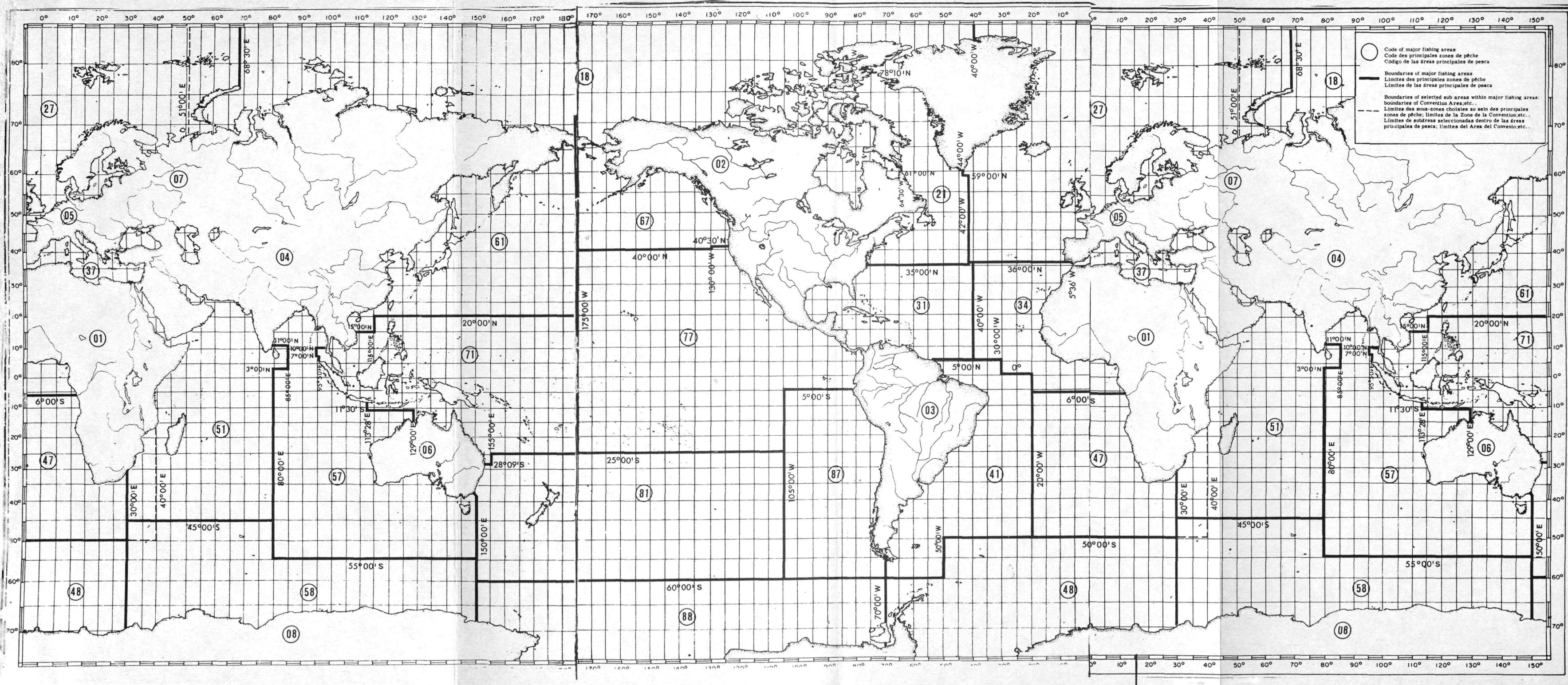
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2

ΕΙΔΗ ΧΕΛΙΩΝ ΣΤΗΝ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΑΓΟΡΑ

1. Χάρτης αλιευτικών περιοχών του FAO (major fishing areas for statistical purposes).
2. Μέσες τιμές ξένων συναλλαγμάτων και Ευρωπαϊκής Νομισματικής Μονάδας για το χρονικό διάστημα 1976-1985.

Σημείωση:

1. Πηγή του χάρτη αλιευτικών περιοχών αποτελεί το FAO, Yearbook of Fisheries Statistics.
2. Πηγή για τις τιμές ξένων συναλλαγμάτων είναι το Μηνιαίο Στατιστικό Δελτίο της Τράπεζας της Ελλάδος, του Δεκεμβρίου 1985.

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

Νέσες τιμές (fixing) ξένων συναλλαγμάτων και Ευρωπαϊκής Νομισματικής Μονάδας

(Σε δραχμές)

Έτος	Δολάριο ΗΠΑ	Μάρκο Δυτ. Γερμανίας	Φράγκο Γαλλίας	Λίρα Αγγλίας	Φράγκο Ελβετίας	Φράγκο Βελγίου	Φιορίνι Ολλανδίας	Λιρέτα Ιταλίας	Κρόνα Δανίας
1976	36,889	14,696	7,745	66,433	14,798	0,959			6,119
1977	37,209	16,056	7,671	64,730	15,469	1,041		4,226	6,214
1978	37,107	18,508	8,245	71,100	20,882	1,181		4,380	6,739
1979	37,416	20,420	8,795	79,358	22,503	1,276		4,504	7,111
1980	43,062	23,714	10,198	100,219	25,712	1,474		5,032	7,645
1981	55,427	24,519	10,215	111,688	28,264	1,4929	22,224	4,8861	7,789
1982	66,780	27,511	10,174	116,589	32,887	1,4637	25,014	4,9377	8,014
1983	87,889	34,426	11,553	133,126	41,848	1,7209	30,823	5,7908	9,615
1984	112,681	39,584	12,894	149,900	47,950	1,9504	35,120	6,4124	10,880
1985	138,197	47,516	15,448	179,557	57,048	2,3548	42,148	7,2894	13,181

ΠΙΝΑΚΑΣ 5 (συνέχεια)

(Σε Δραχμές)

Έτος	Αίσα Ιρλανδίας	Σελνι Αυστρίας	Κορόνα Σουηδίας	Κορόνα Νορβηγίας	Δολάριο Καναδά	Δολάριο Αυστραλίας	Γιεν Ιαπωνίας	Αίσα Κύπρου	Ευρωπαϊκή Νομισματική Μονάδα
1976			8,489						
1977			8,358						
1978			8,222						
1979			8,727						
1980			10,182						
1981	89,140	3,4806	10,976	9,589	46,204	63,616	25,135	131,507	61,7339
1982	94,678	3,9146	10,683	10,364	54,144	67,665	26,853	140,362	65,2367
1983	109,356	4,8944	11,460	12,034	71,299	79,255	37,079	166,761	78,1450
1984	121,975	5,6322	13,612	13,798	86,935	98,722	47,415	191,381	88,533
1985	147,776	6,7643	16,186	16,202	101,205	96,835	58,630	227,205	105,711

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΧΕΛΙΩΝ

3.1. Τρόποι κατανάλωσης των χελιών

3.1.1. Εισαγωγή

Τα χέλια αναγκαστικά διέρχονται μερικά στάδια επεξεργασίας για να φθάσουν στο τελικό στάδιο του έτοιμου προϊόντος για τον καταναλωτή. Είτε προέρχονται από την ελεύθερη αλιεία, είτε από καλλιέργεια πρέπει να διατηρηθούν για λίγο διάστημα χωρίς τροφή για να "καθαρίσουν", έπειτα πρέπει να αφαιρεθεί το γλοιώδες έκκριμα (γλίτζα), και ύστερα να ξεκοιλιαστούν (gutting), πριν προχωρήσει κανείς στην παραπέρα επεξεργασία. Μετά από αυτό το στάδιο μπορεί κανείς να παρασκευάσει τη γιαπωνέζικη σπεσιαλιτέ καμπαγιάκι, διάφορα πιάτα εδεσμάτων, χέλι σε κονσέρβα, χέλι σε ζελέ ή τέλος καπνιστό χέλι. Το Larousse Gastronomique ασχολείται εκτεταμένα με τον τρόπο παρασκευής του χελιού για την τελική κατανάλωση. Θα αναφερθούμε εν συντομία στις διάφορες μορφές κατανάλωσης των χελιών.

3.1.2. Καπνιστά χέλια

Οι τεχνικές που χρησιμοποιούνται στην πράξη για το κάπνισμα των χελιών διαφέρουν σημαντικά από καπνιστήριο σε κα-

πνιστήριο, χωρίς έτσι να μπορεί κανείς να δώσει μια ακριβή περιγραφή για τον καλύτερο τρόπο καπνίσματος των χελιών. Είναι αυτονόητο ότι, πριν αρχίσει να ασχολείται κανείς με το κάπνισμα σε μεγάλη κλίμακα, πρέπει να πετύχει πρώτα σε μικρότερη κλίμακα δοκιμάζοντας.

Μια μέθοδος καπνίσματος είναι αυτή που χρησιμοποιεί μεταλλικούς κλιβάνους, διαστάσεων 2 X 1 X 1 μ., η θέρμανση των οποίων εξασφαλίζεται με αέριο και ατμό και λόγω των υψηλών θερμοκρασιών που επιτυγχάνονται η διαδικασία αυτή χαρακτηρίζεται ως "θερμό κάπνισμα" (hot smoking process).

Κατά τη διάρκεια του καπνίσματος η απώλεια βάρους μπορεί να ανέλθει μέχρι τα 25%, πράγμα που εξαρτάται από τις επιδεξιότητες του καπνιστή.

Μια άλλη μέθοδος χρησιμοποιεί τον λεγόμενο τόρι μηχανικό κλίβανο, ο οποίος δεν καταφεύγει στη χρήση ατμού, ούτε υψηλές θερμοκρασίες και γι' αυτό απαιτεί περισσότερο χρόνο.

Μια τρίτη μέθοδος είναι πρωτόγονης μορφής και χαμηλού κόστους και μπορεί να κατασκευαστεί από κάποιο ενδιαφερόμενο για κάπνισμα χελιών για οικιακή κατανάλωση.

Η ποιότητα των καπνιστών χελιών εξαρτάται από πολλούς και ποικίλους παράγοντες που συναρτώνται τόσο με την ποιότητα των χελιών, όσο και με την υφή της ακολουθούμενης διαδικασίας. Έτσι λόγου χάρη δεν πρέπει να χρησιμοποιείται ξυλεία ρητινούχων δέντρων, ενώ ξύλα βελανιδιάς συγκεντρώνουν τη μεγαλύτερη προτίμηση.

Οποσδήποτε όμως η διαδικασία καπνίσματος πρέπει να ταιριάζει με τις προτιμήσεις των καταναλωτών για τους οποίους τελικά προορίζεται. Ιδιαίτερη προσοχή απαιτείται στο είδος

χελιών που καπνίζονται, γιατί υπάρχει διαφοροποίηση στο ποσοστό εμπεριεχόμενου λίπους. Έτσι τα χέλια Νέας Ζηλανδίας δεν είναι τόσο παχιά όσο τα ευρωπαϊκά, με αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να ξεραθούν, εάν υπερθερμανθούν. Υπάρχει επίσης μια κάποια διαφοροποίηση στο μέγεθος καπνιστών χελιών που ζητείται από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες.

Οι τιμές που διαμορφώνονται τόσο στο χονδρεμπόριο, όσο και στο λιανεμπόριο, για τα καπνιστά χέλια, πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την απώλεια βάρους μέχρι και τη διαδικασία καπνίσματος που μπορεί να ανέρχεται σε 25-35%, αφού υπολογίζεται ότι 5% χάνεται με την αφαίρεση της γλοιώδους ουσίας (γλίτζας), 5-10% χάνεται με το ξεκοίλιασμα και 15-20% χάνεται με το κάπνισμα.

Μπορεί συμπερασματικά να αναφερθεί ότι η μεγαλύτερη ζήτηση στην ευρωπαϊκή αγορά αφορά αυτό ακριβώς το είδος κατανάλωσης.

3.1.3. Χέλια ζελέ

Μια άλλη μορφή κατανάλωσης χελιών που έχει σημασία είναι τα χέλια ζελέ, που καταναλώνονται κυρίως στη Νότια Αγγλία και κατά δεύτερο λόγο στην Ολλανδία. Είναι απίθανο σήμερα να σκέφτεται κανείς να ξεκινήσει μια μονάδα επεξεργασίας χελιών σε ζελέ, γιατί η ζήτηση είναι αρκετά περιορισμένη, ενώ ακόμη και στην Αγγλία δεν υπάρχουν παρά τρεις με τέσσερις εταιρείες που εξειδικεύονται στην παραγωγή χελιών ζελέ.

Για τη διεργασία αυτή μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο κατεψυγμένα όσο και ζωντανά χέλια, αλλά υπάρχει σαφής προτίμηση στα ζωντανά.

Μετά τα προκαταρκτικά στάδια ξεκοιλιάσματος, καθαρισμού, κόβονται σε κομματάκια και βράζονται καλά σε αλατισμένο νερό μέχρις ότου τα κόκαλα μπορούν να απομακρυνθούν με τα χέρια. Ύστερα από αυτό ακολουθεί η διαδικασία ζελοποίησης, κατά την οποία τα βρασμένα κομμάτια με καυτό λικέρ ρίχνονται σε μεγάλα δοχεία που περιέχουν διάλυμα ζελέ 10%, ενώ μερικές φορές προστίθεται λίγο ξίδι για να τονιστεί το άρωμα.

Μόλις κρυώσει το μίγμα, τα χέλια με το ζελέ τοποθετούνται είτε σε ατομικά δοχεία από κηρωμένο χαρτόνι για μεταπώληση είτε σε μεγάλα μεταλλικά δοχεία. Για καλύτερη παρουσίαση πρέπει στην επιφάνεια του ζελέ να υπάρχουν μερικά κομμάτια χελιού.

Τα ασημόχελα (silver eels) θεωρούνται τα πιο κατάλληλα και προτιμώνται, γιατί με το ασημί τους χρώμα είναι πιο ευπαρουσίαστα αφενός και αφετέρου το κρέας τους είναι καλύτερο.

Μια άλλη συνταγή βασίζεται στη χρήση διαλύματος αλατιού και ξιδιού και ακολουθεί παρόμοια διαδικασία με βράσιμο και ζελετοποίηση.

Απαιτεί μεγάλη επιδεξιότητα και τεχνογνωσία η δημιουργία ζελέ με χέλι, που να ανταποκρίνεται ακριβώς στις προτιμήσεις των καταναλωτών. Γι' αυτό τα μυστικά της διαδικασίας αυτής φυλάσσονται καλά και μεταδίδονται ερμητικά από γενεά σε γενεά με αποτέλεσμα να είναι πιθανότερο να αρχίσει κανείς με κάπνισμα παρά με ζελετοποίηση χελιών. Τα χέλια με τη μορφή ζελέ διατίθενται στις παμπ (pubs), σε υπαίθρια καροτσάκια μικροπωλητών (stalls), σε εξειδικευμένα καταστήματα ιχθύων (fish shops) και σε αλυσίδες καταστημάτων τροφίμων.

3.1.4. Χέλια σε κονσέρβα

Υπάρχει διεθνώς πάρα πολύ περιορισμένη ζήτηση χελιών σε κονσέρβα καπνιστών ή ζελέ, αφού η κύρια ζήτηση εντοπίζεται στην επεξεργασία φρέσκων χελιών.

Μετά την προετοιμασία τα χέλια καπνίζονται για μια ώρα στους 35°C, μια ώρα στους 49°C και τελικά άλλη μια ώρα στους 77°C, όταν πρόκειται για κλίβανο Torry. Ύστερα και αφού κρυώσουν, κόβονται σε κομμάτια, ανάλογα με το μέγεθος κονσέρβας που πρόκειται να χρησιμοποιηθεί. Το δέρμα και τα κόκαλα πρέπει να έχουν αφαιρεθεί και η διατήρησή τους να βασίζεται όσο είναι δυνατόν στο ζελέ που παράγεται από τα ίδια. Εάν αυτό δεν είναι δυνατό, γεμίζεται το υπόλοιπο της κονσέρβας με λάδι που θερμάνθηκε στους 110°C. Μετά το σφράγισμά τους, θερμαίνονται στους 110°C για μια ώρα περίπου και σερβίρονται σε φέτες με γαρνιτούρα λεμόνι.

Για την προετοιμασία των χελιών ζελέ σε κονσέρβα, βράζονται κομμάτια χελιού σε ειδικό διάλυμα για 10 λεπτά, ύστερα αφού στραγγίσουν και κρυώσουν τοποθετούνται σε γυάλινες ή ρηχές κονσέρβες στις οποίες προστίθεται διάλυμα ζελέ. Μετά το σφράγισμα των κονσερβών σε κενό αέρος θερμαίνονται στους 120°C από μισή μέχρι μία ώρα ανάλογα με το βάρος του δοχείου. Η παραγωγή χελιών σε κονσέρβα ανερχόταν το 1984 σε 96 MT σύμφωνα με τις στατιστικές του FAO.

3.1.5. Το γιαιπωνέζικο καμπαγιάκι

Η πρώτη καταναλώτρια χώρα στον κόσμο στα χέλια είναι η Ιαπωνία, της οποίας το μεγαλύτερο ποσοστό εγχώριας παραγωγής

και εισαγωγών καταναλώνεται με τη μορφή του καμπαγιάκι, μιας σπεσιαλιτέ που απολαμβάνει κανείς είτε στο σπίτι, είτε στα εστιατόρια, ενώ βιομηχανίες έτοιμου καμπαγιάκι έχουν αναπτυχθεί στην περιφέρεια Σιζούκα (Shizuoka Prefecture), που είχε ως αποτέλεσμα την ενίσχυση του ενδιαφέροντος για καλλιέργεια χελιών που προορίζονται για βιομηχανική επεξεργασία.

Στα εστιατόρια το χέλι ανοίγεται στα δύο με κοφτερό μαχαίρι, και απομακρύνεται το περιεχόμενο του στομαχιού και η ραχοκοκαλιά. Ύστερα φιλετοποιείται σε κομμάτια 10-12 εκ., τα οποία ψήνονται σε σουβλάκια μεταλλικά ή μπαμπού, και στη συνέχεια ακολουθούν διάφορες διαδικασίες μαγειρέματος. Πρώτα βραστό νερό χύνεται πάνω στα κομμάτια από την πλευρά του δέρματος και του κρέατος, ύστερα βράζονται ελαφρά σε ατμό, εμβαπτίζονται σε σάλτσα σόγιας και ψήνονται στα κάρβουνα. Αυτή η τελευταία διαδικασία επαναλαμβάνεται μερικές φορές, με αποτέλεσμα να γίνεται ένα έδεσμα τραγανό και εύγευστο, αρωματισμένο με σόγια, που το προτιμούν εκατομμύρια Ιαπώνων. Το γιαιπινέζικο χέλι είναι πιο κατάλληλο για την παρασκευή καμπαγιάκι, γιατί είναι στενότερο και μακρύτερο και βγάζει περισσότερα κομμάτια, ενώ το ευρωπαϊκό χέλι είναι κοντότερο και παχύτερο και συνεπώς δίνει λιγότερα φιλέτα.

3.1.6. Εδέσματα χελιού

Υπάρχουν πολλά εδέσματα που έχουν ως βάση το χέλι, πράγμα που μπορεί να θεωρηθεί θετικό όσον αφορά την τόνωση της ζήτησης στην Ευρώπη.

Οι μεγάλες δυνατότητες που προσφέρει το χέλι στο μαγείρεμα μπορούν να τονιστούν, ένας οδηγός μαγειρικής για τα

χέλια μπορεί να παρουσιαστεί και ο τρόπος παρουσίασης του προϊόντος μπορεί να βελτιωθεί, σε τρόπο ώστε να έχουμε αύξηση πωλήσεων και ζήτησης. Στο Larousse Gastronomique αναφέρονται 57 κύρια πιάτα που μπορούν να προετοιμαστούν από το χέλι, μερικά από τα οποία αναφέρονται ενδεικτικά πιο κάτω:

Anguille Farcie a la gelée, Roulade d'Anguille froide, Coulibiac d'Anguille, Anguille à la Crème au Paprika, Anguille à la Fermière, Anguille en Fricassée, Pâtè chaud d'Anguille aux Truffles, Pâtè froid d'Anguille à l'Anglaise, Pâtè froid d'Anguille aux Truffles, Anguille à la Poulette, Anguille en Brochette à l'Anglaise, Tourte Chaude d'Anguille, Anguille Fumée, eels on skewers, grilled eels, steamed egg and eel squares, grilled eels on rice, marinated eels, and stewed eels.

3.2. Τρόποι μεταφοράς των χελιών

3.2.1. Γενικά

Οι μεγαλύτερες ποσότητες των χελιών εμπορεύονται ζωντανά. Αυτό συναρτάται φυσικά αφενός με την ικανότητα του χελιού να χρειάζεται περιορισμένη ποσότητα νερού, αφού εξασφαλίζει τη μεγαλύτερη ποσότητα οξυγόνου που χρειάζεται αναπνέοντας με το δέρμα, και αφετέρου με το γεγονός ότι δεν μπορεί να αποδείξει κανείς με ποιο τρόπο ψόφησαν τα χέλια, αν δεν προσφέρονται ζωντανά. Εκτός αυτού τα ψόφια χέλια αρχίζουν να βγάζουν μια αποπνικτική μυρωδιά. Γι' αυτό τόσο οι έμποροι, όσο και οι καταναλωτές ή μεταποιητές προτιμούν χέλια ζωντανά.

Έτσι η μεταφορά των χελιών θα πρέπει να τα εξασφαλίζει

από ομαδικό θάνατο.

Τα ζωντανά χέλια μεταφέρονται σε διαφορετικές αποστάσεις οδικώς, ακτοπλοϊκώς ή αεροπορικώς. Η συσκευασία εξαρτάται κυρίως από τον τύπο της μεταφοράς, και θα πρέπει να είναι τέτοια που να συμπίπτει το κόστος.

3.2.2. Οδική μεταφορά

Με ξύλινα κιβώτια προωθούνται τα χέλια για σχετικά μικρές αποστάσεις, πολύ νωρίς το πρωί, όταν έχει δροσιά, κυρίως στις περιπτώσεις που διατίθενται αμέσως στον τελικό καταναλωτή, όπως συμβαίνει στην Ολλανδία στην οποία το σύστημα αυτό μεταφοράς χρησιμοποιείται ευρέως από τους ψαράδες χελιών.

Στο κάθε κιβώτιο τοποθετούν 4-5 ατομικούς ξύλινους δίσκους με τρυπητή επιφάνεια, καθένας από τους οποίους έχει διαστάσεις 100 X 40 X 8 εκ. και παίρνει 5-6 χέλια, ενώ πάνω από αυτά βάζουν συχνά κομμάτια πάγου για να κρατιούνται τα χέλια κρύα και υγρά κατά τη διάρκεια της μεταφοράς. Κάθε κιβώτιο με αυτό το σύστημα περιέχει 15-20 κιλά χέλια, τα οποία μπορούν να κρατηθούν ζωντανά μέχρι και 24 ώρες.

Ένας αριθμός εμπόρων χελιών χρησιμοποιεί αντί για ξύλινα κιβώτια, κουτιά από πολυστερίνη, που σαφώς είναι πιο πρακτική λύση, γιατί είναι εύκολα στη χρήση, ελαφριά, επιστρεφόμενα και δεν απαιτούν καθόλου ειδικό υλικό υποστήριξης. Η χωρητικότητα αυτών των πλαστικών κουτιών που έχουν διαστάσεις 100 X 50 X 40 εκ. ανέρχεται σε 8-10 κιλά, τα οποία διατηρούνται σε δροσιά και υγρασία, με αρκετό νερό στη βάση και με τρυπητό σκέπασμα για να διευκολύνεται ο αερισμός.

Όμως για τη μάζα των ζωντανών χελιών που μεταφέρονται

οδικώς, χρησιμοποιούνται ειδικά δοχεία (containers) πάνω σε ανοικτά φορτηγά αυτοκίνητα, ιδιαίτερα το καλοκαίρι που λόγω των υψηλών θερμοκρασιών υπάρχει πάντα κίνδυνος αφυδάτωσης των χελιών. Επιπλέον με αυτή τη μέθοδο τα χέλια μπορούν να μεταφερθούν σε πολύ μεγαλύτερες αποστάσεις και ποσότητες. Ο χελοτροφικός συνεταιρισμός της Βόρειας Ιρλανδίας διατηρεί ένα τέτοιο δίκτυο μεταφοράς σε τακτική βάση, για διανομές χελιών στην Αγγλία και στην Ευρώπη.

Υπάρχει μια διαφοροποίηση των λεπτομερειών των δοχείων, γεννητριών, αεριστήρων που χρησιμοποιούνται στα φορτηγά και ποικίλλει από έμπορο σε έμπορο ή από χώρα σε χώρα. Σε γενικές γραμμές τα δοχεία αυτά κατασκευάζονται είτε από γαλβανισμένο ατσάλι είτε από φιμπεργκλάς, που έχουν κάποιο βαθμό μόνωσης.

Σε κάθε φορτηγό φορτώνονται πέντε με έξι τέτοια δοχεία, που έχουν διαστάσεις 2 X 1 X 1 μ. και στερεώνονται καλά στη βάση του φορτηγού, ενώ από πάνω υπάρχει ένα άνοιγμα που κλείνει καλά για την τοποθέτηση χελιών και νερού. Κοντά στη βάση τοποθετείται μια λεπτή πλάκα με μικρές κυκλικές τρύπες, κάτω από την οποία βρίσκονται σωλήνες για τη συνεχή παροχή αέρα κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, για να επιτυγχάνεται αρκετός αερισμός για τέτοιες συνθήκες μεγάλης συγκέντρωσης χελιών. Η δικτυωτή αυτή πλάκα εμποδίζει την άμεση επαφή των χελιών με το σύστημα αερισμού, το οποίο κατά κανόνα διαθέτει δύο αεροσυμπιεστές, ώστε να υπάρχει και εφεδρεία για την περίπτωση βλάβης.

Κάθε δοχείο έχει ένα σημείο εκκένωσης του νερού, τέτοιο που να επιτρέπει καθάρισμα και στέγνωμα μεταξύ δύο μεταφορών.

Στον τόπο παράδοσης ανοίγεται το κάτω άνοιγμα και τα χέλια πλέουν προς τα κοντέινερ αγοράς ή του σημείου συγκέντρωσης.

Τα πιο ανεπτυγμένα συστήματα εξασφαλίζουν και μια συνεχή ροή νερού με δύο αντλίες από τις οποίες η μία είναι εφεδρική.

Ο όγκος του νερού πρέπει να είναι σε ένα ελάχιστο δυνατό για να συμπιεστεί το κόστος, αλλά στην πράξη τα χέλια καταλαμβάνουν το 1/3 μέχρι το 1/2 του δοχείου, ενώ το υπόλοιπο συμπληρώνεται με νερό που το αφήνουμε να τρέξει λίγο μέχρι να εξαφανιστεί ο αφρός που δημιουργήθηκε από τα χέλια. Επειδή τα χέλια βγάζουν το κεφάλι τους στην επιφάνεια του νερού, είναι απαραίτητη η τοποθέτηση ενός διχτυού ασφαλείας στην κορυφή μετά το γέμισμα του δοχείου. Είναι πρακτικότερο και προνοητικότερο να έχει κανείς περισσότερα μικρά δοχεία, από ένα μεγάλο, γιατί σε περίπτωση που συμβεί κάτι σε ένα από αυτά δεν θα καταστραφεί όλο το πολύτιμο φορτίο.

Τα ζωντανά χέλια συνήθως μεταφέρονται τη νύχτα, γιατί είναι πιο δροσερά, και μόλις φθάσουν στον προορισμό τους πρέπει να ξεφορτώνονται όσο γίνεται πιο γρήγορα.

Είναι αλήθεια ότι το αρχικό κόστος απόκτησης των μεταφορικών μέσων είναι υψηλό, αλλά μπορεί να αποσβεστεί σε μερικά χρόνια, αρκεί να κάνει κανείς χρήση του μεταφορικού αυτού συστήματος και για μικρά χέλια ή άλλα είδη ψαριών, σε τρόπο ώστε η δυναμικότητα του συστήματος να απασχολείται σε μεγάλο βαθμό.

Όσον αφορά την υιοθέτηση του συστήματος αυτού μεταφοράς από την ένωση αλιευτικών και ιχθυοτροφικών συνεταιρισμών στην Ελλάδα, πρέπει να γίνει μια μελέτη σε πρώτη φάση για τη

σκοπιμότητα και δυνατότητα αξιοποίησής του, καθώς και η αντιμετώπιση ενδεχόμενων αντιδράσεων από το υφιστάμενο εμπορικό δίκτυο διακίνησης των χελιών. Θετική επίσης θα ήταν η επαφή με τον ιχθυοτροφικό συνεταιρισμό Βορείου Ιρλανδίας, που έχουν συγκεντρώσει σημαντική εμπειρία από την εφαρμογή του συστήματος αυτού για αρκετά έτη. Οποσδήποτε όμως, για εκτεταμένες δραστηριότητες τέτοιας μορφής θα απαιτηθεί η αναδιοργάνωση της ένωσης, για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις αυξημένες προκλήσεις της αγοράς.

3.2.3. Θαλάσσια μεταφορά

Η θαλάσσια μεταφορά των χελιών ακολουθεί τις ίδιες αρχές με την οδική μεταφορά. Χρησιμοποιούνται ειδικά κατασκευασμένα δοχεία με τρύπες στα πλευρά και στη βάση, εξοπλισμένα με αντλίες και αεροσυμπιεστές, τα οποία τοποθετούνται σε βάρκες. Επειδή υπάρχει δυνατότητα αλλαγής του νερού πολλές φορές, μπορούμε πρακτικά να κρατήσουμε τα χέλια για πολύ περισσότερο διάστημα.

Το κύτος από μερικές βάρκες είναι τρυπητό, για να επιτρέπει να περνά το θαλάσσιο νερό από τα χωρίσματα, στα οποία βρίσκονται τα χέλια, αλλά κάτι τέτοιο είναι επικίνδυνο, γιατί αν τα χέλια έρθουν σε επαφή με μολυσμένα νερά, θα χαθεί ολόκληρο το φορτίο.

3.2.4. Αεροπορική μεταφορά

Αυξημένες τιμές και ζήτηση σε ορισμένες αγορές συνετέλεσαν, ώστε η αποστολή ζωντανών χελιών δι' αέρος να γίνει δυ-

νατή παρά τα υψηλά κόμιστρα ανά μονάδα βάρους. Η συσκευασία για τη μεταφορά αυτή πρέπει να ελαχιστοποιεί το κόστος και συνίσταται σε σάκους πολυαιθυλενίου, στους οποίους τοποθετούμε 10 κιλά ζωντανών χελιών, 1 κιλό πάγο και μικρή ποσότητα οξυγόνου από έναν κύλινδρο και στη συνέχεια σφραγίζουμε τον κάθε σάκο με ταινία από ελαστικό. Ανά δύο τοποθετούμε τους σάκους αυτούς σε ένα αλειμμένο με κερί χαρτόνι που στη συνέχεια, αφού σφραγιστεί, είναι έτοιμο για αεροπορική μεταφορά.

Κατά το σύστημα αυτό, που χρησιμοποιείται ευρέως για τη μεταφορά ζωντανών χελιών από την Ταϊβάν στην Ιαπωνία και από την Αμερική στην Ευρώπη, το μισό του χώρου καταλαμβάνεται από οξυγόνο, ενώ το άλλο μισό από τα χέλια. Ο πάγος ελαττώνει το ρυθμό αναπνοής των χελιών και κρατάει υγρασία καθ' όλο το διάστημα του ταξιδιού.

Με το σύστημα αυτό μπορούμε να αποστέλλουμε χέλια για το περιορισμένο χρονικό διάστημα των 36 ωρών, αφού μετά από αυτό αρχίζουν τα χέλια να πεθαίνουν, επειδή τελειώνει το οξυγόνο και δεν υπάρχει δυνατότητα αντικατάστασής του λόγω σφραγίσματος των σάκων.

Το σύστημα αυτό θα μπορούσε ενδεχομένως να εφαρμοστεί από την Ελλάδα σε περιορισμένη μόνον κλίμακα, όταν αυξημένη ζήτηση σε μια αγορά δικαιολογεί τα αυξημένα αεροπορικά κόμιστρα. Δεν μπορεί εντούτοις η αεροπορική μεταφορά να υιοθετηθεί για μαζικές μεταφορές στις ευρωπαϊκές αγορές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

4.1. Παραγωγή χελιών

Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής των χελιών στην Ευρώπη προέρχεται από την αλιεία ελεύθερων χελιών στους ποταμούς και λίμνες της, κατά την περίοδο μετανάστευσής τους προς τη θάλασσα των Σαργασών. Ένα μικρότερο ποσοστό αποτελεί η παραγωγή χελιών που προέρχεται από ιχθυοτροφεία, εκτατικής, ημιεντατικής και εντατικής παραγωγής.

Συνολικά η παραγωγή χελιών στις χώρες της ΕΟΚ (10) στο διάστημα 1981-1985 έχει σημειώσει την εξέλιξη:

το 1981	συνολικά	παρήχθησαν	16.829 MT
" 1982	"	"	15.729 "
" 1983	"	"	15.711 "
" 1984	"	"	16.907 "
" 1985	"	"	15.140 "

Κατά μέσο όρο παρήχθησαν 16.063 MT στο πιο πάνω διάστημα, που όμως δεν μπόρεσαν να καλύψουν τη ζήτηση, με αποτέλεσμα να εισάγονται κατά μέσο όρο 5.935 MT ετησίως. Αυτό σημαίνει πως η αγορά της ΕΟΚ είναι ελλειμματική όσον αφορά το εμπόριο χελιών. Τουλάχιστον με τα σημερινά δεδομένα, η παραγωγή τους μπορεί να αυξηθεί χωρίς να υπάρχει πρόβλημα διάθεσης κατά 6.000 MT περίπου. Η απορροφητικότητα της ΕΟΚικής

αγοράς, όπως εμφανίζεται σήμερα, ανέρχεται στους 22.000 MT περίπου ετησίως.

Στον Πίνακα 6 φαίνεται η παραγωγή χελιών στην ΕΟΚ και κατά χώρα-μέλος για το διάστημα 1980-1985.

Εκτιμάται ότι στο πιο πάνω διάστημα η αλιεία ελεύθερων χελιών απέδωσε κατά μέσον όρο 9.243 MT, ενώ το υπόλοιπο 6.820 MT προήλθε από μονάδες χελοτροφίας εκτατικής, ημιεντατικής και εντατικής μορφής. Σε ποσοστά η χελοτροφία απέδωσε 42,5% περίπου του συνόλου, ενώ η ελεύθερη αλιεία το υπόλοιπο 57,5%.

Η ΕΟΚ μπορεί να γίνει αυτάρκης σε χέλια, αρκεί να αναπτύξει περισσότερες μονάδες χελοκαλλιέργειας και ιδιαίτερα σε περιοχές που ευνοούνται από τις κλιματολογικές συνθήκες, όπως είναι οι μεσογειακές χώρες. Ιδιαίτερη φροντίδα πρέπει να δοθεί σε πιο εντατικές μορφές καλλιέργειας και καλύτερα ελεγχόμενες συνθήκες, ώστε να ευρίσκεται υπό έλεγχο η διαδικασία ανάπτυξης των χελιών καθ' όλη την περίοδο εκτροφής τους.

Η εμπειρία άλλωστε, που έχει αποκτηθεί σε χώρες με εξελιγμένες μορφές χελοκαλλιέργειας, όπως η Ιαπωνία και η Ταϊβάν, από την εκτροφή του χελιού εδώ και πολλά χρόνια, μπορεί να είναι αρκετά πολύτιμη για την ελαχιστοποίηση του κόστους δημιουργίας και λειτουργίας των εν λόγω μονάδων.

4.2. Κατανάλωση χελιών

Η κατανάλωση της ΕΟΚ των 10 χωρών-μελών ανερχόταν κατά μέσο όρο στο διάστημα 1981-1985 σε 21.322 MT.

Η κατά κεφαλή κατανάλωση ήταν 78,4 γραμμ. στο πιο πάνω διάστημα. Πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη ότι η κατανάλωση χελιών διαφέρει σημαντικά από χώρα σε χώρα και ως προς τη συ-

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Παραγωγή χελιών ΕΟΚ κατά χώρα-μέλος για το διάστημα 1980-1985

Χώρα-μέλος ΕΟΚ	Ποσότητα (Q): σε τόνους (ΜΤ)				
	1980	1981	1982	1983	1984
1. Γαλλία	4.503	4.933	3.875	4.151	4.310
2. Ιταλία	4.264	4.340	4.087	4.076	4.691
3. Ολλανδία	2.300	2.300	2.300	2.400	2.400
4. Δανία	2.254	2.229	2.538	2.120	2.429
5. Μ. Βρετανία	1.598	1.546	1.471	1.515	1.467
6. Ελλάδα	608	752	660	709	837
7. Δ. Γερμανία	486	526	544	484	496
8. Ιρλανδία	122	156	210	212	233
9. Βέλγιο/Λουξεμβούργο	50	47	44	44	44
Σύνολο ΕΟΚ	16.185	16.829	15.729	15.711	16.907
					15.140

Πηγή: Επιμέρους κεφάλαια παρούσας μελέτης.

νολικά καταναλισκόμενη ποσότητα, και ως προς την κατά κεφαλή κατανάλωση και ως προς την προτιμώμενη μορφή κατανάλωσης.

Έτσι η Ελλάδα, η Γαλλία, η Ιρλανδία δεν χαρακτηρίζονται ως καταναλώτριες χώρες του χελιού, ενώ το Ηνωμένο Βασίλειο έχει περιορισμένη μόνο κατανάλωση. Αντίθετα η Δ. Γερμανία, η Ολλανδία, η Δανία και η Ιταλία καταναλίσκουν σημαντικές ποσότητες χελιών διαφόρων μορφών.

Όσον αφορά την προτιμώμενη μορφή κατανάλωσης, μπορούμε να σκιαγραφήσουμε τον χάρτη καταναλωτικών προτιμήσεων της ΕΟΚ ως εξής: Δανοί, Ολλανδοί και Δυτικογερμανοί προτιμούν κατά 90% τα καπνιστά χέλια, οι Άγγλοι τα χέλια ζελέ, ενώ οι Ιταλοί τρέφουν ιδιαίτερη προτίμηση για το χέλι μαρινάτο.

Στον Πίνακα 7 δίνεται μια ανάγλυφη εικόνα της κατανάλωσης των χωρών της ΕΟΚ για το διάστημα 1981-1985.

Σχετικά με τη δυνατότητα αύξησης της κατανάλωσης στις χώρες-μέλη της ΕΟΚ, είναι δυνατό να ειπωθεί πως η ζήτηση για τα χέλια είναι αρκετά ελαστική προς το παρόν, χωρίς να είναι βέβαιο ότι μεγάλη επιπλέον παραγωγή δεν μπορεί να απορροφηθεί σε καλές τιμές.

Κατά τη γνώμη μας υπάρχουν μεγάλα περιθώρια ακόμα διεύρυνσης της καταναλωτικής βάσης στις χώρες-μέλη, ενώ στις μη καταναλώτριες χώρες μπορεί με κατάλληλο συνδυασμό διαφόρων πολιτικών προώθησης (marketing-mix) να προσελκυσθούν σιγά-σιγά νέοι καταναλωτές του προϊόντος αυτού.

Είναι ήδη γνωστό πως η βιομηχανία που στηρίζει την κατανάλωση χελιού διαφόρων μορφών υποαπασχολείται εάν δεν εισαχθούν 6.000 MT χελιών ετησίως από χώρες εκτός ΕΟΚ, χωρίς να σημαίνει πως πέτυχε το μέγιστο της λειτουργικής της ικανότητας. Μια ενδεχόμενη αύξηση της κατανάλωσης στην ΕΟΚ, δηλαδή,

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Χώρα: ΕΟΚ (των 10)
Κατανάλωση χελιών 1981-1985

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	Κατά κεφαλή
1981	16.829	6.501	723	22.607	21.322,4 τ.
1982	15.729	6.018	638	21.109	(-----) 271,8 εκατ.
1983	15.711	5.573	1.181	20.103	ή
1984	16.907	5.681	466	22.122	78,4 γραμμ./
1985	15.140	5.903	372	20.671	κεφ.

Πηγή: 1. Στατιστικό Γραφείο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αναλυτικοί πίνακες εξωτερικού εμπορίου (NIMEXE). Οι εισαγωγές-εξαγωγές αφορούν εμπόριο με τρίτες χώρες εκτός ΕΟΚ.

2. Επιμέρους κεφάλαια της μελέτης.

μπορεί να υποστηριχτεί άνετα από την υπάρχουσα υποδομή επεξεργασίας χωρίς να παραστεί ανάγκη για επιπλέον επενδύσεις στον τομέα αυτό, τουλάχιστον για ένα ορισμένο ποσοστό αύξησης της κατανάλωσης.

4.3. Εισαγωγές χελιών

Το σύνολο του εισαγωγικού εμπορίου της ΕΟΚ ανέρχεται

περίπου στους 15.000 τόνους, συμπεριλαμβανομένων και των νωπών, και των κατεψυγμένων, και των καπνιστών χελιών. Το μεγαλύτερο μέρος αυτής της ποσότητας, γύρω στους 9.000 τόνους, αποτελεί ενδοκοινοτικό εμπόριο, ενώ το υπόλοιπο των 6.000 τόνων αποτελεί το καθαρώς εισαγωγικό εμπόριο της Κοινότητας των 10 (EUR 10). Δεν περιλαμβάνονται η Ισπανία και Πορτογαλία, γιατί έγιναν αργότερα μέλη της ΕΟΚ (1.1.1986).

Εκείνο που εκ πρώτης όψεως φαίνεται είναι η κάποιας μορφής στασιμότητα του εμπορίου χελιών, που ίσως κατά πρώτο λόγο να οφείλεται στη στασιμότητα ή ελαφρά μείωση της παραγωγής, δεδομένου ότι βασικά προβλήματα της εκτροφής χελιών δεν έχουν επιλυθεί.

Πιο κάτω θα ασχοληθούμε επιμέρους με τα διάφορα είδη εισαγωγών για το διάστημα κυρίως της τελευταίας 5ετίας, κατά ποσότητα και αξία, που εκφράζονται σε τόνους και ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες αντιστοίχως.

4.3.1. Εισαγωγές νωπών χελιών

Τα νωπά χέλια ή διατηρημένα με απλή ψύξη (BTN:0301070) είναι και η προτίμηση των ευρωπαίων εισαγωγέων, αφού αντιπροσωπεύουν το 80-85% του συνόλου του εισαγωγικού εμπορίου της Ευρώπης των 10.

Το συνολικό εμπόριο της ΕΟΚ ανήλθε το 1981 σε 12.926 MT, αξίας 61 εκατ. ECU, ενώ το 1985 σε 12.623 MT αξίας 77 εκατ. ECU. Το ενδοκοινοτικό όμως εμπόριο, δηλαδή μεταξύ των χωρών της ΕΟΚ, ανήλθε:

το 1981 σε 8.584 τόνους, αξίας 40.933.000 ECU

" 1982 " 8.472 " " 41.242.000 "

το 1983 σε 8.557 τόνους, αξίας 45.576.000 ECU

" 1984 " 8.831 " " 52.037.000 "

" 1985 " 8.434 " " 53.852.000 " .

Το εισαγωγικό εμπόριο της ΕΟΚ με τις άλλες χώρες - μη μέλη - είχε την εξής διαχρονική εξέλιξη:

το 1981 4.342 ΜΤ, αξίας 20.042.000 ECU

" 1982 4.207 ΜΤ, " 21.408.000 "

" 1983 3.813 ΜΤ, " 20.243.000 "

" 1984 3.786 ΜΤ, " 21.992.000 "

" 1985 4.189 ΜΤ, " 23.525.000 " .

Το 1981, η ΕΟΚ προμηθεύτηκε το 20% των φρέσκων χελιών της από τη Δανία, το 18,2% από τη Γαλλία, το 12,0% από τις ΗΠΑ, το 9,3% από τις Κάτω Χώρες, το 8,3% από τη Μ. Βρετανία, από τη Σουηδία το 6,4%, από την Ιταλία το 4,8%, από την Πολωνία το 4,2%, ενώ από την Ελλάδα μόλις το 4%, και μικρότερα ποσοστά από άλλες χώρες.

Η χαμηλότερη τιμή πληρώθηκε για τα χέλια της Γαλλίας προς 3,68 ECU/κιλό, ενώ η υψηλότερη ήταν 5,98 ECU/κιλό για τα χέλια της Ουγγαρίας. Στην Ελλάδα πληρώθηκαν 5,32 ECU/κιλό.

Επί του γενικού συνόλου των εισαγωγών στην ΕΟΚ από χώρες μέλη ή μη μέλη η μέση τιμή που επιτεύχθηκε ήταν 4,71 ECU/κιλό με ελάχιστη διαφοροποίηση της τιμής στο ενδοκοινοτικό και εξωκοινοτικό εμπόριο, αφού ήταν 4,76 ECU/κιλό και 4,61 ECU/κιλό αντιστοίχως.

Το ενδοκοινοτικό εμπόριο κάλυψε το 66,4% των αναγκών, ενώ οι χώρες-μη μέλη κάλυψαν το 33,6%.

Το 1985, η ΕΟΚ προμηθεύτηκε το 13,03% των φρέσκων χελιών από τη Γαλλία, το 15,32% από τη Δανία, το 12,09% από την Ολλανδία, το 9,7% από τις ΗΠΑ, 7,15% από τη Μ. Βρετανία,

7,04% από τη Σουηδία, 5,87% (742 MT) από την Ελλάδα και μικρότερα ποσοστά από λοιπές χώρες. Οι χαμηλότερες τιμές που πληρώθηκαν ήταν 3,40 ECU/κιλό και 3,90 ECU/κιλό για τα χέλια της Αλγερίας και του Μαρόκου αντίστοιχα, ενώ την υψηλότερη τιμή εισέπραξαν τα χέλια της Ελλάδας με 6,93 ECU/κιλό.

Οι τιμές των βασικών προμηθευτριών χωρών σε ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες είναι για τη Γαλλία 4,88 ECU/κιλό, για τη Δανία 6,87 ECU/κιλό, για την Ολλανδία 6,40 ECU/κιλό, για τις ΗΠΑ 5,26 ECU/κιλό, για τη Μ. Βρετανία 6,12 ECU/κιλό, και για τη Σουηδία 6,53 ECU/κιλό.

Η γενική μέση τιμή που επιτεύχθηκε επί συνόλου των εισαγωγών ήταν 6,12 ECU/κιλό, ενώ εμφανίζεται ανώτερη η τιμή που πληρώθηκε στο ενδοκοινοτικό εμπόριο, με 6,38, και σαφώς κατώτερη η τιμή που πληρώθηκε στο εμπόριο με τρίτες χώρες. Το ενδοκοινοτικό εμπόριο κάλυψε ποσοστό 66,8% των αναγκών της ΕΟΚ σε χέλια, ενώ το εξωκοινοτικό εμπόριο κάλυψε το υπόλοιπο 33,2%.

Ως γενικό συμπέρασμα συνάγεται η διαπίστωση, ότι η ΕΟΚ καλύπτει μόνο τα 2/3 των αναγκών της σε χέλια, ενώ το 1/3 καλύπτεται από παραγωγή άλλων κρατών, εκτός ΕΟΚ. Συνεπώς η αγορά της ΕΟΚ είναι ελλειμματική και οποιαδήποτε αύξηση της παραγωγής δεν πρόκειται να δημιουργήσει προβλήματα. Η υψηλότερη τιμή των ελληνικών χελιών στην ΕΟΚ είναι ένα εμφανές δείγμα της ποιοτικής ανωτερότητας και της μεγάλης ζήτησης γι' αυτά.

Στον Πίνακα 8 εμφανίζονται οι εισαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη χελιών κατά το διάστημα 1981-1985 και κατά χώρα προέλευσης.

4.3.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών

Παρ' όλο που το μέγιστο του όγκου των χελιών διακινείται νωπό, εντούτοις ένα 20% περίπου του εμπορίου της ΕΟΚ περυστρέφεται γύρω από τα κατεψυγμένα (BTN: 0301080).

Η εξέλιξη του εμπορίου κατεψυγμένων στην ΕΟΚ είχε ως ακολούθως:

το 1981,	2.648 MT,	αξίας	8.456.000 ECU
" 1982,	2.359 MT,	"	7.970.000 "
" 1983,	2.404 MT,	"	9.603.000 "
" 1984,	2.502 MT,	"	11.225.000 "
" 1985,	2.228 MT,	"	10.041.000 ".

Παρατηρείται ένα ελάχιστο το 1985 και ένα μέγιστο το 1981, αλλά γενικά οι εμπορευόμενες ποσότητες κατεψυγμένων κυμαίνονται γύρω στις 2.500 MT.

Το ενδοκοινοτικό εμπόριο κατά το εξεταζόμενο χρονικό διάστημα είχε την ακόλουθη εξέλιξη:

το 1981,	489 MT,	αξίας	2.124.000 ECU
" 1982,	548 MT,	"	2.372.000 "
" 1983,	643 MT,	"	3.097.000 "
" 1984,	609 MT,	"	3.460.000 "
" 1985,	514 MT,	"	3.067.000 ".

Ο μέσος όρος για τα έτη 1981-1985 ανέρχεται σε 561 MT, με μια τάση αύξησης που ενδεχομένως να οφείλεται στην αδυναμία της παραγωγής φρέσκων χελιών να καλύψει την αύξηση της ζήτησης. Μια άλλη παρατήρηση είναι ότι, ενώ στα νωπά ο μεγαλύτερος όγκος του εμπορίου προερχόταν από χώρες της ΕΟΚ, εδώ αντίθετα προέρχεται από άλλες χώρες, εκτός ΕΟΚ.

Αυτό φαίνεται καθαρά και από τα μεγέθη του εξωκοινοτι-

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Χώρα: ΕΟΚ (10)

Βιοαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη χελών
(0301070), 1981-1985, κατά χώρα προέλευσης

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλιάδες ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες ΕΕΥ
Αξία μονάδας (UV): ΕΕΥ/χγρ.

Χώρα προέλευσης	1981			1982			1983			1984			1985		
	Ποσό- τητα		Αξία μονά- δας	Ποσό- τητα		Αξία μονά- δας	Ποσό- τητα		Αξία μονά- δας	Ποσό- τητα		Αξία μονά- δας	Ποσό- τητα		Αξία μονά- δας
	(Q)	Σ	(V)	(Q)	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	(Q)	(V)	(V)	(Q)	(Q)	(V)
(001) Γαλλία	2.360	18,2	8.704	3,68	1.916	7.224	1.917	7.359	2.221	9.818	1.646	13,03	8.039	4,88	
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	70	0,5	355	5,07	63	284	73	407	87	563	163	1,20	1.059	6,49	
(003) Ολλανδία	1.214	9,3	6.336	5,21	1.258	6.628	1.352	7.537	1.598	9.768	1.527	12,09	9.778	6,40	
(004) Δ. Γερμανία	51	0,3	202	3,96	77	325	101	579	105	603	149	1,18	854	5,73	
(005) Ιταλία	629	4,8	3.615	5,74	627	3.930	944	6.256	810	6.021	1.177	9,32	9.271	7,87	
(006) Η. Βρετανία	1.084	8,3	5.641	5,20	1.210	5.972	1.068	5.705	1.165	6.422	903	7,15	5.531	6,12	
(007) Ιρλανδία	63	0,4	243	3,85	93	384	139	573	159	614	198	1,56	890	4,49	
(008) Δανία	2.587	20,0	13.031	5,03	2.734	13.966	2.448	14.410	2.206	15.056	1.934	15,32	13.290	6,87	
(009) Ελλάδα	528	4,0	2.811	5,32	497	2.530	516	2.750	483	3.171	742	5,87	5.143	6,93	
(028) Νορβηγία	371	2,8	1.582	4,26	374	1.644	328	1.584	296	1.522	359	2,84	1.834	5,10	

(030) Σουηδία	837	6,4	4.155	4,96	1.040	5.622	846	4.916	921	6.107	889	7,04	5.811	6,53
(038) Αυστρία	73	0,5	335	4,45	80	324	54	204	59	250	54	0,42	263	4,87
(042) Ιαπωνία	135	1,0	639	4,73	146	729	90	490	96	558	151	1,19	812	5,37
(052) Τουρκία	82	0,6	333	4,06	91	367	97	447	164	794	147	1,16	789	5,36
(060) Πολωνία	552	4,2	3.253	5,89	454	2.805	442	3.033	433	2.946	434	3,43	2.841	6,54
(064) Ουγγαρία	65	0,5	389	5,98	110	650	92	612	134	848	222	1,75	1.237	5,57
(212) Τυνησία	165	1,2	571	3,46	226	811	263	1.019	106	406	267	2,11	1.224	4,58
(220) Αίγυπτος	78	0,6	415	5,32	67	433	56	352	50	417	46	0,36	292	6,34
(400) ΗΠΑ	1.559	12,0	6.450	4,13	1.307	6.603	1.213	6.185	1.204	6.525	1.226	9,70	6.461	5,26
(404) Καναδάς	111	0,8	495	4,45	65	355	33	134	78	423	79	0,62	398	5,03
(804) Ν. Ζηλανδία	267	2,0	1.239	4,64	123	549	111	519	119	621	133	1,05	807	6,06
(040) Πορτογαλία	-	-	-	-	40	165	39	187	44	224	22	0,17	129	5,86
(208) Αλγερία	-	-	-	-	-	-	56	174	35	110	97	0,76	330	3,40
(204) Μαρόκο	-	-	-	-	42	158	77	294	35	173	32	0,25	125	3,90
Σύνολο	12.926	100,0	60.976	4,71	12.677	62.652	12.369	65.820	12.616	74.029	12.623	100,00	77.377	6,12
Από χώρες ΕΟΚ	8.584		40.933	4,76	8.472	41.242	8.557	45.576	8.831	52.037	8.434		53.852	6,38

Πηγή: ΝΙΜΕΧΕ.

κού εμπορίου που εμφανίζονται ως εξής:

το 1981, εισήχθησαν από άλλες χώρες 2.159 MT, αξίας 6.331.000 ECU,

το 1982, εισήχθησαν από άλλες χώρες 1.811 MT, αξίας 5.598.000 ECU,

το 1983, εισήχθησαν από άλλες χώρες 1.760 MT, αξίας 6.508.000 ECU,

το 1984, εισήχθησαν από άλλες χώρες 1.895 MT, αξίας 7.766.000 ECU,

το 1985, εισήχθησαν από άλλες χώρες 1.714 MT, αξίας 6.975.000 ECU.

Κατά μέσο όρο εισήχθησαν 1.868 MT τον χρόνο κατά το εξεταζόμενο διάστημα.

Το 1981, οι βασικές προμηθεύτριες χώρες ήταν η Ν. Ζηλανδία με ποσοστό 33,1%, ο Καναδάς με ποσοστό 27,7%, οι ΗΠΑ με 5,7%, η Ολλανδία με 5,4%, και ακολουθούν Τουρκία, Ελλάδα και Αυστραλία με ποσοστά 4,7%, 4,6% και 4,5% αντιστοίχως.

Όσον αφορά τις τιμές που πληρώθηκαν, υπάρχει μια διακύμανση μεταξύ μιας ελάχιστης τιμής 2,03 ECU/κιλό (Ν. Ζηλανδία) και μιας μέγιστης 6,79 ECU/κιλό (Μ. Βρετανία). Τα ελληνικά χέλια πέτυχαν την καλύτερη τιμή μεταξύ των χωρών που αποτελούν κύριους προμηθευτές της ΕΟΚ σε κατεψυγμένα χέλια.

Το 1985, οι κύριοι προμηθευτές της ΕΟΚ ήταν: η Ν. Ζηλανδία με 39% και ο Καναδάς με 14,9%, ακολουθούν η Αυστραλία με 6,73%, η Δ. Γερμανία με 6,01%, η Ολλανδία με 6,1%, ενώ η Ελλάδα έπεσε στο 3,63%.

Οι υπερπόντιες χώρες με 66% καλύπτουν τα 2/3 των αναγκών της Κοινότητας το 1985, ενώ το υπόλοιπο 1/3 των αναγκών της μοιράζονται οι υπόλοιπες χώρες. Οι υπερπόντιες χώρες εί-

ναι κυρίως η Ν. Ζηλανδία, η Αυστραλία, ο Καναδάς και οι ΗΠΑ, που κατέχουν το 85% του εξωκοινοτικού εμπορίου της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Οι τιμές που σημειώθηκαν το 1985 είναι υψηλότερες από αυτές του 1981 και κυμαίνονται μεταξύ μιας ελάχιστης 3,31 ECU/κιλό (Ν. Ζηλανδία) και μιας μέγιστης 8,6 ECU/κιλό (Δανία). Η Ελλάδα πέτυχε τιμή παρά πολύ υψηλή, 8,09 ECU/κιλό.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί ότι η μάζα των ελληνικών εξαγωγών χελιού διοχετεύεται στην ευρωπαϊκή αγορά ως φρέσκο χέλι σε ποσοστό 90% για το 1985 και μόνο 10% ως κατεψυγμένο. Τόσο όμως ως φρέσκο όσο και ως κατεψυγμένο προϊόν πετυχαίνει πολύ υψηλές τιμές, αν όχι τις υψηλότερες. Ένα άλλο σημείο είναι το γεγονός ότι στην κατεψυγμένη του μορφή πετυχαίνει υψηλότερες τιμές, πράγμα που μπορεί να εξηγηθεί, αν λάβει κανείς υπόψη ότι τα κατεψυγμένα διατηρούνται για αρκετό διάστημα στο ψυγείο και μπορούν να προσφερθούν στην αγορά τους μήνες που εμφανίζεται έλλειψη σε φρέσκα χέλια και συνεπώς είναι αυξημένη η ζήτηση, με αποτέλεσμα η υπερβάλλουσα ζήτηση στην αγορά να ωθεί τις τιμές προς τα πάνω.

Μια άλλη διαπίστωση είναι ότι η πλειονότητα των εισαγόμενων χελιών BTN 0301080 προέρχεται από υπερπόντιες χώρες, το χέλι των οποίων θεωρείται χαμηλότερης ποιότητας. Αυτές οι χώρες εξαγουν στην ΕΟΚ σε περιόδους που δημιουργούνται κενά στην ευρωπαϊκή αγορά, για να εξασφαλιστεί ο απρόσκοπτος εφοδιασμός της αγοράς με χέλια, έστω και κατεψυγμένα. Π.χ. η γερμανική αγορά εμφανίζει κενά εφοδιασμού τον μήνα Απρίλιο και Νοέμβριο, που συνήθως καλύπτονται με κατεψυγμένα, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η αγορά της ΕΟΚ μπορεί να θεωρηθεί κορεσμένη.

Στον Πίνακα 9 παρέχονται αναλυτικότερα οι εισαγωγές κατεψυγμένων της ΕΟΚ-κατά χώρα προέλευσης, ποσότητα και αξία για το 1981-1985.

4.3.3. Εισαγωγές καπνιστών χελιών

Το μεγαλύτερο ποσοστό των εισαγωγών της ΕΟΚ μετατρέπεται σε καταναλώσιμα προϊόντα όπως καπνιστά (Ολλανδία, Δ. Γερμανία), μαρινάτα (Ιταλία) ή ζελέ (Μ. Βρετανία). Όμως, ένα σημαντικό μερίδιο μετατρέπεται σε καπνιστό στα καπνιστήρια των ίδιων καταναλωτριών χωρών, που αποτελούν μια ανθούσα βιομηχανία. Γι' αυτό δεν είναι να απορεί κανείς για τις χαμηλές εισαγόμενες ποσότητες τόσο του ενδοκοινοτικού, όσο και του εξωκοινοτικού εμπορίου.

Τα στοιχεία που θα παρουσιαστούν πιο κάτω καλύπτουν την περίοδο 1983-1985, γιατί μόνο μετά το 1983 εμφανίζονται ξεχωριστά στα στατιστικά δεδομένα της στατιστικής της ΕΟΚ, ως χέλια καπνιστά, με κωδικό αριθμό ΒΤΝ: 0302.51.

Οι συνολικές εισαγωγές εξελίχθηκαν το 1983-1985 ως εξής:

το 1983, 275 ΜΤ, αξίας 2.412.000 ECU

" 1984, 281 ΜΤ, " 2.659.000 "

" 1985, 298 ΜΤ, " 3.120.000 ".

Οι κατά μέσο όρο εισαγωγές καπνιστών την περίοδο αυτή ανήλθαν σε 285 ΜΤ.

Το ενδοκοινοτικό εμπόριο αντιπροσωπεύει κατά μέσο όρο το 96% του συνολικού όγκου των ανταλλαγών.

Κατά μέσο όρο εμπορεύονται οι διάφορες χώρες της ΕΟΚ, κυρίως η Δανία και Ολλανδία, 272,6 ΜΤ καπνιστών χελιών, πράγ-

μα που σημαίνει πως η εσωτερική αγορά των χωρών αυτών δεν αφήνει μεγάλα περιθώρια εξαγωγών του προϊόντος, λόγω υπερβάλλουσας ζήτησης.

Το εξωκοινοτικό εμπόριο διακινούσε κατά μέσο όρο 11,6 ΜΤ. Το 1983 οι βασικές εισαγωγικές χώρες ήταν δύο: η Ολλανδία με 63,2% και η Δανία με 28,7%. Οι τιμές που καταβλήθηκαν ήταν 7,49 ECU/κιλό από την πρώτη και 12,17 ECU/κιλό από τη δεύτερη.

Το 1985 η Ολλανδία παραμένει στην πρώτη θέση με 71,4%, ενώ η Δανία βρίσκεται στη δεύτερη θέση με 20,8%. Οι δύο τους, με μερίδιο 92,2%, αποτελούν τους κύριους αγοραστές καπνιστών χελιών. Οι τιμές που πέτυχαν οι Ολλανδοί ήταν πάλι χαμηλότερες των Δανών, αφού των πρώτων ήταν 9,43 ECU/κιλό, ενώ των δεύτερων 14,04 ECU/κιλό. Η Ιταλία όμως με 16,5 ECU/κιλό πλήρωσε την υψηλότερη τιμή.

Συμπερασματικά μπορεί να λεχθεί πως οι μεγάλες ποσότητες καπνιστών χελιών καταναλώνονται στις εγχώριες αγορές της κάθε χώρας και επομένως ελάχιστες ή καθόλου ποσότητες υπεισέρχονται στο εξωτερικό εμπόριο της κάθε μιας.

Μια άλλη διαπίστωση είναι ότι η ζήτηση για καπνιστά χέλια από τρίτες χώρες είναι αμελητέα και δεν υπερβαίνει το 4% της συνολικής ζήτησης που ικανοποιείται. Η κατάσταση στο εμπόριο καπνιστών εμφανίζεται να παρουσιάζει κάποια σταθερότητα και δεν προβλέπονται σημαντικές αλλαγές τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον. Η υποθετική μαζική επίθεση στην αγορά της ΕΟΚ με όγκους καπνιστών χελιών θα δημιουργούσε μεγάλες ανισορροπίες στην ευρωπαϊκή αγορά με απρόβλεπτες συνέπειες.

Η Ελλάδα δεν εξάγει καπνιστά χέλια, αφού τα ελάχιστα

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Χώρα: ΕΟΚ (των 10-EUR 10)

Εισαγωγές κατεργασμένων χελιών (0301080), 1981-1985, κατά χώρα προέλευσης

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (ΜΤ)
Αξία (V): σε χιλιάδες ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ΕΕΜ)
Αξία μονάδας (UV): ΕΕΜ/χίλρ.

Χώρα προέλευσης	1981			1982			1983			1984			1985		
	Ποσό- τητα	Ποσοστό ποσοτή- των	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Ποσοστό των	Αξία	Αξία μονά- δας
	(Q)	Σ	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	Σ	(V)	(UV)
(003) Ολλανδία	143	5,4	470	3,94	181	601	212	998	224	1.073	138	6,10	714	5,17	
(006) Ν. Βρετανία	24	0,9	163	6,79	33	175	-	-	-	-	14	0,60	84	6,00	
(007) Ιρλανδία	61	2,3	290	4,75	73	316	96	396	49	264	32	1,43	172	5,37	
(008) Δανία	71	2,6	400	5,63	91	599	108	709	63	541	75	3,36	645	8,60	
(009) Ελλάδα	124	4,6	645	5,20	63	375	93	579	134	1.041	81	3,63	656	8,09	
(030) Σουηδία	45	1,6	251	5,57	73	455	26	179	43	321	109	4,89	825	7,56	
(052) Γουατάμα	127	4,7	417	3,28	113	482	158	564	96	385	84	3,77	346	4,11	
(400) ΗΠΑ	152	5,7	450	2,96	153	444	121	474	159	756	110	4,93	489	4,44	
(404) Καναδάς	736	27,7	2.609	3,54	393	1.379	518	2.046	513	2.340	332	14,90	1.371	4,12	
(736) Ταϊβάν	22	0,8	119	5,40	-	-	-	-	-	-	9	0,40	65	7,22	
(800) Αυστραλία	120	4,5	429	3,57	113	386	234	1.171	242	1.183	150	6,73	720	4,80	

(804) Ν. Ζηλανδία	879	33,1	1.789	2,03	868	2.034	640	1.803	806	2.614	869	39,00	2.877	3,31
(005) Ιταλία	-	-	-	-	60	178	-	-	24	117	-	-	-	-
(060) Πολωνία	-	-	-	-	47	214	20	111	-	-	-	-	-	-
(001) Γαλλία	-	-	-	-	-	-	63	155	-	-	30	1,34	144	4,80
(004) Δ. Γερμανία	-	-	-	-	-	-	53	164	69	248	134	6,01	597	4,45
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	0,44	55	5,50
(064) Ουγγαρία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	0,98	107	4,86
Σύνολο	2.648	100,0	8.456		2.359	7.970	2.404	9.603	2.502	11.225	2.228		10.041	
Από χώρες ΕΟΚ	489		2.124		548	2.372	643	3.097	609	3.460	1.514		3.067	
Από άλλες χώρες	2.159		6.331		1.811	5.598	1.760	6.508	1.895	7.766	1.714		6.975	

Πηγή: EUROSTAT, WINEXE.

παραγόμενα κατευθύνονται στην επιτόπια κατανάλωση. Η παραγωγή καπνιστών σε μικρή κλίμακα δεν θα εμφάνιζε αξεπέραστες δυσκολίες διάθεσης στην εγχώρια ή ευρωπαϊκή αγορά, υπό την προϋπόθεση όμως ότι η ποιότητα θα ήταν εξαιρετική και οι τιμές ανταγωνιστικές.

Στον Πίνακα 10 δίνονται περισσότερα στοιχεία για τα καπνιστά χέλια.

4.4. Εξαγωγές χελιών

Το εξαγωγικό εμπόριο χωρίζεται και αυτό σε ενδοκοινοτικό και εξωκοινοτικό. Όπως θα ανέμενε κανείς το εξωκοινοτικό εμπόριο, όσον αφορά τις εξαγωγές, είναι ασήμαντο, αφού συνολικά κυμαίνεται γύρω στους 600 ΜΤ, ενώ αντίθετα το εσωκοινοτικό φθάνει τους 10.000 ΜΤ. Η εξήγηση είναι απλή και βασίζεται στο γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι καθαρά εισαγωγική στο εμπόριο των χελιών, λαμβανομένου υπόψη του συνολικού όγκου των συναλλαγών, με ελάχιστο ή καθόλου προσανατολισμό στις εξαγωγές.

Έτσι το 90% του όγκου των συναλλαγών χελιών αποτελείται από χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301070), ενώ το 7% μόνο αποτελούν τα κατεψυγμένα χέλια (0301080) και το υπόλοιπο 3% τα καπνιστά (0302.51). Μια πιο λεπτομερής ανάλυση των εξαγωγών κατά είδος προϊόντος ακολουθεί στη συνέχεια.

4.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών

Οι συνολικές εξαγωγές νωπών χελιών αποτελούν, όπως επισημάνθηκε και πριν, κυρίως ανταλλαγές μεταξύ των μελών της

ΠΙΝΑΚΑΣ 10

Χώρα: ΕΟΚ

Εισαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51) κατά χώρα προέλευσης, 1983-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)

Λξία (V): σε χιλιάδες ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ECU)

Λξία μονάδας (UV): ECU/χгр.

Χώρα προέλευσης	1983		1984		1985					
	Ποσό- τη (Q)	Ποσοστά ποσοτή- των %	Λξία (V)	Λξία μονά- δας (UV)	Ποσό- τη (Q)	Λξία (V)	Ποσό- τη (Q)	Ποσοστά ποσοτή- των %	Λξία (V)	Λξία μονά- δας (UV)
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	-	-	-	-	-	-	2	0,6	28	14,00
(003) Ολλανδία	174	63,2	1.304	7,49	184	1.554	213	71,4	2.009	9,43
(004) Δ. Γερμανία	-	-	-	-	-	-	2	0,6	16	8,00
(005) Ιταλία	-	-	-	-	-	-	6	2,0	99	16,50
(006) Μ. Βρετανία	-	-	-	-	-	-	1	0,3	6	6,00
(008) Δανία	79	28,7	962	12,17	69	949	62	20,8	871	14,04
(070) Αλβανία	-	-	-	-	-	-	1	0,3	4	4,00
(804) Ν. Ζηλανδία	-	-	-	-	-	-	10	3,3	61	6,10
Σύνολο	275	100,0	2.412		281	2.659	298	100,0	3.120	10,46
Από χώρες ΕΟΚ	261		2.318		270	2.592	287		3.042	10,59
Από άλλες χώρες	13		93		11	67	11		78	7,09

Πηγή: EUROSTAT, WINEXE.

Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Στο διάστημα 1981-1985 η εξέλιξη στον όγκο των εμπορικών συναλλαγών νωπών χελιών, κατά ποσότητα και αξία, είναι η εξής:

το 1981, ανήλθαν σε 9.042 MT, αξίας 48.770.000 ECU

" 1982, " " 8.911 MT, " 50.028.000 "

" 1983, " " 9.475 MT, " 57.773.000 "

" 1984, " " 9.395 MT, " 58.018.000 "

" 1985, " " 8.312 MT, " 58.921.000 " .

Από τους 9.027 MT, που είναι ο μέσος όρος του όγκου των συναλλαγών στο υπόψη διάστημα, ποσότητα 8.566 MT είναι ο μέσος όρος των ενδοκοινοτικών συναλλαγών που πιο αναλυτικά εμφάνιζε την πιο κάτω εικόνα:

το 1981, 8.420 MT, αξίας 39.788.000 ECU

" 1982, 8.456 MT, " 41.093.000 "

" 1983, 8.908 MT, " 46.393.000 "

" 1984, 9.054 MT, " 52.604.000 "

" 1985, 7.993 MT, " 50.791.000 " .

Το εξωκοινοτικό εμπόριο εμφάνιζε τις πιο κάτω διακυμάνσεις:

το 1981 ήταν 623 MT, αξίας 8.983.000 ECU

" 1982 " 456 MT, " 8.934.000 "

" 1983 " 567 MT, " 11.380.000 "

" 1984 " 341 MT, " 5.416.000 "

" 1985 " 318 MT, " 8.131.000 " .

Παρατηρείται μια τάση μείωσης της εξαγόμενης ποσότητας σε τρίτες χώρες ίσως λόγω της ενδοκοινοτικής ζήτησης χελιών.

Το 1981, οι βασικές χώρες προορισμού των νωπών χελιών ήταν η Ολλανδία με 29,1%, η Ιταλία με 26,6%, η Δ. Γερμανία με 25,5%, το Βέλγιο-Λουξεμβούργο με 7,7% και η Ισπανία με 5,9%.

Οι τρεις πρώτες χώρες συγκεντρώνουν μερίδιο που ανέρχεται σε 81,2%, οι επόμενες δύο χώρες έχουν μερίδιο 13,6%, ενώ το υπόλοιπο 5% μοιράζονται οι υπόλοιπες χώρες.

Οι τιμές που διαμορφώθηκαν στις βασικές χώρες προορισμού ήταν 4,49 ECU/κιλό στην Ολλανδία, 3,57 ECU/κιλό στην Ιταλία, 6,33 ECU/κιλό στη Δ. Γερμανία, ενώ στο Βέλγιο-Λουξεμβούργο και Ισπανία ήταν 3,93 ECU/κιλό και 14,79 ECU/κιλό αντίστοιχα. Την υψηλότερη τιμή πλήρωσαν οι Γιαπωνέζοι 21,87 ECU/κιλό, ενώ τη χαμηλότερη οι Ιταλοί 3,57 ECU/κιλό.

Το 1985, οι βασικές χώρες προορισμού παρέμειναν οι ίδιες με πρώτη την Ολλανδία, ποσοστό 33,77%, δεύτερη τη Δ. Γερμανία, 27,82%, και τρίτη την Ιταλία, με 19,64%, ενώ οι Βέλγοι και οι Δανοί απορρόφησαν 8,5% και 4,42% αντίστοιχα.

Οι τρεις πρώτες χώρες συγκεντρώνουν ποσοστό ανερχόμενο σε 81,23%, οι άλλες δύο κατέχουν μερίδιο 12,92%, ενώ το υπόλοιπο 5,85% μοιράζεται από τις λοιπές χώρες. Οι τιμές που διαμορφώθηκαν στις βασικές χώρες προορισμού ήταν 5,96 ECU/κιλό για την Ολλανδία, 8,21 ECU/κιλό για τη Δ. Γερμανία και 4,87 ECU/κιλό για την Ιταλία, ενώ το Βέλγιο/Λουξεμβούργο και η Δανία πλήρωσαν 5,28 ECU/κιλό και 6,79 ECU/κιλό αντίστοιχα. Οι υψηλότερες τιμές που σημειώθηκαν τον χρόνο αυτό πληρώθηκαν από την Ιαπωνία και την ΕΣΣΔ που ανέρχονταν σε 40 ECU/κιλό και 32,6 ECU/κιλό, και που όμως αφορούσαν μικρές ποσότητες 10 MT και 5 MT αντίστοιχα.

Συμπερασματικά επισημαίνεται πως η ΕΟΚ δεν εμφανίζει μεγάλα περιθώρια εξαγωγών, αφού η ενδοκοινοτική παραγωγή δεν καλύπτει πλήρως την ενδοκοινοτική ζήτηση και κατανάλωση. Έτσι οι εξαγωγές το 1981 αφορούσαν το ενδοκοινοτικό εμπόριο σε ποσοστό 93,12%, ενώ το 1985 αφορούσαν ποσοστό 96,16%.

Η κάποια σταθερότητα που παρατηρείται στο εξαγωγικό εμπόριο των φρέσκων χελιών μπορεί να οφείλεται και σε βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει η χελοκαλλιέργεια, τα οποία μέχρι σήμερα παραμένουν άλυτα.

Στον Πίνακα 11 παρέχονται περισσότερες πληροφορίες για τον προορισμό των νωπών χελιών της Κοινότητας, για τις ποσότητες και αξίες των εμπορικών συναλλαγών για το διάστημα 1981-1985.

4.4.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών

Οι εξαγωγές κατεψυγμένων, κυρίως αυτές προς τρίτες χώρες εκτός ΕΟΚ, δεν υπερβαίνουν στην καλύτερη περίπτωση τους 200 ΜΤ, ενώ ο μέσος όρος των εξαγωγών για την 5ετία 1981-1985 δεν υπερβαίνει τους 100 ΜΤ. Ο συνολικός όγκος των εμπορικών συναλλαγών τόσο εντός, όσο και εκτός της ΕΟΚ ανέρχεται σε 694,5 ΜΤ κατά μέσο όρο. Το 14,4% του συνολικού εξαγωγικού εμπορίου κατεψυγμένων της ΕΟΚ αφορά το εξωκοινοτικό εμπόριο, ενώ το υπόλοιπο 85,6% οφείλεται στο ενδοκοινοτικό εμπόριο.

Η εξέλιξη του συνολικού εμπορίου κατεψυγμένων χελιών εμφάνιζε την ακόλουθη εικόνα κατά το διάστημα 1981-1985:

το 1981, έφθασε τους 659 ΜΤ, αξίας 2.981.000 ECU

" 1982, " " 864 ΜΤ, " 4.400.000 "

" 1983, " " 639 ΜΤ, " 3.567.000 "

" 1984, " " 727 ΜΤ, " 4.869.000 "

" 1985, " " 585 ΜΤ, " 3.607.000 ".

Το ενδοκοινοτικό εμπόριο εμφάνιζε τις εξής διακυμάνσεις:

το 1981, 560 ΜΤ, αξίας 1.819.000 ECU

το 1982, 682 MT, αξίας 2.824.000 ECU

" 1983, 614 MT, " 3.159.000 "

" 1984, 603 MT, " 3.877.000 "

" 1985, 532.MT, " 3.172.000 ".

Φαίνεται καθαρά ότι οι εξαγωγές των χωρών της ΕΟΚ έχουν ως προορισμό άλλες χώρες της ΕΟΚ, κυρίως λόγω της ζήτησης που παρατηρείται στην εσωτερική αγορά των διαφόρων χωρών.

Το εξωκοινοτικό εμπόριο εμφανίζεται πολύ περιορισμένο, γιατί απλούστατα δεν υπάρχουν πλεονάσματα που με κάθε τρόπο πρέπει να διατεθούν εκτός ΕΟΚ, και έχει ως ακολούθως:

το 1981, 100 MT, αξίας 1.163.000 ECU

" 1982, 182 MT, " 1.576.000 "

" 1983, 27 MT, " 407.000 "

" 1984, 125 MT, " 990.000 "

" 1985, 54 MT, " 435.000 ".

Αναλυτικότερα το 1981, οι χώρες προορισμού των κατεψυγμένων χελιών της ΕΟΚ ήταν η Δ. Γερμανία με 37,9%, η Ολλανδία με 12,5%, η Ιταλία με 14,1%, η Γαλλία με 10,7% και η Δανία με 4,5%, ενώ ακολουθούν άλλες χώρες με πολύ μικρότερα ποσοστά.

Οι τιμές που πλήρωσαν οι χώρες αυτές ήταν: 3,3 ECU/κιλό η Δ. Γερμανία, 3,45 ECU/κιλό η Ολλανδία, 3,02 ECU/κιλό η Ιταλία, 2,61 ECU/κιλό η Γαλλία και η Δανία 4,5 ECU/κιλό. Η υψηλότερη τιμή πληρώθηκε από την Ιαπωνία και ήταν 22,75 ECU/κιλό, ενώ η χαμηλότερη ήταν 2,61 ECU/κιλό, που πλήρωσε η Γαλλία. Οι υψηλότερες τιμές που εισέπραξε η ΕΟΚ για εξαγωγές στις ΗΠΑ, Μεξικό και Ιαπωνία, οφείλονται ενδεχομένως σε εξειδικευμένες παραγγελίες και μικρές ποσότητες, που προσφέρθηκαν σε περιόδους που δημιουργήθηκε κενό στην αγορά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 11

Χώρα: ΕΟΧ

Εξαγωγές φρέσκων μελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη,
1981-1985, κατά χώρα προορισμού

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλιάδες ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ΕΕΜ)
Αξία μονάδας (UV): ΕΕΜ/χγρ.

Χώρα προορισμού	1981				1982				1983				1984				1985			
	Ποσότητα		Αξία		Ποσότητα		Αξία		Ποσότητα		Αξία		Ποσότητα		Αξία		Ποσότητα		Αξία	
	(Q)	Σ	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	Σ	(Q)	Σ	(V)	(UV)
(001) Γαλλία	90	0,90	532	7,01	52	224	39	175	-	-	-	-	26	0,30	176	6,76	-	-	-	-
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	702	7,70	2.743	3,93	911	4.180	890	4.173	855	4.394	707	8,50	3.739	5,28	-	-	707	8,50	3.739	5,28
(003) Ολλανδία	2.632	29,10	11.842	4,49	2.813	12.630	2.806	13.820	2.980	16.064	2.807	33,77	16.755	5,96	-	-	2.807	33,77	16.755	5,96
(004) Α. Γερμανία	2.310	25,50	14.632	6,33	2.160	14.295	2.472	17.376	2.389	19.019	2.313	27,82	19.012	8,21	-	-	2.313	27,82	19.012	8,21
(005) Ιταλία	2.409	26,60	8.607	3,57	2.307	8.616	2.324	8.872	2.263	9.829	1.633	19,64	7.956	4,87	-	-	1.633	19,64	7.956	4,87
(006) Ηνωμένο Βασίλειο	73	0,80	294	4,02	50	122	55	137	71	169	72	0,86	299	3,18	-	-	72	0,86	299	3,18
(007) Ιρλανδία	-	-	-	-	-	-	28	138	228	1.702	70	0,84	418	5,97	-	-	70	0,84	418	5,97
(008) Δανία	201	2,20	1.131	5,62	159	992	291	1.699	252	1.380	368	4,42	2.500	6,79	-	-	368	4,42	2.500	6,79
(042) Ισπανία	542	5,90	8.018	14,79	392	7.998	438	10.328	306	4.696	276	3,32	7.288	26,40	-	-	276	3,32	7.288	26,40
(058) Α.Δ. Γερμανίας	9	0,09	186	20,66	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(060) Πολωνία	9	0,09	136	15,11	15	312	78	318	18	318	-	-	-
(064) Ουγγαρία	27	0,20	295	10,92	-	-	15	115	-	-	-	-	-
(732) Ιαπωνία	8	0,08	175	21,87	-	-	7	228	10	286	10	0,12	400 40,00
(030) Σουηδία	-	-	-	-	16	116	-	-	-	-	-	-	-
(056) ΕΣΣΔ	-	-	-	-	5	100	7	179	-	-	5	0,06	163 32,60
(066) Ρουμανία	-	-	-	-	3	104	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	9.042	100,00	48.770		8.911	50.028	9.475	57.773	9.395	58.018	8.312	100,00	58.921 7,08
Σε χάρτες ΕΟΚ	8.420		39.788		8.456	41.093	8.908	46.393	9.054	52.604	7.993		50.791 6,35
Σε άλλες χώρες	623		8.983		456	8.934	567	11.380	341	5.416	318		8.131 25,56

Πηγή: EUROSTAT, WINEXE.

Το 1985, πάλι η Δ. Γερμανία απορρόφησε το μεγαλύτερο ποσοστό των κατεψυγμένων χελιών με ποσοστό 41,02%, ακολουθεί η Ολλανδία με 18,46%, το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 13,16%, ενώ τα μερίδια απορρόφησης της Γαλλίας και Δανίας ανέρχονταν σε 9,05% και 7,0% αντίστοιχα.

Οι τιμές που πληρώθηκαν το 1985 ήταν 7,13 ECU/κιλό από τη Δ. Γερμανία, 4,96 ECU/κιλό από την Ολλανδία, 4,93 ECU/κιλό από το Βέλγιο/Λουξεμβούργο, 4,35 ECU/κιλό από τη Γαλλία, ενώ η Δανία πλήρωσε 5,34. Η μέγιστη τιμή πληρώθηκε από την Ιαπωνία, για εξειδικευμένη παραγγελία 3 τόνων, και χρεώθηκε με 45,6 ECU ανά χιλιόγραμμο. Σε σχέση με το 1981, οι τιμές του 1985 εμφανίζονται αυξημένες.

Γενικό συμπέρασμα είναι ότι η ΕΟΚ στα κατεψυγμένα χέλια δεν μπορεί να θεωρηθεί εξαγωγική, αφού οι διακινούμενες ποσότητες μέσω του εξωκοινοτικού εμπορίου είναι πολύ μικρές μέχρι αμελητέες.

Αυτό είναι επίσης ενδεικτικό και της κατάστασης που επικρατεί στις εσωτερικές αγορές των χωρών-μελών της ΕΟΚ, οι οποίες για να καλύψουν τη ζήτηση εισάγουν από τρίτες χώρες πάνω από 5.000 MT, ένα ακόμα στοιχείο ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα είναι ελλειμματική στα χέλια.

Στον Πίνακα 12 δίνονται αναλυτικές πληροφορίες για τις εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών κατά χώρα προορισμού, κατά την περίοδο 1981-1985.

4.4.3. Εξαγωγές καπνιστών χελιών

Οι βασικές καταναλώτριες χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας διαθέτουν μια ανθούσα βιομηχανία καπνιστών ψαριών όπως η

Ολλανδία, η Δ. Γερμανία και η Δανία. Αυτός είναι και ο βασικός λόγος που οι χώρες αυτές προτιμούν να εισάγουν φρέσκα χέλια, τα οποία και χρησιμοποιούν ακολούθως ως πρώτη ύλη για τα καπνιστήριά τους, που έχουν και μεγάλη παράδοση στον τομέα αυτό.

Οι ελάχιστες ποσότητες που εξάγονται ως έτοιμο προϊόν σε καπνιστή μορφή προορίζονται κυρίως για τις γειτονικές χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ενώ το σύνολο των εξαγωγών που απευθύνονται σε αγορές εκτός ΕΟΚ δεν υπερβαίνει τους 50 ΜΤ, που θεωρείται αμελητέα ποσότητα. Τα στοιχεία που μπορούμε να παραθέσουμε αρχίζουν από το 1983, γιατί από το έτος αυτό και μετά εμφανίζονται τα καπνιστά χέλια με τον κωδικό BTN 0302.51 ως ξεχωριστή κατηγορία προϊόντων.

Η εξέλιξη του συνολικού εμπορευόμενου όγκου καπνιστών χελιών για το διάστημα 1983-1985 ανερχόταν σε 328 ΜΤ, αξίας 2.820.000 ECU το 1983, σε 301 ΜΤ αξίας 3.022.000 ECU το 1984, σε 355 ΜΤ αξίας 3.687.000 ECU το 1985.

Το ενδοκοινοτικό εμπόριο, που αποτελεί κατά μέσο όρο το 86,5% του συνόλου, διακίνησε τους εξής όγκους καπνιστών χελιών κατά ποσότητα και αξία:

το 1983, 286 ΜΤ, αξίας 2.406.000 ECU

" 1984, 259 ΜΤ, " 2.561.000 "

" 1985, 307 ΜΤ, " 3.079.000 ".

Κατά μέσο όρο έχουμε διακίνηση 284 ΜΤ καπνιστών χελιών ετησίως, μέσης αξίας 2.682.000 ECU.

Το εξωκοινοτικό εμπόριο εξάλλου περιορίζεται στο 13,5% και διακίνησε τις εξής ποσότητες:

το 1983, 42 ΜΤ, αξίας 414.000 ECU

" 1984, 42 ΜΤ, " 461.000 "

ΠΙΝΑΚΑΣ 12

Χώρα: ΒΟΚ

Εξαγωγές κατεργασμένων χελών (0301080), κατά χώρα προορισμού, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλιάδες ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ECU)
Αξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

Χώρα προορισμού	1981				1982				1983				1984				1985			
	Ποσότητα	Ποσότητα	Αξία	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Αξία	Αξία
	τητα	ποσότη-	μονά-	μονά-	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	τητα	μονά-	μονά-
	(Q)	των	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	δας	(UV)
(001) Γαλλία	71	10,7	186	36,10	51	155	-	-	-	-	-	-	53	9,05	231	4,35				
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	-	-	-	-	42	166	57	264	82	369	77	13,16	380	4,93						
(003) Ολλανδία	83	12,5	287	3,45	125	508	173	838	107	609	108	18,46	536	4,96						
(004) Δ. Γερμανία	250	37,9	825	3,30	358	1.662	257	1.624	322	2.413	240	41,02	1.713	7,13						
(005) Ιταλία	93	14,1	281	3,02	80	205	81	236	39	216	-	-	-	-						
(008) Δανία	30	4,5	135	4,50	25	127	19	108	25	156	41	7,00	219	5,34						
(030) Σουηδία	-	-	-	-	110	398	-	-	57	328	-	-	-	-						

(042) Ισπανία	29	4,4	364	12,55	28	635	-	-	29	225	-	-
(064) Ουγγαρία	-	-	-	-	-	-	-	-	6	113	-	-
(400) ΗΠΑ	16	2,4	215	13,43	8	151	-	-	-	-	-	-
(412) Μεξικό	12	1,8	189	15,75	9	164	-	-	-	-	-	-
(732) Ισπανία	8	1,2	182	22,75	5	134	7	289	8	259	3	0,50 137 45,60
Σύνολο	659	100,0	2.981		864	4.400	639	3.567	727	4.869	585	100,00 3.607 6,16
Σε χώρες ΕΟΚ	560		1.819		682	2.824	614	3.159	603	3.877	532	3.172
Σε άλλες χώρες	100		1.163		182	1.576	27	407	125	990	54	435

Πηγή: EUROSTAT, WINDEX.

το 1985, 49 MT, αξίας 605.000 ECU.

Το 1983, οι κυριότερες χώρες προορισμού των εξαγωγών καπνιστών ήταν η Δ. Γερμανία με 48,4%, το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 18,5%, η Γαλλία με 9,4% και η Μ. Βρετανία με 7,0%. Οι τιμές που πλήρωσαν οι προμηθεύτριες χώρες ήταν 8,21 ECU/κιλό για τη Δ. Γερμανία, 10,59 ECU/κιλό για το Βέλγιο/Λουξεμβούργο, 7,96 ECU/κιλό για τη Γαλλία, 5,86 ECU/κιλό για τη Μ. Βρετανία.

Το 1985, ο συσχετισμός των βασικών προμηθευτικών χωρών παρέμεινε ο ίδιος, με ποσοστά 45,6% για τη Δ. Γερμανία, 22,2% για το Βέλγιο/Λουξεμβούργο, 7,6% για τη Γαλλία και 5,9% για τη Μ. Βρετανία. Οι τιμές που διαμορφώθηκαν στις χώρες αυτές ήταν 9,17 ECU/κιλό στη Δ. Γερμανία, 12,02 ECU/κιλό στο Βέλγιο, 10,11 ECU/κιλό στη Γαλλία, και 8,19 ECU/κιλό στη Μ. Βρετανία. Η μικρότερη τιμή πληρώθηκε από τα Κανάρια νησιά και ήταν 5,5 ECU/κιλό, αλλά αφορούσε μικρή ποσότητα, ενώ η μεγαλύτερη πληρώθηκε από τις ΗΠΑ και ανερχόταν σε 17,33 ECU/κιλό. Συγκρίνοντας τις τιμές του 1985 με αυτές του 1983, παρατηρούμε σημαντική αύξηση.

Πρέπει να επισημανθεί ότι οι τιμές των καπνιστών είναι ανώτερες από αυτές των εξαγωγών κατεψυγμένων, όσο και των εξαγωγών φρέσκων χελιών πράγμα που ανέμενε κανείς. Η ζήτηση στις χώρες μέλη δεν επιτρέπει μεγάλες εξαγωγές του καπνιστού προϊόντος, αφού δεν εμφανίζονται πλεονάσματα.

Εκτός τούτων υπάρχει μια σχετική σταθερότητα στις εμπορευόμενες ποσότητες τόσο του ενδοκοινοτικού όσο και του εξωκοινοτικού, που ενμέρει μπορεί να ειπωθεί πως συναρτάται με τη σταθερότητα της προσφοράς.

Συμπερασματικά είναι δυνατό να λεχθεί ότι δεν αναμένο-

νται μεγάλες ανακατατάξεις στο εμπόριο καπνιστών χελιών της ΕΟΚ, τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον. Στον Πίνακα 13 δίνονται περισσότερα στοιχεία για το σύνολο των διακινούμενων ποσοτήτων καπνιστών χελιών κατά το διάστημα 1983-1985.

4.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Το εμπόριο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, είτε πρόκειται για εισαγωγές είτε για εξαγωγές, διεξάγεται κυρίως μεταξύ των χωρών-μελών της ΕΟΚ.

Οι εξαγωγές της ΕΟΚ προς τρίτες χώρες κυμαίνονται σε σχετικά χαμηλά επίπεδα, αλλά αυτό είναι ένα ακόμη ενδεικτικό στοιχείο του γεγονότος ότι η Ευρωπαϊκή Κοινότητα εμφανίζεται ελλειμματική όσον αφορά τα χέλια.

Η κοινοτική παραγωγή χελιών φρέσκων ή κατεψυγμένων σημείωσε μείωση, ενώ υπάρχει δυνατότητα αύξησης της παραγωγής σε δύο κράτη-μέλη, χωρίς όμως η αύξηση αυτή να μπορεί να ικανοποιήσει πλήρως τις ανάγκες της Κοινότητας. Για να διαμορφωθεί ο εφοδιασμός των βιομηχανιών μεταποίησης χελιού σε ομαλά επίπεδα δόθηκε άδεια εισαγωγής 5.250 τόννων χελιών για το διάστημα από 1ης Ιουλίου 1986 μέχρι 30 Ιουνίου 1987. Για το εν λόγω διάστημα αναστέλλεται η εφαρμογή του δασμού του κοινού δασμολογίου για τα νωπά ή κατεψυγμένα χέλια, αφού εκτιμήθηκε ότι το κοινοτικό αυτό μέτρο δεν πρόκειται να βλάψει την κοινοτική παραγωγή (Κανονισμός ΕΟΚ 1708/86).

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί ότι μια αύξηση της ελληνικής παραγωγής είναι κάτι το επιθυμητό στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, αφού το ελληνικό χέλι εκτιμάται ιδιαίτερα λόγω της ποιοτικής του υπεροχής που ενμέρει αντανakλάται και στις τι-

ΠΙΝΑΚΑΣ 13

Χώρα: ΒΟΚ

Εξαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51) κατά χώρα προορισμού, 1983-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)

Αξία (V): σε χιλιάδες ευρωπαϊκές νομισματικές μονάδες (ECU)

Αξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

Χώρα προορισμού	1983				1984				1985	
	Ποσό- τητα	Ποσοστά ποσοτή- των	Αξία	Αξία μονά- δας	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Ποσοστά ποσοτή- των	Αξία	Αξία μονά- δας
	(Q)	%	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	%	(V)	(UV)
(001) Γαλλία	31	9,4	247	7,96	280	260	27	7,6	273	10,11
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	61	18,5	646	10,59	74	818	79	22,2	950	12,02
(003) Ολλανδία	-	-	-	-	-	-	2	0,5	21	10,50
(004) Α. Γερμανία	159	48,4	1.306	8,21	126	1.232	162	45,6	1.489	9,19
(005) Ιταλία	-	-	-	-	-	-	15	4,2	155	10,33
(006) Η. Βρετανία	23	7,0	135	5,86	21	179	21	5,9	172	8,19
(400) ΗΠΑ	-	-	-	-	-	-	3	0,8	52	17,33
(404) Καναδάς	-	-	-	-	-	-	2	0,5	29	14,50
(028) Νορβηγία	-	-	-	-	-	-	6	1,6	66	11,00
(036) Βλβείτι	-	-	-	-	14	108	13	3,6	103	7,92
(042) Ισπανία	-	-	-	-	-	-	2	0,5	14	7,00
(202) Κανάριοι νήσοι	-	-	-	-	-	-	2	0,5	11	5,50
(220) Αίγυπτος	-	-	-	-	-	-	3	0,8	46	15,33
(632) Σ. Αραβία	-	-	-	-	-	-	2	0,5	30	15,00
(647) Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	-	-	-	-	-	-	5	1,4	83	16,60
Σύνολο	328	100,0	2.820		301	3.022	355	100,0	3.687	
Σε χώρες ΒΟΚ	286		2.406		259	2.561	307		3.079	
Σε άλλες χώρες	42		414		42	461	49		605	

Πηγή: EUROSTAT, WIMESE.

μές, οι οποίες είναι από τις υψηλότερες που πληρώνονται για τα εισαγόμενα χέλια.

Οι μεγαλύτερες ποσότητες χελιών στην ΕΟΚ καταναλώνονται κυρίως ως καπνιστά, ενώ μερικές άλλες χώρες προτιμούν τα χέλια υπό άλλη μορφή. Έτσι λ.χ. η Ιταλία έχει σταθερή προτίμηση προς το χέλι μαρινάτο, ενώ η Μ. Βρετανία καταναλώνει τα χέλια υπό τη μορφή του ζελέ.

Για τη μετατροπή του χελιού από τη μορφή του φρέσκου ή κατεψυγμένου στη μορφή του τελικού προϊόντος, που προτιμά κάθε καταναλωτήρια χώρα, όπως καπνιστού, μαρινάτου, ή ζελέ, υπάρχει μια δομημένη βιοτεχνία και βιομηχανία στους κόλπους της Κοινότητας, η οποία δύσκολα μπορεί να αγνοηθεί από τις χώρες που εξάγουν σε αυτή. Αυτό σημαίνει πως στο άμεσο μέλλον τουλάχιστον, η ζήτηση στον τομέα των χελιών θα αφορά κυρίως πρώτη ύλη για την κοινοτική μεταποιητική βιομηχανία, και όχι χέλια στην τελική καταναλωτική τους μορφή.

Τα επίπεδα τιμών κυμαίνονται στα 5 δολ. ΗΠΑ για τα ψιλά χέλια και 7 δολ. ΗΠΑ για τα χοντρά (π.χ. στη Δανία, 45 κορόνες Δανίας/χγρ. για μέγεθος 100-150 γραμμ. και 65 κορόνες Δανίας/χγρ. για μεγέθη 400 γραμμ., στο Ηνωμένο Βασίλειο 3,7 λίρες Αγγλίας/χγρ.).

Κατά τον Jens Ole Oleson στην εργασία του "Farming warm water sea fish", η παρούσα κατανάλωση στην Ευρώπη ανέρχεται στους 25.000 ΜΤ, ενώ διαπιστώνεται αυξητική τάση.

Εκτιμάται ότι υπάρχει προς το παρόν ανικανοποίητη ζήτηση περί τους 10.000 ΜΤ. Υποστηρίζεται από τον Oleson ότι με προϊόν υψηλής ποιότητας, όπως το καλλιεργούμενο χέλι, η προσφορά χελιών στην ευρωπαϊκή αγορά μπορεί να φθάσει τους 50.000 ΜΤ περίπου χωρίς αρνητική επίπτωση στις τιμές.

Κατά τη γνώμη μας πρόκειται για αρκετά αισιόδοξη προσέγγιση της αγοράς του χελιού, που δεν τη συμμεριζόμαστε. Οποσδήποτε όμως μια αύξηση προσφοράς κυμαινόμενη γύρω στους 10.000 MT φαίνεται αρκετά ρεαλιστική για την επαναφορά του συστήματος σε κατάσταση ισορροπίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 4

ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Επιλεγμένες διευθύνσεις.

Επιλεγμένες Διευθύνσεις

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων

Γενική Διεύθυνση XIV

Αλιεία

Rue de la Loi 200, 1049 Bruxelles
Wetstraat 200, 1049 Brussel

Τηλ. 235 11 11
Τέλεξ 21877 COMEU B

Γενικός Διευθυντής

Eamonn GALLAGHER

Διευθυντής επιφορτισμένος

με τον συντονισμό

Raymond SIMONNET

Βοηθός γενικού Διευθυντή

Alexander RÖPKE

Διοικητική μονάδα

Υπεύθυνος

Διεύθυνση Α

Αγορές και διεθνή ζητήματα - Νότος

Raymond SIMONNET

1. Αγορές

Louis MORDREL

2. Κέντρο και Νότιος Ατλαντικός,
Ινδικός Ωκεανός, Μεσόγειος, ζη-
τήματα σχετικά με τη διεύθυνση

Laurent VAN DEPOELE

Διεύθυνση Β

Εσωτερικοί πόροι και διεθνή

ζητήματα - Βορράς

1. Διατήρηση, πληροφορική
- Πληροφορική
2. Έλεγχος, επιθεωρήσεις, άδειες
3. Βόρειος Ατλαντικός, Βόρειος
Ειρηνικός και Ανταρκτική

John PEARSON

Michael HOLDEN

Robert VAN CAMPENHOUT

François BENDA

Henrik SCHMIEGELOW

Διεύθυνση Γ

Διαρθρώσεις, νομοθεσίες, εθνικές

βοήθειες και μέτρα

1. Διαρθρώσεις
- Διαρθρωτικές ενέργειες,
έρευνα
- Διαχείριση των άμεσων και
έμμεσων δράσεων
- Δημοσιονομικά και χρηματο-
οικονομικά θέματα, έλεγχος
και πληρωμές
2. Νομοθεσίες, εθνικές βοήθειες
και μέτρα

Eugenio PINO

Alexander TILGENKAMP

Gabriel DE VULPILLIERES

Alberto BALDAZZI

Brendan SINNOTT

Gunter WEISS

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

5.1. Παραγωγή και κατανάλωση

Η παραγωγή του χελιού στην Ελλάδα είναι εκτατικής μορφής, χωρίς να προβλέπεται, τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον, να περάσει στην εντατική μορφή, εκτός φυσικά μερικών πειραματικών σταθμών εντατικής καλλιέργειας.

Αυτός είναι και ο λόγος της σχετικά χαμηλής απόδοσης τεράστιων περιοχών που διατίθενται για την παραγωγή του χελιού. Το χέλι παράγεται στη Θράκη, Μακεδονία, Κέρκυρα, Αμβρακικό, Μεσολόγγι και Πελοπόννησο, από όπου προέρχεται και ο όγκος των αλιευόμενων ποσοτήτων σε χέλια.

Τα ιχθυοτροφεία όπου εκτρέφονται χέλια στη Θράκη είναι στις περιοχές: Μαρώνεια, Μέση Ροδόπης, Πόρτο-Λάγος, Εράσμιο Ξάνθης, Αλεξανδρούπολη. τα χελιοτροφεία στη Μακεδονία εντοπίζονται στην Καβάλα και Μικρή Βόλβη. στην Κέρκυρα εκτρέφονται χέλια στα Χλωματιανά και Περίθεια. στον Αμβρακικό έχουμε εκτροφή χελιών στις περιοχές Πρέβεζας (Μάζωμα, Τσοπέλι κτλ.), Ανέζας (Τσουκαλιό), Κορωνησίας (Λογαρού), Νεοχωρίου (Κόφτρα-Παλιομπούκα) Άρτας. στην Πελοπόννησο στην Ερμιόνη, Πύλο, Λεχαινά, Άραξο και τέλος στο Μεσολόγγι στις περιοχές Πόρος, Δίαυλος Μεσολογγίου-Αιτωλικού, Τουρλίδα, Βασιλάδι, Σχοινιάς, Λούρος Αιτωλικού, Άγιος Ιωάννης, Παραχελιώτης και Δίαυλος.

Πρέπει να σημειωθεί πως εδώ περιλαμβάνονται μόνο τα χελοτροφεία που υπάγονται στην Ένωση Αλιευτικών και Ιχθυοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδος. Υπάρχουν και άλλα ιχθυοτροφεία που ανήκουν σε μη συνεταιρισμένους αλιείς, στον ΟΔΕΠ (π.χ. Μονής Πετράκη) κτλ.

Στατιστικά στοιχεία για την εγχώρια παραγωγή χελιών δεν υπάρχουν, με αποτέλεσμα να υποχρεωθούμε σε εκτιμήσεις της παραγωγής για τις οποίες λήφθηκε υπόψη η μέγιστη εξαχθείσα ποσότητα στο διάστημα 1979-1985 συν 100 τόνοι που αφορούν ενδεχόμενη τοπική κατανάλωση ή μη δηλωθείσες αλιευθείσες ποσότητες.

Έτσι με βάση αυτές τις εκτιμήσεις η εγχώρια παραγωγή στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια διαμορφώνεται ως εξής:

το 1979 ανέρχεται σε 876 MT (μετρικούς τόνους)

" 1980	"	"	608 MT
" 1981	"	"	752 MT
" 1982	"	"	660 MT
" 1983	"	"	709 MT
" 1984	"	"	837 MT
" 1985	"	"	923 MT.

Μπορεί να λεχθεί ότι η εγχώρια παραγωγή στην Ελλάδα κυμαίνεται μεταξύ 600-1.000 MT και εξαρτάται από πολλούς παράγοντες.

Στο άμεσο μέλλον πάντως δεν αναμένονται συνταρακτικές ανακατατάξεις στη χελοκαλλιέργεια, που θα είχαν ως αποτέλεσμα σημαντική αύξηση της παραγωγής. Αυτό ίσως να μπορέσει να επιτευχθεί στο απώτερο μέλλον με εντατικές καλλιέργειες, εφόσον το κλίμα των διαφόρων περιοχών ευνοεί την ανάπτυξη αυτού του τομέα.

Το σύνολο σχεδόν της παραγωγής εξαγεται, και από άποψη όγκου εξαγωγών είναι το κυριότερο προϊόν υδατοκαλλιέργειας. Ένα μικρό μόνο μέρος της παραγωγής καταναλώνεται στα κέντρα χελιοτροφίας είτε φρέσκο, είτε καπνιστό. Στη Θεσσαλονίκη υπάρχει το μοναδικό καπνιστήριο ψαριών "SMOKY" που λειτουργεί, ενώ ένα δεύτερο στην Πρέβεζα για άγνωστους λόγους δεν λειτούργησε ακόμη¹. Στο πρώτο καπνίζονται και χέλια σε μικρές σχετικά ποσότητες και διατίθενται στην αγορά σε τιμές γύρω στις 2.445 δρχ. περίπου (επίπεδο τιμών Αυγούστου 1986).

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί ότι η χελιοκαλλιέργεια στην εκτατική μορφή που έχει σήμερα δεν προβλέπεται να έχει μεγάλες δυνατότητες αύξησης της παραγωγής. Μόνο το πέρασμα στην εντατική της μορφή μπορεί να επιφέρει θεαματικά αποτελέσματα, και η πείρα προηγμένων χωρών στον τομέα αυτό (π.χ. Ιαπωνίας) κρίνεται περισσότερο από αναγκαία. Ιδιαίτερα επιτακτική είναι η ανάγκη για αύξηση της παραγωγής μετά τη διαπίστωση ότι η κοινοτική παραγωγή χελιών έχει πέσει, ενώ η ζήτηση διατηρήθηκε σταθερή ή αυξήθηκε ελαφρά.

5.2. Εισαγωγές χελιών

Οι εισαγωγές χελιών στην Ελλάδα μπορούν να θεωρηθούν αμελητέες, αφού στην καλύτερη περίπτωση μόλις υπερέβησαν τους 8 MT, ενώ στη χειρότερη δεν έφθασαν τους 2 MT, τουλάχιστον για το διάστημα 1982-1984 για το οποίο διαθέτουμε στοιχεία.

1. Το καπνιστήριο αυτό τέθηκε ήδη σε λειτουργία.

Έτσι το 1982 εισήχθησαν μόλις 8.270 κιλά από την Τουρκία, αξίας 791.000 δρχ., με μέση τιμή 96 δρχ./κιλό, ενώ η μέση τιμή πώλησης στις εξαγωγές του ίδιου χρόνου ήταν 325 δρχ./κιλό.

Το 1983, οι εισαγωγές έπεσαν στο 1/4 του 1982 και συνολικά ήταν 1.920 κιλά, αξίας 368.000 δρχ., με μέση τιμή εισαγωγής 191 δρχ./κιλό, ενώ το ίδιο διάστημα η μέση τιμή εξαγωγής ήταν 403 δρχ./κιλό. Πιο αναλυτικά εισήχθησαν 1.200 κιλά από τη Βουλγαρία, αξίας 221.000 δρχ. και 720 κιλά από την Ολλανδία αξίας 147.000 δρχ.

Το 1984, οι εισαγωγές αυξήθηκαν σε σχέση με το 1983 και ανήλθαν στα 6.142 κιλά, αξίας 957.000 δρχ., με μέση τιμή εισαγωγής 156 δρχ./κιλό, ενώ η αντίστοιχη τιμή εξαγωγών ήταν 612 δρχ./κιλό.

Στον Πίνακα 14 δίνονται αναλυτικά οι εισαγωγές της Ελλάδας κατά ποσότητα και αξία και κατά χώρα προέλευσης, για το έτος 1984.

Οι χαμηλότερες τιμές 122,5 δρχ./κιλό και 126,7 δρχ./κιλό ήταν αυτές που πληρώθηκαν για τα χέλια της Αργεντινής και Βουλγαρίας, που είχαν μερίδιο αγοράς ίσο προς 81,6% και 5,77% αντιστοίχως. Η Τουρκία, με ποσοστό 11,96%, πέτυχε τιμή μονάδας 219 δρχ./κιλό, παρ' όλο που τα χέλια της θεωρούνται κατώτερης ποιότητας. Η αρκετά υψηλή τιμή που πληρώθηκε στο Ισραήλ προς 3.425 δρχ./κιλό, αντιπροσώπευε ενδεχομένως δείγμα, αφού ήταν μόνο 40 κιλά.

Από τα στοιχεία που μας παρατίθενται δεν γνωρίζουμε σε ποια περίοδο έγιναν οι εισαγωγές. Ενδεχομένως όμως να έγιναν σε περίοδο που το ελληνικό χέλι είχε εξαχθεί και η μικρή εγχώρια ζήτηση έπρεπε να καλυφθεί.

Συμπερασματικά όμως μπορεί να ειπωθεί πως οι εισαγωγές

χελιών στην ελληνική αγορά είναι αμελητέες με τιμές πολύ χαμηλότερες από τις μέσες τιμές εξαγωγών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 14

Χώρα: Ελλάδα

Εισαγωγές χελιών κατά χώρα προέλευσης, 1984

Χώρα προέλευσης	Ποσότητα (σε χγρ.)	Ποσοστά ποσοτή- των %	Αξία (σε χιλ. δρχ.)	Τιμή μονάδας (σε δρχ./ χγρ.)
Τουρκία	735	11,96	161	219,0
Ισραήλ	40	0,65	137	3.425,0
Βουλγαρία	355	5,77	45	126,7
Αργεντινή	5.012	81,60	614	122,5
Σύνολο	6.142	100,00	957	156,0

Πηγή: Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), ΕΣΥΕ.

5.3. Εξαγωγές χελιών

5.3.1. Γενικά

Η Ελλάδα στο εμπόριο χελιών είναι καθαρά εξαγωγική χώρα, αφού το σύνολο σχεδόν της παραγωγής εξάγεται στις χώρες της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας. Λόγω δε της ανώτερης

ποιότητάς τους, τα ελληνικά χέλια πετυχαίνουν υψηλές τιμές και είναι περιζήτητα. Η διάθεση των ποσοτήτων γίνεται συνήθως με πλειστηριασμό τον προηγούμενο χρόνο της αλιείας.

Κεντρικός φορέας των ιχθυοτροφείων χελιών είναι η Ένωση Αλιευτικών και Ιχθυοτροφικών Συνεταιρισμών, η οποία και αναλαμβάνει τη διοργάνωση των πλειστηριασμών και συνεπώς παίζει σημαντικό ρόλο στη φάση αυτή της εμπορίας των χελιών. Με την παρέμβαση της Ένωσης από το 1983 και μετά βελτιώθηκαν σημαντικά οι τιμές εξαγωγών για να φθάσουν το 1985 γύρω στις 800 δρχ./κιλό.

5.3.2. Συνολικές εξαγωγές

Πριν προχωρήσουμε στην παρουσίαση των στοιχείων, πρέπει να επισημάνουμε πως τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων διαφοροποιούνται ανάλογα με το αν λαμβάνονται από το εισαγωγικό ή εξαγωγικό εμπόριο της ΕΟΚ. Έτσι π.χ. το 1985, εμφανίζονται ως εισαγωγές των χωρών της ΕΟΚ από την Ελλάδα 823 ΜΤ, ενώ στη στατιστική εξαγωγών εμφανίζονται μόνο 525 ΜΤ. Στην περίπτωση τέτοιων διαφοροποιήσεων θα επισημαίνουμε απλά το γεγονός με τις διαφορετικές ποσότητες.

Το σύνολο των εξαγωγών εξελίχθηκε ως ακολούθως:
το 1981 ήταν 332 ΜΤ, αξίας 1.640.000 ECU (Ευρωπαϊκών λογιστικών μονάδων)

"	1982	"	512 ΜΤ,	"	2.549.000	"
"	1983	"	639 ΜΤ,	"	3.293.000	"
"	1984	"	737 ΜΤ,	"	5.099.000	"
"	1985	"	525 ΜΤ,	"	3.257.000	".

Η μέση εξαχθείσα ποσότητα στο διάστημα 1981-1985 ήταν 549 MT, μέσης αξίας 3.167.000 ECU ή 253.408.000 δρχ. (μέση τιμή ECU ~ 80 δρχ.), ποσό που κάθε άλλο παρά ευκαταφρόνητο είναι.

Οι όγκοι εξαγωγών που παρουσιάζονται στη στατιστική εισαγωγών της ΕΟΚ είναι υψηλότεροι, εκτός του 1983, που εμφανίζονται κατά τι μικρότεροι, αλλά θα παρουσιαστούν σε ιδιαίτερο πίνακα.

Ο μεγαλύτερος όγκος των εξαγωγών είναι τα ζωντανά χέλια ή διατηρημένα με απλή ψύξη (BTN 030107) που το 1981 ήταν το 100% των εξαγωγών, το 1982 το 92,8%, το 1983 το 85,5%, το 1984 αποτελούσε το 78,7%, ενώ το 1985 ανερχόταν σε 82,6%. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι τα ζωντανά χέλια παρέχουν καπνιστά ανώτερης ποιότητας από τα κατεψυγμένα.

Το 1981 το μεγαλύτερο μέρος των ελληνικών εξαγωγών νωπών χελιών απορροφήθηκε από την Ιταλία, η οποία είχε μερίδιο 55,42%, και το υπόλοιπο μοιράστηκε μεταξύ Ολλανδίας, Δ. Γερμανίας και Δανίας με ποσοστά 21,68%, 12,65% και 9,63% αντίστοιχως.

Οι τιμές που επιτεύχθηκαν ήταν 4,46 ECU/κιλό που πλήρωσε η Ιταλία και ήταν η μικρότερη, και 6,78 ECU/κιλό που πλήρωσε η Δ. Γερμανία και ήταν η μεγαλύτερη. Η μέση τιμή των εξαγωγών για τον χρόνο αυτό ήταν 4,83 ECU/κιλό ή 304,32 δρχ./κιλό, που μπορεί να ληφθεί ενδεικτικά και μόνον, γιατί πολλές φορές μπορεί να οδηγήσει σε εσφαλμένα συμπεράσματα, ιδίως όταν οι χώρες είναι πολλές και οι εξαχθείσες ποσότητες στις περισσότερες είναι μικρές.

Το 1985 η Ιταλία διατηρεί την πρώτη θέση στις βασικές χώρες που εισάγουν νωπά ελληνικά χέλια, με ποσοστό 53,22%, η Δανία αύξησε το μερίδιό της σε 22,58%, ενώ η Ολλανδία απορρό-

φησε μόνο το 8,75%. Η Ιρλανδία μπήκε στην αγορά από το 1984, οπότε και εισήγαγε 225 MT ή το 38,8%, και στη συνέχεια το 1985 περιορίστηκε στο 15,66%. Άξιο μνείας είναι το γεγονός ότι η Ιρλανδία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των καταναλωτικών χωρών της Ευρώπης, και ως εκ τούτου δημιουργούνται υπόνοιες επανεξαγωγής αυτών των ποσοτήτων.

Οι τιμές που πληρώθηκαν για τα ελληνικά χέλια το 1985 ήταν κάπως υψηλότερες από εκείνες του 1981. Η μέση τιμή διαμορφώθηκε στις 5,88 ECU/κιλό ή 621,5 δρχ./κιλό (ECU = 105,71 δρχ.). Αναλυτικότερα οι Ιταλοί πλήρωσαν 6,36 ECU/κιλό, τιμή υψηλότερη από το 1981, οι Δανοί 4,71 ECU/κιλό, οι Ιρλανδοί 6,07 ECU/κιλό, και τέλος οι Ολλανδοί 5,52 ECU/κιλό.

Στις εξαγωγές κατεψυγμένων το 1981 δεν υπάρχουν στοιχεία ή δεν έγιναν εξαγωγές κατεψυγμένων. Το 1982 απορροφήθηκαν 37 MT, το 1983 93 MT, το 1984 157 MT, ενώ το 1985 91 MT. Δύο χώρες εισάγουν το σύνολο των κατεψυγμένων ελληνικών χελιών, η Ολλανδία και η Δ. Γερμανία, η οποία αύξησε το μερίδιό της από 51,35% το 1982 σε 70,32% το 1985, ενώ έπεσε αντίστοιχα το μερίδιο της Ολλανδίας στα 29,67%.

Οι τιμές που επιτεύχθηκαν ήταν 6,70 ECU/κιλό για την Ολλανδία και 8,12 ECU/κιλό για τη Δ. Γερμανία, ενώ η μέση τιμή διαμορφώθηκε στα 7,71 ECU/κιλό ή 815 δρχ./κιλό.

Η μεγαλύτερη τιμή που πληρώνεται για τα κατεψυγμένα χέλια μπορεί να εξηγηθεί ενδεχομένως από την προσφορά τους σε περιόδους που δημιουργούνται κενά στις αντίστοιχες αγορές. Ένας άλλος λόγος που συνηγορεί υπέρ της μεγαλύτερης τιμής είναι και τα έξοδα ψύξης που βαρύνουν το προϊόν αυτό.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως η μεγαλύτερη ζήτηση στις ευρωπαϊκές χώρες είναι για τα νωπά ή διατηρημένα με

απλή ψύξη (ακόμη ζωντανά) χέλια, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό αποτελεί τη ζήτηση κατεψυγμένων χελιών. Οι τιμές των κατεψυγμένων εμφανίζονται υψηλότερες από αυτές των νωπών, πράγμα που μπορεί να εξηγηθεί ποικιλοτρόπως. Το μέγιστο της εξαγωγικής δραστηριότητας εντοπίζεται στο 1984 με 737 MT γενικό σύνολο, από τους οποίους 157 MT αφορούσαν κατεψυγμένα.

Ο Πίνακας 15 δίνει λεπτομερή στοιχεία για τις εξαγωγές νωπών ή κατεψυγμένων χελιών κατά χώρα προορισμού, για το διάστημα 1981-1985.

Τα στοιχεία του Πίνακα 15 ήταν από την εξαγωγική στατιστική της ΕΟΚ. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στη συνέχεια στηρίζονται στην εισαγωγική στατιστική της ΕΟΚ και οι ποσότητες που εισάγονται από την Ελλάδα είναι σαφώς μεγαλύτερες. Πιο αναλυτικά οι εξαγωγές έχουν ως εξής:

το 1979, ανήλθαν σε 776 MT, αξίας 3.499.000 ECU

" 1980, " " 508 MT, " 2.373.000 "

" 1981, " " 652 MT, " 3.456.000 "

" 1982, " " 560 MT, " 2.905.000 "

" 1983, " " 609 MT, " 3.329.000 "

" 1984, " " 617 MT, " 4.212.000 "

" 1985, " " 823 MT, " 5.799.000 ".

Όπως φαίνεται καθαρά, το μέγιστο της εξαγωγικής δραστηριότητας ήταν το 1985, μέγιστης αξίας 613.012.290 δρχ., και μέγιστης εξαχθείσας ποσότητας 823 MT.

Συνολικά στο διάστημα 1979-1985 εξήχθησαν 4.545 MT χελιών, από τα οποία 793 MT ή ποσοστό 17,4% ήταν κατεψυγμένα.

Προσωπική μας άποψη είναι ότι η διαφορά που παρουσιάζεται στις στατιστικές εισαγωγών και εξαγωγών της ΕΟΚ οφείλεται στο γεγονός πως δεν δηλώνονται όλες οι ποσότητες όταν

εξάγονται, ενώ όταν εισάγονται στις αντίστοιχες χώρες της ΕΟΚ, δύσκολα μπορούν να ξεφύγουν από την καταγραφή, γιατί τα στατιστικά συστήματα των χωρών αυτών θεωρούνται πιο προηγμένα από τα δικά μας. Γι' αυτό η στατιστική των εισαγωγών της ΕΟΚ μπορεί να θεωρηθεί πιο αξιόπιστη.

Σύμφωνα λοιπόν με αυτά τα στοιχεία, ο ετήσιος ρυθμός εξαγωγών για τα χέλια στο χρονικό διάστημα 1979-1985 ήταν 650 MT περίπου, από τους οποίους οι 536 MT αντιπροσωπεύουν νωπά χέλια, δηλαδή ποσοστό 82,5%.

Ο Πίνακας 16 δίνει ενδεικτικά τα στοιχεία εισαγωγών των χωρών μελών της ΕΟΚ που αφορούν χέλια νωπά ή κατεψυγμένα.

5.3.3. Ανάλυση των εξαγωγών κατά χώρα προορισμού

Η ανάλυση αυτή επικεντρώνεται περισσότερο στις εξαγωγές που πραγματοποιήθηκαν από την Ελλάδα στις διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Τα στοιχεία στα οποία βασίστηκε προέρχονται από το IOBE, τη Στατιστική Υπηρεσία της ΕΟΚ και την ΕΣΥΕ.

Καταρχήν επισημαίνεται η συγκέντρωση των εξαγωγών σε λίγες μόνο χώρες (Ολλανδία, Δυτική Γερμανία, Δανία, Ιταλία) μεταξύ των οποίων δεσπόζουσα θέση κατέχει η Ιταλία (για ένα διάστημα απορροφούσε περίπου το μισό της συνολικής ποσότητας). Σταδιακά η αγορά διευρύνεται με την είσοδο και άλλων αγοραστών, έστω και για μικρές ποσότητες. Η κατάσταση αλλάζει πιο ουσιαστικά το 1984, όταν εμφανίζεται η Ιρλανδία ως βασικός αγοραστής, παίρνοντας την πρώτη θέση από την Ιταλία για δύο συνεχή χρόνια.

Η δυναμική εμφάνιση της Ιρλανδίας, που καταγράφεται στα ελληνικά στατιστικά στοιχεία, δημιουργεί κάποιες απορίες,

ΠΙΝΑΚΑΣ 15

Χώρα: Ελλάδα

Εξαγωγές χελιών κατά είδος προϊόντος και κατά χώρα προορισμού, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλιάδες ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες (ECU)
Αξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

Χώρα προορισμού	1981		1982		1983		1984		1985	
	Ποσό- τητα	Ποσοστό των	Αξία μονά- δας	Αξία (V)	Ποσό- τητα	Ποσοστό των	Αξία μονά- δας	Αξία (V)	Ποσό- τητα	Ποσοστό των
1. <u>Μετά χέλια ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)</u>	(Q)	Σ	(V)	(UV)	(Q)	Σ	(V)	(UV)	(Q)	Σ
(003) Ολλανδία	72	21,68	381	5,29	105	471	111	494	109	554
(004) Δ. Γερμανία	42	12,65	285	6,78	34	223	29	198	4	16
(005) Ιταλία	184	55,42	821	4,46	283	1.274	304	1.284	131	908
(008) Δανία	32	9,63	153	4,78	54	332	102	517	111	479
(007) Ιρλανδία	-	-	-	-	-	-	-	-	225	1.683
Σύνολο	332	100,00	1.640	4,93	475	2.301	546	2.493	580	3.639
									434	100,00
									2.555	5,88

2. Κατεργασμένα Χέλια
(0301.08)

(003) Ολλανδία	-	18	113	56	434	50	378	27	29,67	181	6,70
(004) Δ. Γερμανία	-	19	135	37	365	106	1.071	64	70,32	520	8,12
Σύνολο		37	248	93	803	157	1.460	91	100,00	702	7,71

Σύνολο ΕΟΚ 332 1.640 512 2.549 639 3.293 737 5.099 525 3.257

Γενικό σύνολο 332 1.640 512 2.549 639 3.293 737 5.099 525 3.257

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, WINEYE, Εξαγωγές
EUROSTAT, WINEYE, Exports.

ΠΙΝΑΚΑΣ 16

Συνολικές εισαγωγές των χωρών της ΕΟΚ από την Ελλάδα,
κατά προϊόν, ποσότητα και αξία, 1979-1985

Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT)

Έτος	Προϊόν	Χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (030107)		Χέλια κατεψυγμένα (BTN 030108)	
		Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία
1979		613	2.724	163	775
1980		373	1.761	135	612
1981		528	2.811	124	645
1982		497	2.530	63	375
1983		516	2.750	93	579
1984		483	3.171	134	1.041
1985		742	5.143	81	656
Γενικό Σύνολο		3.752	20.890	793	4.683
Μέσος		536	2.984	113,28	669

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, NIMEXE,
Εισαγωγές EUROSTAT, NIMEXE, Imports.

δεδομένου ότι η χώρα αυτή, όπως φαίνεται πιο κάτω, στο οικείο κεφάλαιο, δεν είναι σημαντική καταναλώτρια χελιού ούτε εμφανίζει αξίες λόγου εισαγωγές τα δύο χρόνια που εξετάζουμε. Υποθέτουμε λοιπόν ότι η Ιρλανδία ενεργεί στις διεθνείς αγορές

ως μεσάζοντας, διακινώντας απλώς το χέλι από τους παραγωγούς προς τρίτους καταναλωτές. Η εμφάνιση της Ιρλανδίας, πάντως, συνετέλεσε σε μια πιο ισορροπημένη διάρθρωση των ελληνικών εξαγωγών και σε λιγότερη εξάρτηση από τους Ιταλούς αγοραστές. Είναι αξιοσημείωτο ότι μόλις εμφανίστηκε η Ιρλανδία, η Ιταλία που προηγουμένως πλήρωνε τις χαμηλότερες τιμές ανέβηκε αμέσως στο υψηλότερο επίπεδο πληρώνοντας όσο και οι Ιρλανδοί. Αυτό το γεγονός δείχνει πολύ χαρακτηριστικά τη σημασία που έχει η διεύρυνση της αγοράς.

Οι πίνακες που ακολουθούν, 17 έως και 21, δείχνουν τη διάρθρωση των εξαγωγών κατά κύριες χώρες προορισμού για καθένα από τα έτη 1981 έως και 1985.

ΠΙΝΑΚΑΣ 17

Εξαγωγές Ελλάδος σε χέλια το 1981, κατά χώρα προορισμού,
ποσότητα και αξία (νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη)

Χώρα προορισμού	Ποσότητα (χγρ.)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (δρχ./χγρ.)
Ολλανδία	72.418	21,8	23.475	324,16
Δ. Γερμανία	42.407	12,7	17.589	414,76
Δανία	32.250	9,7	9.413	291,87
Ιταλία	184.387	55,6	50.611	274,48
Σύνολο	331.462	100,0	101.088	

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.
IOBE.

ΠΙΝΑΚΑΣ 18

Εξαγωγές Ελλάδος σε χέλια, το 1982, κατά χώρα προορισμού,
ποσότητα και αξία (νωπά και κατεψυγμένα)

Χώρα προορισμού	Ποσότητα (χγρ.)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (δρχ./χγρ.)
Ολλανδία	122.585	23,9	38.199	311,61
Δ. Γερμανία	52.646	10,2	23.381	444
Ιταλία	282.910	55,2	83.271	294,33
Δανία	53.650	10,4	21.724	404,92
Ελβετία	45	0,08	20	444
Σύνολο	511.836	100,0	166.595	

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.
IOBE.

ΠΙΝΑΚΑΣ 19

Εξαγωγές ελληνικών χελιών (030107 και 030108) κατά
χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία κατά το 1983

Χώρα προορισμού	Ποσότητα (χγρ.)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (δρχ./χγρ.)
Ολλανδία	165.970	25,9	72.482	430,69
Δ. Γερμανία	66.615	10,4	44.016	660,75
Ιταλία	304.235	47,6	100.258	329,54
Δανία	101.950	15,9	40.364	395,91
Λίβανος	300	0,04	250	833,3
Σύνολο	639.070	100,0	257.370	

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.
IOBE.

ΠΙΝΑΚΑΣ 20

Εξαγωγές Ελλάδος σε χέλια (030107 και 030108) το 1984,
κατά χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία

Χώρα προορισμού	Ποσότητα (χγρ.)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (δρχ./χγρ.)
Ολλανδία	159.167	21,5	82.365	517,47
Δ. Γερμανία	109.745	14,8	96.063	875,32
Ιταλία	131.608	17,8	80.423	611,07
Ιρλανδία	255.000	30,5	148.800	583,52
Δανία	110.680	15,0	42.332	382,47
Γαλλία	1.025	0,1	867	845,85
Σύνολο	737.225	100,0	450.850	

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.
IOBE, ΕΣΥΕ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 21

Εξαγωγές Ελλάδος σε χέλια (030107 και 030108) κατά
χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία, 1985

Κωδι- κός αριθ- μός	Χώρα προορισμού	Ποσότητα (σε χγρ.)	%	Αξία (σε χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (δρχ./ χγρ.)
007	Ιρλανδία	225.000	30,5	148.800	661,33
003	Ολλανδία	158.000	21,4	82.365	521,29
005	Ιταλία	131.000	17,7	80.252	612,61
008	Δανία	111.000	15,0	42.332	381,36
004	Δ. Γερμανία	110.000	14,9	96.063	873,3
001	Γαλλία	1.000	0,1	867	867
	Σύνολο	736.000	100,0	450.679	

Πηγή: ΟΠΕ, ΕΣΥΕ.

5.3.4. Ανάλυση των εξαγωγών κατά εξαγωγική περίοδο

5.3.4.1. Γενικά

Διακρίνονται τρεις βασικές εξαγωγικές περίοδοι για τα ελληνικά χέλια:

- από 1η Δεκεμβρίου μέχρι 31 Μαρτίου (1/12-31/3)

- από 1 Ιουνίου μέχρι 30 Σεπτεμβρίου (1/6-30/9)
- από 1 Οκτωβρίου μέχρι 30 Νοεμβρίου (1/10-30/11).

Οι δύο πρώτες περιόδους έχουν μια διαφορά δύο μηνών, τον Απρίλιο και Μάιο, κατά τους οποίους δεν γίνεται εξαγωγή χελιών. Η δεύτερη και τρίτη περίοδος είναι συνεχόμενες καθώς και η τρίτη με την πρώτη.

Οι εξαγωγικές περιόδους αναφέρονται κυρίως στα νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (ακόμη ζωντανά), αφού τα κατεψυγμένα μπορούν πρακτικά να εξαχθούν οποιαδήποτε περίοδο. Τα στοιχεία που θα αναλυθούν βασίζονται στα δεδομένα του ΟΠΕ.

Πιο κάτω δίνεται η ανάλυση των εξαγωγών κατά εξαγωγική περίοδο για ένα χαρακτηριστικό έτος, το 1984.

5.3.4.2. Ανάλυση εξαγωγών 1984 ανά εξαγωγική περίοδο

Τα 580.000 κιλά που εξήχθησαν νωπά το 1984 κατανέμονται σε 244.000 κιλά την πρώτη περίοδο, 22.000 κιλά τη δεύτερη και 314.000 την τρίτη, που σε ποσοστά αντιπροσωπεύουν 42%, 3,7% και 54,13% των φρέσκων χελιών αντιστοίχως.

Τα κατεψυγμένα, όγκου 157.000 κιλών, δεν είναι εξαρτημένα από εξαγωγική περίοδο και μπορούν πρακτικά να εξαχθούν οποτεδήποτε.

α. Εξαγωγές 1ης περιόδου (1/12-31/3)

Αυτή την περίοδο εξήχθησαν, όπως αναφέρθηκε ήδη, το 42% των φρέσκων χελιών σε ζώσα κατάσταση και στις εξής κυρίως χώρες: Ολλανδία 99 MT, Δανία 89 MT, και Ιταλία 37 MT. Η μέση τιμή που επιτεύχθηκε ήταν 442,38 δρχ.

Ο Πίνακας 22 δίνει περισσότερα στοιχεία για τη διάρ-

θρωση της ζήτησης για ελληνικά χέλια την περίοδο αυτή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 22

Εξαγωγές ελληνικών χελιών (φρέσκων ή διατηρημένων
με απλή ψύξη) κατά την πρώτη εξαγωγική περίοδο
(1/12-31/3) του 1984

Χώρα προορισμού	Ποσότητα (σε χγρ.)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (σε χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (σε δρχ./ χγρ.)
Ολλανδία	99.000	40,57	44.934	453,87
Δανία	89.000	36,47	31.115	349,60
Ιταλία	37.000	15,16	24.493	662
Ιρλανδία	15.000	6,14	6.000	400
Δ. Γερμανία	4.000	1,63	1.400	350
Σύνολο	244.000	100,00	107.942	442,38

Πηγή: ΟΠΕ, ΕΣΥΕ.

β. Εξαγωγές 2ης περιόδου (1/6-30/9)

Η ζήτηση που διαμορφώθηκε ήταν μικρή και δεν υπερέβη τις 22.000 κιλά νωπών χελιών, αξίας 11.217.000 δρχ. Την περίοδο αυτή η μόνη χώρα που εισήγαγε ελληνικό χέλι ήταν η Δανία, που αγόρασε με μέση τιμή 510 δρχ./κιλό περίπου.

γ. Εξαγωγές 3ης περιόδου (1/10-30/11)

Το μεγαλύτερο μέρος της εξαγωγικής δραστηριότητας σημειώνεται ακριβώς την περίοδο αυτή, αφού διακινήθηκε το 54,13% των συνολικών εξαγωγών ζωντανών χελιών. Οι κύριες χώρες προορισμού ήταν η Ιρλανδία και η Ιταλία, που αντιπροσωπεύουν ποσοστά 67% και 30% αντίστοιχα. Η μέση τιμή διαμορφώθηκε στο επίπεδο των 645,15 δρχ./κιλό.

Ο Πίνακας 23 παρέχει τις αναγκαίες πληροφορίες για τη διαμόρφωση της ζήτησης ζωντανών χελιών την περίοδο αυτή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 23

Εξαγωγές ελληνικών χελιών (νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη) κατά την τρίτη εξαγωγική περίοδο (1/10-30/11)

Χώρα προορισμού	Ποσότητα (σε χγρ.)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (σε χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (σε δρχ./ χγρ.)
Ιρλανδία	210.000	66,87	142.800	680
Ιταλία	94.000	29,93	55.759	593
Ολλανδία	10.000	3,18	4.020	402
Σύνολο	314.000	100,00	202.579	645,15

Πηγή: ΟΠΕ, ΕΣΥΕ.

δ. Εξαγωγές κατεψυγμένων όλων των περιόδων

Δεν πιστεύουμε πως υπάρχει εξαγωγική περίοδος για τα κατεψυγμένα του 1984, αφού μπορούν να εξαχθούν οποτεδήποτε, ιδιαίτερα στον μήνα Απρίλιο και Μάιο που δεν υπάρχει προσφορά νωπών χελιών τουλάχιστον από ελληνικής πλευράς, ενώ μπορούν να διακινηθούν στην αγορά, όταν παρουσιαστούν κενά προσφοράς.

Το 1984 εξήχθησαν 157.000 κιλά, αξίας 129.112.000 δρχ., δηλαδή το 21,30% του συνόλου των εξαγωγών χελιών. Η Δ. Γερμανία κατείχε την πρώτη θέση με 106 MT, η Ολλανδία τη δεύτερη με 50 MT, ενώ η Γαλλία και η Ιταλία εισήγαγαν πολύ μικρές ποσότητες.

Οι τιμές που διαμορφώθηκαν ήταν 893,04 δρχ./κιλό για τη Δ. Γερμανία (ποσοστό 67,5%) και 668,22 δρχ./κιλό για την Ολλανδία. Η μέση τιμή ήταν 822,36 δρχ.

Ο Πίνακας 24 δίνει ανάγλυφη την εικόνα των εξαγωγών κατεψυγμένων για το 1984.

5.3.4.3. Συμπεράσματα εξαγωγών 1984

Η διακίνηση των φρέσκων χελιών κατά το 1984 γίνεται κυρίως κατά την πρώτη (1/12-31/3) και τρίτη (1/10-30/11) εξαγωγική περίοδο, ενώ στη δεύτερη περίοδο (1/6-30/9) διακινούνται ελάχιστες ποσότητες.

Για τα κατεψυγμένα δεν δίνονται ιδιαίτερες περίοδοι εξαγωγών, υποθέτουμε όμως ότι αυτά είναι ανεξάρτητα αυτών των περιόδων. Έτσι μπορούν να καλύπτουν τα κενά προσφοράς που εμφανίζονται σε ξένες αγορές, με αποτέλεσμα να επιτυγχάνουν υψηλές τιμές.

Οι τιμές που επιτεύχθηκαν την τρίτη περίοδο (1/10-

30/11) ήταν σαφώς ανώτερες από αυτές της πρώτης περιόδου (1/12-31/3), αφού οι μέσες τιμές ήταν 645,15 δρχ./κιλό και 442,38 αντίστοιχα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 24

Εξαγωγές ελληνικών κατεψυγμένων χελιών (030108)
του 1984 κατά χώρα προορισμού

Κωδι- κός χώρας	Χώρα προορισμού	Ποσότητα (σε χγρ.)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (σε χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (δρχ./ χγρ.)
004	Δ.Γερμανία	106.000	69,5	94.663	893,04
003	Ολλανδία	50.000	31,8	33.411	668,22
001	Γαλλία	1.000	0,6	867	867
005	Ιταλία	400	0,2	171	427,5
Σύνολο		157.000	100,0	129.112	822,36

Πηγή: ΟΠΕ, ΕΣΥΕ.

Τα κατεψυγμένα χέλια πέτυχαν τις υψηλότερες τιμές σε σύγκριση με τα νωπά και των τριών περιόδων, αφού εξήχθησαν με μέση τιμή 822,36 δρχ./κιλό, πράγμα που σημαίνει εκμετάλλευση των κενών προσφοράς σε ζωντανά χέλια. Τα χέλια είναι ένα σημαντικό εξαγωγικό προϊόν αφού προκάλεσαν εισροή συναλλάγματος ύψους άνω των 3 εκατ. δολαρίων.

Τα συμπεράσματα αυτά παρουσιάζονται στον Πίνακα 25, όπου δίνονται συνοπτικά, με την ανάλυση ανά εξαγωγική περίοδο και σε ποσοστά επί του συνολικού όγκου των εξαγωγών.

5.4. Δίκτυο εμπορίας ελληνικών χελιών

5.4.1. Υπάρχουσα κατάσταση

Μεταξύ του παραγωγού και του τελικού καταναλωτή των χελιών παρεμβάλλονται μια σειρά πρόσωπα, τα οποία πρέπει να κερδίσουν από το εμπόριο αυτό. Συνήθως ο εδώ παραγωγός μπορεί, συνεταιρισμένος ή μη, να προπωλεί την παραγωγή του με δημοπρασία στον έλληνα έμπορο, ο οποίος ακολούθως τη μεταπωλεί, κάνοντας ενδεχομένως διαλογή, στον ευρωπαϊό έμπορο, από τον οποίο καταλήγουν τα χέλια σε βιοτεχνικές επιχειρήσεις ή και μικρές βιομηχανίες που ασχολούνται με την κατεργασία του προϊόντος και την προετοιμασία του για τον τελικό καταναλωτή μέσω του χονδρεμπορίου και λιανεμπορίου. Διαπιστώνεται ότι η αλυσίδα διάθεσης του χελιού είναι συνήθως μεγάλη.

Με το υπάρχον σύστημα, τη διοργάνωση των δημοπρασιών την κάνει η Ένωση Αλιευτικών και Ιχθυοτροφικών Συνεταιρισμών, η οποία με την έναρξη της αλιευτικής περιόδου 1983-1984 αναμείχθηκε δραστήρια στο κύκλωμα διάθεσης της παραγωγής χελιών με την καθιέρωση κατώτατων αποδεκτών τιμών και απορρόφηση της μη ζητούμενης ποσότητας από τους εμπόρους για απευθείας διάθεση στους ξένους οίκους.

Σταδιακά άρχισαν να συμμετέχουν και ξένοι έμποροι, προσδιορίζοντας έτσι τον διεθνή χαρακτήρα των δημοπρασιών, θεσπίζοντας για την περίοδο 1984-1985 κατώτατη τιμή 500 δρχ./

ΠΙΝΑΚΑΣ 25

Εξαγωγές χελιών 1984 κατά εξαγωγική περίοδο, ποσότητα και αξία

Εξαγωγική περίοδος (νηπιών χελιών)	Ποσότητα (σε χγρ.)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (σε χιλ. δρχ.)	Αξία μονάδας (δρχ./χγρ.)	Αξία σε χιλ. δολ. ΗΠΑ
1/12-31/3	244.000	42	107.942	442,38	781,1
1/6-30/9	22.000	3,7	11.217	509,95	81,2
1/10-30/11	314.000	54,13	202.579	645,15	1.465,9
Σύνολο νηπιών χελιών	580.000	100,0	321.738	554,72	2.328,2
Σύνολο κατεψυγμένων χελιών	157.000		129.112	822,36	934,3
Γενικό Σύνολο	737.000		450.850		3.262,5

Πηγή: ΟΠΕ, ΕΣΥΕ.

κιλό για τα ζωντανά χέλια, ενώ για την επόμενη περίοδο, 1985-1986, η κατώτατη τιμή ανήλθε στις 800 δρχ./κιλό.

Με βάση την εισήγηση της Ένωσης για τη σύσκεψη της 10ης Απριλίου 1986, το υπάρχον σύστημα διάθεσης των χελιών εμφανίζει τις πιο κάτω γενικές αδυναμίες:

- α. Έχει αδύνατη θέση στην αγορά, αφού δεν κάνει συγκέντρωση προϊόντος, στερείται τόσο στελεχών όσο και υποδομής.
- β. Δεν μπόρεσε να συναγωνιστεί με επιτυχία τους ιδιώτες εμπόρους για πολλούς και διάφορους λόγους.
- γ. Η διαδικασία πωλήσεων που ακολουθείται (δημόσιοι πλειοδοτικοί διαγωνισμοί και διαδοχικές επαναλήψεις κατεσπαρμένες εδώ και εκεί) ευνοεί ένα μικρό αριθμό εμπόρων που κυριαρχούν στην αγορά χελιού.
- δ. Η μειονεκτική θέση της Ένωσης ενισχύεται από το γεγονός ότι τα μέσα της είναι περιορισμένα (δεξαμενές, φορτηγά, τέλεξ, τηλέφωνα, προσωπικό), καθώς και τα χρηματικά διαθέσιμα, ενώ η ευελιξία των κινήσεων της είναι αισθητά περιορισμένη.

Ειδικότερα όμως επισημάνθηκαν τα εξής προβλήματα, τα οποία συνδέονται με το υπάρχον κύκλωμα εμπορίας των χελιών, ενώ διαγράφηκε από την Ένωση μια στρατηγική μελλοντικής πορείας για τη βελτίωση του υπάρχοντος δικτύου.

1. Η διαδικασία πώλησης με δημοπρασία είναι σχεδόν υποχρεωτική για τους συνεταιρισμούς που μισθώνουν δημόσια ιχθυοτροφεία, αφού απαιτείται έγκριση της νομαρχίας για τη διάθεση της παραγωγής. Εμφανίζει όμως δυσκαμψία κινήσεων, δεν εξασφαλίζει πάντα μεγάλη συμμετοχή ενδιαφερομένων, ενώ δεν μπορεί να αποκλείσει τις περιπτώσεις συνωμοσίας των εμπόρων και άρνησης προσφοράς.

2. Η εποχή που διενεργούνται δεν θεωρείται η πιο κατάλληλη (καλοκαίρι), αφού δυσχεραίνεται η συμμετοχή ξένων και δεν έχουν διαμορφωθεί ακόμα οι τιμές στην ευρωπαϊκή αγορά.

3. Ο χρόνος προετοιμασίας για τις τυχόν επαναληπτικές δημοπρασίες είναι ανεπαρκής, πράγμα που ουσιαστικά αποκλείει συμμετοχή σε αυτές ενδιαφερόμενων ξένων εμπόρων.

4. Εξασθενίζει σημαντικά η δύναμη των συνεταιρισμών με το σύστημα των πολλών και μικρών διαγωνισμών, ενώ οι ξένοι οίκοι δείχνουν απροθυμία για τόσο μικρές ποσότητες και δεν μπορεί να αξιοποιηθεί το πλεονέκτημα της στιγμιαίας απόφασης.

5. Η διάθεση των ποσοτήτων χύμα από το ιχθυοτροφείο δεν δίνει τη δυνατότητα στην Ένωση να διαμορφώσει κλίμακα τιμών για διαφορετικές ποιότητες -ψιλά, μεσαία, χοντρά χέλια- και διάθεσή τους ανάλογα με τη διαμόρφωση της ζήτησης, πράγμα που θα ήταν δυνατό με διαλογητήρια. Εξάλλου η μη αναγραφή στην προκήρυξη προώλησης, έστω και χονδρικά, της ποιότητας των προσφερόμενων χελιών αποθαρρύνει τη συμμετοχή ξένων, οι οποίοι θέλουν να ξέρουν τι ποιότητες πρόκειται να προσφερθούν.

6. Οι εγγυήσεις που παρέχονται δεν συνδέονται αναλογικά με τη συνολική αξία της παραγωγής ενός ιχθυοτροφείου, ενώ η επιστροφή τους χωρίς ενημέρωση της Ένωσης δεν διασφαλίζει τα συμφέροντά της (δικαιούμενη προμήθεια).

7. Το σύστημα διαγωνισμού κλειστών εισφορών δεν ευδοκιμεί ιδιαίτερα, αφού οι προσφερόμενες τιμές είναι χαμηλές και οι έμποροι περιμένουν την εξέλιξή του σε ανοικτό.

8. Οι προθεσμίες παραλαβής συμπίπτουν σε πολλά ιχθυοτροφεία, πράγμα που δημιουργεί συμφόρηση προσφερόμενων ποσοτήτων χελιών, ενώ μια συντονισμένη και προγραμματισμένη κλι-

μάκωση των χρονικών περιθωρίων παραλαβής θα μπορούσε ίσως να αποτρέψει υπερπροσφορά σε δεδομένη χρονική περίοδο.

Η Ένωση προτείνει να δημιουργηθούν διαλογητήρια χελιών, να στελεχωθεί τόσο αυτή όσο και οι συνεταιρισμοί, που υποτίθεται θα έχουν ενιαία πολιτική και δράση, ενώ η παραπέρα στρατηγική θα πρέπει να κατευθύνεται προς μεταποίηση του προϊόντος και απευθείας διάθεση στις κύριες μεταποιητικές μονάδες του εξωτερικού παρακάμπτοντας τόσο τους έλληνες μεσάζοντες, όσο και τους ξένους εμπόρους. Αυτό φυσικά προϋποθέτει διάθεση μέσων για τη μεταφορά στο εξωτερικό και προγραμματισμένη δράση για την εξασφάλιση της διαρκούς προμήθειας χελιών στις μεταποιητικές μονάδες.

5.4.2. Βελτίωση του υπάρχοντος δικτύου διάθεσης χελιών

Για την αλιευτική περίοδο 1986-1987, η Ένωση με τη συναίνεση των συνεταιρισμών προβαίνει στα ακόλουθα βήματα βελτίωσης του υπάρχοντος δικτύου.

- Διοργάνωση μόνον ενός δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού σε όλη τη χώρα, ούτως ώστε η διαπραγματευτική θέση της Ένωσης να εμφανίζεται αρκετά ενισχυμένη.
- Αναγραφή στην προκήρυξη των περισσότερων δυνατών πληροφοριών για την παραγωγή και την ποιότητα, με απώτερο στόχο την προσέλκυση περισσότερων οίκων εξωτερικού, ενώ η ημερομηνία διεξαγωγής του πλειστηριασμού μετατίθεται το φθινόπωρο και καθορίζεται εκ των προτέρων η ημερομηνία τυχόν επαναληπτικής διαδικασίας.
- Απορρόφηση τυχόν αδιάθετων ποσοτήτων ιχθυοτροφείων και διάθεσή τους απευθείας στο εξωτερικό, ενώ η ΑΤΕ με δά-

νεια μπορεί να συμβάλλει χρηματοδοτικά.

- Κλείσιμο της τιμής σε συνάλλαγμα, ώστε να διασφαλιστεί η Ένωση από νομισματικές διακυμάνσεις στη διεθνή αγορά.
- Καθορισμός επιμέρους κατώτατων τιμών ανά ποιότητα χελιών και περιφέρεια.
- Έρευνα αγοράς για τις τιμές της παρελθούσας περιόδου και διαπίστωση των τάσεων στις τιμές για την ερχόμενη περίοδο.
- Αποστολή σε διάφορους πιθανούς πελάτες δειγμάτων χελιών ανάλογα με συγκεκριμένες ποιότητες και διαφορετικές εποχές.
- Καθορισμός του ύψους προμήθειας (δικαιώματος) της Ένωσης και εξασφάλιση των δικαιωμάτων της πριν την επιστροφή των εγγυήσεων, ενώ η ενδιάμεση αποχώρηση δημοπρατούμενων ιχθυοτροφείων δεν θα τα απαλλάσσει από την πληρωμή προμήθειας στην Ένωση.
- Στήριξη των εγχώριων μεταποιητικών μονάδων λ.χ. με κάποιο τρόπο συμμετοχής στο οικονομικό αποτέλεσμα αυτών.

Τα αποτελέσματα των μέτρων που υιοθετήθηκαν θα φανούν στη δημοπρασία του Σεπτεμβρίου. Η κατάργηση πάντως των μεσαζόντων από το κύκλωμα διάθεσης των χελιών, είτε πρόκειται περί ελλήνων είτε περί ξένων, δεν είναι ανέφικτη, προϋποθέτει όμως προγραμματισμένη και ενιαία δράση, καθώς επίσης και ιδιαίτερη μελέτη όσον αφορά το σκόπιμο ή μη, από οικονομικής πλευράς, του εγχειρήματος.

Εξάλλου θα πρέπει να σχεδιαστεί η αντιμετώπιση των εμπορών είτε στο εσωτερικό, είτε στο εξωτερικό, που αναμφίβολα θα αντιδράσουν σε μια τέτοια απόφαση.

Όσον αφορά τη μεταποίηση θα πρέπει να προσεχθεί ιδιαί-

τερα το γεγονός ότι η ζήτηση στο μέγιστο μέρος της εκδηλώνεται για φρέσκα χέλια, γιατί αυτά αποτελούν την πρώτη ύλη για την αξιόλογη και παραδοσιακή μεταποιητική βιομηχανία ή βιοτεχνία των χωρών εισαγωγής. Δεν μπορεί να παραγνωρίσει κανείς το γεγονός αυτό, γιατί μια μαζική προσφορά έτοιμου προϊόντος στις βασικές καταναλωτικές χώρες της Ευρώπης θα δημιουργούσε σοβαρά προβλήματα στον κλάδο αυτό, με συνέπειες που δεν μπορούν να προβλεφθούν εκ των προτέρων.

Γι' αυτό επιβάλλεται ίσως η τακτική των μικρών βημάτων για την καλύτερη πρόβλεψη των μελλοντικών εξελίξεων. Ίσως θα ήταν σκόπιμο οι μέλλουσες να ιδρυθούν μεταποιητικές μονάδες να δημιουργήσουν σταδιακά εγχώρια ζήτηση κάποιας κλίμακας, που θα τους προσφέρει καλύτερη βάση στήριξης των δραστηριοτήτων τους στο εξωτερικό.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως το σημερινό σύστημα διάθεσης των ελληνικών χελιών εμφανίζει εγγενείς αδυναμίες και προβλήματα που πρέπει να υπερπηδηθούν. Ήδη από την αλιευτική περίοδο 1986-1987 γίνονται τα πρώτα βήματα για τη βελτίωση του εφαρμοζόμενου πλειοδοτικού συστήματος, ενώ μπορούν αργότερα να ακολουθήσουν άλλα, είτε πρόκειται για θεσμικές είτε πρόκειται για διαδικαστικές αλλαγές.

5.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Η παραγωγή της Ελλάδος κυμαίνεται μεταξύ 600-1.000 ΜΤ ετησίως, και δεν προβλέπεται σημαντική μεταβολή, εάν δεν αρχίσει η υιοθέτηση της εντατικής καλλιέργειας χελιών, με σταδιακή εγκατάλειψη της εκτατικής μορφής καλλιέργειας που ισχύει σήμερα.

Η κατανάλωση της Ελλάδος σε χέλια θεωρείται ασήμαντη, ενώ υπάρχουν δυνατότητες ενίσχυσής της σε συνδυασμό με την ανάπτυξη εγχώριας μεταποιητικής βιομηχανίας, που όμως μπορεί να έχει χαρακτήρα εξαγωγικό. Οι τιμές καπνιστού χελιού στην ελληνική αγορά ήταν 2.445 δρχ./κιλό (Σεπτέμβριος 1986), χαμηλότερες κατά 60% των τιμών λιανικής πώλησης του καπνιστού σολομού.

Οι εισαγωγές των χελιών είναι ελάχιστες και αφορούν κυρίως χέλια τουρκικής ή ανατολικοευρωπαϊκής προέλευσης, των οποίων η ποιότητα θεωρείται σαφώς κατώτερη των ελληνικών, γιατί είναι είτε σκληρά, είτε γλυκών υδάτων. Συνήθως αυτά αναμιγνύονται με ελληνικά και εξαγονται στις άλλες χώρες.

Οι εξαγωγές σημείωσαν κάποια εξέλιξη την τελευταία 5ετία, αλλά συναρτώνται κυρίως με τις παραγόμενες ποσότητες, οι οποίες στην εκτατική μορφή της χελοκαλλιέργειας εμφανίζουν σημαντικές διακυμάνσεις ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες.

Βασικοί εισαγωγείς των ελληνικών χελιών (νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη) είναι η Ιταλία, Δανία, Ολλανδία. Η Δ. Γερμανία δεν εισήγαγε το 1985, ενώ η Ιρλανδία εισήλθε στην αγορά το 1984 και παρέμεινε και το 1985, για την οποία όμως υπάρχουν υπόνοιες ότι τα επανεξάγει.

Τα κατεψυγμένα τα εισάγει η Δ. Γερμανία κατά τα 2/3, ενώ κατά το υπόλοιπο 1/3 η Ολλανδία, πληρώνοντας τιμές υψηλότερες ακόμη και από τα φρέσκα χέλια.

Όσον αφορά τις εξαγωγικές δραστηριότητες κατά περίοδο, που εξυπακούεται ότι αφορούν τα νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη χέλια, τα περισσότερα εξάγονται την τρίτη περίοδο, που είναι προς το τέλος του φθινοπώρου, ενώ τα υπόλοιπα εξάγονται την πρώτη περίοδο που αρχίζει αρχές χειμώνα. Τα χέλια που

αλιεύονται τους μήνες Οκτώβριο και Νοέμβριο παραδίνονται συνήθως στους πελάτες-εμπόρους μέχρι τον Δεκέμβριο, ενώ αυτά που αλιεύονται στους μήνες Δεκέμβριο και Ιανουάριο παραδίνονται μέχρι τον Φεβρουάριο με τιμές *forb* (παράδοση επί του αυτοκινήτου ή του πλοίου).

Θα πρέπει επίσης να προσεχθεί στην εξαγωγική προσπάθεια το γεγονός της υποκατάστασης του χελιού από τον σολομό, όσον αφορά την κατανάλωσή του στην ευρωπαϊκή αγορά. Οι τιμές για το χέλι δεν μπορούν να αυξάνονται πάνω από τα επίπεδα διαμόρφωσης των τιμών για τον σολομό, γιατί τότε λαμβάνει χώρα υποκατάσταση των καπνιστών χελιών με καπνιστό σολομό. Αυτή η τάση παρατηρήθηκε τελευταία στην αγορά της Δυτικής Γερμανίας.

Το δίκτυο εμπορίας χελιών στην Ελλάδα εμφανίζει μία σειρά από αδυναμίες είτε διαρθρωτικής υφής, είτε θεσμικής, είτε διαδικαστικής που όμως εισέρχεται στη φάση αλλαγών. Τα προβλήματα εντοπίζονται στην πώληση (προπώληση ή όχι), τη διαδικασία (διαγωνισμός ή διαπραγματεύσεις), τους όρους (εγγυήσεις, ύψος εγγυήσεων, προθεσμίες παραλαβών), την εποχή (ημερομηνίες), το ύψος της προμήθειας της Ένωσης για την εμπορική δραστηριότητα και σε μερικά άλλα στοιχεία.

Η φιλόδοξη στρατηγική πρέπει να ακολουθεί μία εκ των προτέρων προγραμματισμένη προσπάθεια υλοποίησης και προϋποθέτει ενιαία γραμμή και πολιτική εκ μέρους των συνεταιρισμών, γιατί διαφορετικά η αντιμετώπιση του υπάρχοντος κυκλώματος εμπορίας και διάθεσης του προϊόντος θα είναι αδύνατη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 5

ΧΩΡΑ: ΕΛΛΑΔΑ

1. Επιλεγμένες διευθύνσεις Οργανισμών και Υπηρεσιών.
2. Ιταλικοί εισαγωγικοί οίκοι που ενδιαφέρονται για εισαγωγές ζωντανών χελιών και ήδη έχουν επαφές με την Ελλάδα.
3. Γερμανοί εισαγωγείς:
 - α. Μεγάλοι Γερμανοί εισαγωγείς που έχουν επαφές με την Ελλάδα.
 - β. Γερμανοί εισαγωγείς που δεν έχουν επαφές και ενδιαφέρονται να εισάγουν χέλια.
4. Μονάδα παραγωγής καπνιστών χελιών στην Ελλάδα.
5. Έμποροι χελιών στην Ελλάδα.
6. Συμμετασχόντες στη δημοπρασία του Σεπτεμβρίου 1986 για την προώληση χελιών περιόδου 1986-1987.

1. Επιλεγμένες διευθύνσεις Οργανισμών και Υπηρεσιών

Οργανισμός Προωθήσεως
Εξαγωγών
Σταδίου 24, 105 64 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 3226.871-8
TELEX: HOPE GR 216852

Ένωση Αλιευτικών και
Ιχθυοτροφικών Συνεταιρισμών
Ελλάδας ΣΥΝ.Π.Ε.
Σοφοκλέους 41, 105 52 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 3211.013
TELEX: 218343 PASE

Εθνική Στατιστική Υπηρεσία
Ελλάδος
Λυκούργου 14-16
105 52 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 3240.255 - 3248.512

Πανελλήνια Συνομοσπονδία
Ενώσεων Γεωργικών
Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ)
Σοφοκλέους 41, 105 52 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 3253.511-19

Υπουργείο Γεωργίας
Διεύθυνση Αλιείας
Αχαρνών 381, 111 43 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. 2028.413 - 2016.251

2. Ιταλικοί εισαγωγικοί οίκοι που ενδιαφέρονται για
εισαγωγές ζωντανών χελιών και ήδη έχουν επαφές
με την Ελλάδα

"PESCA PO"
45012 - ARIANO
NEL POLESINE (RO)
TEL.: 0426/71338

DITTA MARALDO ANTONIO
CANAREGGIO 3226
30100 - VENEZIA
TEL.: 041/409100

"ITALPESCA"
45019 - TAGLIO DI PO (RO)
TEL.: 0426/71338

CONSORZIO PESCATORI DI GORO
VIA DEL PUISARIO, 10
44020 GORO (FE)
TEL.: 0533/996196
TELEX: 213699 COPECO I

ROSSI ROMEO E FIGLIO
INDUSTRIE MARINATI
VIA MARCONI, 5
45017 LOREO (RO)
TEL.: 0426/69153

DITTA FEBRONI E BERETTA
ZONA INDUSTRIALE GRIMANA
45017 LOREO (RO)
TEL.: 0426/69243

POLESANA MARINATI
DI CARLI BALLOLA ANTONIO E C.
VIA EUROPA, 42
45017 LOREO (RO)
TEL.: 0426/69223

DITTA REGNOLI CESARE
E FIGLIO
VIA MAZZINI, 62
45012 ARIANO NEL
POLESINE (RO)
TEL.: 0426/71155

3. Γερμανοί εισαγωγείς

α. Μεγάλοι Γερμανοί εισαγωγείς που έχουν επαφές με την Ελλάδα

FA. H.G. SCHULZE
GROSSE ELBSTR. 133, HALLE 1
2000 HAMBURG 50
TEL.: 040/3809249
TELEX: 212653
ΥΠΟΣΙ ΚΥΡΙΟΥ LONZE

FA. KOELLER + REICHENBACH
GROSSE ELBSTR. 117
2000 HAMBURG 50
TEL.: 040/387007
TELEX: 215611

β. Γερμανοί εισαγωγείς που δεν έχουν επαφές και ενδιαφέρονται να εισάγουν χέλια

FA. GOTTEKIED FRIEDRICHS KG
BORSELSTR. 26, 2000 HAMBURG 50
TEL.: 040/391221
TELEX: 213114
ΥΠΟΣΙ ΚΥΡΙΟΥ KUEHL

(ενδιαφέρεται να εισάγει
ζωντανά και κατεψυγμένα
χέλια)

FA. RASSAU
POSTFACH 69 53 80,
2000 HAMBURG 69
TEL.: 040/488096
TELEX: 2 164 940

(ενδιαφέρεται να εισάγει
μόνο κατεψυγμένα χέλια)

4. Μονάδα παραγωγής καπνιστών χελιών στην Ελλάδα

"SMOKI"

Ιχθυοκαπνιστική ΕΜΣΚΑ ΕΠΕ

Αντ. Βλαχάκη 17

Τηλ. 522 441

Θεσσαλονίκη

5. Έμποροι χελιών στην Ελλάδα

Εταιρεία ALLIX ΕΠΕ

Α. Αλεξάνδρας 44

114 73 Αθήνα

Τηλ. 8213.678

8214.075

Ζώης Φωτίου Σία Ο.Ε.

"ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ"

Ανέζα Άρτας

471 00 Άρτα

ΜΠΕΡΝΤ

Λαγκαδά 12

Τηλ. 031/526633

539990

546 29 Θεσσαλονίκη

Εταιρεία Καπουάνο-

Μπεμβενίστε

Ταχ. Θυρίδα 73

Αθήνα

Εταιρεία "ΔΑΜΩΝ"

Π.Π. Γερμανού 7

Αθήνα

Απόστολος Μαρίνος

Λαγκαδά 12

546 29 Θεσσαλονίκη

Εταιρεία "OSTRAKON"

Μητροπόλεως 25

546 24 Θεσσαλονίκη

Comver

25ης Μαρτίου 53

Πετρούπολη Αθήνα

Ιχθυοτροφεία

Κεφαλληνίας

Α. Αλεξάνδρας 44

114 73 Αθήνα

Εμμανουήλ Σκαμπαβίας

Αντωνίου Βλαχάκη 17

Τηλ. 031/522441

TELEX: 418821 EMSKA

546 27 Θεσσαλονίκη

Δ. Λαλαγιάννης

Ολύμπου 37

152 35 Βριλήσια

Αθήνα

Δ. Βασιλόπουλος

Νάξου 11

Κυψέλη

112 56 Αθήνα

Αριστείδης

Μουτσενίγας

Ιχθυέμπορος

Αθήνα

Δ. Ντινόπουλος

Ρώμα 3

106 73 Αθήνα

Α. Ρώσος -

Μ. Κοτσαρίνη

Ελ. Βενιζέλου 28

481 00 Πρέβεζα

Μ. Κοτσαρίνη -
Β. Τζούρος
Ελ. Βενιζέλου 28
Τηλ. 0682/28536
TELEX: AMFI 322229
481 00 Πρέβεζα

Νικόλαος Βερτσιώτης
Καρόλου 40
262 23 Πάτρα

Νικόλαος
Σκοτσιμάρας
Έμπορος
Ευρώτα 7
264 42 Πάτρα

Α. Ρέντζου -
Μακρυγιώργου
Ανδρούτσου 6
481 00 Πρέβεζα

Αθανάσιος Μούρκας
Έμπορος
302 00 Μεσολόγγι

Π. Καλούδης Σία ΟΕ
Ρήγα Φεραίου 43
TELEX: 312249 MIGI
262 23 Πάτρα

Σπύρος Ντούσκος
Νεοχωρίου 57
481 00 Πρέβεζα

ELDOMA ΕΠΕ
Αιθίδων 86-88
176 76 Καλλιθέα
Αθήνα

Θάνος Χουτζούμης
Αντιπροσωπείες
Ταχ. Θυρ. 400
Αθήνα

ΜΑΡΟΥΜΙΝΕΤΙ -
ΚΟΡΠΟΡΕΙΣΟΝ
Καποδιστρίου 38
104 32 Αθήνα

Γεώργιος Τζωάννος
Ουρανίας 3
Χολαργός
156 61 Αθήνα

Παναγιώτης
Αραβαντινός
Ιχθυόσκαλα
262 23 Πάτρα

Εταιρεία
"ΧΗΜΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ"
Υπατίας 5
105 56 Αθήνα

Γεώργιος Γιαγκιόζης
Π. Ιωακείμ 6
185 39 Πειραιάς

Καραμπουρνιώτης
Βενιζέλου 13
Τηλ. 051/8356629/
223638
TELEX: 412181 ΜΑΚΑ
Καβάλα

ΝΤΙΦΕΡ ΕΠΕ
Μαιάνδρου 77
105 25 Αθήνα

ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ ΑΕ
Ταχ. Θυρίδα 10
481 00 Πρέβεζα

Ανδρέας Α. Κομνηνός
Ναυαρίνου 30-34
Ταχ. Θυρίδα 1061
Τηλ. 221550/331683
TELEX: 312446 ΑCOM
GR
262 22 Πάτρα

Ε. Ι. Κολιός
Μακρυγιάννη 6 και
Τζαβέλλα
Τηλ. 0681/25251/
26812
TELEX: (32) 2142
471 00 Άρτα

Κοσιάδης
Νέα Σαμψούντα
481 00 Πρέβεζα

Παντελίδης
Σταδίου 60
7ος όροφος γραφ. 9
Τηλ. 3246.664
105 64 Αθήνα

Αντώνης Ξένος
Εξαγωγικές Εργασίες
Ζήνωνος 4
104 31 Αθήνα

Δουβής Αριστείδης
Πανεπιστημίου 56
5ος όροφος γραφ. 24
Αθήνα

6. Συμμετασχόντες στη δημοπρασία του Σεπτεμβρίου 1986
για την προώληση χελιών περιόδου 1986-1987

α. Ε.Ι. ΚΟΛΙΟΣ
TRADERS-PRODUCERS
Μακρυγιάννη 6 Τζαβέλλα
Τηλ. 0681/25251
Άρτα

β. Κοινοπραξία Ασπασία Ρέντζου
- Μακρυγιώργου
Βασίλειος Τζούρος
Μαρία Κουσαρίνη
Ελ. Βενιζέλου 23
Τηλ. 0682/28536
Πρέβεζα

γ. Αμβρακικός ΑΕ
Ταχ. Θυρίδα 10
Τηλ. 0682/24622
TELEX: 322229 AMFI GR
481 00 Πρέβεζα

δ. EMSKA - ΙΧΘΥΟΚΑΠΝΙΣΤΙΚΗ
Αντων. Βλαχάκη 17
Τηλ. 031/522441/515923
Θεσσαλονίκη

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι τιμές της δημοπρασίας του Σεπτεμβρίου 1986 κυ-
μάνθηκαν μεταξύ 735 δρχ. και 1.066 δρχ. Η πρώτη δη-
μοπρασία θεωρήθηκε ασύμφορη και ορίστηκε η επανάλη-
ψή της για τις 30.9.1986.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΥΤΙΚΟΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

6.1. Εγχώρια παραγωγή

Η ανάπτυξη των ευρωπαϊκών χελιών (*Anguila anguila*) δεν ευνοείται στη Δ. Γερμανία, λόγω των κλιματολογικών συνθηκών. Το κλίμα αυτό θεωρείται πολύ κρύο για την ανάπτυξη των χελιών που κάτω από τις σημερινές εκεί θερμοκρασίες χρειάζονται 7-15 χρόνια για να γίνουν μαύρα (silver eels).

Γι' αυτό και η χελοκαλλιέργεια στη Δ. Γερμανία θεωρείται αμελητέα και λαμβάνει χώρα μόνο στα ζεστά νερά υδροηλεκτρικών σταθμών παραγωγής ενέργειας, ο αριθμός των οποίων είναι περιορισμένος. Έτσι για το 1975 που υπάρχουν στοιχεία ανερχόταν σε 10 μετρικούς τόνους (MT).

Επειδή οι Γερμανοί αγαπούν το χέλι, υπάρχει σημαντική προσπάθεια αλίευσής του στις λίμνες και τα ποτάμια. Έτσι το έτος 1971, για το οποίο υπάρχουν στοιχεία, αλιεύτηκαν 245,7 MT από τους οποίους 124,3 προέρχονταν από λίμνες και περίπου το άλλο μισό, 121,3 MT, από αλιεία ποταμών.

Η αλιεία επεκτείνεται σε όλα τα ομοσπονδιακά κρατίδια περιλαμβανομένου και του Δυτικού Βερολίνου (Σλέσβινγκ-Χολστάιν, Αμβούργο, Βρέμη, Κάτω Σαξωνία, Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία, Ρηνανία-Παλατινάτο, Κρατίδιο του Σάαρ, Έσση, Βάδη-Βυρτεμβέργη, Βαυαρία), αλλά περισσότερο από τα δύο τρίτα προέρ-

χονται μόνο από δύο κρατίδια: Σλέσβινγκ-Χολστάιν και Αμβούργο, και Κάτω Σαξωνία.

Ο αλιευτικός στόλος της Δ. Γερμανίας φροντίζει για την προμήθεια άλλων 326 ΜΤ (1980-1983) από τη Βόρεια Θάλασσα και τη Βαλτική (περιοχή αλιείας υπ' αριθ. 27 του FAO).

Έτσι η συνολική εγχώρια παραγωγή με βάση τα στοιχεία αυτά ανέρχεται σε 582 ΜΤ, ή λόγω διακυμάνσεων σε 400-600 ΜΤ.

Υπάρχουν ενδείξεις ότι η αλιεία χελιών από ποταμούς έχει αρχίσει να εγκαταλείπεται, γιατί με την πάροδο του χρόνου και για διάφορες αιτίες τα νερά αυτά έχουν όλο και λιγότερη περιεκτικότητα σε οξυγόνο και συνεπώς όλο και λιγότερα χέλια. Επίσης η αύξηση της περιεκτικότητας των νερών αυτών σε βαρέα μέταλλα αποτελεί έναν άλλο ανασταλτικό παράγοντα ανάπτυξης των χελιών στα ποτάμια ύδατα της Δ. Γερμανίας.

6.2. Εγχώρια κατανάλωση

Η Δ. Γερμανία παρουσιάζει σημαντική ζήτηση χελιών για κατανάλωση. Επειδή η εγχώρια παραγωγή είναι πολύ περιορισμένη, γι' αυτό και η κάλυψη της ζήτησης γίνεται με μαζικές εισαγωγές φρέσκων ή κατεψυγμένων χελιών από διάφορες χώρες. Μια ανθούσα βιομηχανία καπνιστών ψαριών μετατρέπει το 90% περίπου των χελιών σε καπνιστά, που αποτελούν μια ακριβή λιχουδιά (delikatesse) για τους Γερμανούς.

Η παραγωγή ιχθυοτροφείων υδροηλεκτρικών σταθμών υπολογίζεται σε 10 ΜΤ, ενώ ο αλιευτικός στόλος έδωσε 316 ΜΤ το 1981, 354 ΜΤ το 1982, 304 ΜΤ το 1983, ενώ για τα επόμενα δύο χρόνια 1984, 1985 ελήφθη ο μέσος όρος των προηγούμενων ετών, 326 ΜΤ.

Από την αλιεία ποτάμιων και λιμναίων υδάτων υπολογίστηκε για το 1981 200 MT, για το 1982 180 MT, για το 1983 170 MT, για το 1984 160 MT και για το 1985 150 MT βασιζόμενοι κυρίως στα στοιχεία του 1975 και στο γεγονός ότι η αλιεία των ποταμών τείνει να εγκαταλειφθεί. Έτσι διαμορφώνονται οι εξής ποσότητες: 526 MT για το 1981, 544 MT για το 1982, 484 MT για το 1983, 496 MT για το 1984, 486 MT για το 1985.

Οι εισαγωγές αναφέρονται κυρίως στα νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη χέλια και στα κατεψυγμένα.

Ο Πίνακας 26 δίνει την κατανάλωση των χελιών στη Δ. Γερμανία για την 5ετία 1981-1985.

Μπορεί να ειπωθεί πως η κατανάλωση κυμαίνεται μεταξύ 4.500 MT - 5.000 MT, πράγμα που σημαίνει πως η κατά κεφαλή κατανάλωση των χελιών ανέρχεται σε 75,6 γραμμ. περίπου. Σύμφωνα με αξιόπιστες πηγές το μεγαλύτερο ποσοστό των χελιών (90%) καταναλώνεται ως καπνιστό, δεδομένου ότι υπάρχει παράδοση στη Δ. Γερμανία στην κατανάλωση καπνιστών χελιών. Ένα μικρό ποσοστό γύρω στο 10% καταναλώνεται είτε φρέσκο, είτε μαρινάτο (χτυπημένο με αυγά), είτε υπό τη μορφή ζελέ.

Όπως είναι φυσικό να αναμένεται, παρ' όλο που υπάρχει ζήτηση καθ' όλο το έτος, εμφανίζεται έξαρση κατά τους χειμερινούς μήνες και την άνοιξη, γιατί κάνει περισσότερο κρύο και το χέλι σαν σχετικά παχύ ψάρι καταναλώνεται ευκολότερα, αφού ο οργανισμός έχει μεγαλύτερη ανάγκη θερμίδων στους ψυχρούς μήνες.

Γεωγραφικά η κατανάλωση παρουσιάζεται περισσότερο αυξημένη στη Βόρεια Γερμανία και μειωμένη στις νότιες περιοχές της Δ. Γερμανίας. Η διαφοροποίηση αυτή εξηγείται από το γεγονός ότι στις περιοχές που βρέχονται από τη Βόρεια και Βαλτική

θάλασσα υπάρχουν μικρές βιοτεχνικές μονάδες καπνίσματος, οι οποίες παράγουν καπνιστά χέλια για τη γαστρονομία της περιοχής, ή για απευθείας πώληση στους τελικούς καταναλωτές, οι οποίοι συνήθως είναι διερχόμενοι τουρίστες. Στις περιοχές αυτές η κατανάλωση χελιών εκτιμάται κάτω από 100 γραμ./κατά κεφαλή. Αυτά τα στοιχεία δεν μπορούν να έχουν μεγάλο βαθμό ακρίβειας, αφού δεν υπάρχουν ακριβή στατιστικά στοιχεία και βασίζονται μόνο σε εκτιμήσεις.

ΠΙΝΑΚΑΣ 26

Χώρα: Δ. Γερμανία
Κατανάλωση χελιών 1981-1985

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	Κατά κεφαλή
1981	526	4.621,1	119,5	5.027,6	
1982	544	4.173,8	224,2	4.493,6	περί-
1983	484	4.336,3	221,6	4.598,7	που
1984	496	4.348,3	166,7	4.677,6	75,6gr
1985	486	4.155,4	231,5	4.409,6	

- Πηγή: - Statistisches Bundesamt, Aussenhandel: Spezialhandel nach Waren und Ländern (Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Δ. Γερμανίας).
 - FAO, Yearbook of Fisheries Statistics, vol. 56, Catches and Landings, 1983.
 - EUROSTAT, NIMEXE.
 - World Fish Farming.

Η Δ. Γερμανία θεωρείται ως μια από τις σπουδαιότερες καταναλώτριες χώρες της Ευρώπης, με κατανάλωση που υπερβαίνει τους 5.000 MT.

6.3. Εισαγωγές χελιών

Οι εισαγωγές της Δ. Γερμανίας ανέρχονται σε αρκετές χιλιάδες τόνους, που σκοπό έχουν να αντισταθμίσουν τη ζήτηση για χέλια στην εσωτερική αγορά.

Στα κεφάλαια που θα ακολουθήσουν γίνεται ανάλυση στις εισαγωγές χελιών κατά κατηγορία προϊόντος και χώρα προέλευσης για το διάστημα 1981-1985.

6.3.1. Εισαγωγές φρέσκων ή διατηρημένων με απλή ψύξη

Τα χέλια αυτά εμφανίζονται κάτω από τον κωδικό 0301070 του Στατιστικού Γραφείου Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, όπως και της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας της Δ. Γερμανίας.

Σύμφωνα με τα στατιστικά στοιχεία, εισήχθησαν:

3307,9 MT αξίας	52.107.000	γερμανικών	μάρκων	το 1981,
3173,1 MT	" 49.228.000	"	" "	1982,
3293,7 MT	" 52.281.000	"	" "	1983,
3377,0 MT	" 58.555.000	"	" "	1984 και
3284,4 MT	" 56.752.000	"	" "	1985.

Το έτος 1981 ο μεγαλύτερος προμηθευτής ήταν η Δανία με ποσοστό 38,5%, ακολουθούσε η Ολλανδία με 17,8%, η Πολωνία με 14,1%, η Σουηδία με 10,3%, η Ιταλία με 3,8% και η Ελλάδα με 3,1%. Τα χέλια της Ελλάδας πήραν την υψηλότερη τιμή, των 19,21 Γ.Μ. το κιλό, μετά τη Γαλλία (με 19,87 Γ.Μ.), που ση-

μαίνει πως το ελληνικό χέλι θεωρείται το καλύτερο στην Ευρώπη από άποψη ποιότητας.

Το έτος 1985 ο μεγαλύτερος προμηθευτής ήταν πάλι η Δανία με ποσοστό 32,8%, ενώ η Ολλανδία με ποσοστό 18% διατηρούσε τη δεύτερη θέση, με επόμενους τη Σουηδία, Πολωνία, Μ. Βρετανία, Ουγγαρία και Ιταλία, ενώ η Ελλάδα εξήγαγε μόνο ένα 0,2% της συνολικά προσφερομένης ποσότητας φρέσκων χελιών.

Οι τιμές που πληρώθηκαν για τα χέλια Δανίας ήταν 18,34 Γ.Μ./κιλό, για τα ολλανδικά 18,17 Γ.Μ./κιλό, για τα σουηδικά 17,23 Γ.Μ./κιλό, για τα χέλια της Μ. Βρετανίας 19,19 Γ.Μ./κιλό, για τα πολωνικά 15,17 Γ.Μ., για τα ουγγρικά 11,24 Γ.Μ./κιλό, για τα ιταλικά 15,53 το κιλό, ενώ για τα ελληνικά πληρώθηκε η υψηλότερη τιμή των 20,61 Γ.Μ./κιλό.

Παρατηρείται κάποια αστάθεια στην προσφερόμενη ποσότητα κάθε χώρας, πράγμα που έμμεσα τονίζει και το γεγονός ότι η χελοκαλλιέργεια είναι επιχείρηση αυξημένου επιχειρηματικού κινδύνου. Έτσι το ποσοστό της Ελλάδας έπεσε από το 3,1% το 1981, στο 0,2% το 1985. Ίσως αυτή η κατακόρυφη πτώση να συνδέεται και με την οικολογική καταστροφή στις λιμνοθάλασσες του Πόρτο-Λάγος όπου μειώθηκε σημαντικά η παραγωγή λόγω μόλυνσεως από τα απόβλητα παρακείμενης βιομηχανίας.

Παρατηρείται επίσης μεγάλη διακύμανση των τιμών μεταξύ προμηθευτριών χωρών. Το 1981 το εύρος διακύμανσης των τιμών ήταν από 11,14 Γ.Μ. μέχρι 19,87 Γ.Μ., ενώ το 1985 ήταν από 7,81 Γ.Μ./κιλό μέχρι 20,61 Γ.Μ./κιλό, που πήραν τα ελληνικά χέλια. Είναι αξιοσημείωτη η ελάχιστη αύξηση της μέσης αξίας των εισαγωγών σε Γ.Μ. το διάστημα 1981-1983, η οποία οφείλεται κυρίως στην αύξηση της τιμής των χελιών από χώρες της ΕΟΚ.

Ο Πίνακας 27 παρουσιάζει αναλυτικά τα στοιχεία εισαγωγών φρέσκων χελιών της Δ. Γερμανίας κατά την περίοδο 1981-1985.

6.3.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών

Τα κατεψυγμένα χέλια έχουν τον κωδικό 0301080 (Brussels Tariff Nomenclature BTN).

Κατά το χρονικό διάστημα 1981-1985 οι εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών στη Δ. Γερμανία από χώρες ΕΟΚ ήταν κατά μέσο όρο 220 ΜΤ, ενώ συνολικά ανέρχονταν σε 1.044 ΜΤ, που σημαίνει πως ένα μικρότερο ποσοστό των εισαγωγών αντιπροσωπεύουν τα κατεψυγμένα, ενώ η προτίμηση στρέφεται καθαρά στα φρέσκα που εισάγονται κυρίως ζωντανά, γιατί αυτά δίνουν καπνιστά ανώτερης ποιότητας.

Πιο συγκεκριμένα, οι εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών εμφανίζουν πτωτική τάση στο διάστημα 1981-1985. Έτσι ενώ το 1981 εισήχθησαν 1.313,2 ΜΤ αξίας 11.344.000 Γ.Μ., το 1985 εισήχθησαν μόνο 871 ΜΤ αξίας 10.234.000 Γ.Μ.

Ο μεγαλύτερος προμηθευτής της Δ. Γερμανίας για το έτος 1981 ήταν ο Καναδάς με ποσοστό 46,9%, ακολουθεί η Ν. Ζηλανδία με 18,3%, η Αυστραλία με 6,9%, οι Ηνωμένες Πολιτείες με 6,2%, Ολλανδία 3,9%, Δανία 3,4% και Ελλάδα 2,9%. Οι χώρες της ΕΟΚ συμβάλλουν μόνο κατά 14,17% στην προσφορά κατεψυγμένων χελιών στη δυτικογερμανική αγορά, ενώ οι υπερπόντιες χώρες τροφοδοτούν τη Δ. Γερμανία με ποσοστό που προσεγγίζει τα 80%. Σε σχέση με τις τιμές των φρέσκων υπάρχει σαφής διαφοροποίηση.

Το 1985, μεγαλύτερος προμηθευτής κατεψυγμένων χελιών είναι πάλι ο Καναδάς με μικρότερο πάντως ποσοστό από το 1981,

ΠΙΝΑΚΑΣ 27

Χώρα: Δ. Γερμανία

Εισαγωγές χελιών φρέσκων ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301070) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. Γ.Μ. (DM)
Αξία μονάδας (UV): Γ.Μ./χιλγρ.

Χώρα προέλευσης	1981			1982			1983			1984			1985		
	Ποσότητα (Q)	Ποσοστό ποσοτήτων (%)	Αξία (V)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)
Γαλλία	23,6	0,7	469	36,7	768	19,87	20,1	583	29,0	72,5	1.441	35,3	1,0	624	17,67
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	31,5	0,9	510	17,9	314	16,19	35,7	630	17,6	38,7	723	39,5	1,2	646	16,35
Ολλανδία	590,9	17,8	9.207	438,8	6.954	15,8	565,8	8.288	14,6	640,8	10.699	593,6	18,0	10.790	18,17
Η. Βρετανία	90,4	2,7	1.484	16,41	104,6	1.788	198,8	3.507	17,6	166,2	3.141	301,5	9,1	5.788	19,19
Ιταλία	127,7	3,8	1.985	15,54	186,4	2.790	168,3	2.158	12,8	155,9	2.190	100,3	3,0	1.539	15,53
Δανία	1.275,5	38,5	20.759	16,27	1.196,3	19.245	1.291,5	21.739	16,8	1.209,9	22.618	1.079,7	32,8	19.806	18,34
Ελλάδα	103,2	3,1	1.983	19,21	33,2	568	26,2	439	16,7	39,4	752	8,1	0,2	167	20,61
Σουηδία	341,3	10,3	5.384	15,77	491,4	7.580	409,7	6.594	16,1	458,4	8.248	468,1	14,2	8.066	17,23
Ελβετία	8,6	0,2	104	12,09	10,3	117	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Αυστρία	73,1	2,2	815	11,14	80,1	772	54,0	463	51,2	447	34,7	1,0	306	8,81
Πολωνία	467,9	14,1	6.988	14,93	396,3	5.846	369,5	5.939	388,6	6.085	383,3	11,6	5.817	15,17
Ουγγαρία	55,5	1,6	866	15,60	92,9	1.272	60,2	859	74,9	1.021	122,9	3,7	1.382	11,24
ΕΠΑ	93,5	2,8	1.178	12,59	52,0	681	33,4	505	30,9	475	48,9	1,4	382	7,81
Ν. Ζηλανδία	7,3	0,2	101	13,83	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αίγυπτος	-	-	-	-	26,8	410	8,8	143	23,1	-	-	-	-	-
Τουρκία	-	-	-	-	-	-	12,2	149	13,1	263	7,4	0,2	112	15,13
Ισπανία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	267	38,0	1,1	750	19,73
Νορβηγία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5,3	0,1	100	18,86
Σύνολο ΕΟΚ	2.243,3		36.405	16,23	2.015,4	32.446	2.307,6	37.357	2.326,0	41.595	2.158,0		39.360	18,24
Γενικό Σύνολο	3.307,9	100,0	52.107	15,75	3.173,1	49.228	3.293,7	52.281	3.377,0	58.555	3.284,4	100,0	56.752	17,28

Πηγή: (Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Δ. Γερμανίας) Statistisches Bundesamt, Aussenhandel: Spezialhandel nach Waren.

25,5%, ενώ ανέρχεται η Ν. Ζηλανδία ακολουθούμενη πάλι από την Αυστραλία, τη Σουηδία, τη Δανία, την Ελλάδα (με 6,2%), ενώ οι Ηνωμένες Πολιτείες προσφέρουν 4,4% της συνολικής ποσότητας.

Οι χώρες της ΕΟΚ με 20% αύξησαν κάπως το μερίδιό της στην αγορά κατεψυγμένων της Δ. Γερμανίας σε σχέση με το 1981, ενώ το μερίδιο των υπερπόντιων χωρών μειώθηκε κάπως, αφού τώρα προσεγγίζει το 70% της προσφοράς.

Οι τιμές που επιτεύχθηκαν το 1985 ήταν για τον Καναδά 9,01 Γ.Μ./κιλό, για τη Ν. Ζηλανδία 7,5 Γ.Μ./κιλό, για την Αυστραλία 12,15 Γ.Μ./κιλό, για τη Σουηδία 18,08 Γ.Μ./κιλό, για τη Δανία 19,75 Γ.Μ./κιλό, για την Ελλάδα 19,87 Γ.Μ./κιλό ενώ των ΗΠΑ πήραν τιμή 9,33 Γ.Μ./κιλό.

Παρατηρείται ότι τα χέλια που προέρχονται από την Αμερική, Αυστραλία, Ν. Ζηλανδία θεωρούνται χαμηλής ποιότητας, γι' αυτό και οι τιμές που πετυχαίνουν είναι πολύ κατώτερες από αυτές των ευρωπαϊκών χωρών.

Το ελληνικό χέλι πήρε την υψηλότερη τιμή με 19,87 Γ.Μ./κιλό, πράγμα που ενισχύει την άποψή μας πως είναι καλύτερης ποιότητας από τα χέλια άλλων χωρών.

Περισσότερα στοιχεία για τη σύνθεση της προσφοράς κατεψυγμένων χελιών στην αγορά της Δ. Γερμανίας, για το διάστημα 1981-1985, δίνονται εκτεταμένα στον Πίνακα 28.

6.3.3. Εισαγωγές καπνιστών χελιών

Τα καπνιστά χέλια εμφανίζονται στη στατιστική της ΕΟΚ με δικό τους κωδικό από το έτος 1983, με BTN 0302.51. Οι εισαγωγές καπνιστών χελιών είναι αμελητέες ποσότητες, γιατί η Δ. Γερμανία έχει μια ανθούσα βιομηχανία καπνιστών ψαριών, με

αποτέλεσμα να μην επιθυμεί εισαγωγές έτοιμων προϊόντων από το εξωτερικό.

Έτσι σήμερα η μάζα των εισαγωγών φρέσκων ή κατεψυγμένων, κατά ποσοστό 90% πηγαίνει στα καπνιστήρια, γιατί αυτές είναι οι προτιμήσεις των καταναλωτών. Μαζική προσφορά έτοιμων προϊόντων προς τη Δ. Γερμανία θα είχε ως αποτέλεσμα ανατροπή της ισορροπίας του εμπορίου με απρόβλεπτες συνέπειες.

Οι βασικοί προμηθευτές της Δ. Γερμανίας σε καπνιστό χέλι είναι οι Δανοί και οι Ολλανδοί με επίσης ανεπτυγμένη βιομηχανία καπνιστών ψαριών. Τα ποσοστά συμμετοχής των Ολλανδών στη συνολική προσφορά καπνιστών χελιών ήταν το 1983 64,1%, ενώ το 1985 αυξήθηκε ελαφρά στα 69,6%, της Δανίας έπεσε ελαφρά από 35,89% το 1983, σε 29,7% το 1985.

Οι συνολικές ποσότητες που εισήχθησαν στη Δ. Γερμανία ήταν το 1983 156 MT, αξίας 1.377.000 ECU, το 1984 136 MT, αξίας 1.320.000 ECU, ενώ το 1985 ανέρχονταν σε 158 MT αξίας 1.579.000 ECU.

Οι τιμές για τα καπνιστά χέλια της Ολλανδίας το 1983 ανέρχονταν σε 6,48 ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες (ECU)/ανά κιλό, ενώ τα καπνιστά της Δανίας πέτυχαν περίπου διπλάσιες τιμές 12,98 ECU/κιλό.

Το 1985 παρατηρείται μια αύξηση τιμών για τα ολλανδικά χέλια από 6,48 ECU/κιλό σε 8,20 ECU/κιλό, ποσοστό αύξησης 26,5% σε σχέση με τις τιμές του 1983, ενώ οι αντίστοιχες τιμές για τα καπνιστά χέλια Δανίας ήταν το 1985 14,21 ECU/κιλό από 12,98 ECU/κιλό, δηλαδή ποσοστό αύξησης 9,4%.

Παίρνοντας ως μέση τιμή ECU για το 1985 105,711 δρχ. (στοιχεία Τράπεζας της Ελλάδας), οι τιμές των καπνιστών χελιών για την Ολλανδία ανέρχονταν σε 866,7 δρχ./κιλό, ενώ για

ΠΙΝΑΚΑΣ 28

Χώρα: Α. Γερμανία

Εισαγωγές κατεργασμένων χελιών (0301080) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. Γ.Μ. (DM)
Αξία μονάδας (UV): Γ.Μ./χγρ.

Χώρα προέλευσης	1981		1982		1983		1984		1985	
	Ποσότητα (Q)	Ποσοστό ποσοτήτων (%)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)
Ολλανδία	52,0	3,9	321	6,17	43,2	326	84,3	1.077	83,0	1.004
Μ. Βρετανία	13,2	1,0	164	12,42	21,2	287	-	-	13,2	164
Ιρλανδία	37,2	2,8	505	13,57	38,4	456	42,6	506	36,1	476
Δανία	44,9	3,4	749	16,68	73,9	1.273	73,8	1.288	58,2	1.168
Ελλάδα	38,8	2,9	534	13,76	26,8	444	38,8	662	92,3	1.741
Σουηδία	36,6	2,7	566	15,46	64,2	955	23,8	384	10,0	206
Τουρκία	13,4	1,0	142	10,59	27,2	323	40,5	299	10,4	110
ΗΠΑ	82,3	6,2	653	7,93	20,6	155	77,1	599	33,8	364
									38,9	4,4
									363	9,33

Καναδάς	616,1	46,9	5.469	8,87	356,9	2.886	351,9	3.101	306,1	3.134	222,6	25,5	2.006	9,01
Ταϊβάν	10,0	0,7	130	13,00	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Αυστραλία	91,2	6,9	846	9,27	80,5	773	207,5	2.484	174,7	2.097	113,4	13,0	1.378	12,15
Η. Ζηλανδία	241,1	18,3	1.045	4,33	189,5	1.054	81,0	523	139,1	973	219,1	25,1	1.645	7,50
Πολωνία	-	-	-	-	45,2	481	23,6	303	7,5	117	-	-	-	-
Ισπανία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13,3	1,5	223	16,76
Ρουμανία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,7	0,8	115	14,93
Σύνολο ΕΟΚ	186,1	2.273			203,5	2.786	251,0	3.600	282,9	4.554	174,9		3.091	
Γενικό Σύνολο	1.313,2	100,0	11.344		1.000,7	9.544	1.062,6	11.345	971,3	11.653	871,0	100,0	10.234	

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Δ. Γερμανίας.

τη Δανία ανέρχονταν σε 1.502 δρχ./κιλό.

Ο Πίνακας 29 δίνει τα στοιχεία αυτά σε αναλυτική μορφή κατά ποσότητα και αξία, για το χρονικό διάστημα 1983-1985.

6.4. Εξαγωγές χελιών Δ. Γερμανίας

Παρ' όλο που η Δ. Γερμανία είναι κατεξοχήν εισαγωγική χώρα, εξαγεί μικρές ποσότητες σε διάφορες χώρες. Έτσι το 1975 εξήγαγε 208 MT κυρίως στην Ολλανδία και Σουηδία, ενώ μικρότερες ποσότητες εξήχθησαν στη Φινλανδία, Δανία, Γαλλία, Πολωνία, Βέλγιο, Ελβετία, Αυστρία.

Στην 5ετία 1981-1985 σημειώθηκε η εξής εξέλιξη των γερμανικών εξαγωγών χελιών νωπών και κατεψυγμένων:

το 1981, εξήχθησαν 119,5 MT αξίας 1.077.000 Γ.Μ.

" 1982, " 224,2 MT " 2.925.000 Γ.Μ.

" 1983, " 221,6 MT " 2.604.000 Γ.Μ.

" 1984, " 166,7 MT " 2.246.000 Γ.Μ.

" 1985, " 231,5 MT " 2.599.000 Γ.Μ.

Το έτος 1985 παρατηρείται ο μεγαλύτερος όγκος εξαγωγών της περιόδου αυτής, 231,5 MT, ενώ κατά μέσο όρο η εξαγόμενη ποσότητα ανέρχεται σε 192,7 MT.

6.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών

Οι εξαγωγές νωπών χελιών δεν υπερβαίνουν τους 100 MT κατά μέσο όρο, για το διάστημα 1981-1985.

Υπάρχει μεγάλη διακύμανση από χρόνο σε χρόνο με ελάχιστο το 1981 και μέγιστο το 1983. Πιο αναλυτικά οι εξαγωγές νωπών χελιών έχουν ως εξής:

ΠΙΝΑΚΑΣ 29

Χώρα: Δ. Γερμανία

Εισαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51) κατά χώρα προέλευσης, 1983-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. ECU (ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες)
Αξία μονάδας (UV): ECU/χίλρ.

Χώρα προέλευσης	1983				1984				1985			
	Ποσότητα (Q)	Ποσότητα πρόελευσης	Ποσότητα παραγωγής	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα παραγωγής	Ποσότητα πρόελευσης	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)
003 Ολλανδία	100	64,10	648	648	6,48	86	601	6,96	110	69,6	903	8,20
008 Δανία	56	35,89	727	727	12,98	50	710	14,21	47	29,7	668	14,21
Σύνολο ΕΟΚ	156		1.375			136	1.318		158		1.574	
Γενικό Σύνολο	156	100,00	1.377			136	1.320		158	100,0	1.579	

Πηγή: NINEVE.

το 1981,	42,9 MT	αξίας	687.000 Γ.Μ.
" 1982,	66,1 MT	"	1.680.000 Γ.Μ.
" 1983,	174,5 MT	"	2.279.000 Γ.Μ.
" 1984,	85,1 MT	"	1.491.000 Γ.Μ.
" 1985,	125,7 MT	"	1.519.000 Γ.Μ.

Βασικός αγοραστής των νωπών χελιών από τη Δ. Γερμανία για το 1981 ήταν η Ολλανδία με 44,9%, και ακολουθεί η Πολωνία. Το 1985 το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 37% αποτελεί τη βασική εξαγωγική αγορά της Δ. Γερμανίας, ενώ ακολουθούν Δανία με 26,9%, Ολλανδία με 18,4% και Πολωνία με 10,5%.

Όσον αφορά τις εξαγωγικές τιμές που επιτεύχθηκαν, το 1985 την υψηλότερη τιμή πήραν οι Γερμανοί εξαγωγείς από τη δανέζικη αγορά, 14,92 Γ.Μ./κιλό, ενώ οι Πολωνοί πλήρωσαν 12,78 Γ.Μ./κιλό, οι Ολλανδοί 10,12 Γ.Μ./κιλό και οι Βέλγοι 10,85 Γ.Μ./κιλό.

6.4.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών

Εκτός των νωπών χελιών οι Δυτικογερμανοί εξάγουν επίσης μικρές ποσότητες κατεψυγμένων χελιών σε μερικές ευρωπαϊκές χώρες.

Οι εξαγωγές κατά ποσότητα και αξία στην περίοδο 1981-1985 ήταν ως ακολούθως:

για το 1981,	76,6 MT,	αξίας	390.000 Γ.Μ.
" " 1982,	158,1 MT,	"	1.245.000 Γ.Μ.
" " 1983,	47,1 MT,	"	325.000 Γ.Μ.
" " 1984,	81,6 MT,	"	755.000 Γ.Μ.
" " 1985,	105,8 MT,	"	1.080.000 Γ.Μ.

Εξήχθησαν δηλαδή στην πιο πάνω περίοδο λιγότεροι από

100 MT το έτος κατά μέσο όρο.

Το 1981 η Γαλλία απορρόφησε το 56,5% των γερμανικών εξαγωγών με τιμή 3,39 Γ.Μ./κιλό.

Το 1985, η Γαλλία απορρόφησε το 32% των γερμανικών εξαγωγών, παραμένοντας πάντα στην πρώτη θέση, ενώ ακολουθούν η Δανία, η Ολλανδία και η Φινλανδία. Οι τιμές ήταν: προς Γαλλία 8,31 Γ.Μ./κιλό, προς Δανία 11,94, προς Ολλανδία 11,01 και προς Φινλανδία 9,46. Περισσότερο αναλυτικά παρουσιάζονται τα στοιχεία της περιόδου 1981-1985, κατά προϊόν και χώρα προορισμού, στον Πίνακα 30.

6.4.3. Εξαγωγές καπνιστών χελιών

Οι εξαγωγές καπνιστών χελιών θεωρούνται αμελητέες. Έτσι το 1983 η Δ. Γερμανία εξήγαγε 11 MT αξίας 56.000 ECU, το 1984 μόνο 5 MT αξίας 50.000 ECU, ενώ το 1985 οι εξαγωγές δεν υπερέβησαν τους 2 MT αξίας 35.000 ECU.

Αυτό μπορεί εύκολα να εξηγηθεί λόγω του ότι η αγορά της Γερμανίας εμφανίζεται ελλειμματική στο χέλι, που καταναλώνεται κυρίως ως καπνιστό προϊόν.

6.5. Δίκτυα διανομής χελιών

Ο εφοδιασμός γίνεται αφενός μεν με τα αλιεύματα του ομοσπονδιακού αλιευτικού στόλου και αφετέρου με εισαγωγές φρέσκων, κατεψυγμένων και διατηρημένων χελιών. Όλη η προσφερόμενη ποσότητα, εκτός από ένα μικρό μέρος που διοχετεύεται στις αγορές εξωτερικού μέσω των χονδρεμπόρων, καταλήγει σε μονάδες επεξεργασίας του χελιού.

ΠΙΝΑΚΑΣ 30

Χώρα: Δ. Γερμανία

Εξαγωγές χελιών κατά προϊόν και κατά χώρα προορισμού, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. Γ.Μ. (DM)
Αξία μονάδας (UV): Γ.Μ./χιγρ.

Χώρα προορισμού	1981			1982			1983			1984			1985		
	Ποσότητα (Q)	Ποσότητα (Q)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία (V)	Αξία (V)	Ποσότητα (Q)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία (V)	Ποσότητα (Q)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	-	-	-	-	-	-	19,3	267	46,6	37,00	506	10,85	-	-	-
Ολλανδία	19,3	44,9	232	12,02	13,6	192	28,3	342	23,2	18,40	235	10,12	-	-	-
Πολωνία	8,7	20,2	343	39,42	14,5	741	78,1	721	13,3	10,50	170	12,78	-	-	-
Ιταλία	-	-	-	-	24,9	313	13,2	168	-	-	-	-	-	-	-
Ρουμανία	-	-	-	-	2,8	247	1,9	181	-	-	-	-	-	-	-
Δανία	-	-	-	-	-	-	27,3	434	33,9	26,90	506	14,92	-	-	-
Γαλλία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Ουγγαρία	-	-	-	-	-	-	6,1	153	-	-	-	-	-	-	-

Χέλια νωπά ή διατηρημένα
με απλή ψύξη (0301070)

Σύνολο ΕΟΚ	31,6	372	48,1	670	88,1	1.212	66,2	770	110,3	1.322
------------	------	-----	------	-----	------	-------	------	-----	-------	-------

Γενικό Σύνολο	42,9	687	66,1	1.680	174,5	2.279	85,1	1.491	125,7	1.519
---------------	------	-----	------	-------	-------	-------	------	-------	-------	-------

Υέλα κατεψυγμένα
(0301080)

Γαλλία	43,3	56,5	147	26,0	143	-	-	21,5	168	33,9	32,00	282	8,31
Σουηδία	-	-	-	104,9	872	-	-	33,6	360	-	-	-	-
Ολλανδία	-	-	-	-	-	16,5	105	14,5	115	19,7	18,62	217	11,01
Δανία	-	-	-	-	-	-	-	7,8	100	27,2	25,70	325	11,94
Φινλανδία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16,8	15,87	159	9,46

Σύνολο ΕΟΚ	57,5	253	43,8	279	41,9	281	45,1	395	85,0	888
------------	------	-----	------	-----	------	-----	------	-----	------	-----

Γενικό Σύνολο	76,6	390	158,1	1.245	47,1	325	81,6	755	105,8	1.080
---------------	------	-----	-------	-------	------	-----	------	-----	-------	-------

Πηγή: Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία Δ. Γερμανίας.

Η επεξεργασία περιλαμβάνει κυρίως κάπνισμα, μπορεί όμως να σημαίνει και κατάψυξη, ή παρασκευή ζελέ ή και μαρινάτου.

Ακολουθώς και κυρίως μέσω του λιανεμπορίου καταλήγει στον τελικό καταναλωτή, χωρίς να αποκλείεται και η απευθείας διάθεση του τελικού προϊόντος, που λαμβάνει χώρα για μικρές μόνο ποσότητες.

Η προμήθεια του χελιού από τον τελικό καταναλωτή γίνεται είτε από ειδικά καταστήματα αλιευτικών προϊόντων, είτε από πλανόδιους εμπόρους ψαρικών, είτε από τις λαϊκές εβδομαδιαίες αγορές, είτε στα ειδικά τμήματα μεγάλων πολυκαταστημάτων (Kaufhäuser), είτε στις υπεραγορές και τα καταστήματα τροφίμων χωρίς ειδικά τμήματα.

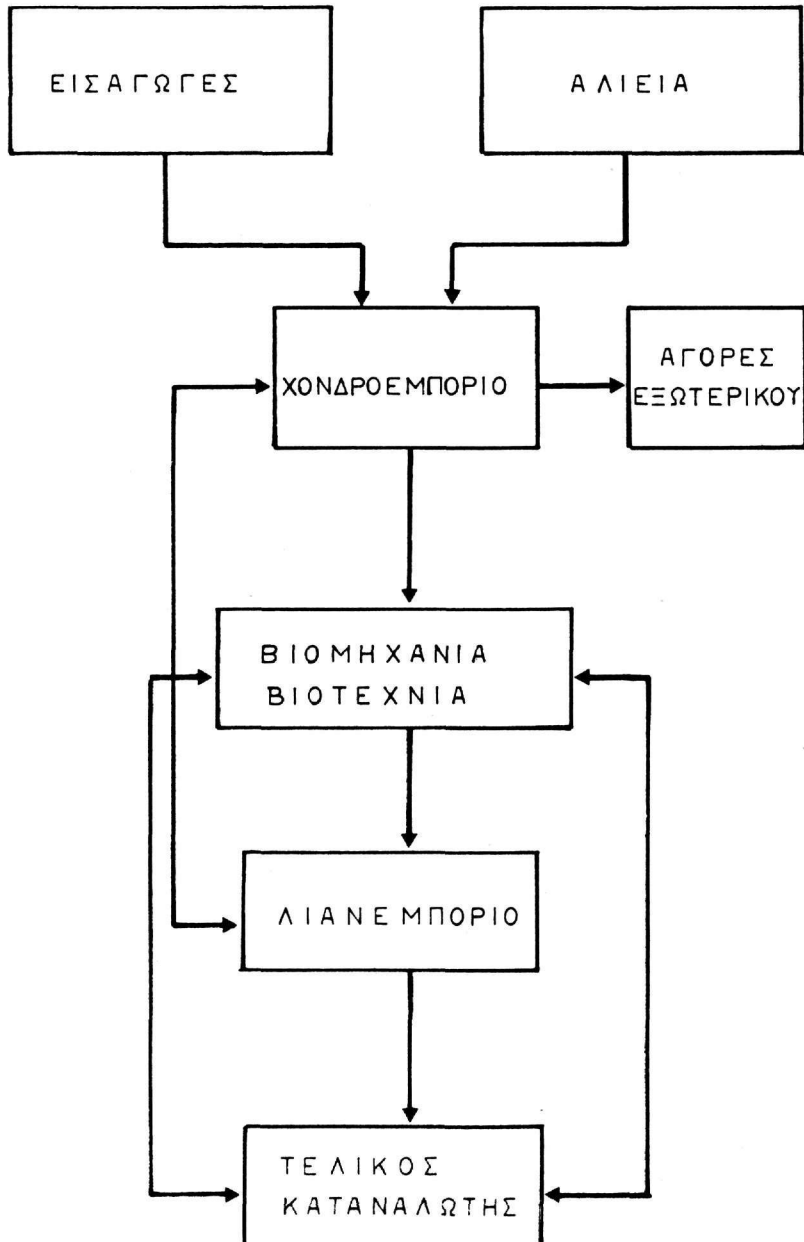
Συνήθως οι έμποροι συλλέγουν τα χέλια με τα δικά τους φορτηγά, στα οποία έχουν προσαρμοσθεί βυτία με νερό και αντλία αέρα, και τα διανέμουν σε διαφορετικά πρατήρια εντός της γερμανικής αγοράς. Οι μεγαλέμποροι χελιών εδρεύουν στην ιχθυαγορά του Σανκτ Πάουλι στο Αμβούργο και στη Βόννη και αγοράζουν καθ' όλο το έτος. Την άνοιξη και το καλοκαίρι προτιμούν ζωντανά καφετιά χέλια, ενώ το φθινόπωρο και χειμώνα προτιμούν τα ζωντανά ασημόχελα. Τα ποσοστά διακίνησης των ψαριών μέσω του λιανεμπορίου διαφέρει ανάλογα με τον βαθμό επεξεργασίας τους.

Έτσι από τα ειδικά καταστήματα διατίθεται το 56% του φρέσκου ψαριού, αλλά μόνον το 14% των κατεψυγμένων και το 27% των μαρινάτων ψαριών. Υποθέτουμε ότι το ίδιο ισχύει και για τη διακίνηση χελιών στο σύνολο της αγοράς της Δ. Γερμανίας.

Μια συνοπτική παρουσίαση των δικτύων διανομής δίνεται στο Σχήμα 1.

ΣΧΗΜΑ 1

Αλυσίδα δικτύου διανομής στην κατανάλωση χελιών

6.6. Υγειονομικές και νομοθετικές ρυθμίσεις

Ο βασικός νόμος τροφίμων (Lebensmittel-und Bedarfsgegenständegesetz) της 15 Αυγούστου 1974, όπως τροποποιήθηκε, καθορίζει για τον κλάδο αλιευτικών προϊόντων τα ανώτατα παραδεκτά ποσοστά υδραργύρου, ενώ δεν λαμβάνει υπόψη άλλα μέταλλα ή επιβλαβή χημικά προϊόντα.

Η ανώτατη τιμή υδραργύρου στα ψάρια και συνεπώς και στα χέλια είναι 1 mgr ανά χιλιόγραμμα φρέσκου ψαριού.

Παρ' όλα αυτά η ομοσπονδιακή υπηρεσία Υγιεινής της Δ. Γερμανίας καθορίζει επί τη βάσει περιοδικών δειγματοληπτικών ελέγχων "οριακές τιμές" για διάφορα στοιχεία, τις οποίες πρέπει τόσο οι εισαγωγείς, όσο και μεταποιητικοί εμπορικοί οίκοι να τηρήσουν προκειμένου ένα προϊόν να εισέλθει στο εμπόριο. Έτσι έχουν καθοριστεί από το 1979 "οριακές τιμές" για μόλυβδο και κάδμιο, που πρέπει να τηρούνται για τα αλιευτικά προϊόντα γλυκών υδάτων. Όσον αφορά τον μόλυβδο είναι 0,5 mgr/kg, ενώ για το κάδμιο είναι μόλις 0,05 mgr/kg. Οι παραβάσεις τιμωρούνται παραδειγματικά, ενώ η επιτήρηση είναι αρκετά αυστηρή.

Για τα ήδη έτοιμα προϊόντα προβλέπεται ότι για τα χέλια, τον σολομό και παρόμοια επεξεργασμένα προϊόντα, η αναλογία του DDT είναι 3,5 mgr ανά χιλιόγραμμα του βάρους φρέσκων ψαριών. (Γραφείο ICE-Αμβούργο).

6.7. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Η Δ. Γερμανία είναι μια από τις μεγάλες καταναλώτριες χώρες χελιού με ελάχιστη παραγωγή που σε καμιά περίπτωση δεν

καλύπτει τη ζήτηση, η οποία υπερβαίνει τους 5.000 τόνους. Προκύπτει ανάγκη μαζικών εισαγωγών τόσο από την Ευρώπη όσο και από τις υπερπόντιες χώρες, ΗΠΑ, Καναδά, Ν. Ζηλανδία, παρ' όλο που τα χέλια τους θεωρούνται ποιοτικά κατώτερα από το ευρωπαϊκό χέλι.

Το ιδανικό ζωντανό χέλι πρέπει να έχει μυτερό κεφάλι, να είναι παχύ, υγιές και άθικτο. Σε ποσοστό 90% οι εισαγωγές μετατρέπονται σε καπνιστό προϊόν, τα προτιμώμενα μεγέθη είναι 250-500 γραμμ. και 500-1.000 γραμμ. Τα μικρότερα καφετιά χέλια (brown eels) βάρους 150-250 γραμμ. δεν συγκεντρώνουν τις προτιμήσεις των Γερμανών και γι' αυτό πληρώνονται με χαμηλότερες τιμές.

Η διαμόρφωση των τιμών στα χέλια εξαρτάται από ορισμένες μεταβλητές όπως μέγεθος παραγγελίας, βάρος κάθε χελιού, τύπος και ποιότητα χελιού, εποχή πώλησης και φυσικά προσφορά και ζήτηση χελιών την περίοδο αυτή.

Τα κατεψυγμένα χέλια, που αγοράζονται σε μικρότερες ποσότητες, προτιμώνται είτε με ατομική (individually quick frozen) είτε με μαζική κατάψυξη (block frozen), χωρίς να είναι απεντερωμένα.

Τα καπνιστά χέλια στο λιανεμπόριο έχουν υψηλές τιμές και θεωρούνται ακριβές λιχουδιές. Τα περισσότερο προτιμώμενα χέλια είναι της τάξης μεγέθους των 350-650 γραμμ. και προσφέρονται στην τιμή των 55-60 Γ.Μ. ανά κιλό. Τα λιγότερο προτιμώμενα χέλια, βάρους 300-350 γραμμ. ή μεγαλύτερου των 700 γραμμ., προσφέρονται συχνά στην ειδική τιμή των 30-40 Γ.Μ./κιλό (Γραφείο ICE-Αμβούργο).

Η μείωση της προσφοράς χελιών από την ελεύθερη αλιεία, σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη πτώχευση των υδάτων σε χέλια

επιβάλλει τη χρήση εντατικών μονάδων χελοκαλλιέργειας.

Η προώθηση των πωλήσεων και διαφήμιση μπορεί να γίνει με τη συμμετοχή στις εξειδικευμένες εκθέσεις τροφίμων ANUGA και IKOFA στην Κολωνία και το Μόναχο, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι η παρουσίαση των προϊόντων θα είναι άψογη.

Η ζήτηση των χελιών στη γερμανική αγορά εμφανίζει μια κάποια σταθερότητα και δεν αναμένονται συνταρακτικές μεταβολές στην αγορά αυτή στα επόμενα χρόνια. Έτσι οι απαιτήσεις της δυτικογερμανικής αγοράς θα καλύπτονται κυρίως από τις εισαγωγές νωπών χελιών, ενώ οι εισαγωγές έτοιμων καπνιστών χελιών θα παραμείνει στα πολύ χαμηλά επίπεδα του παρόντος.

Για τα ελληνικά χέλια που θεωρούνται ανωτέρας ποιότητας και πετυχαίνουν τις καλύτερες τιμές, υπάρχουν περιθώρια αύξησης των εξαγωγών σε βάρος άλλων χωρών που προσφέρουν χέλια κατώτερης ποιότητας (π.χ. αμερικανικό, ή αυστραλιανό χέλι), αρκεί να ξεπεραστούν τα εμπόδια αύξησης της παραγωγής.

Σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες πληροφορίες, το 1986 η λιανική τιμή για το φρέσκο χέλι ανερχόταν σε 7,45 γερμανικά μάρκα (DM) για τα 100 γραμμάρια. Θεωρείται πολύ ακριβή λιχουδιά και προσφέρεται κυρίως στα επιλεγμένα καταστήματα Delikatessen της Ομοσπονδιακής Γερμανίας. Στις γειτονικές γερμανόφωνες χώρες υπάρχει μεγάλη διαφοροποίηση των τιμών. Έτσι, ενώ στην Αυστρία η τιμή των φρέσκων χελιών είναι 150 σελίνια το κιλό, στην Ελβετία η τιμή ενός κιλού φρέσκου χελιού ανέρχεται στα 250 σελίνια περίπου (τιμές Αυγούστου 1986).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 6

ΧΩΡΑ: ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Ειδικές εκθέσεις τροφίμων.
2. Απαιτήσεις σχετικά με ποιότητα, πακετάρισμα και τοποθέτηση επιγραφών.
3. Αντιπρόσωποι, εισαγωγείς και/ή βιομήχανοι:
 - α. Εισαγωγείς ψαριών Bremen και Bremerharen.
 - β. Εισαγωγικοί οίκοι κατεψυγμένων ιχθύων Βορείου Γερμανίας.
4. Ομάδες βασικών αγοραστών.
5. Ομάδες μεγαλύτερων μεγάλων καταστημάτων.
6. Ενώσεις, Υπηρεσίες και λοιπά.

Σημείωση:

- 3α, 3β : Οι πληροφορίες αυτές εστάλησαν από τον εμπορικό ακόλουθο της Ελλάδας στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας.
- 4, 5, 6 : Οι πληροφορίες αυτές ελήφθησαν από την έκδοση του International Trade Center: Shrimps, Geneva, 1983.

1. Ειδικές εκθέσεις τροφίμων

ANUGA
Kölnmesse
Postfach 210760
D-5000 Köln
Tel. (0221) 8212231

IKOFA
Postfach 121009
D-8000 München 12
Tel: 089/51070
Telex: 5212086

2. Απαιτήσεις σχετικά με ποιότητα, πακετάρισμα και
τοποθέτηση επιγραφών (ετικετών)

Industrie-und Handelskammer
für München und Oberbayern
(chamber of Industry and Commerce
for Munich and Upper Bavaria)
Postfach
D-8 Munich 3
Tel: 089-51161
Telex: 523678

Deutsche Gesellschaft für technische
Zusammenarbeit (GTZ) GmbH
(German Agency for Technical Cooperation Ltd)
Postfach 5180
D-6236 Eschborn 1
Tel: 06196-4011
Telex: 417405 GTZ

3. Αντιπρόσωποι, εισαγωγείς και/ή βιομήχανοι

α. Ψαριών στη Βρέμη και το Bremerhaven

Vegesacker Fischwaren GmbH
Friedrich-Humbert-Str.
2820 Bremen 70
Tel.: 66 90 24/25
Telex: 2 45 278

Deutsche See Grossverbraucher
Service GmbH
Klussmannstr. 3
2850 Bremerhaven
Tel.: 131
Telex: 2 38 734

Hans Fiedler + Söhne
Lachs-und Aalräucherei
Lindenallee 108
2850 Bremerhaven-W
Tel.: 7 34 60

Fischhandelsgesellschaft GmbH
Postfach 29 00 06
2850 Bremerhaven 29
Tel.: 7 10 84
Telex: 2 38 815

Victor Leege jr.
Seelachsfabrik GmbH
Fünfmeterweg
2850 Bremerhaven 29
Tel.: 7 70 65/66
Telex: 2 38 736

Vereinigte Feinkostfabriken
GmbH
Maifischstrasse
2850 Bremerhaven 29
Tel.: 7 30 11
Telex: 2 38 827

β. Εισαγωγικοί οίκοι κατεψυγμένων ιχθύων Βορείου Γερμανίας

Fa. Klaus Düvel GmbH
2104 Hamburg 92
Postfach 920120
Tel. 7017071/2
Telex: 02-17568

Fa. Schreiber & Moll
2 Hamburg 1
Bankstr. 20-26
Tel. 331736
Telex: 162255

Fa. Wilhelm Albers GmbH & Co.
2 Hamburg 28
Billhorner Röhrendamm 8
Tel. 781386
Telex: 02-163634

Fa. ANGLO-SCANDIA GmbH
2 Hamburg 20
Große Elbstr. 133
Tel. 381813
Telex: 02-12564

Fa. F.W. Lübert
285 Bremerhaven 29
Postfach 402
Tel. 0471/72084

Fa. Reiche & Gerdau
2 Hamburg 1
Klosterwall 4
Tel. 325597/ Telex. 02-162725

Fa. Caviar Christensen GmbH
2 Hamburg 50
Große Elbstr. 160
Tel. 391444
Telex: 02-14777

Fa. Senne-Forellen
G. Welschhof
4815 Stukenbrock-Vogtshof
Tel. 05207/102

4. Ομάδες βασικών αγοραστών

Edeka Zentrale AG
New York Ring 6
2000 Hamburg 60
Tel: (040) 6 37 71
Telex: 021930

Gedelfi-Grosseinkauf GmbH
& Co. KG
Kirchweg 2
5000 Junkersdorf/Cologne 40
Tel: (0221) 48 961
Telex: 08882194

OR

Edeka Feinkost/Fischer 2000
Hamburg Tel: 637722/5

Forum Nahrungs-und
Genussmittel-Handels
u. Importgesellschaft mbH
Sonninstrasse 28
2000 Hamburg 1
Tel: (040) 237331

Rewe Zentralorganisationen
Jakordenstrasse 3-17
5000 Cologne 1
Tel: (02 21) 1655 488
Telex: 08 885 206 rzo d

5. Ομάδες μεγαλύτερων μεγάλων καταστημάτων

Kaufhof AG
Leonhard Tietz-Str.1
5000 Cologne
Tel: (0221) 20 501
Telex: 08813

Horten AG Am Seestern 1
4000 Düsseldorf
Tel: (0211) 59 901
Telex: 0858441

Karstadt AG
Theodor Althoff Str. 2
4300 Essen Tel: (0201) 7271
Telex: 8579751

Hertie Waren-und Kaufhaus GmbH
Lyonerstrasse 15
6000 Frankfurt/Main 1
Tel: (0611) 6621

6. Ενώσεις, Υπηρεσίες και λοιπά

Bundesverband der Deutschen
Fischindustrie und des
Fischgrosshandels e.V.
Museumstrasse 18, III
2000 Hamburg 50
Tel: (040) 38 18 11
Telex: 02 12578

Deutscher Fishereiverband e.V.
Venusberg 36
2000 Hamburg 11
BRD

Bundesstelle für Aussen-
handelsinformation (BfA)
Blaubach 13
P.O. Box 108007
D-5000 Cologne 1
Tel: 2057-1
Telex: 8882735 BFAK D
(έντυπο: πώς να προσεγγίσετε
τη γερμανική αγορά)

Verband der Deutschen
Hochseefishereien e.V.
Postfach 290403
2850 Bremerhaven, BRD.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

7.1. Εγχώρια παραγωγή

Η Ολλανδία παράγει μεγάλες σχετικά ποσότητες καφετιών χελιών και ασημόχελων (brown and silver eels), τόσο στην ενδοχώρα όσο και στις παράκτιες περιοχές.

Στη λίμνη IJsselmeer παράγονται γύρω στους 1.000 τόνους ετησίως, ενώ στην ενδοχώρα και κυρίως στους ποταμούς αλιεύονται περίπου 800 τόνοι. Η παράκτια αλιεία αποδίδει περίπου 200 τόνους. Η παραγωγή σε ιχθυοτροφεία βρίσκεται ακόμα στην αρχή και δεν υπερβαίνει τους 300-400 τόνους. Προβλέπεται όμως ότι μέχρι το 1990 η παραγωγή θα αυξάνεται με ποσοστό 40% ετησίως. Έτσι συνολικά η εγχώρια παραγωγή της Ολλανδίας ανέρχεται σε 2.300-2.400 τόνους χελιών, ποσότητα που δεν μπορεί να καλύψει την εγχώρια ζήτηση. Εμφανίζεται συνεπώς η ανάγκη εισαγωγών, που το 1980 ήταν 5.454 MT, η μεγαλύτερη ποσότητα της εξεταζόμενης περιόδου 1980-1985, ενώ η μικρότερη ήταν το 1985 με 4.212 MT.

Οι εξαγωγές την περίοδο αυτή έφτασαν ένα μέγιστο 1.975 MT το 1984 και ένα ελάχιστο 1.547 MT το 1981. Στον υπολογισμό των εισαγωγών και εξαγωγών ελήφθησαν υπόψη οι δύο βασικές κατηγορίες χελιών, τα νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη και τα κατεψυγμένα.

Η κατανάλωση ανήλθε στο μέγιστο των 6.122 MT το 1980, ενώ στα υπόλοιπα έτη ακολούθησε ελαφρώς πτωτική πορεία μέχρι τους 4.892 MT το 1985. Έχουμε δηλαδή μια μέση ετήσια κατανάλωση της τάξης των 5.300 MT. Αυτό σημαίνει για τα 14,3 εκατ. των Ολλανδών μία κατά κεφαλή κατανάλωση των 370 γραμμαρίων σε νωπή ή κατεψυγμένη μορφή.

Πάντως η προσπάθεια για αύξηση της παραγωγής απέδωσε κάποια αποτελέσματα, δεδομένου ότι η εγχώρια παραγωγή από 823-875 MT που ήταν την περίοδο 1971-1973, έφθασε τους 2.400 MT.

Ιδιαίτερη φροντίδα δίνεται τον τελευταίο καιρό στην ανανέωση των φυσικών αποθεμάτων χελιών. Έτσι οι συζητήσεις το 1985 με τον Εθνικό Οργανισμό των Επαγγελματιών Ψαράδων απέδωσαν μια συμφωνία για την αλίευση 130 τόννων χελιών με μέγεθος κατώτερο από το επιτρεπτό και χρήση τους για καλλιέργεια και αποθεματοποίηση, από τους οποίους διατέθηκαν 50 MT, ενώ παρόμοια συμφωνία έγινε και για το 1986.

Ιδιαίτερη επίσης προσοχή δίνουν οι Ολλανδοί στην εκπαίδευση στελεχών στη διοίκηση αλιευτικών επιχειρήσεων και στο αλιευτικό μάνατζμεντ, με σεμινάρια που οργανώνει ο Οργανισμός για την Ανάπτυξη Εγχώριων Ιχθυοτροφείων (OVB).

Τα αναλυτικά δεδομένα της κατανάλωσης των χελιών για το χρονικό διάστημα 1980-1985 δίνονται στον Πίνακα 31.

7.2. Εισαγωγές χελιών

Οι Κάτω Χώρες θεωρούνται από τις σπουδαιότερες εισαγωγικές και καταναλωτικές χώρες του χελιού, που παράγουν όμως και οι ίδιες σημαντικές ποσότητες, κυμαινόμενες γύρω στους

2.000 MT. Ο μεγαλύτερος όγκος των εισαγωγών είναι σε φρέσκο χέλι ή διατηρημένο με απλή ψύξη και για το διάστημα της τελευταίας 5ετίας ανερχόταν κατά μέσο όρο σε 4.680 MT, ενώ μικρότερος είναι ο όγκος των κατεψυγμένων, που ανέρχεται κατά μέσο όρο σε 1.734 MT, για το ίδιο διάστημα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 31

Χώρα: Ολλανδία

Κατανάλωση χελιών 1980-1985

νωπών (0301070) ή κατεψυγμένων (0301080)

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	Κατά κεφαλή (μέση)
1980	2.300	5.454	1.632	6.122	
1981	2.300	4.470	1.547	5.223	
1982	2.300	4.584	1.667	5.217	
1983	2.400	4.504	1.863	5.041	370 γραμμ.
1984	2.400	4.854	1.975	5.279	περίπου
1985	2.400	4.212	1.720	4.892	

Πηγή: Υπουργείο Γεωργίας της Ολλανδίας.

Στατιστική Υπηρεσία ΕΟΚ (NIMEXE).

Σχετικά με τις εισαγωγές καπνιστών χελιών υπάρχουν στοιχεία από το 1983 και μετά. Σύμφωνα με αυτά, οι εισαγωγές καπνιστών κινούνται σε περιθωριακό επίπεδο, στους 228 MT,

πράγμα αυτονόητο, αν σκεφθεί κανείς την ανεπτυγμένη βιομηχανία και βιοτεχνία των καπνιστών ψαριών στην Ολλανδία.

Η συνολική ζήτηση για χέλια θεωρείται υψηλή στην Ολλανδία, και οι συνολικές εισαγωγές ανέρχονται κατά μέσο όρο στους 6.642 MT, όγκος που είναι ίσως ο υψηλότερος στην Ευρώπη. Στα επόμενα θα αναφερθούμε αναλυτικά στις εισαγωγές κατά προϊόν και κατά χώρα προέλευσης για το διάστημα 1981-1985.

7.2.1. Εισαγωγές νωπών χελιών

Τα νωπά χέλια που προτιμούν για εισαγωγές οι Ολλανδοί έχουν τον κωδικό (BTN) 0301070 στη στατιστική τους υπηρεσία Centraal Bureau de Statistiek (Hague).

Παρατηρείται μια κάποια διακύμανση στις εισαγόμενες ποσότητες, οι οποίες έφθασαν στο χαμηλότερο σημείο το 1985 με 3.656 και στο υψηλότερο το 1984 με 4.036.

Πιο αναλυτικά οι εισαγόμενες ποσότητες και η αξία τους είναι:

το 1981, 3.804 MT, αξίας 48.287.000 φιορίνια Ολλανδίας (Guilder),

το 1982, 3.902 MT, αξίας 49.786.000 φιορίνια Ολλανδίας,

" 1983, 3.778 MT, " 49.380.000 " "

" 1984, 4.036 MT, " 56.706.000 " "

" 1985, 3.656 MT, " 54.539.000 " ".

Το 1981 οι μεγαλύτερες προμηθεύτριες χώρες ήταν η Δανία με 24,6%, η Μ. Βρετανία με 24,1% και οι ΗΠΑ με 16,5%, έπονται η Ιταλία με 11%, η Γαλλία με 7,7%, η Ισπανία με 3,3% και η Ελλάδα με 3,2%, ενώ ακολουθούν άλλες χώρες με πολύ μικρότερα ποσοστά.

Το 1985, η Μ. Βρετανία και η Ιταλία ήταν οι μεγαλύτεροι προμηθευτές της Ολλανδίας με ποσοστά 21,3% και 21% αντίστοιχα, ακολουθούσαν οι ΗΠΑ με 16,2%, η Δανία με 16%, η Γαλλία με 11,2%, ενώ το μερίδιο της Ελλάδας ανερχόταν σε 1,4%.

Οι τιμές που εισέπραξαν οι διάφορες χώρες για τα χέλια τους ήταν: η υψηλότερη 18,79 φιορίνια/κιλό από την Ιταλία, ενώ η χαμηλότερη 8,4 για τα χέλια του Μαρόκου. Η Ελλάδα εισέπραξε 16,44 φιορίνια για τα χέλια της, μια από τις υψηλότερες τιμές που πληρώθηκαν τον χρόνο αυτό.

Οι υψηλές τιμές που πετυχαίνουν τα ελληνικά χέλια είναι δηλωτικό της εξαιρετικής τους ποιότητας σε σχέση με χέλια άλλων χωρών που εισάγονται στην αγορά της Ολλανδίας. Είναι αξιοσημείωτη η μικρή αύξηση της μέσης αξίας των εισαγωγών σε φιορίνια στο διάστημα 1981-1985.

Ο Πίνακας 32 δίνει αναλυτικότερα στοιχεία για τις εισαγωγές νωπών χελιών για την περίοδο 1981-1985 και κατά χώρα προέλευσης.

7.2.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών

Οι Ολλανδοί έχουν περιορισμένο ενδιαφέρον για κατεψυγμένα χέλια, γιατί κατά κανόνα η ποιότητά τους είναι κατώτερη των ζωντανών με αποτέλεσμα να είναι λιγότερο επιθυμητά για κάπνισμα.

Οι εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών για το διάστημα 1981-1985 είχαν αυξητική πορεία μέχρι το 1984 και μετά ακολούθησε μια απότομη πτώση.

Πιο αναλυτικά οι εισαγωγές κατά ποσότητα και αξία ήταν:

το 1981, 666 MT, αξίας 5.502.000 φιορίνια Ολλανδίας			
" 1982, 682 MT, "	5.153.000	"	"
" 1983, 726 MT, "	6.420.000	"	"
" 1984, 817 MT, "	8.211.000	"	"
" 1985, 556 MT, "	5.740.000	"	"

Η απότομη αυτή μεταβολή το 1985 ίσως να οφείλεται σε αστάθειες στην προσφορά, ή και σε μεταβολές στη ζήτηση, που μπορούν να παρατηρηθούν από χρόνο σε χρόνο. Ίσως όμως και η αγορά μεγαλύτερων ποσοτήτων κατεψυγμένων το 1984 να δημιουργήσε ανεπιθύμητα αποθέματα, που αποτέλεσαν έναν πρόσθετο λόγο για εισαγωγή χαμηλότερων ποσοτήτων.

Το 1981 από τις προμηθεύτριες χώρες η Ν. Ζηλανδία κατείχε την πρώτη θέση με ποσοστό 44,8%, ακολουθούσε ο Καναδάς με το πολύ μικρότερο ποσοστό των 15%, ενώ η Ελλάδα κατείχε την τρίτη θέση με 12,7%. Όπως φαίνεται, τον χρόνο αυτό οι υπερπόντιες χώρες κάλυψαν το 75% των αναγκών της Ολλανδίας σε κατεψυγμένα χέλια.

Για το 1985 η Ν. Ζηλανδία παραμένει στην πρώτη θέση των χωρών που προμηθεύουν την ολλανδική αγορά με κατεψυγμένα χέλια, με ποσοστό 41,3%, ακολουθεί ο Καναδάς, όπως και πριν, με ποσοστό 13,8%, η Δ. Γερμανία με 13,4%, οι ΗΠΑ με 9,5%, η Τουρκία με 7,7%, ενώ η Ελλάδα πέφτει στο 4,6%. Οι υπερπόντιες χώρες με 65% παραμένουν οι βασικοί προμηθευτές των Κάτω Χωρών σε κατεψυγμένα χέλια.

Οι τιμές που επιτεύχθηκαν παρουσιάζουν διακυμάνσεις με κατώτερη τιμή 7,15 φιορίνια/κιλό για τη Γαλλία και υψηλότερη τιμή 16,15 φιορίνια/κιλό για τα ελληνικά χέλια. Η μέση τιμή των χωρών της ΕΟΚ ήταν 12,33 φιορίνια/κιλό, ενώ των εκτός ΕΟΚ χωρών ανερχόταν σε 10,32 φιορίνια/κιλό. Οι χώρες της ΕΟΚ κα-

ΠΙΝΑΚΑΣ 32

Χώρα: Ολλανδία

Εισαγωγές γενικών χελιών (03010.70) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. φιορίνια
Αξία μονάδας (UV): φιορ./χгр.

Χώρα προέλευσης	1981			1982			1983			1984			1985		
	Ποσότητα (Q)	Ποσοστό ποσοτήτων (%)	Αξία (V)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)
Γαλλία	294	7,7	3.716	199	2.513	12,63	316	3.876	12,28	499	6.593	13,54	410	5.553	13,54
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	13	0,3	197	11	154	13,91	6	81	13,50	25	355	14,16	57	954	16,73
Α. Γερμανία	25	0,6	335	25	369	14,76	37	444	17,41	76	1.068	14,06	48	699	14,56
Ιταλία	420	11,0	6.398	425	6.705	15,80	608	9.809	16,13	585	10.534	18,10	769	14.455	18,79
Η. Βρετανία	920	24,1	12.833	930	12.283	13,24	890	11.877	13,34	1.002	13.591	13,40	781	11.643	14,90
Ιρλανδία	16	0,4	217	23	254	15,22	38	445	14,61	32	364	11,38	55	723	13,14
Δανία	939	24,6	9.744	1.042	10.286	9,87	854	9.061	10,61	692	8.698	12,58	585	7.507	12,83
Ελλάδα	124	3,2	1.760	163	2.150	13,19	119	1.538	12,92	97	1.387	14,30	54	888	16,44
Νορβηγία	31	0,8	406	47	558	13,17	-	-	-	-	-	-	5	73	14,60
Σουηδία	12	0,3	206	35	553	16,75	11	164	14,82	7	111	16,00	10	168	16,80
Ισπανία	127	3,3	1.679	127	1.686	13,28	79	1.106	8,66	76	1.088	14,45	85	1.232	14,49

Πολωνία	61	1,6	999	16,37	10	171	-	-	17	213	-	-	-
Ουγγαρία	9	0,2	124	13,77	17	300	29	547	19	290	20	0,5	323 16,15
Αίγυπτος	72	1,8	1.046	14,52	40	680	47	733	50	1.051	42	1,1	643 15,30
ΕΡΛ	631	16,5	7.173	11,36	680	9.568	665	8.807	710	9.301	595	16,2	7.922 13,31
Καναδάς	80	2,1	1.053	13,16	65	927	28	264	83	1.103	78	2,1	978 12,53
Η. Ήλανδία	29	0,7	379	13,06	15	104	14	179	-	-	-	-	-
Πορτογαλία	-	-	-	-	40	430	37	437	43	552	22	0,6	324 14,72
Τουρκία	-	-	-	-	-	-	-	-	23	311	15	0,4	212 14,13
Μαρόκο	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	15	0,4	126 8,40
Αυστρία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	0,1	53 13,25

Σύνολο ΕΟΚ 2.752 35.200 12,79 2.818 34.715 2.867 37.132 3.008 42.587 2.760 42.539 15,42

Γενικό Σύνολο 3.804 100,0 48.287 12,69 3.902 49.786 3.778 49.380 4.036 56.706 3.656 100,0 54.539 14,91

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ολλανδίας.

τάφεραν να προμηθεύσουν στην Ολλανδία μόνο 26% των εισαγόμενων ποσοτήτων το έτος 1985, πράγμα που έμμεσα δηλώνει την αδυναμία των χωρών της Κοινότητας να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις της ζήτησης για κατεψυγμένα χέλια στην αγορά των Κάτω Χωρών.

Στον Πίνακα 33 δίνονται λεπτομερή στοιχεία για τις εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών της Ολλανδίας κατά ποσότητα, αξία και χώρα προέλευσης για το διάστημα 1981-1985.

7.2.3. Εισαγωγές καπνιστών χελιών

Διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία για καπνιστά χέλια υπάρχουν από το 1983 και μετά, οπότε και τους δόθηκε ο κωδικός αριθμός (BTN) 0302.51. Από τα στοιχεία προκύπτει πως οι εισαγωγές σε καπνιστά χέλια είναι ελάχιστες, δεδομένου ότι η Ολλανδία διαθέτει μεγάλο αριθμό καπνιστηρίων, στα οποία και διοχετεύεται το 90% των εισαγόμενων χελιών, λόγω της προτίμησης των καταναλωτών της χώρας αυτής για τα καπνιστά χέλια.

Έτσι το 1983 εισήχθησαν 6.000 κιλά, αξίας 51.000 ECU (ευρωπαϊκών νομισματικών μονάδων) με τιμή 8,5 ECU/κιλό. Το 1984 εισήχθησαν 5.000 κιλά, αξίας 49.000 ECU, με τιμή 9,8 ECU/κιλό.

Το 1985 έγινε εισαγωγή 9.000 κιλών, αξίας 140.000 ECU, με τιμή μονάδας 15,5 ECU/κιλό, πράγμα που αποτελεί άλμα για την εξεταζόμενη περίοδο. Παρατηρείται πάντως πως οι εισαγωγές καπνιστών χελιών είναι μηδαμινές ή ανύπαρκτες, σε σχέση με τη συνολικά διακινούμενη ποσότητα, πράγμα που σημαίνει ελαχιστοποίηση δυνατοτήτων για εξαγωγή έτοιμου προϊόντος στη χώρα αυτή. Και αυτό γιατί υπάρχει ήδη μια παραδοσιακή αλυσίδα καπνι-

στηρίων που προετοιμάζουν τα χέλια για τον τελικό καταναλωτή.

7.3. Εξαγωγές χελιών

Η Ολλανδία εκτός του ότι είναι μεγάλη εισαγωγική χώρα σε χέλια, είναι και εξαγωγική προς άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Δεν πρέπει να λησμονείται πως η Ολλανδία παράγει πάνω από 2.000 τόνους χέλια τον χρόνο, σημαντική παραγωγή για τα ευρωπαϊκά δεδομένα.

7.3.1. Εξαγωγές νωπών χελιών

Από το 1981 μέχρι το 1985 έχουν εξαχθεί συνολικά 7.438 MT φρέσκων χελιών, που αντιστοιχεί κατά μέσο όρο σε 1.500 περίπου τόνους τον χρόνο. Πιο αναλυτικά εξήχθησαν:

το 1981, 1.256 MT, αξίας 18.342.000 φιορίνια

" 1982, 1.304 MT, " 18.685.000 "

" 1983, 1.632 MT, " 22.965.000 "

" 1984, 1.697 MT, " 26.308.000 "

" 1985, 1.549 MT, " 25.051.000 ".

Χώρες προορισμού των εξαγωγών φρέσκων χελιών κατά το 1981 ήταν η Δ. Γερμανία με ποσοστό 53,1%, η Ιταλία με 24,2% και το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 17,1%, ενώ οι λοιπές χώρες απορροφούν μόνο το 5%.

Το 1985 οι εξαγωγές κατανέμονταν ως εξής: Δ. Γερμανία 45,5%, Βέλγιο/Λουξεμβούργο 25,4%, Ιταλία 24,4%, λοιπές χώρες 5% περίπου. Οι τιμές που διαμορφώθηκαν ήταν 20,43 φιορίνια/κιλό στη Δ. Γερμανία, 13,11 φιορίνια/κιλό στο Βέλγιο/Λουξεμβούργο, 11,57 φιορίνια/κιλό στην Ιταλία, ενώ οι Γάλλοι πλήρω-

ΠΙΝΑΚΑΣ 33

Χώρα: Ολλανδία

Εισαγωγές κατεργασμένων χελιών (0301080) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (ΜΤ)
Αξία (V): σε χιλ. φιορίνια
Αξία μονάδας (UV): φιορ./χιλρ.

Χώρα προέλευσης	1981			1982			1983			1984			1985		
	Ποσότητα ιητα (Q)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα ιητα (Q)	Αξία (V)	Ποσότητα ιητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα ιητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα ιητα (Q)	Ποσοστά ποσοτήτων %	Αξία (V)
Γαλλία	15	2,2	92	6,13	14	95	18	86	12	88	19	3,4	136	7,15	7,15
Α. Γερμανία	13	1,9	90	6,92	12	108	28	215	32	263	75	13,4	884	11,78	11,78
Ιρλανδία	23	3,4	243	10,56	35	324	45	418	12	115	20	3,5	269	13,45	13,45
Δανία	18	2,7	188	10,44	9	89	22	201	-	-	-	-	-	-	-
Ελλάδα	85	12,7	1.202	14,14	32	467	54	729	42	659	26	4,6	420	16,15	16,15
Τουρκία	9	1,3	93	10,33	32	342	50	466	49	467	43	7,7	418	9,72	9,72
ΕΠΑ	64	9,6	491	7,67	92	576	28	399	70	955	53	9,5	639	12,05	12,05
Καναδάς	100	15,0	950	9,50	22	254	143	1.456	189	2.151	77	13,8	803	10,42	10,42

[illegible]

σαν μόνο 9,54 φιορίνια το κιλό. Παρατηρείται πως ο βασικός εισαγωγέας φρέσκων χελιών από την Ολλανδία είναι η Δ. Γερμανία και το Βέλγιο/Λουξεμβούργο.

7.3.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών

Στο διάστημα 1981-1985 έχουν εξαχθεί συνολικά 1.334 MT κατεψυγμένων χελιών προς διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Αυτή η ποσότητα αντιπροσωπεύει ετήσιο μέσο όρο εξαγωγών 267 MT, που θεωρείται ελάχιστα σημαντική, δεδομένης της σταθερής προτίμησης προς τα φρέσκα χέλια από τους διάφορους εισαγωγείς.

Περισσότερο αναλυτικά εξήχθησαν οι εξής ποσότητες:

το 1981, 291 MT, αξίας 2.113.000 φιορίνια

" 1982, 363 MT, " 3.060.000 "

" 1983, 231 MT, " 2.653.000 "

" 1984, 278 MT, " 3.250.000 "

" 1985, 171 MT, " 2.244.000 ".

Τη μεγαλύτερη ποσότητα εξαγωγών απορρόφησε το 1981 η Δ. Γερμανία με μερίδιο 58,4%, η Ιταλία με 24,7%, η Δανία με 6,5% και η Γαλλία με 5,8% ενώ το υπόλοιπο 4,6% μοιράστηκε σε άλλες χώρες.

Το 1985, η Δ. Γερμανία παραμένει η μεγαλύτερη αγορά για τα κατεψυγμένα χέλια των Ολλανδών με ποσοστό 42,6%, ενώ τη δεύτερη θέση λαμβάνει το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 41,5%. Δανία και Γαλλία απορροφούν το 5,8% και 6,4% αντιστοίχως. Οι τιμές που πληρώθηκαν ήταν: 14 φιορίνια/κιλό από τους Γάλλους, 13,97 φιορίνια/κιλό από τους Δ. Γερμανούς, 14,6 φιορίνια/κιλό από τους Δανούς και 12,04 φιορίνια/κιλό από τους Βέλγους. Μέση τιμή των εξαγωγών ήταν 13,12 φιορίνια/κιλό. Πρέπει εδώ να

σημειωθεί ότι τα κατεψυγμένα χέλια δεν έχουν μεγάλη ζήτηση και το εμπόριό τους κυμαίνεται σε χαμηλά επίπεδα, που για το 1985 αντιπροσώπευε για την Ολλανδία το 10% των συνολικών εξαγωγών χελιών.

Στον Πίνακα 34 δίνονται οι εξαγωγές χελιών κατά προϊόν και κατά χώρα για το διάστημα 1981-1985.

7.3.3. Εξαγωγές καπνιστών χελιών

Ένα μικρό μέρος των παραγόμενων καπνιστών χελιών εξάγεται σε διάφορες χώρες, αλλά κυρίως στη Δ. Γερμανία, Βέλγιο/Λουξεμβούργο και Γαλλία. Οι συνολικές εξαγωγές κατά ποσότητα και αξία σε ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες έχουν ως εξής:

το 1983, εξήχθησαν 221 MT, αξίας 1.585.000 ECU

" 1984, " 201 MT, " 1.738.000 "

" 1985, " 261 MT, " 2.395.000 ".

Το 1985, η Δ. Γερμανία απορρόφησε το 42,5%, παραμένοντας στην πρώτη θέση των χωρών που εισάγουν τα καπνιστά χέλια της Ολλανδίας, ακολουθεί το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 24,5%, η Γαλλία με 9,1% και η Μ. Βρετανία με 7,2%. Οι τιμές που διαμορφώθηκαν ήταν 7,15 ECU/κιλό στη Δ. Γερμανία, 11,6 ECU/κιλό στο Βέλγιο/Λουξεμβούργο, 8,7 ECU/κιλό στη Γαλλία, 8,52 ECU/κιλό στη Μ. Βρετανία, ενώ ο Καναδάς, η Σ. Αραβία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα πλήρωσαν αντίστοιχα 14,5 ECU/κιλό, 12,5 ECU/κιλό και 18,75 ECU/κιλό.

Στον Πίνακα 34α παρέχονται περισσότερα στατιστικά στοιχεία για τις εξαγωγές των καπνιστών χελιών κατά χώρα, για το διάστημα 1983-1985.

Χώρα: Ολλανδία

Εξαγωγές γελιών κατά προϊόν και κατά χώρα, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. φιορίνια
Αξία μονάδας (UV): φιορ./χγρ.

Χώρα προορισμού	1981			1982			1983			1984			1985		
	Ποσό- τητα	Ποσοστό των	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	μονά- δας	Ποσό- τητα	Αξία	μονά- δας	Ποσό- τητα	Αξία	μονά- δας	Ποσό- τητα	Αξία	μονά- δας
	(Q)	%	(V)	(Q)	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(UV)
Γαλλία	17	1,3	114	23	138	6,70	-	-	-	-	-	-	11	0,7	105
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	215	17,1	2.607	377	4.923	12,12	484	5.848	479	6.274	394	25,4	394	5.166	13,11
Α. Γερμανία	667	53,1	11.590	556	9.645	17,37	738	12.316	718	13.778	706	45,5	706	14.426	20,43
Ιταλία	305	24,2	3.330	330	3.744	10,91	324	3.873	445	5.505	379	24,4	379	4.386	11,57
Η. Βρετανία	16	1,2	216	-	-	13,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δανία	27	2,1	403	14	186	14,92	45	587	40	607	46	2,9	46	808	17,56
Ισπανία	7	0,5	52	-	-	7,42	28	222	11	84	12	0,7	12	120	10,00

Σύνολο (0301070)

Ουγγαρία

8 71 - -

Σύνολο 1.256 100,0 18.342 14,60 1.304 18.685 1.632 22.965 1.697 26.308 1.549 100,0 25.051 16,17

Υέλια κατεπυγμένα (0301080)

Γαλλία	17	5,8	99	5,82	15	92	-	-	-	11	6,4	134	14,00
Βέλγιο/Λουξεμβούργο	7	2,4	69	9,85	31	336	49	554	73	851	71	41,5	855
Δ. Γερμανία	170	58,4	956	5,62	204	1.714	114	1.455	127	1.726	73	42,6	1.020
Ιταλία	72	24,7	668	9,27	80	537	56	490	35	400	-	-	-
Ν. Ηρμανία	6	2,0	53	8,83	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Δανία	19	6,5	258	13,57	21	270	10	125	15	133	10	5,8	146
Φινλανδία	-	-	-	-	11	68	-	-	-	-	-	-	-
Σουηδία	-	-	-	-	-	-	-	-	9	109	-	-	-

Σύνολο 291 100,0 2.133 7,33 363 3.060 231 2.653 278 3.250 171 100,0 2.244 13,12

Γενικό Σύνολο 1.547 20.475 1.667 21.745 1.863 25.618 1.720 27.295

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ολλανδίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 34α

Χώρα: Ολλανδία

Εξαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51) κατά χώρα, 1983-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)

Λξία (V): σε χιλ. ECU (ευρωπαϊκές λογιστικές μονάδες)

Λξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

Χώρα προορισμού	1983				1984				1985			
	Ποσό- τητα	Ποσοστό ποσοτή- των	Λξία (V)	Λξία μονά- δας (UV)	Ποσό- τητα	Λξία (V)	Ποσό- τητα	Ποσοστό ποσοτή- των	Λξία (V)	Λξία μονά- δας (UV)		
	(Q)	%	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	%	(V)	(UV)		
(001) Γαλλία	27	12,2	188	6,96	24	196	24	9,1	209	8,70		
(002) Βέλγιο-Λουξεμβούργο	42	19,0	424	10,09	55	587	64	24,5	747	11,60		
(004) Δ. Γερμανία	104	47,2	590	5,67	76	517	111	42,5	794	7,15		
(006) Μ. Βρετανία	22	9,9	129	5,86	20	172	19	7,2	162	8,52		
(036) Ελβετία	-	-	-	-	11	84	11	4,2	85	7,72		
(005) Ιταλία	-	-	-	-	-	-	13	4,9	135	10,38		
(028) Νορβηγία	-	-	-	-	-	-	3	1,1	26	8,60		
(404) Καναδάς	-	-	-	-	-	-	2	0,7	29	14,50		
(632) Σ. Αραβία	-	-	-	-	-	-	2	0,7	25	12,50		
(647) Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα	-	-	-	-	-	-	4	1,5	75	18,75		
Σύνολο ΕΟΚ	195		1.332	6,83	175	1.476	231		2.047	8,86		
Γενικό Σύνολο	221	100,0	1.585		201	1.738	261		2.395			

Πηγή: NIMESE.

7.4. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Εάν ένα προϊόν προσφέρεται στη σωστή τιμή, υπάρχει πάντα μια ζήτηση γι' αυτό. Ακολουθώντας αυτό τον κανόνα υπάρχουν ακόμα δυνατότητες απορρόφησης χελιών από την ολλανδική αγορά, αρκεί να προσφέρονται στη σωστή τιμή και ποιότητα, δηλαδή να είναι ανταγωνιστικά.

Η Ολλανδία παράγει μεγάλες σχετικά ποσότητες χελιών τόσο καφετιών (brown eels), όσο και ασημόχελων (silver eels), που όμως δεν επαρκούν να καλύψουν τη ζήτηση, η οποία για ζωντανά χέλια, που προορίζονται για κάπνισμα, είναι πολύ υψηλή.

Η καλύτερη εποχή για καφετιά χέλια είναι μεταξύ Μαρτίου και τέλους Ιουλίου και συνήθως ζητούνται δύο κατηγορίες μεγέθους είτε 8-10 χέλια το κιλό είτε 4-7 χέλια το κιλό.

Η ζήτηση για ασημόχελια εντοπίζεται στο τέλος του καλοκαιριού, φθινόπωρο και πρώτους μήνες του χειμώνα, και για χέλια βάρους 250-750 γραμμαρίων ή 2-3 χέλια στο κιλό.

Για τα νωπά χέλια, οι τιμές του χονδρεμπορίου στην ολλανδική αγορά κυμαίνονταν γύρω στα 14-15 φιορίνια το κιλό, ενώ οι τιμές του λιανεμπορίου ήταν 27-28 φιορίνια ανά κιλό.

Τα καπνιστά είχαν τις ίδιες τιμές με τα φρέσκα, γιατί όπως μας εξήγησε ο εμπορικός μας ακόλουθος στη Χάγη, οι τιμές των εισαγόμενων χελιών στα καπνιστήρια είναι πολύ χαμηλότερες, ενώ για τα κατεψυγμένα δεν μας έστειλαν τιμές, γιατί η μεγαλύτερη μάζα, είπαν, εξάγεται.

Η ολλανδική αγορά χελιού χαρακτηρίζεται από μια σταθερότητα και δεν προβλέπονται σημαντικές αλλαγές στο άμεσο μέλλον.

Τα ελληνικά χέλια τουλάχιστον από τις τιμές που πετυ-

χαίνουν, φαίνεται ότι εκτιμώνται ιδιαίτερα και αναγνωρίζεται η ποιοτική τους ανωτερότητα, πράγμα που σημαίνει πως ενδεχόμενη αύξηση της παραγωγής χελιών δεν θα δημιουργήσει προβλήματα διάθεσης του προϊόντος, ακόμη και στην περίπτωση που η ζήτηση παραμένει στάσιμη, γιατί μπορεί να εκτοπίσει χέλια κατώτερης ποιότητας, άλλων χωρών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 7

ΧΩΡΑ: ΟΛΛΑΝΔΙΑ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Εισαγωγείς και βιομήχανοι ψαριών και χελιών.
2. Ολλανδοί εισαγωγείς ψαριών γλυκών υδάτων, μέλη Ολλανδικής Ένωσης για το χονδρεμπόριο.
3. Κυβερνητικά γραφεία και εμπορικές ενώσεις.
4. Οδηγός οικονομικών και εμπορικών ενώσεων των Κάτω Χωρών, σχετιζομένων με την αλιεία (Fishing/Fisheries).

Σημείωση:

Οι πληροφορίες για τους εισαγωγείς και βιομήχανους ψαριών και ειδικότερα χελιών ελήφθησαν από: Holland Exports: Trade Information Directories, 1986. Ο κατάλογος Ολλανδών εισαγωγέων ψαριών γλυκών υδάτων στάλθηκε από τον εμπορικό ακόλουθο της Πρεσβείας μας στη Χάγη. Η πληροφόρηση για τις εμπορικές ενώσεις για την αλιεία ελήφθη από το: World Guide To Trade Associations, 3rd edition, K.G. Saur München, N. York, London Paris, 1985.

1. Εισαγωγείς και βιομήχανοι ψαριών και χελιών

Gebr. Dil B.V.

Kerklaan 40, 1921 BL Akersloot

Telex: 36765 dilbv nl

Phone: +312513-12306; 12307

Trading: Fresh-water fish, fresh eels, perch, pike, pike-perch, fillets of perch and pike-perch, tench, roach, carp, bream, smelt, etc.

Wylax International B.V.

P.O.B. 2, 4285 ZG Woudrichem

Burg. v.d. Lelystraat 4, 4285 BL Woudrichem

Telex: 23583 wylax nl

Phone: +311833-1333*

Producing: Fish preserves: smoked fish delicacies such as salmon and eel: frozen fish and fish foods.

Yzermans & Co. B.V.

P.O.B. 84061, 2508 AB The Hague

Phone: +3170-546536

Producing: Salted-, marinated-, smoked herring, smoked eels, smoked salmon, mussels as well as other fish products.

W.J. Zegel B.V. Haring en Zeevisgroothandel

Langheckweg 20, 6468 EL Kerkrade

Telex: 56821 zegel nl

Phone: +3145-460140

Trading: All kinds of fish (fresh, frozen, smoked, steamed, salted). Marinated herrings, mussels.

Joh. Kuijten B.V.

Spaarndammerdijk 101, 2063 JX Spaarndam

Telex: 41892 joku nl

Phone: +3123-371860; 371147

Trading: Live and frozen eels.

Henk Kraan B.V.

Visafslagweg 60, 2583 DM The Hague

Telex: 32591 kraan nl

Phone: +3170-559700

Producing/Trading: Smoked eels, salmon, halibut and trout.

Firma Gebr. Kraan

Westerdijk 27, 2451 VB Leimuiden

Phone: +311713-2300*

Producing/Trading: Smoked eel, live eel.

W. Kok-Spaarndam B.V.

Schellingstraat 29, 4903 RL Oosterhout (NB)

Telex: 54258 kospa nl

Phone: +311620-55350

Trading: Eels, salmon, shrimps, trout, caviar, fresh water fish, smoked fish.

Firma Gebr. Hansen (Louis)

P.O.B. 100, 1600 AC Enkhuizen

Havenweg 17, 1601 GA Enkhuizen

Telex: 57059 hanse nl

Phone: +312280-12626; 12295

Trading: Fresh water fish and fillets also deepfrozen. Live eels.

H. Van/Wijnen B.V.

Zellingstraat 5, 2921 LS Krimpen a/d IJssel

Phone: +311807 - 12655; 16386

Producing: Smoked salmon and eel trout Halibut.

Winefish B.V.

P.O.B. 501, 1970 AM IJmuiden

Rijksvishal B 21-22, 1976 DC IJmuiden

Telex: 41068 winef nl

Phone: +312550 - 35044

Trading: Quick frozen and fresh sea-fish.

2. Ολλανδοί εισαγωγείς παριών γλυκών υδάτων μέλη
Ολλανδικής Ένωσης για το χονδρεμπόριο

C. Bruinink B.V., Postbus 122, 3840 AC HARDERWIJK, 03410/
12180.

Fa D. Burger, Lekdijk Oost 2, 2861 GA BERGAMBACHT, 01825/
1212.

Fa J. Burger-Mak, Bovenberg 16, 2861 VN BERGAMBACHT, 01825/
1319.

M. van Dam, Steekterweg 150, 2407 BK ALPHEN A/D RIJN, 01720/
72417.

Gebr. Dil, Kerklaan 40, 1921 BL AKERSLOOT, 02513/12306.

P. Fikke, Nieuwland 18rd, 1621 HK HOORN, 02290/14933.

Palingr. J. Foppen Jzn, Galvanistraat 18 industriet.Oost,
3846 AT HARDERWIJK, 03410/12696.

Fa Gebr Hansen, Postbus 100, 1600 AC ENKHUIZEN, 02280/12626.

Fa Hoetmer & Zonen Visgrth., Braambrugse Zuwe 87, 3645 AB
VINKEVEEN, 02972/1461.

Fa A. Klaassen & Zoon, Havendijk 4, 3846 AD HARDERWIJK,
03410/12131.

Fa Gebr Klooster, Z. Havendijk 60, 1601 JD ENKHUIZEN, 02280/
2769.

Joh. Kok & Zonen B.V., Hierdenscheweg 30, 3841 GX HARDERWIJK,
03410/12375.

W. Kok B.V., Schellingstraat 29, 4903 RL OOSTERHOUT, 01620/
55350.

Koman's Vishandel B.V., Den Bels 1, 4782 PG MOERDIJK, 01683/
2422.

Henk Kraan B.V., Visafslagweg 60, 2583 DM SCHEVENINGEN, 070/540535.

Fa Gebr Kraan, Westerdijk, 2451 VB LEIMUIDEN, 01713/2300.

Joh. Kuyten B.V., Spaarndammerdijk 101, 2026 JX SPAARNDAM, 023/371147.

S.J. Mey B.V., N.Z. Burgwal 50, 1141 TH MONNICKENDAM, 02995/1561.

G.W.J. Robberecht Palingh., Neerpolderseweg 90 A, 3381 JV GIESSENBURG., 01845/1930.

Fa Roskam & Klaver, Westeinde 13, 8064 AJ ZWARTSLUIS, 05200/67722.

T. Schilder & Zoon B.V., Postbus 7, 1130 AA VOLENDAM, 02993/64055.

Gebr Sterk B.V., Postbus 13, 8530 AA LEMMER, 05146/1555.

Fa Klaas Sterk, Leeg 6 A, 8531 DP LEMMER, 05146/1700.

Fa A. v.d. Veen, Rijkstraatweg 2, 9254 DJ HARDERGARIJP, 05110/2254.

Gebr R. v.d. Veen, Postbus 49, 1600 AA ENKHUIZEN, 02280/15468.

Fa J. Veenstra & Zoon, De Draei 26, 8621 CZ HEEG, 05154/3232.

Fa D. Wormsbecher & Zoon, Bottelsteeg 4, 1621 BC HOORN, 02290/15391.

Fa Wijnbelt & Co, Postbus 2, 4285 ZG WOUDRICHEM, 01833/1334.

Fa W. van Wijk, Ammersekade 16, 2959 EA GROOT AMMERS, 01842/1294.

C. van Wijk, Graafland 57, 2964 BJ GROOT AMMERS.

3. Κυβερνητικά γραφεία και εμπορικές ενώσεις

CBI (The Centre for the
Promotion of Imports from
Developing Countries)
Coolsingel 58
Rotterdam
Tel: 010 130595 Telex: 27151
(Government agency assisting
producers in developing coun-
tries in all matters concern-
ing exports to the Nether-
lands)

Ministerie van Volksgezondheid
en Milieu Hygiene
(Ministry of Public Health and
Environmental Hygiene)
Dokter Reijersstraat 10
2265 BA
Leidschendam
Tel: 070 209260

Keuringsdienst van Waren
(Food Inspection Service)
Prinsegracht 50
The Hague
(Government agency dealing
with technical regulations,
e.g. labelling)

ΟΛΛΑΝΔΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ
ΧΟΝΔΡΕΜΠΟΡΙΟ
NEDERLANDSE VERENIGING VAN
GROOTHANDELAREN
IM-EN EXPORTEURS VAN
ZOETWATERVIS
P.O. BOX 72, 2280 AB RIJSWIJK
HOLLAND
Tel: 070 - 949383
Telex: 32490
Αρμόδιος: Mr. L.J. ZIJP

4. Οδηγός οικονομικών και εμπορικών ενώσεων των Κάτω Χωρών, των σχετιζομένων με την αλιεία

DIRECTORATE OF FISHERIES
P.O. BOX 20401
2500 EK DEN HAAG
NETHERLANDS

Nederlandse Vereniging van
Zoetwatervisexporteurs,
Treubstraat 17,
NL-2280 AB Rijswijk
T: (070) 949383; Tx: 32490;
CA: Provipro
Founded: 1934
Member Firms: 28

Organisatie ter Verbetering
van de Binnenvisserij te
's-Gravenhage,
Buxtehudeaan 1,
NL-3438 EA Nieuwegein
T: 39494

Vereniging van Mosselhan-
delaren De Mosselhandel,
Treubstraat 17, NL-2280 AB
Rijswijk
T:(070) 949383; CA: Provipro
Founded: 1952
Member Firms: 16

Produktcommissie Vis en
Visprodukten,
Nieuwe Parklaan 74,
's-Gravenhage
T: 514261

Vereniging van Nederlandse
Visconservenfabrikanten,
Prinsenaan 3,
NL-3732 GN De Bilt
T: 761845-46
Founded: 1949

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΙΤΑΛΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

8.1. Παραγωγή χελιών

Το πρώτο χελοτροφείο στην Ιταλία ιδρύθηκε το 1969, και από τότε υπήρξε ραγδαία εξέλιξη στην εκτροφή χελιών, η οποία λαμβάνει χώρα είτε σε υφάλμυρα, είτε σε γλυκέα ύδατα. Η εντατική καλλιέργεια του ευρωπαϊκού χελιού (*Anguilla anguilla*) στην Ιταλία απέδωσε περί τους 2.500 MT το 1985. Η μέθοδος αυτή έχει αναπτυχθεί πάρα πολύ και μπορεί να φθάσει υψηλές αποδόσεις, όπως 3 κιλά ανά κυβικό μέτρο.

Η εκτατική καλλιέργεια που λαμβάνει χώρα στα υφάλμυρα νερά αποφέρει περί τους 2.000 MT ετησίως. Έτσι η συνολική παραγωγή της Ιταλίας υπερβαίνει τους 4.000 MT, ενώ φαίνεται καθαρά από τον όγκο των εισαγωγών ότι η ζήτηση δεν καλύπτεται από την εγχώρια παραγωγή.

Η χελοκαλλιέργεια εντοπίζεται κυρίως στα υφάλμυρα νερά κατά ποσοστό 90%, ενώ μόνο ένα 10% διεξάγεται σε γλυκέα ύδατα. Υπολογίζεται ότι μέχρι το 1990 οι Ιταλοί θα αυξήσουν την παραγωγή τους τουλάχιστον κατά 1.000 με 1.500 MT.

Η βασική πρώτη ύλη από την οποία εξαρτάται η χελοκαλλιέργεια σε μεγάλο βαθμό, δηλαδή τα μικρά χελάκια (elvers ή larvae eels) εξασφαλίζονται κυρίως από τις περιοχές των δυτικών ακτών, όπως η περιοχή που βρίσκεται 45 χλμ. βόρεια της

Νεάπολης, από όπου αλιεύονται τους μήνες Νοέμβριο, Μάρτιο και Απρίλιο, γιατί κατά τους μήνες του χειμώνα κάνει πολύ κρύο και τα χελάκια δεν μεταναστεύουν.

Μετά την αλίευση τα χελάκια που έχουν μέγεθος 7 εκ. και βάρος 0,16-0,20 γραμμ. (5.500 ανά κιλό) μεταφέρονται στις περιοχές καλλιέργειας, που βρίσκονται κυρίως στη βόρεια Ιταλία. Ο εμπλουτισμός των λιμνοθαλασσών με χελάκια γίνεται με συντελεστή 2.500-6.500 ανά εκτάριο (10.000 μ²) που εξαρτάται κατά βάση από την ποιότητα των υδάτων και τον βαθμό εντατικοποίησης της εκτατικής παραγωγής, ενώ δεν παρέχεται τροφή κατά τα διάφορα στάδια ανάπτυξης.

Στην εντατική μέθοδο χελοκαλλιέργειας γλυκών υδάτων τα χελάκια τοποθετούνται σε τσιμεντένιες δεξαμενές διαμέτρου 5 μ. και βάθους 0,5 μ. με συντελεστή πυκνότητας 80.000-100.000 ανά δεξαμενή, ενώ το νερό κυκλοφορεί διαρκώς διαμέσου των δεξαμενών. Εκεί αφήνονται μέχρι να φθάσουν τα 2 γραμμ., ενώ κατά τη διάρκεια του κύκλου 0,2 γραμμ. - 2,0 γραμμ. τρέφονται με σκουλήκια, ψιλοκομμένο ιχθυάλευρο σε πολτό και λεπτοκομμένο κυμά φρέσκων ψαριών.

Μετά από το στάδιο αυτό, τα μαύρα χέλια (black eels) μεταφέρονται στις τεχνητές λιμνούλες καλλιέργειας (rearing ponds), όπου τρέφονται με πολτό ιχθυαλεύρου και φρέσκο κυμά ψαριού. Στο στάδιο αυτό, το ποσό της ημερήσιας τροφής των χελιών ανέρχεται σε 6-10% του βάρους τους που σιγά-σιγά μειώνεται καθώς μεγαλώνουν, για να φθάσει στο 1% κατά την εποχή της αλιείας τους.

Η θνησιμότητα ανέρχεται σε 50% κατά το στάδιο 0,2-2,00 γραμμ., και κατά τα υπόλοιπα στάδια (2,0 - 200 γραμμ. για τα αρσενικά, και 2,0 - 350 γραμμ. για τα θηλυκά), πεθαίνουν άλ-

λα 50%.

Έτσι για να παράγει κανείς 100 MT, που εκφράζεται σε 400-500 χιλιάδες χέλια, σημαίνει πως απαιτούνται περί τα 2 εκατ. χελάκια ή περίπου 310 κιλά μικρών χελιών (*larvae eels*), ενώ για να φθάσει κανείς την ιταλική παραγωγή εντατικής καλλιέργειας των 2.500 MT χελιών, χρειάζεται περίπου 8 MT χελάκια.

Οι τιμές που πληρώθηκαν το 1975 για τα μικρά χελάκια ήταν 18 δολ. ΗΠΑ (\$) το κιλό, που σημαίνει πως κάθε χελάκι κόστισε 0,3 σεντς. Με πιθανότητα επιβίωσης 25%, το κάθε χέλι κόστιζε στην εποχή αλιείας 1,25 σεντς. Οι τιμές που πληρώθηκαν στους παραγωγούς για τα αρσενικά βάρους 150-200 γραμμ. και για τα θηλυκά 200-400 γραμμ. κυμαίνονταν μεταξύ 4,5 δολ. και 6,0 δολ. ανά χιλιόγραμμα, τιμές που ήταν τριπλάσιες από αυτές που πληρώθηκαν για τη ζωντανή πέστροφα. Οι τιμές λιανικού εμπορίου διακυμάνθηκαν μεταξύ 7,46 δολ. και 8,95 δολ. ανά κιλό.

Μία τυπική μονάδα εντατικής χελοκαλλιέργειας έχει εννέα διαφορετικά τμήματα λιμνών στην παραγωγή με περισσότερα υπό κατασκευή. Το κάθε τμήμα έχει μήκος 60 μ., πλάτος 18 μ. και βάθος 1 μ. Φρέσκο νερό προερχόμενο από μια πηγή κυκλοφορεί με σταθερή θερμοκρασία 13° C. Η παραγωγή της τυπικής αυτής μονάδας ανέρχεται σε 2 MT ανά τμήμα λιμνούλας ή συνολικά 18 MT, που εκφράζεται σε απόδοση 2 κιλών το κυβικό μέτρο. Με την αύξηση της εμπειρίας ο βαθμός εντατικοποίησης μπορεί να διπλασιαστεί (*world fish farming*).

Στην Ιταλία χρησιμοποιούνται ως ιχθυοτροφεία 150 φυσικές ή τεχνητές λίμνες, από τις οποίες οι 107 έχουν επιφάνεια μεγαλύτερη των 20 εκταρίων η καθεμία και ετήσια παραγωγή

ιχθυηρών 10.000 MT. Τα 3/4 αυτής της παραγωγής προέρχονται από τις 17 κύριες λίμνες της κεντρικής και βόρειας Ιταλίας με συνολική επιφάνεια 1.169 χλμ.² και ετήσια απόδοση 0,6 κουϊντάλι ανά εκτάριο ή 60 κιλά ανά εκτάριο (6 κιλά ανά στρέμμα).

Η διατήρηση των φυσικών αποθεμάτων ιχθυηρών (restocking) είναι συνηθισμένη διαδικασία, αλλά δεν αποτελεί πρακτική κατάλληλου προγραμματισμού.

8.2. Κατανάλωση χελιών

Η Ιταλία είναι μια από τις σημαντικότερες καταναλωτικές αγορές χελιών στην Ευρώπη και η πρώτη καταναλώτρια χώρα σε μαρινάτο χέλι.

Το 1975, η Ιταλία κατανάλωσε 2.200 MT χελιών που προήλθαν από χελοκαλλιέργεια στη βόρεια Ιταλία, 1.800 MT χελιών από ελεύθερα νερά, που αλιεύτηκαν στη νότια Ιταλία, 4.000 MT χελιών που εισήχθησαν από Γαλλία, Ελλάδα, Αλγερία και άλλες χώρες και μερικές εκατοντάδες τόνους κατεψυγμένων χελιών που εισήχθησαν από τις ΗΠΑ, Ιαπωνία και Ν. Ζηλανδία. Έτσι αυτό το έτος η συνολική προσφορά ανήλθε σε 8.200 MT, από τους οποίους περίπου 3.000 MT της εγχώριας παραγωγής εξήχθησαν από τη βόρεια Ιταλία κυρίως στη Δ. Γερμανία, όχι γιατί η προσφορά ήταν πλεονασματική αλλά κυρίως λόγω ατελειών στα δίκτυα κατανομής του προϊόντος. Η βασική ζήτηση εντοπίζεται στη νότια Ιταλία, προς την οποία κατευθύνονται και οι εισαγωγές, ενώ η βόρεια Ιταλία συγκεντρώνει μεν τις παραγωγικές δραστηριότητες, έχει όμως ζήτηση χελιών περιορισμένης μορφής.

Για τα καπνιστά χέλια δεν υπάρχει ζήτηση στην Ιταλία, αλλά ούτε υπάρχουν μονάδες που να ασχολούνται με το κάπνισμα

χελιών για εξαγωγή.

Η συνολική κατανάλωση, που ευρίσκεται εάν στην εγχώρια παραγωγή προστεθούν οι εισαγωγές και αφαιρεθούν οι εξαγωγές, για το διάστημα 1980-1985, είχε ετήσιο μέσο επίπεδο 6.512 MT. Πιο αναλυτικά η εξέλιξη της κατανάλωσης εμφανίζει την εξής εικόνα:

το 1980	ανήλθε	σε	6.547 MT
" 1981	"	"	6.883 MT
" 1982	"	"	6.573 MT
" 1983	"	"	6.028 MT
" 1984	"	"	6.671 MT
" 1985	"	"	6.374 MT.

Εμφανίζεται μια κάποια διακύμανση, αλλά υπάρχει τάση σταθεροποίησης της κατανάλωσης στους 6.500 MT. Η μέση κατά κεφαλή κατανάλωση ανέρχεται σε 115 γραμμ.

Για την περίπτωση που θα επιχειρήσει κανείς να εφοδιάσει την ιταλική αγορά με έτοιμο προϊόν, δηλαδή με χέλι μαρινάτο, πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψη την υπάρχουσα δομή της μεταποιητικής βιοτεχνίας και βιομηχανίας, το υπάρχον εμπορικό κύκλωμα και τη ζήτηση που σαφώς είναι υπέρ της εισαγωγής φρέσκων χελιών. Οποσδήποτε όμως, οποιοδήποτε σημαντικό βήμα στο κύκλωμα εμπορίας και διάθεσης του χελιού απαιτεί επισταμένη μελέτη και λόγω της ιδιαιτερότητας του τομέα αυτού και λόγω της υπάρχουσας δομής και εμπορικού πλέγματος, που πιθανόν να αντιδράσει στην προσπάθεια απευθείας εξαγωγής έτοιμου προς κατανάλωση προϊόντος, με απροσδιόριστες συνέπειες.

Η βασική ζήτηση και κατανάλωση εκδηλώνεται κατά την περίοδο των Χριστουγέννων, κατά την οποία οι Ιταλοί έχουν έθιμο να καταναλίσκουν χέλια με την προαναφερθείσα μορφή.

Οι τιμές που μας έδωσε το 1985 η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ιταλίας (ISTAT) ήταν 7.280 λιρέτες/κιλό, που αποτελούν προφανώς τιμές που πληρώνουν οι έμποροι στους παραγωγούς, ενώ στο λιανεμπόριο οι τιμές σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εξωτερικού Εμπορίου της Ιταλίας ανέρχονταν σε 12.000-13.000 λιρέτες/κιλό για χέλια 250-300 γραμμ. (τιμές Δεκεμβρίου 1985).

Ο Πίνακας 35 δίνει μια πιο λεπτομερή εικόνα για την εξέλιξη της κατανάλωσης χελιών στην Ιταλία κατά το χρονικό διάστημα 1980-1985.

ΠΙΝΑΚΑΣ 35

Χώρα: Ιταλία
Κατανάλωση χελιών, 1980-1985

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	κατά κεφαλή
1980	4.264	2.986	703	6.547	
1981	4.340	3.201	658	6.883	
1982	4.087	3.128	642	6.573	
1983	4.076	2.822	870	6.028	115 γραμμ.
1984	4.691	2.712	732	6.671	
1985	4.500	3.054	1.180	6.374	

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αναλυτικοί Πίνακες Εξωτερικού Εμπορίου (NIMEXE). Food and Agricultural Organization of the United Nations. European Inland Fisheries Advisory Commission.

8.3. Εισαγωγές χελιών

Οι εισαγωγές χελιών της Ιταλίας ανέρχονται συνολικά σε 3.000 MT και αφορούν στο μεγαλύτερο ποσοστό τους νωπά χέλια (ζωντανά), ενώ ελάχιστες ποσότητες, περί τους 200 MT, αποτελούν κατεψυγμένα χέλια.

Το 1981, τα κατεψυγμένα χέλια εισαγωγής αντιπροσώπευαν το 6,3% επί του συνόλου των εισαγωγών, ενώ το 1985 το ποσοστό τους έπεσε στο 5,4%.

Στον Πίνακα 36 εμφανίζεται πιο αναλυτικά η πορεία των εισαγωγών σε συγκεντρωτική μορφή από το 1980 μέχρι το 1985.

ΠΙΝΑΚΑΣ 36

Χώρα: Ιταλία

Εισαγωγές χελιών κατά κατηγορία προϊόντος και ποσότητα,

1980-1985

Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους
(MT)

	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)	2.678	2.999	2.930	2.697	2.512	2.888
Χέλια κατεψυγμένα (0301.08)	308	202	198	125	200	166
Σύνολο	2.986	3.201	3.128	2.822	2.712	3.054

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

Ο ετήσιος μέσος όγκος εισαγωγών ανέρχεται σε 2.984 για το υπόψη διάστημα, το μέσο ποσοστό των κατεψυγμένων επί του συνόλου είναι 6,7%, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό των νωπών χελιών είναι 93,3%. Οι μικρές διακυμάνσεις των εισαγωγών ενδεχομένως να εξηγούνται και από τους περιορισμούς που θέτει η προσφορά.

8.3.1. Εισαγωγές νωπών χελιών

Ο μέσος ετήσιος όγκος των νωπών χελιών ανερχόταν σε 2.784 MT κατά το διάστημα 1980-1985. Οι κύριες χώρες προέλευσης των εισαγωγών το 1981 ήταν η Γαλλία με ποσοστό 63,92%, η Ολλανδία με 9,73%, η Ελλάδα με 7,2% και οι ΗΠΑ με 7,03%.

Οι τιμές που πληρώθηκαν από τους Ιταλούς ήταν 3,5 ECU/κιλό για τους Γάλλους, 4,03 ECU/κιλό για τους Ολλανδούς, 4,5 ECU/κιλό για τους Έλληνες και 3,75 ECU/κιλό για τα χέλια των ΗΠΑ. Η Μ. Βρετανία και ο Καναδάς πήραν τις υψηλότερες τιμές 15 ECU/κιλό και 5,5 ECU/κιλό, αλλά οι ποσότητες ήταν πολύ μικρές 1 MT και 2 MT αντίστοιχα. Μετά τη Ν. Ζηλανδία και τον Καναδά, η Ελλάδα πέτυχε από τις υψηλότερες τιμές το έτος αυτό με 4,5 ECU/κιλό. Ο βαθμός κάλυψης των αναγκών της Ιταλίας σε χέλια από το διακοινοτικό εμπόριο προσεγγίζει το 92%, ενώ το υπόλοιπο 8% καλύπτεται από το εξωκοινοτικό εμπόριο.

Το 1985 η Γαλλία ήταν πάλι η πρώτη προμηθεύτρια χώρα της Ιταλίας σε χέλια με ποσοστό 41,06%, τη δεύτερη θέση κατέλαβε η Ελλάδα με 17,8%, στην τρίτη θέση έπεσε η Ολλανδία με 14,6%, ενώ η Τυνησία με 9,24% κατέλαβε την τέταρτη θέση.

Οι τιμές που διαμορφώθηκαν ήταν για τη Γαλλία 4,53 ECU/κιλό, για την Ελλάδα 6,77 ECU/κιλό, για την Ολλανδία 4,68

ECU/κιλό και για την Τυνησία 4,58 ECU/κιλό. Οι τιμές που πέ-
 τυχαν τα ελληνικά χέλια ήταν οι υψηλότερες μετά τον Καναδά (7
 ECU/κιλό, μόνο για 1 MT), αποτέλεσμα αφενός της εξαιρετικής
 ποιότητας των ελληνικών χελιών και αφετέρου των συντονισμένων
 προσπάθειών της Ένωσης Ιχθυοτροφικών και των Αλιευτικών Συ-
 νεταιρισμών για βελτίωση των όρων εμπορίου.

Στον Πίνακα 37 δίνεται μια πιο ολοκληρωμένη εικόνα του
 εισαγωγικού εμπορίου νωπών χελιών κατά το διάστημα 1981-1985.

8.3.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων

Οι ποσότητες κατεψυγμένων χελιών στην Ιταλία έχουν
 ετήσιο μέσο όρο, για την περίοδο 1980-1985, 200 MT. Πιο συ-
 γκεκριμένα η εξέλιξή τους διαμορφώθηκε για την πιο πάνω πε-
 ρίοδο ως εξής:

για το 1980, έφθασαν τους 308 MT, αξίας 727.000 ECU

" " 1981, " " 202 MT, " 586.000 "

" " 1982, " " 198 MT, " 547.000 "

" " 1983, " " 125 MT, " 335.000 "

" " 1984, " " 200 MT, " 771.000 "

" " 1985, " " 166 MT, " 559.000 ".

Οι βασικές προμηθεύτριες χώρες για το 1981 ήταν η
 Τουρκία με ποσοστό 34,65%, η Ολλανδία με 23,76%, η Ν. Ζηλαν-
 δία με 17,32% και οι ΗΠΑ με 2,9%.

Το 1985, η διάρθρωση των προμηθευτριών χωρών άλλαξε
 εντελώς και βασικές προμηθεύτριες χώρες ήταν η Ν. Ζηλανδία με
 ποσοστό 60,24%, η Ουγγαρία με 13,25%, οι ΗΠΑ με 10,84% και η
 Δ. Γερμανία με 9,03%.

Οι τιμές που διαμορφώθηκαν ήταν 3,04 ECU/κιλό για τα

χέλια Ν. Ζηλανδίας, 4,86 ECU/κιλό για των ΗΠΑ και 2,86 ECU/κιλό για της Δ. Γερμανίας. Για τα χέλια της Γαλλίας, πληρώθηκε η χαμηλότερη τιμή που ήταν 1,5 ECU/κιλό.

Το ποσοστό κάλυψης των αναγκών σε κατεψυγμένο χέλι από το ενδοκοινοτικό εμπόριο έπεσε στο 15% από 32% το 1981, ενώ ανέβηκε το ποσοστό του εξωκοινοτικού εμπορίου σε 85%.

Αυτό γιατί η ζήτηση και οι κοινοτικές αποφάσεις στην Ευρώπη ευνοούν την άμεση παράδοση ζωντανών χελιών στην αγορά, με αποτέλεσμα μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις να έχουμε κατάψυξη χελιών, κυρίως σε περιόδους που δημιουργούνται κίνδυνοι υπερπροσφοράς φρέσκων χελιών, για να αποσοβηθεί πτώση τιμών.

Ο Πίνακας 38 παρέχει περισσότερες πληροφορίες για την πορεία των εισαγωγών στην περίοδο 1981-1985.

8.4. Εξαγωγές χελιών

Η βελτίωση στο εσωτερικό δίκτυο διανομής των χελιών βοήθησε στην ορθολογικότερη κατανομή τους μέσα στη χώρα, ανάλογα με την παρουσιαζόμενη ζήτηση και έτσι παρατηρήθηκε μείωση των εξαγωγών που επανεισάγονταν. Έτσι οι εξαγωγές ύψους 3.000 MT το 1975 έφθασαν στους 1.180 MT το 1985, ποσό που αποτελεί και το μέγιστο της εξαγωγικής δραστηριότητας για το διάστημα 1980-1985.

Πιο αναλυτικά οι εξαγωγές νωπών και κατεψυγμένων κατά την πιο πάνω περίοδο ανήλθε σε:

703 MT,	το 1980,	αξίας 4.015.000 ECU
658 MT,	" 1981,	" 3.777.000 "
642 MT,	" 1982,	" 3.907.000 "
870 MT,	" 1983,	" 5.788.000 "

Χώρα: Ιταλία

Εισαγωγές νυπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.70) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. ECU
Αξία μονάδας (UV): ECU/χιτρ.

Χώρα προέλευσης	1981		1982		1983		1984		1985	
	Ποσό- τητα	Ποσοτή- των	Ποσό- τητα	Αξία	Αξία μονά- δας	Ποσό- τητα	Αξία	Αξία μονά- δας	Ποσό- τητα	Αξία μονά- δας
	(Q)	Σ	(Q)	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	(Q)	(V)
(001) Γαλλία	1.317	63,92	6.709	3,50	1.620	5.678	1.514	5.286	1.543	6.023
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	25	0,83	81	3,24	34	93	30	94	12	36
(003) Ολλανδία	292	9,73	1.178	4,03	349	1.549	268	1.251	394	1.933
(004) Δ. Γερμανία	12	0,40	53	4,41	25	145	13	74	8	33
(006) Η. Βρετανία	1	0,03	15	15,00	-	-	-	-	3	22
(008) Δανία	21	0,70	72	3,42	92	352	33	133	20	83
(009) Ελλάδα	216	7,20	970	4,50	247	1.132	257	1.200	201	1.215
									514	17,80
									35	1,20
									158	4,50
									514	17,80
									3.484	6,77

(042) Ισπανία	8	0,26	34	4,25	17	71	11	54	8	38	61	2,11	281	4,60
(052) Τουρκία	82	2,73	333	4,06	83	355	85	380	112	533	125	4,30	655	5,24
(212) Γυνήσια	165	5,50	571	3,46	226	811	263	1.019	106	406	267	9,24	1.224	4,58
(400) ΗΠΑ	211	7,03	792	3,75	170	662	89	376	49	241	19	0,65	92	4,80
(404) Καναδάς	2	0,06	11	5,50	-	-	5	30	-	-	1	0,03	7	7,00
(804) Ν. Ζηλανδία	36	1,20	171	4,75	18	101	2	12	-	-	-	-	-	-
(204) Παρόκο	-	-	-	-	35	144	64	262	19	103	17	0,58	75	4,40
(064) Ουγγαρία	-	-	-	-	-	-	3	17	-	-	28	0,90	155	5,53
(208) Αλγερία	-	-	-	-	-	-	56	174	35	110	97	3,35	330	5,46
(060) Πολωνία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	48	1,60	265	5,52

Σύνολο ΕΟΚ 2.752 9.077 3,29 2.367 8.948 2.115 8.037 2.181 9.345 2.226 11.388 5,11

Γενικό Σύνολο 2.999 100,00 11.033 3,67 2.930 11.157 2.697 10.382 2.512 10.785 2.888 100,00 14.472 5,01

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ΠΙΝΑΚΑΣ 38

Χώρα: Ιταλία

Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά χώρα προέλευσης,
1981-1985

Χώρα προέλευσης	1981				1982	
	Ποσό- τητα	Ποσοστά ποσοτή- των	Αξία	Αξία μονά- δας	Ποσό- τητα	Αξία
	(Q)	%	(V)	(UV)	(Q)	(V)
(009) Ελλάδα					3	9
(052) Τουρκία	70	34,65	212	3,02	17	50
(400) ΗΠΑ	6	2,90	13	2,16	37	144
(804) Ν. Ζηλανδία	35	17,32	66	1,88	61	119
(003) Ολλανδία	48	23,76	185	3,85	51	139
(001) Γαλλία	-		-		-	-
(008) Δανία						
(004) Δ. Γερμανία						
(064) Ουγγαρία						
Σύνολο ΕΟΚ	64		210	3,20	55	148
Γενικό Σύνολο	202	100,00	586	2,90	198	547

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. EUROSTAT,
NIMEXE.

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
 Αξία (V): σε χιλ. ECU
 Αξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

1983		1984		1985			
Ποσό- τητα (Q)	Αξία (V)	Ποσό- τητα (Q)	Αξία (V)	Ποσό- τητα (Q)	Ποσοστά ποσοτή- των %	Αξία (V)	Αξία μονά- δας (UV)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	4	20	-	-	-	-
16	51	56	218	18	10,84	72	4,00
19	41	63	212	100	60,24	304	3,04
39	103	72	303	4	2,40	15	3,75
23	38	1	2	6	3,60	9	1,50
				15	9,03	43	2,86
				22	13,25	107	4,86
62	141	75	315	25	15,06	70	2,80
125	335	200	771	166	100,00	559	3,36

732 MT, το 1984, αξίας 5.435.000 ECU
1.180 MT, " 1985, " 9.381.000 ".

Ο Πίνακας 39 παρέχει μια συνοπτική παρουσίαση των εξα-
χθεισών ποσοτήτων κατά τη διάρκεια της πιο πάνω περιόδου,
όπως αυτές κατανέμονται σε νωπά και κατεψυγμένα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 39

Χώρα: Ιταλία
Εξαγωγές χελιών κατά κατηγορία προϊόντος
και ποσότητα, 1980-1985

	Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT)					
	1980	1981	1982	1983	1984	1985
Νωπά χέλια ή διατη- ρημένα με απλή ψύξη (0301.07)	693	654	623	866	727	1.162
Χέλια κατεψυγμένα (0301.08)	10	4	19	4	5	18
Σύνολο	703	658	642	870	732	1.180

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

Κατά μέσο όρο στο προαναφερθέν διάστημα εξήχθησαν περί
τους 800 MT ετησίως, ενώ ο ετήσιος μέσος όρος των εξαχθέντων
κατεψυγμένων ανήλθε σε 10 MT, που αντιπροσωπεύει ένα ποσοστό
1,25% επί του συνόλου των εξαγωγών.

8.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών

Το 1985, εξήχθη η μεγαλύτερη ποσότητα της περιόδου αυτής και απορροφήθηκε κατά ποσοστό 66,43% από την Ολλανδία, 23,06% από τη Δ. Γερμανία και 7,65% από τη Δανία.

Οι τιμές διαμορφώθηκαν σε ένα μέσο επίπεδο 7,99 ECU/κιλό, παρουσιάζοντας τις εξής διακυμάνσεις: 7,6 ECU/κιλό πληρώθηκε από την Ολλανδία, 8,79 από τη Δ. Γερμανία, 8,51 πλήρωσαν οι Δανοί, ενώ τέλος οι Βέλγοι πρόσφεραν 8,87 ECU/κιλό.

Παρουσιάζεται σαφώς μια αύξηση του επιπέδου τιμών, που διαμορφώθηκε το 1985 σε σχέση με το 1981, που ανήλθε σε 39% περίπου. Η αύξηση αυτή μπορεί να αποδοθεί ενμέρει στις επιμέρους πληθωριστικές πιέσεις που ταλαιπωρούν στο διάστημα αυτό την ιταλική οικονομία, ίσως και στην αύξηση της ζήτησης, στη βελτίωση της διαπραγματευτικής θέσης των Ιταλών μετά την αύξηση της εγχώριας παραγωγής, ή ακόμα στην άρτια και επιμελημένη εξαγωγική δραστηριότητα, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά ποιότητες και μεγέθη.

8.4.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων

Οι εξαγωγές κατεψυγμένων μπορούν να θεωρηθούν μηδαμινές, αφού και στην καλύτερη περίπτωση, το 1982, δεν υπερέβησαν το 2,9% του συνόλου των εξαγωγών, ενώ στη χειρότερη περίπτωση, το 1983, μόλις φθάνουν το 0,45% του συνόλου.

Αναλυτικά οι εξαγωγές κατεψυγμένων κατά ποσότητα και αξία έχουν ως εξής:

το 1980, ανήλθαν σε 10 MT, αξίας 43.000 ECU

" 1981, " " 4 MT, " 21.000 "

το 1982,	ανήλθαν	σε 19 MT,	αξίας 67.000 ECU
" 1983,	"	" 4 MT,	" 15.000 "
" 1984,	"	" 5 MT,	" 15.000 "
" 1985,	"	" 18 MT,	" 94.000 ".

Οι βασικές χώρες που απορρόφησαν τις μικρές αυτές ποσότητες είναι η Δανία, η Δ. Γερμανία, η Ολλανδία και το Βέλγιο/Λουξεμβούργο. Οι τιμές του 1985 διαμορφώθηκαν κοντά στον μέσο όρο των 7,99 ECU/κιλό.

Οι εξαγωγές των ιταλικών χελιών δίνονται στον Πίνακα 40 που παρέχει μια πληρέστερη εικόνα του εξαγωγικού εμπορίου 1981-1985.

8.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Η Ιταλία έχει σημειώσει σημαντικές προόδους στην εντατική χελοκαλλιέργεια, η οποία απέδωσε το 1985, 2.500 MT, από μια συνολική έκταση 100 εκταρίων. Αναμένεται ότι στο τέλος της 10ετίας του '80 οι Ιταλοί θα είναι σε θέση να παράγουν ακόμα 1.000 MT χελιών, ανεβάζοντας τη συνολική τους παραγωγή σε 5.500 MT με 6.000 MT.

Παρ' όλα αυτά η κατανάλωση δεν καλύπτεται από την εγχώρια παραγωγή και απαιτείται η εισαγωγή μεγάλων ποσοτήτων, από Γαλλία, Ελλάδα, Ολλανδία και Τυνησία για να εξισορροπηθεί η αγορά. Η κατανάλωση ανέρχεται στους 6.500 MT ή 115 γραμμ. κατά κεφαλή, μια από τις υψηλότερες στην Ευρώπη. Η κύρια μορφή κατανάλωσης είναι το χέλι μαρινάτο κυρίως στις γιορτές των Χριστουγέννων, όπου καταναλώνονται παραδοσιακά τεράστιες ποσότητες χελιών στην κάθε οικογένεια, ενώ δεν υπάρχει καθόλου ζήτηση για καπνιστά χέλια.

Οι εξαγωγές των χελιών δεν υπερβαίνουν τους 1.000 ΜΤ, και στο σύνολο σχεδόν αντιπροσωπεύουν νωπά χέλια, ενώ τα κατεψυγμένα είναι μηδαμινές ποσότητες. Στη 10ετία 1975-1985 παρατηρήθηκε σημαντική μείωση των εξαγωγών κατά ποσοστό 65-70% λόγω καλύτερης οργάνωσης του εσωτερικού δικτύου διανομής, με αποτέλεσμα να αποφεύγονται επανεισαγωγές ήδη εξαχθεισών ποσοτήτων.

Υπάρχει μια διακύμανση στη ζήτηση μεταξύ καλοκαιρινών και χειμερινών μηνών στους οποίους η ζήτηση φθάνει το μέγιστο σημείο της. Ο βασικότερος προμηθευτής της ιταλικής αγοράς είναι η Γαλλία, που κάλυψε τη ζήτηση χελιών στην περίοδο 1981-1985 κατά μέσο όρο σε ποσοστό 55,5%. Εφοδιάζει τακτικά την ιταλική αγορά με καφετιά χέλια (brown eels) το καλοκαίρι και ασημόχελα (silver eels) τον χειμώνα.

Οι βασικές αγορές χελιών εντοπίζονται στη βόρεια Ιταλία, κυρίως στο Μιλάνο, Τορίνο και Βενετία, όπου συγκεντρώνονται βασικά και οι μονάδες εντατικής χελοκαλλιέργειας όσο και η εκτατική καλλιέργεια των λιμνοθαλασσών.

Η ζήτηση είναι βασικά για ζωντανά καφετιά χέλια και ασημόχελα, που ομαδοποιούνται σε τέσσερις βασικές ομάδες μεγέθους, δηλαδή 2-3 χέλια ανά κιλό, 3-5 χέλια ανά κιλό, 5-7 χέλια ανά κιλό και 7-10 χέλια ανά κιλό.

Η γενική διαπίστωση είναι ότι η ιταλική αγορά έχει ακόμα δυνατότητες επέκτασης, έστω ακόμα και αν αυξηθεί η παραγωγή τους κατά 1.000 ΜΤ στα επόμενα έτη. Η μείωση των εξαγωγών αποτελεί ένδειξη προς την κατεύθυνση αυτή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 40

Χώρα: Ιταλία

Εξαγωγές χελιών κατά κατηγορία προϊόντος (0301.07 και 0301.08) και
κατά χώρα προορισμού, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. ECU
Αξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

Χώρα προορισμού	1981				1982				1983				1984				1985			
	Ποσό- τητα	Ποσοτή- των	Σ	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία
	(Q)	(Q)	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)
1. Χέλια γαλά (0301.07)																				
(001) Γαλλία	19	2,90	108	5,68	15	74	21	108	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	18	2,70	110	6,11	81	552	66	442	51	425	31	2,60	275	8,87						
(003) Ολλανδία	397	60,70	2,145	5,40	408	2,368	537	3,367	531	3,806	772	66,43	5,874	7,60						
(004) Δ. Γερμανία	98	14,98	633	6,45	59	307	176	1,341	133	1,097	268	23,06	2,356	8,79						
(006) Η. Γερμανία	10	1,52	79	7,90	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(008) Δανία	110	16,81	676	6,14	54	370	63	481	10	83	89	7,65	758	8,51						

Σύνολο φρέσκων χελιών	654	100,00	3.756	5,74	623	3.840	866	5.773	727	5.420	1.162 100,00 9.287 7,99
2. Ψέλια κατεψυγμένα (0301.08)											
(008) Δανία	4		21		-	-	1	4	-	-	-
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	-		-		6	20	-	-	5	15	-
(003) Ολλανδία	-		-		13	46	3	10	-	-	-
(004) Α. Γερμανία	-		-		-	-	-	-	-	-	94
Σύνολο κατεψυγμένων χελιών	4	21	19	67	4	15	4	15	5	15	18 94
Γενικό Σύνολο	658	3.777	642	3.907	870	5.788	732	5.435	1.180		9.381

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 8

ΧΩΡΑ: ΙΤΑΛΙΑ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Εισαγωγείς/χονδρέμποροι.
2. Επαγγελματικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία (Fishing/Fisheries Trade Associations).
3. Πληροφοριακές πηγές.

Σημείωση:

1. Οι πληροφορίες για τους εισαγωγείς/χονδρεμπόρους βασίστηκαν στην έκδοση του Διεθνούς Κέντρου Εμπορίου ITC: Shrimps, Geneva, 1983.
2. Οι πληροφορίες αυτές ελήφθησαν από τον World Guide To Trade Associations.
3. Οι πληροφορίες αυτές πηγάζουν από το Ινστιτούτο Εξωτερικού Εμπορίου της Ιταλίας, στην Αθήνα.

1. Εισαγωγείς/χονδρέμποροι

Pesclaudio Spa	Pescagel Spa
Via Ponte Vetro 18	42 Via Copernico
20121 Milan	20125 Milan
Tel: (02), 807088, 807573,	Tel: (02) 6883761, 6883763,
871753, 8690537	6883256
Telex: 312550, 335191	Telex: 330526

Giolfo & Calcagno Spa	Frigodaunia Spa
Via Ovada 1A	Via Giorgione 18
Casella Postale 5598	00147 Rome
16158 Genoa-Voltri	Tel: (06) 5410941
Tel: (010) 636141	Telex: 612579
Telex: 270154	

Etruria Spa	Findus Italia
Piazza Bertarelli 2	Via Paolo di Dono 3/A
20122 Milan	00143 Rome
Tel: (02) 861851	Tel: (06) 54491
Telex: 33 40 57	Telex: 610260, 610572

Cornara P.A.	Italgel
Via G. Boni 37	Via Castelvetro 24/a
20144 Milan	Mazara del Vallo (TP)
Tel: (02) 468196, 4694178	Tel: (0923) 942256
Telex: 333879	Telex: 720576

Europesca Spa
71 Via Sammartini
20125 Milan
Tel: (02) 683033, 683046
Telex: 330304

2. Επαγγελματικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία

Associazione Nazionale Importatori Prodotti
della Pesca Conservati (A.N.I.PESCA),
Piazza G.G. Belli 2, I-00153 Roma
T: 588640

Associazione Nazionale Trasformatori
Importatori Esportatori Prodotti Ittici
(A.N.T.I.E.P.I.), Corso Venezia 47-49,
I-20121 Milano
T: 7750

Associazione Piscicoltori Italiani (A.P.I.),
Via Indipendenza 5, I-31100 Treviso
T: 50674

European Salmon-Breeding Federation,
Via Indipendenza 5, I-31000 Treviso
Cancellieri
Founded: 1968

Federazione Nazionale delle Imprese di
Pesca (FEDERPESCA), Corso d' Italia 92,
I-00198 Roma
T: 851125, 864198
Founded: 1961
Members: 2000

General Fisheries Council for the
Mediterranean (GFCM), Viale delle Terme
di Caracalla, I-00100 Roma
T: 5797; Tx: 62127
Founded: 1952
Periodical: GFCM Reports of the Sessions;
bi-annually

Sindacato Nazionale Lavoratori Pesca,
Via Diaz 67, I-91026 Mazara del Vallo

3. Πληροφοριακές πηγές

- ICE (Istituto Nazionale per il Commercio Estero)
Via Liszt 21
P.O. Box 10057
I-00144 Rome-EUR
Tel: (06) 59921
Telex: ICERM-1, 610160, 610178, 612282, 613231
Telegr. INACE 00144 - Roma

- Pesca e Prodotti Ittici
Federazione Nazionale delle Impresse di Pesca (Federpesca)
Corso d' Italia, 92 - 00198 ROMA - TEL. 851.125 - 864.198
Telegr. Federpesca 00198 ROMA
(Ένωση συνδεδεμένη με τον Σύνδεσμο Ιταλών Βιομηχάνων)

- Laboratorio Centrale di Idrobiologia
Viale Del Caravaggio 107
00147 Roma
ITALY

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

ΔΑΝΕΖΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

9.1. Παραγωγή χελιών

Οι μελέτες συνεχίζονται στη Δανία σχετικά με την καθημερινή άνοδο των πολύ μικρών χελιών (elvers) και των νέων χελιών (young eels) σε μερικά ποτάμια της Jutland. Οι μελέτες περιλαμβάνουν παρατηρήσεις διαφόρων υδρολογικών και κλιματικών παραμέτρων.

Έρευνες συνεχίζονται αναφορικά με την παραγωγή ασημόχελων στους ποταμούς και λίμνες καθώς και τη μετανάστευση ασημόχελων χρονικά και τοπικά. Τα μακροπρόθεσμα πειράματα της τεχνητής ωρίμανσης των ασημόχελων με βάση ορμονική θεραπεία συνεχίζονται επίσης.

Η ενασχόληση με την παραγωγή χελιών βρίσκεται στο πειραματικό στάδιο, χωρίς ουσιαστικά να μπορεί κανείς να μιλήσει για εντατική καλλιέργεια σε εμπορική κλίμακα. Και τούτο γιατί το νερό είναι πολύ κρύο, με συνέπεια να εμποδίζεται η γρήγορη ανάπτυξη των χελιών και το κόστος παραγωγής να υπερβαίνει ουσιαστικά τις αναμενόμενες προσόδους.

Εντούτοις όμως ασχολούνται με τον εμπλουτισμό των φυσικών αποθεμάτων σε ποταμούς και λίμνες, αλιεύοντας μικρά χελάκια (elvers) και μεταφέροντάς τα στις περιοχές αυτές. Τα μικρά χελάκια πιάνονται τον Απρίλιο και τον Μάιο στην ακτή

της Jutland, στη Βόρεια Θάλασσα. Επιδίωξη είναι να αυξηθεί η αλιευόμενη ποσότητα που προέρχεται από ποταμούς και λίμνες της ενδοχώρας.

Η Δανία είναι από τις βασικότερες χώρες που αλιεύουν ελεύθερα χέλια (wild eels) σε σημαντικές ποσότητες στη Βόρεια Θάλασσα. Εμφανίζεται όμως μια τάση μείωσης των αλιευόμενων ποσοτήτων ελεύθερων χελιών μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, όπως δείχνουν τα πιο κάτω δεδομένα:

το 1948	αλιεύτηκαν	4.242 MT
" 1958	"	3.287 MT
" 1969	"	3.624 MT
" 1970	"	3.309 MT
" 1980	"	2.254 MT
" 1985	"	2.211 MT.

Η εξέλιξη αυτή μπορεί ίσως να εξηγηθεί ενμέρει από λιγότερη προσπάθεια αλίευσης λόγω αυξανόμενης ευμάρειας και ενμέρει λόγω των αποτελεσμάτων της μόλυνσης και άλλων φυσικών συνθηκών.

Το ενδιαφέρον των Δανών εντοπίζεται περισσότερο στα ασημόχελα, τα οποία αλιεύουν στην περίοδο από 1η Αυγούστου μέχρι 1 Νοεμβρίου, καθώς διέρχονται τα στενά για να περάσουν από τη Βαλτική Θάλασσα στη Βόρεια Θάλασσα.

Ο Πίνακας 41 παρέχει αναλυτικά στοιχεία για τις αλιευόμενες ποσότητες στα ποτάμια και λίμνες της ενδοχώρας (περιοχή αλιείας FAO, 05) και στην περιοχή της Βόρειας Θάλασσας (περιοχή αλιείας FAO, 27).

Τα σύνολα αλιευθεισών ποσοτήτων για το 1984 και 1985 αποτελούν εκτιμήσεις βασιζόμενες στα αμέσως προηγούμενα έτη. Έτσι για την παραγωγή του 1984, λήφθηκε υπόψη η κατά 13,86%

ΠΙΝΑΚΑΣ 41

Χώρα: Δανία

Εξέλιξη της παραγωγής χελιών προερχόμενης
από αλιεία ελεύθερων χελιών, 1976-1985

Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT)

Έτος	Αλιεία στο εσωτερικό της χώρας (05)	Αλιεία στη Βόρεια θάλασσα (27)	Σύνολο
1976	-	2.926	2.926
1977	-	2.381	2.381
1978	44	2.335	2.379
1979	34	1.826	1.860
1980	113	2.141	2.254
1981	141	2.088	2.229
1982	162	2.376	2.538
1983	117	2.003	2.120
1984	127	2.302	2.429
1985	115	2.096	2.211

Πηγή: FAO, 1981, 1983 Yearbooks of Fisheries Statistics.

FAO, EIFAC Occasional Paper No 16.

αύξηση του 1982 σε σχέση με το 1981, ενώ, για την παραγωγή του 1985, η κατά 8,5% μείωση της παραγωγής του 1983 σε σχέση με την παραγωγή του 1982. Τούτο γιατί δεν υπήρχαν διαθέσιμα στοιχεία για τα δύο αυτά έτη, ενώ οι εκτιμήσεις βασίστηκαν

στην παρατήρηση ότι, μετά το 1978, αύξηση της παραγωγής στον ένα χρόνο επιφέρει μείωση της αλιείας στον επόμενο, ίσως μια ένδειξη των λεπτών ισορροπιών στα οικοσυστήματα του χελιού.

Η παραγωγή που προέρχεται από την αλιεία ελεύθερων χελιών δεν είναι ευκαταφρόνητη, αφού υπερβαίνει τους 2.000 MT, και είναι διπλάσια της σουηδικής παραγωγής που στα τελευταία 10 χρόνια κυμαίνεται γύρω στους 1.000 MT.

9.2. Κατανάλωση χελιών

Η κατανάλωση των Δανών τόσο σε ιχθυηρά γενικότερα όσο και στα χέλια είναι σημαντική. Σχεδόν όλη η ποσότητα ασημόχελων καταναλώνεται εγχώρια είτε ως καπνιστά χέλια, είτε τηγανητά. Μόνο ελάχιστες ποσότητες ασημόχελων αποστέλλονται στην Ολλανδία, Βέλγιο και Δ. Γερμανία.

Η εξέλιξη της κατανάλωσης την περίοδο 1980-1985 (εγχώρια παραγωγή + εισαγωγές-εξαγωγές) έχει ως εξής:

το 1980	ανήλθε	στους	888 MT
" 1981	"	"	761 MT
" 1982	"	"	788 MT
" 1983	"	"	790 MT
" 1984	"	"	1.404 MT
" 1985	"	"	1.528 MT.

Παρατηρείται ότι μετά το 1981 υπάρχει τάση αύξησης της εγχώριας κατανάλωσης, η οποία το 1984 σημείωσε άλμα (αύξηση 78%) σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, ενώ το 1985 συνεχίστηκε η αύξηση αλλά κατά σαφώς μικρότερο ποσοστό, περίπου 9%.

Επιβεβαιωτικό της τάσης αυτής είναι η αντίστροφη τάση που παρατηρείται στις εξαγωγές, οι οποίες μειώνονται σταθερά

μετά το 1980, ενώ και οι εισαγωγές εμφανίζουν αυξητική τάση τα τρία τελευταία έτη.

Πόσο σημαντική είναι η κατανάλωση της Δανίας σε χέλια φαίνεται, εάν λάβουμε υπόψη την κατά κεφαλή κατανάλωση, η οποία ανέρχεται σε 201,3 γραμμ., δηλαδή είναι σχεδόν διπλάσια της αντίστοιχης ιταλικής κατανάλωσης και σχεδόν τριπλάσια της αντίστοιχης γερμανικής.

Στον Πίνακα 42 παρουσιάζεται η κατανάλωση χελιών την περίοδο 1980-1985 με περισσότερες λεπτομέρειες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 42

Χώρα: Δανία

Κατανάλωση χελιών, 1980-1985

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	κατά κεφαλή
1980	2.254	1.474	2.840	888	
1981	2.229	1.197	2.665	761	
1982	2.538	1.144	2.894	788	1.026,5 (-----) 5,1
1983	2.120	1.225	2.555	790	201,3 γραμμ.
1984	2.429	1.269	2.294	1.404	
1985	2.211	1.370	2.053	1.528	

Πηγή: Στατιστικό Γραφείο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αναλυτικοί Πίνακες Εξωτερικού Εμπορίου (NIMEXE).
FAO, 1981, 1983 Yearbooks of Fisheries Statistics, Catches and Landings.
FAO, EIFAC Occasional Paper No 16.

9.3. Εισαγωγές χελιών

Οι εισαγωγές χελιών στη Δανία ανέρχονταν κατά μέσο όρο στους 1.241 ΜΤ στο διάστημα 1981-1985. Από αυτές ένα ποσοστό 7,5% περίπου αντιπροσώπευαν τα κατεψυγμένα χέλια, ενώ το υπόλοιπο αποτελούνταν από φρέσκα χέλια (ζωντανά). Η προτίμηση αυτή στα ζωντανά χέλια ενισχύεται και από το γεγονός ότι τα νωπά χέλια παρέχουν καπνιστά ανώτερης ποιότητας από τα κατεψυγμένα.

Δεν υπάρχουν εισαγωγές καπνιστών χελιών στη Δανία, γιατί η χώρα αυτή έχει μια ανθούσα αλυσίδα καπνιστηρίων που μεταποιούν κατά παράδοση αλιεύματα. Έτσι δεν υπάρχει αγορά στη Δανία για έτοιμο καπνιστό χέλι.

Στον Πίνακα 43 δίνεται μια συνοπτική εικόνα των εξαγωγών της Δανίας κατά το διάστημα 1981-1985.

Εκτός από τη μείωση -4,4% των εισαγωγών το 1982 σε σχέση με το 1981, στα επόμενα έτη έχουμε μόνο αυξητικούς ρυθμούς, +7%, +3,6% το 1984 και +8% το 1985.

Η αύξηση των εισαγωγών στην περίπτωση της Δανίας αποτελεί μια ένδειξη αύξησης της εγχώριας κατανάλωσης είτε με τη μορφή καπνιστών, είτε με τη μορφή τηγανητών χελιών.

9.3.1. Εισαγωγές νωπών χελιών

Οι εισαγωγές φρέσκων χελιών διαγράφουν ανοδική τάση, εκτός του 1982 που υπάρχει μια μικρή μείωση 4% σε σχέση με το 1981, ενώ η αύξηση του 1985 σε σχέση με το 1981 ήταν 11,33%. Πιο συγκεκριμένα η εξέλιξη των εισαγωγών νωπών χελιών εμφανίζει την πιο κάτω εικόνα:

το 1981, ανήλθαν σε 1.112 MT, αξίας 1.425.000 ECU					
" 1982, " " 1.068 MT, " 5.052.000 "					
" 1983, " " 1.135 MT, " 6.079.000 "					
" 1984, " " 1.185 MT, " 7.008.000 "					
" 1985, " " 1.238 MT, " 7.517.000 "					

ΠΙΝΑΚΑΣ 43

Χώρα: Δανία

Εισαγωγές χελιών κατά προϊόν και ποσότητα, 1981-1985

	Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT)				
	1981	1982	1983	1984	1985
Χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)	1.112	1.068	1.135	1.185	1.238
Χέλια κατεψυγμένα (0301.08)	85	76	90	84	132
Σύνολο	1.197	1.144	1.225	1.269	1.370

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

Κατά μέσο όρο στην περίοδο 1981-1985 εισήχθησαν 1.147,5 MT ετησίως, δηλαδή ποσοστό 96,5% του συνόλου των εισαγωγών της Δανίας. Το 1981, οι προμηθεύτριες χώρες της δανέζικης αγοράς χελιών ήταν η Σουηδία με μερίδιο 43%, η Νορβηγία

με μερίδιο 30,3%, η Ιταλία με 9,3% και η Ελλάδα με ποσοστό 7,64%.

Η κάλυψη των αναγκών της Δανίας από το ενδοκοινοτικό εμπόριο είναι μόνον 23,02%, ίσως λόγω άμεσης γειτνίασης με τις κύριες προμηθεύτριες χώρες Σουηδία και Νορβηγία που συνολικά κατείχαν το 73,3% της αγοράς.

Το 1985, Σουηδία, Νορβηγία, Ελλάδα και Ιταλία παραμένουν σταθερά οι κύριες προμηθεύτριες χώρες της Δανίας με ποσοστά 33,68%, 27,86%, 12,52% και 7,75% αντίστοιχα, που είναι μικρότερα αυτών του 1981 εκτός φυσικά της Ελλάδας που το μερίδιό της αυξήθηκε στην αγορά της χώρας αυτής. Οι τιμές, που διαμορφώθηκαν στα επίπεδα του 7,45 ECU/κιλό για το ενδοκοινοτικό εμπόριο και 6,07 ECU/κιλό για το συνολικό εμπόριο, ήταν σαφώς ανώτερες από αυτές του 1981. Πιο συγκεκριμένα η τιμή των σουηδικών χελιών ήταν 5,42 ECU/κιλό, των νορβηγικών 5,05 ECU/κιλό, των ελληνικών 7,29 ECU/κιλό, ενώ τα ιταλικά χέλια αποτιμήθηκαν προς 8,6 ECU/κιλό. Το ποσοστό κάλυψης της δανέζικης αγοράς από το ενδοκοινοτικό εμπόριο ήταν 34,16% ενώ και πάλι το εξωκοινοτικό εμπόριο κάλυπτε με 65,84% τις ανάγκες της Δανίας, αφού η Σουηδία και η Νορβηγία εφοδίαζαν την αγορά της σε ποσοστό 61,54%.

Ο Πίνακας 44 παρουσιάζει αναλυτικότερα την εξέλιξη του συνολικού εμπορίου της Δανίας, δίνοντας έτσι μια πληρέστερη εικόνα για το διάστημα 1981-1985.

9.3.2. Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών

Το ποσοστό κατεψυγμένων χελιών που εισάγεται στη Δανία δεν υπερβαίνει κατά μέσο όρο το 7,5% του συνόλου. Παρ' όλη

την προτίμηση των εισαγωγέων και μεταποιητών για το φρέσκο χέλι, το κατεψυγμένο καλύπτει πολλές φορές τα κενά που δημιουργούνται στην αγορά από τη διακοπή τροφοδοσίας με νωπό χέλι. Έτσι το κατεψυγμένο χέλι κάλυψε το 7,10% της ζήτησης για εισαγωγές το 1981, ενώ το 1985 κάλυψε το 9,6%.

Πάντως οι διακινούμενες ποσότητες δεν είναι μεγάλες, σε σύγκριση με τη συνολική προσφορά στην αγορά χελιών της Δανίας από την εγχώρια παραγωγή και τις εισαγωγές.

Η εικόνα των εισαγωγών κατεψυγμένων εμφανίζεται ως ακολούθως:

το 1981, εισήχθησαν	85 MT,	αξίας	341.000 ECU
" 1982,	"	76 MT,	" 359.000 "
" 1983,	"	90 MT,	" 368.000 "
" 1984,	"	84 MT,	" 450.000 "
" 1985,	"	132 MT,	" 737.000 ".

Κατά μέσο όρο εισήχθησαν 93,5 MT ετησίως στο προαναφερθέν διάστημα, μέσης αξίας 451.000 ECU.

Το 1981, οι κύριες χώρες που εφοδίασαν την αγορά της Δανίας με κατεψυγμένα ήταν η Τουρκία με 41,17%, η Ολλανδία με 21,16%, η Σουηδία με 9,41% και η Ν. Ζηλανδία με 7,05%.

Το ενδοκοινοτικό εμπόριο εξασφάλισε το 29,41% των αναγκών της Δανίας σε κατεψυγμένα, με επίπεδο τιμών 5,04 ECU/κιλό, ανώτερο από το επίπεδο τιμών του συνολικού εμπορίου.

Το 1985, μειώνεται το μερίδιο της Τουρκίας στο 27,27%, αυξάνεται το μερίδιο της Σουηδίας στο 28,03% καταλαμβάνοντας έτσι την πρώτη θέση, εισέρχεται στην αγορά ο Καναδάς με 18,18%, ενώ η Δ. Γερμανία με 9,09% καταλαμβάνει την τέταρτη θέση.

Στη Σουηδία το 1985 πληρώθηκαν 6,51 ECU/κιλό, στον Κα-

ΠΙΝΑΚΑΣ 44

Χώρα: Δανία

Εισαγωγές νωπών χειλών ή διατηρημένων με σπάη ψύξη (0301.07)
κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. ECU
Αξία μονάδας (UV): ECU/χίλρ.

Χώρα προέλευσης	1981			1982			1983			1984			1985		
	Ποσότητα τητα	Ποσότητα τητα	Αξία μονά- δας	Ποσότητα τητα	Ποσότητα τητα	Αξία μονά- δας	Ποσότητα τητα	Ποσότητα τητα	Αξία μονά- δας	Ποσότητα τητα	Ποσότητα τητα	Αξία μονά- δας	Ποσότητα τητα	Ποσότητα τητα	Αξία μονά- δας
	(Q)	(Q)	(V)	(Q)	(Q)	(V)	(Q)	(Q)	(V)	(Q)	(Q)	(V)	(Q)	(Q)	(V)
(001) Γαλλία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	133	8	0,64	121	15,12
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	41	6	0,48	44	7,33
(003) Ολλανδία	30	2,70	171	5,70	14	72	41	224	50	295	46	3,70	341	7,41	
(004) Δ. Γερμανία	2	0,17	14	7,00	2	11	31	211	18	134	37	3,00	256	6,91	
(005) Ιταλία	104	9,30	640	6,15	55	377	62	474	36	297	96	7,75	826	8,60	
(006) Η. Γερμανία	25	2,24	120	4,80	7	42	9	71	2	31	9	0,72	80	8,88	
(007) Ιρλανδία	10	0,89	60	6,00	32	172	47	238	60	291	67	5,40	53	0,79	

(009) Ελλάδα	85	7,64	418	4,90	54	336	114	750	146	1.070	155	12,52	1.131	7,29
(028) Νορβηγία	337	30,30	1.432	4,24	325	1.421	320	1.555	294	1.507	345	27,86	1.743	5,05
(030) Σουηδία	478	43,00	1.918	4,01	514	2.225	409	1.908	480	2.600	417	33,68	2.263	5,42
(060) Πολωνία	31	2,78	171	5,50	57	348	97	611	52	355	27	2,18	175	6,48
(804) Ν. Ζηλανδία	10	0,89	53	5,30	1	4	-	-	-	-	-	-	-	-
(042) Ισπανία	-	-	-	-	2	13	-	-	7	43	-	-	-	-
(400) ΗΠΑ	-	-	-	-	4	20	5	25	2	9	2	0,16	7	3,50
(038) Αυστρία	-	-	-	-	-	-	-	-	8	50	15	1,20	105	7,00
(052) Τουρκία	-	-	-	-	-	-	-	-	5	18	-	-	-	-
(064) Ουγγαρία	-	-	-	-	-	-	-	-	17	133	9	0,72	73	8,11
Σύνολο ΕΟΚ	256	1.425	5,56	164	1.020	304	1.980	321	2.293	423	3.151	7,45		
Γενικό Σύνολο	1.112	100,00	5.000	4,49	1.068	5.052	1.135	6.079	1.105	7.008	1.238	100,00	7.517	6,07

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

ναδά 4,75 ECU/κιλό και στη Δ. Γερμανία 5,33 ECU/κιλό.

Το ποσοστό κάλυψης των αναγκών σε κατεψυγμένα χέλια από το ενδοκοινοτικό εμπόριο μειώθηκε στα 19,69%, με υψηλότερο όμως επίπεδο τιμών που ήταν 7,19 ECU/κιλό.

Ο Πίνακας 45 δίνει μια ανάγλυφη εικόνα της εξέλιξης στο εισαγωγικό εμπόριο κατεψυγμένων της Δανίας.

9.4. Εξαγωγές χελιών

Ο κύριος όγκος των εξαγωγών της Δανίας αποτελείται από φρέσκα χέλια (ζωντανά). Κατά μέσο όρο εξήχθησαν στο διάστημα 1981-1985 2.577,6 MT ετησίως χέλια όλων των κατηγοριών, νωπά, κατεψυγμένα και καπνιστά, από τα οποία όμως μόνο 6,55% αντιπροσωπευόταν από τις δύο τελευταίες κατηγορίες, ενώ το 93,45% ήταν νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07).

Στο εξεταζόμενο διάστημα παρατηρείται σαφώς μια πτωτική τάση του όγκου των εξαγωγών, η οποία ενδεχομένως να συνεχιστεί λόγω αύξησης της εσωτερικής κατανάλωσης. Αναφορικά με το 1985, η μείωση σε σχέση με το 1981 ανέρχεται σε 20%.

Ο Πίνακας 46 παρέχει μια αναλυτική εικόνα αφενός της σύνθεσης των δανέζικων εξαγωγών και αφετέρου της εξέλιξής τους για το διάστημα 1981-1985.

9.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών

Οι εξαγωγές νωπών χελιών ήταν πάνω από 2.500 MT το 1981, για να μειωθούν το 1985 σε λιγότερο από 2.000 MT. Το 1982 είχαμε αύξηση 8,3%, ενώ τα έτη που ακολούθησαν εμφανίζουν διάφορα ποσοστά μείωσης.

Πιο αναλυτικά η εξέλιξη των εξαγωγών νωπών χελιών εμφανίζει την ακόλουθη εικόνα:

το 1981, εξήχθησαν 2.585 MT, αξίας 12.998.000 ECU

" 1982, " 2.801 MT, " 14.229.000 "

" 1983, " 2.403 MT, " 14.320.000 "

" 1984, " 2.227 MT, " 15.114.000 "

" 1985, " 1.968 MT, " 13.595.000 ".

Συνολικά εξήχθησαν 11.984 MT, αξίας 70.256.000 ECU.

Οι βασικές χώρες που απορρόφησαν τις δανέζικες εξαγωγές το 1981 ήταν η Δ. Γερμανία με ποσοστό 49,98%, η Ολλανδία με ποσοστό 34,54% και το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με ποσοστό 12,99%.

Το 99,26% των εξαγωγών απορροφήθηκε από χώρες-μέλη της ΕΟΚ, με τιμές που διαμορφώθηκαν στο επίπεδο των 5,03 ECU/κιλό.

Το 1985, πρώτη χώρα στη ζήτηση των εξαγωγών νωπών χελιών της Δανίας ήταν η Δ. Γερμανία με 57,77%, ποσοστό σημαντικά ηυξημένο έναντι του 1981, ακολουθούσε η Ολλανδία με 29,31%, μειωμένο ποσοστό έναντι του 1981, και τέλος το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 11,33%, ποσοστό ελάχιστα μειωμένο έναντι του 1981.

Όλη σχεδόν η εξαγωγική δραστηριότητα το έτος αυτό ήταν προσανατολισμένη προς γειτονικές χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Το γενικό επίπεδο τιμών που επιτεύχθηκε το 1985 ήταν 6,9 ECU/κιλό, ενώ πιο αναλυτικά οι τιμές που πλήρωσαν οι Γερμανοί ήταν 8,24 ECU/κιλό, 5,12 ECU/κιλό πλήρωσαν οι Ολλανδοί, ενώ το Βέλγιο/Λουξεμβούργο πλήρωσε 4,93 ECU/κιλό. Οι τιμές του 1985 παρουσιάζονται ηυξημένες κατά ποσοστό 37% σε σχέση

ΠΙΝΑΚΑΣ 45

Χώρα: Δανία

Εισαγωγές κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά χώρα προέλευσης,
1981-1985

Χώρα προέλευσης	1981				1982	
	Ποσό- τητα (Q)	Ποσοστά ποσοτή- των % (V)	Αξία (V)	Αξία μονά- δας (UV)	Ποσό- τητα (Q)	Αξία (V)
(003) Ολλανδία	18	21,16	96	5,33	21	107
(030) Σουηδία	8	9,41	26	3,25	9	53
(052) Τουρκία	35	41,17	115	3,28	37	165
(804) Ν. Ζηλανδία	6	7,05	15	2,50	3	9
(404) Καναδάς	-	-	-	-	1	3
(800) Αυστραλία	-	-	-	-	3	12
(004) Δ. Γερμανία	-	-	-	-	-	-
(001) Γαλλία	-	-	-	-	-	-
(028) Νορβηγία	-	-	-	-	-	-
(038) Αυστρία	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ΕΟΚ	25		126	5,04	22	113
Γενικό Σύνολο	85	100,00	341	4,01	76	359

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
 Αξία (V): σε χιλ. ECU
 Αξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

1983		1984		1985			
Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Ποσοστά ποσοτή- των %	Αξία	Αξία μονά- δας
(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)		(V)	(UV)
10	50	1	3	8	6,00	43	5,37
3	17	33	229	37	28,03	241	6,51
62	235	33	131	36	27,27	154	4,27
2	5	-	-	3	2,27	13	4,33
-	-	7	30	24	18,18	114	4,75
-	-	-	-	-	-	-	-
7	36	9	46	12	9,09	64	5,33
-	-	-	-	5	3,78	81	16,20
-	-	-	-	2	1,50	9	4,50
-	-	-	-	4	3,03	19	4,75
17	86	11	55	26		187	7,19
90	368	84	450	132	100,00	737	5,58

με το 1981, μετά από επίδραση πολλών παραγόντων όπως η γενικότερη οικονομική κατάσταση, η στενότητα της προσφοράς, η αύξηση της ζήτησης, η ιδιομορφία της κάθε αγοράς, οι προτιμήσεις καταναλωτών, η διαβάθμιση ποσοτήτων, η διαλογή, κτλ.

ΠΙΝΑΚΑΣ 46

Χώρα: Δανία
Εξαγωγές χελιών κατά ποσότητα και
είδος προϊόντος, 1981-1985

	Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT)				
	1981	1982	1983	1984	1985
Νωπά ή διατηρημέ- να με απλή ψύξη (0301.07)	2.585	2.801	2.463	2.227	1.968
Κατεψυγμένα χέλια (0301.08)	80	112	92	67	85
Καπνιστά χέλια (0302.51)	-	-	86	80	79
Σύνολο	2.665	2.913	2.555	2.374	2.132

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

Για τις εξαγωγές νωπών χελιών η Δανία σαφώς προτιμά

τους γείτονές της που προσφέρουν συγκριτικά πλεονεκτήματα λόγω μειωμένων αποστάσεων, σε σχέση με άλλες χώρες, όπως επίσης και λόγω καλύτερα οργανωμένου δικτύου διανομής των ζωντανών χελιών.

Ο Πίνακας 47 δίνει μια εμπεριστατωμένη εικόνα των εξαγωγών νωπών χελιών για το διάστημα 1981-1985.

9.4.2. Εξαγωγές κατεψυγμένων χελιών

Οι εξαγωγές κατεψυγμένων δεν θεωρούνται σημαντικές, αφού αντιπροσωπεύουν μόνο το 3,4% περίπου των συνολικών εξαγωγών της χώρας για την περίοδο 1981-1985.

Κατά μέσο όρο εξαγόταν 87,2 MT, ενώ στην καλύτερη περίπτωση το 1982 ανήλθαν σε 112 MT, χωρίς τα υπόλοιπα έτη να περάσουν το φράγμα των 100 MT.

Η εικόνα των εξαγωγών εμφανίζεται να έχει την εξής εξέλιξη:

το 1981, εξήχθησαν	80 MT,	αξίας	453.000 ECU
" 1982, "	112 MT, "		641.000 "
" 1983, "	92 MT, "		627.000 "
" 1984, "	67 MT, "		574.000 "
" 1985, "	85 MT, "		719.000 "

Συνολικά εξήχθησαν 436 MT, αξίας 3.014.000 ECU.

Οι βασικές χώρες προορισμού των εξαγωγών κατεψυγμένων της Δανίας, το 1981, ήταν η Δ. Γερμανία με ποσοστό 61,25%, και η Ολλανδία με 20%. Το 90% των εξαγωγών κατεψυγμένων αποτελούσε αντικείμενο ενδοκοινοτικού εμπορίου.

Το 1985 η Δ. Γερμανία αύξησε το ποσοστό της σε 72,94% και το μείωσε η Ολλανδία στο 10,58%. Πάλι οι Δυτικογερμανοί

Εξαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προορισμού, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
 Αξία (V): σε χιλ. ECU
 Αξία μονάδας (UV): ECU/χιλγρ.

	1981		1982		1983		1984		1985	
Χώρα προορισμού	Ποσότητα τητα ποσότη- των	Ποσότη- τα	Αξία	Αξία μονά- δας	Ποσότη- τα	Αξία	Ποσότη- τα	Αξία	Ποσότη- τα	Αξία
	(Q)	Σ	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)
(001) Γαλλία	2	0,07	4	2,00	1	2	7	26	-	-
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	336	12,99	1.187	3,53	386	1.456	262	1.068	223	11,33
(003) Ολλανδία	893	34,54	3.337	3,73	1.027	3.894	853	3.499	577	29,31
(004) Δ. Γερμανία	1.292	49,98	8.219	6,36	1.273	8.419	1.310	9.596	1.137	57,77
(005) Ιταλία	31	1,19	104	3,35	98	364	25	101	36	157
									27	1,37
									127	4,70

(006) Ν. Βρετανία	12	0,46	57	4,75	1	3	-	-	1	8	1	0,05	5	5,00
(030) Σουηδία	-	-	-	-	14	79	-	-	-	-	-	-	-	-
(007) Ιρλανδία	-	-	-	-	-	-	1	3	-	-	-	-	-	-
Σύνολο ΕΟΚ	2.566		12.908		2.785	14.138	2.459	14.294	2.226	15.101	1.965		13.573	
Γενικό Σύνολο	2.585	100,00	12.998		2.801	14.229	2.463	14.320	2.227	15.114	1.968	100,00	13.595	

Πηγή: EUROSTAT, NINEYE.

πλήρωσαν τις υψηλότερες τιμές προς 8,8 ECU/κιλό, ενώ οι Ολλανδοί πλήρωσαν μόνο 6,6 ECU/κιλό. Το 85,88% των εξαγωγών απευθυνόταν στις χώρες της ΕΟΚ, στις οποίες η διαμορφωθείσα μέση τιμή ήταν 8,5 ECU/κιλό.

Ο Πίνακας 48 δίνει περισσότερες πληροφορίες για την περίοδο 1981-1985.

9.4.3. Εξαγωγές καπνιστών χελιών

Τα στοιχεία που διαθέτουμε αναφέρονται στα έτη 1983, 1984, 1985, κατά τα οποία εξήχθησαν 86 MT, 80 MT και 79 MT, αξίας 1.000.000 ECU, 1.117.000 ECU και 1.145.000 ECU αντίστοιχως. Παρατηρείται μια ανεπαίσθητη τάση μείωσης στην ζετία αυτή, αλλά είναι ίσως ακόμα νωρίς για εξαγωγή συμπερασμάτων, χωρίς επιπρόσθετα στοιχεία.

Οι βασικές χώρες που απορρόφησαν τις εξαγωγές καπνιστών το 1983 ήταν η Δ. Γερμανία με ποσοστό 63,9%, το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 20,9% και η Γαλλία με 4,6%. Οι τιμές που πληρώθηκαν ήταν 12,96 ECU/κιλό από τη Δ. Γερμανία, 11,44 από το Βέλγιο και 14,5 από τη Γαλλία. Σε ποσοστό 90,69 οι εξαγωγές αυτές προορίζονταν για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με μέση τιμή 12,73 ECU/κιλό.

Το 1985, οι βασικές χώρες που εισήγαγαν τα καπνιστά παρέμειναν οι ίδιες, με τη διαφορά ότι τα ποσοστά μεταβλήθηκαν κάπως: 60,07% Δ. Γερμανία, 18,98% Βέλγιο/Λουξεμβούργο και 3,7% Γαλλία. Οι τιμές που πλήρωσαν οι χώρες αυτές ήταν 14,29 ECU/κιλό η Δ. Γερμανία, 13,53 το Βέλγιο, 19,33 η Γαλλία, που ήταν και η υψηλότερη τιμή που προσφέρθηκε. Το 84,8% των εξαγωγών αποτέλεσε αντικείμενο ενδοκοινοτικού εμπορίου με μέση

Εξαγωγές κατεψυγμένων γελιών (0301.08) κατά χώρα προορισμού, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
 Αξία (V): σε χιλ. ECU
 Αξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

	1981			1982			1983			1984			1985		
Χώρα προέλευσης	Ποσό- Ποσότητα		Αξία	Ποσό- Ποσότητα		Αξία	Ποσό- Ποσότητα		Αξία	Ποσό- Ποσότητα		Αξία	Ποσό- Ποσότητα		Αξία
	ιητα	ποσότη- των		ιητα	ποσότη- των		ιητα	ποσότη- των		ιητα	ποσότη- των		ιητα	ποσότη- των	
	(Q)	Σ	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	(V)	(Q)	Σ	(V)
(003) Ολλανδία	16	20,00	49	3,06	6	25	10	34	2	10	9	10,58	60	6,60	
(004) Α. Γερμανία	49	61,25	316	6,40	77	556	67	502	49	425	62	72,94	551	8,80	
(001) Γαλλία	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	-	-	-	-	3	14	8	45	-	-	2	2,35	10	5,00	
(030) Σουηδία	-	-	-	-	5	31	-	-	14	124	-	-	-	-	
Σύνολο ΕΟΚ	72	90,00	400		87	597	88	598	51	438	73	85,88	621		
Γενικό Σύνολο	80	100,00	453	5,60	112	641	92	627	67	574	85	100,00	719	8,45	

Πηγή: EUROSTAT, NINEYE.

τιμή 14,32 ECU/κιλό.

Ο Πίνακας 49 δίνει την εικόνα των εξαγωγών των καπνιστών της Δανίας.

9.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Το πρόβλημα της παραγωγής χελιού στην εντατική μορφή καλλιέργειας απασχολεί τους Δανούς σε ερευνητικό επίπεδο, κυρίως δε η τεχνητή ωρίμανση των ασημόχελων με τη χρήση ορμονών.

Η εγχώρια παραγωγή της Δανίας προέρχεται από αλιεία ελεύθερων χελιών είτε στην ενδοχώρα, είτε στη Βόρεια θάλασσα, και υπερβαίνει τους 2.000 MT. Διαπιστώνεται μια τάση μείωσης των αλιευμάτων σε χέλια στο διάστημα μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο.

Η κατανάλωση χελιών κατά μέσο όρο υπερβαίνει τους 1.000 MT για το διάστημα 1980-1985, και θεωρείται αρκετά σημαντική, αν λάβει κανείς υπόψη την κατά κεφαλή κατανάλωση που ανέρχεται σε 201,3 γραμμ., πολύ ανώτερη από χώρες όπως η Δ. Γερμανία και η Ιταλία.

Παρά τις μεγάλες ποσότητες χελιών που αλιεύονται κάθε χρόνο, οι Δανοί εισάγουν πάνω από 1.000 MT κυρίως φρέσκα χέλια, με αυξητική τάση, πράγμα που σημαίνει ενδυνάμωση της εσωτερικής κατανάλωσης, εάν ληφθεί επίσης υπόψη η μειωτική τάση των εξαγωγών.

Τα κατεψυγμένα και τα καπνιστά δεν υπερβαίνουν μαζί το 6,55% του συνόλου των εξαγωγών, πράγμα που σημαίνει πως η ζήτηση είναι περιορισμένη στην Ευρώπη τόσο για τα πρώτα, όσο και για τα δεύτερα.

ΠΙΝΑΚΑΣ 49

Χώρα: Δανία

Εξαγωγές καπνιστών χελιών (0302.51)
κατά χώρα προορισμού, 1983-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (ΜΤ)
Αξία (V): σε χιλ. ECU
Αξία μονάδας (UV): ECU/χγρ.

Χώρα προορισμού	1983				1984				1985			
	Ποσό-	Ποσοστά	Αξία	Αξία	Ποσό-	Αξία	Ποσό-	Ποσοστά	Αξία	Αξία		
	τητα	ποσοτή-	(V)	μονά-	τητα	(V)	τητα	ποσοτή-	(V)	μονά-		
	(Q)	%	(V)	(UV)	(Q)	(V)	(Q)	%	(V)	(UV)		
(001) Γαλλία	4	4,60	58	14,50	4	62	3	3,70	58	19,33		
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	18	20,90	206	11,44	18	221	15	18,98	203	13,53		
(004) Δ. Γερμανία	55	63,90	713	12,96	50	711	48	60,07	686	14,29		
(005) Ιταλία	-	-	-	-	-	-	1	1,20	8	8,00		
(006) Μ. Βρετανία	1	1,16	6	6,00	-	-	-	-	-	-		
(028) Νορβηγία	-	-	-	-	-	-	3	3,70	40	13,33		
(036) Ελβετία	-	-	-	-	-	-	1	1,20	12	12,00		
(202) Κανάριοι νήσοι	-	-	-	-	-	-	1	1,20	5	5,00		
(220) Αίγυπτος	-	-	-	-	-	-	3	3,70	45	15,00		
(400) ΗΠΑ	-	-	-	-	-	-	2	2,50	30	15,00		
(405) Γροιλανδία	-	-	-	-	-	-	1	1,20	19	19,00		
Σύνολο EOK	78		993		73	1.009	67		960			
Γενικό Σύνολο	86	100,00	1.091		80	1.117	79	100,00	1.145			

Πηγή: Στατιστικό Γραφείο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αναλυτικοί Πίνακες Εξωτερικού Εμπορίου (WIMEXE).

Οι εξαγωγές νωπών κυριαρχούν στο εμπόριο χελιών της Δανίας και αποτελούν το 93,45% του συνόλου, ενώ ποσοτικά ανέρχονταν σε 2.408 ΜΤ ετησίως στο διάστημα 1981-1985.

Τα χέλια της Δανίας εξαγονται κυρίως στη Δ. Γερμανία, Ολλανδία και Βέλγιο/Λουξεμβούργο.

Οι βασικές προμηθεύτριες χώρες της Δανίας σε χέλια είναι η Σουηδία, η Νορβηγία και η Ελλάδα.

Τα ασημόχελα με μυτερό κεφάλι προτιμώνται στο εμπόριο από τα πλατυκέφαλα καφετιά χέλια (brown eels). Από πλευράς βάρους τα χέλια με 250-600 γραμμ. συγκεντρώνουν τις περισσότερες προτιμήσεις, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν υπάρχει διαφοροποίηση από έμπορο σε έμπορο και μεταποιητή σε μεταποιητή.

Υπάρχει σαφής προτίμηση από πλευράς εμπορίου για τα ζωντανά χέλια, ενώ τα κατεψυγμένα αποφεύγονται, γιατί είναι χαμηλότερης ποιότητας και γιατί η διαβάθμισή τους σε ποιότητες πριν από τη μεταπώλησή τους στους μεταποιητές συναντά δυσκολίες και προβλήματα.

Υπάρχει διαφοροποίηση όσον αφορά το προτιμώμενο μέγεθος από τους επιχειρηματίες καπνιστηρίων, πράγμα που μπορεί να οδηγήσει σε διαφωνίες και λάθη.

Στις περιπτώσεις που ζητούνται κατεψυγμένα, προτιμώνται εκείνα που έχουν ψυχθεί ζωντανά, γιατί με τη διαδικασία αυτή συγκεντρώνεται το αίμα στο δέρμα και προσδίδει έτσι ένα χρώμα στο χέλι, που αρέσει στον Δανό καταναλωτή.

Η πιθανότητα εξαγωγής έτοιμου προϊόντος όπως καπνιστού χελιού στη Δανία είναι μηδαμινή, γιατί αυτή η χώρα έχει πολύ

ανεπτυγμένη βιομηχανία καπνίσματος ψαριών με διευρυμένη εσω-
τερική αγορά, υποβοηθούμενη φυσικά από ανεπτυγμένο εμπορικό
δίκτυο, που διαμορφώνει τη ζήτηση μόνο για ζωντανά χέλια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 9

ΧΩΡΑ: ΔΑΝΙΑ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Μονάδες επεξεργασίας χελιών/εξαγωγείς.
2. Εμπορικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία (Fisheries/Fishing).
3. Πηγές πληροφοριών.

Σημείωση:

1. Οι πληροφορίες βασίστηκαν στο φυλλάδιο του Institute of Fisheries Economics, Fish for World, 1983.
2. Οι πληροφορίες εδώ στηρίχθηκαν στον World Guide to Trade Associations. 3rd edition, K.G. Saur: München, 1985.

1. Μονάδες επεξεργασίας χελιών/εξαγωγείς

Brdr. Brag
Langebrogade 12
6400 Sønderborg
Tel. 04-42 14 02
Product line: smoked fish,
eel, etc.

A. Espersen A/S
Postboks 59
3700 Rønne
Tel. 03-952111 - Telex 48 137
Product line: smoked fish,
eel, etc.

Frederiksværk Åleexport K/S
Postboks 4
3300 Frederiksværk
Tel. 02-12 00 09 - Telex 40 029
Product line: smoked fish,
eel, etc.

J. Chr. Juhl Fiskeeksport A/S
Kochsgade 66
5000 Odense
Tel. 09-13 15 19
Product line: eel, etc.

Kurt Kallehauge Fiskeeksport
Statens Fiskepakhush 21
9990 Skagen
Tel. 08-44 68 00-Telex 67 559
Product line: smoked fish,
eel, etc.

Kangamiut Fish Trade ApS
Slotsgade 21
9330 Dronninglund
Tel. 08-84 23 11-Telex 69 811
Product line: smoked fish,
eel, etc.

A/S Th. Petersen & Co.
Trindholmsgade
6000 Kolding
Tel. 05-52 03 22-Telex 51 306
Product line: smoked fish,
eel, etc.

Priess & Co I/S
Glyngøre
7870 Roslev
Tel. 07-73 10 44
Telex 66 697 - 66 694
Product line: smoked fish,
eel, etc.

Vendsyssel Handelshus A/S
Fisketorvet 37
1561 København V
Tel. 01-12 61 67-Telex 15 542
Product line: smoked fish,
eel, etc.

2. Εμπορικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία

Centralforeningen for
Fiskerøgerier i
Danmark, Strandsvej 18,
DK-5800 Nyborg
T: 310588
Founded: 1945

Danmarks Fiskeindustri- og
Eksportforening,
Kronprinsessegade 32,
DK-1306 København K
T: 115167
Periodical:
Annual Report; annually

Dansk Fiskeriforening,
Studiestr 3,
DK-1455 København K
T: 126804
Founded: 1887
Members: 145

Landsorganisationen af
Danmarks
Detailfiskehandlere,
Århusvej 56, DK 8300 Odder
T: 541124
Founded: 1917

3. Πηγές πληροφοριών

α. Danish Trade office
Trade officer: Elan Hansen
8, Komninon str.
GR - 546 24 Thessaloniki
Teleph. (031) 236 650
Telex 418472

β. Association of Danish Fish
Processing
Industries and Exporters
Kronprinsessegade 32,4
DK-1306 Copenhagen K
Phone: 1-14 99 99,
Telex: 19 766 dfe dk

γ. Institute of Fisheries
Economics
Glentevej 7,
DK-6705 Esbjerg Ø
Tel. 45-5-14 15 00
DANMARK

δ. Danish Institute for Fish-
eries and Marine Research
Inland Fisheries
Laboratory
Lisbrogade 22
DK 8600 Silkeborg
DANMARK

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΓΑΛΛΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

10.1. Παραγωγή χελιών

Η παραγωγή χελιών στη Γαλλία είναι κυρίως εκτατικής μορφής, γιατί η σχετική αφθονία των χελιών και οι χαμηλές τιμές στην εσωτερική αγορά αποθαρρύνουν σημαντικά κάθε προσπάθεια δημιουργίας μονάδων εντατικής χελοκαλλιέργειας. Μια ιδιωτική εταιρεία, η Compagnie des Salines du Midi et des Salines de l'Est ίδρυσε, ήδη από τα μέσα της 10ετίας του 1970, μια πειραματική μονάδα στη Sète κοντά στο Μοντιπελιέ με σκοπό να φέρει σε πέρας μελέτες σκοπιμότητας πάνω στη χελοκαλλιέργεια.

Λόγω της αφθονίας γόνου που συλλέγεται από τους ποταμούς Loire και Gironde δεν αντιμετωπίζουν οι Γάλλοι το ζωτικό πρόβλημα της βασικής πρώτης ύλης κάθε μονάδας χελοτροφίας.

Όμως σε σχέση με άλλες χώρες, όπως την Ταϊβάν, η Γαλλία και ολόκληρη η Ευρώπη παρουσιάζεται σε μειονεκτική θέση λόγω κλίματος. Αρκεί να σημειωθεί πως το γεωγραφικό πλάτος της Νότιας Γαλλίας είναι 43° 50', ενώ της Ταϊβάν στις περιοχές εντατικής καλλιέργειας των χελιών είναι 22-25°.

Έτσι η παραγωγή στη Γαλλία είναι περισσότερο προσανατολισμένη στην εκτατική καλλιέργεια, όπως για παράδειγμα στα αβαθή νερά του Étang du Thau κοντά στη Μασσαλία, όπου 8.000

εκτάρια αποδίδουν περί τους 70 τόνους ετησίως. Ένα άλλο πρόγραμμα χελοκαλλιέργειας είναι κοντά στην Guérande, όπου παλιές αλυκές μετατράπηκαν σε χελοτροφεία. Επίσης λειτουργούν χελοτροφεία στην Croisic κοντά στη Νάντη.

Το 1975 υπήρχαν τρεις μονάδες εντατικής καλλιέργειας, οι οποίες όμως δεν λειτουργούσαν συνεχώς, γιατί εμφάνιζαν τεχνικά προβλήματα παραγωγής, όπως υψηλή θνησιμότητα κατά την περίοδο ανάπτυξης, 0,2-20 γραμμ., και γιατί οι τιμές στην αγορά ήταν χαμηλές.

Οι τεχνικές εντατικής καλλιέργειας χρησιμοποιούν ως τροφή φρέσκα κόκκινα σκουλήκια κατά τις τρεις πρώτες εβδομάδες μετά τη συλλογή του γόνου (elvers). Μετά, σε αλμυρά ή υφάλμυρα νερά, αλλάζει η τροφή σιγά σιγά σε φιλέτα ψαριών. Στα γλυκέα ύδατα, μπορεί να προστεθεί στις τεχνητές τροφές μια συγκολλητική ουσία, και μετά τις πρώτες τρεις εβδομάδες μπορεί να δοθεί ως τροφή ψιλοκομμένο ψαράλευρο. Ο δείκτης μετατροπής είναι για τον κολιό (σκουμπρί) περίπου 5 προς 1. Ενώ δίνοντας για τροφή άλλο ψάρι, μετατρέπεται ο δείκτης σε 7 προς 1. Κατά τη διάρκεια της πρώτης περιόδου ανάπτυξης τα χέλια μπορούν να αυξηθούν από χελάκια 0,2-0,4 γραμμ. (elvers) σε μαύρα χέλια 20-30 γραμμ. (black eels). Στο τέλος της δεύτερης περιόδου ανάπτυξης μπορεί να αναμένονται χέλια βάρους 150-200 γραμμ.

Σε μια μονάδα εντατικής χελοκαλλιέργειας αλμυρού νερού χρησιμοποιούνταν λιμνούλες 1.000 μ² και 1 μ. βάθους, οι οποίες παρήγαγαν 1,2-1,5 MT, ενώ η συνολική παραγωγή ανερχόταν σε 10-12 MT ανά εκτάριο. Κάθε λιμνούλα είχε ροή 5 μ³ αλμυρού νερού την ώρα. Επίσης καθεμία από αυτές εφοδιαζόταν και με μερικά μπαρμπούνια και λαβράκια (sea bass), γιατί αυτά τα

ψάρια τρέφονται από τα περιττώματα των χελιών.

Η αφθονία των άγριων χελιών (wild eels) είναι και η αιτία χαμηλών τιμών στη γαλλική αγορά, αλλά δεν είναι και ο μόνος λόγος. Ένας άλλος είναι ότι οι Γάλλοι σε γενικές γραμμές δεν δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στα χέλια. Γι' αυτό και το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής καφετιών χελιών και ασημόχελων εξάγεται κυρίως στην Ιταλία και Ολλανδία. Για την αλιείωση χρησιμοποιούνται συνήθως σταθερές εγκαταστάσεις αλιείας, στις οποίες και συλλέγονται τα κατερχόμενα χέλια που μεταναστεύουν.

Για το έτος 1975 αναφέρεται παραγωγή χελιών 8.000 MT, από τους οποίους 4.000 MT αλιεύτηκαν σε γλυκέα ύδατα, 3.000 MT αλιεύτηκαν σε υφάλμυρα νερά από την πλευρά της Μεσογείου, ενώ 1.000 MT προήλθαν από τα υφάλμυρα νερά της πλευράς του Ατλαντικού. Εάν αυτό αληθεύει, τότε η παραγωγή σε μια 5ετία σημείωσε πτώση περίπου 50%, αφού το 1980 έπεσε στους 4.500 MT. Αυτό ακριβώς το έτος λαμβάνουμε ως βάση για να εκτιμήσουμε την παραγωγή των επόμενων ετών, λόγω έλλειψης στοιχείων για την αλιευθείσα ποσότητα σε γλυκέα ύδατα. Το έτος αυτό (1980), οι εξαγωγές αντιπροσώπευαν το 60% της παραγωγής που δίνει ο FAO, και με τα στοιχεία των εξαγωγών στο διάστημα 1981-1985 υπολογίσαμε με έμμεσο τρόπο την εγχώρια παραγωγή για το πιο πάνω διάστημα.

Έτσι η παραγωγή εκτιμήθηκε σε 4.100 MT περίπου τον χρόνο.

10.2. Κατανάλωση χελιών

Η γαλλική αγορά σε σχέση με τον πληθυσμό των 54,3 εκα-

τομυριών δεν απορροφά σημαντικές ποσότητες, γιατί οι Γάλλοι δεν έχουν ιδιαίτερη προτίμηση στο χέλι, ίσως λόγω της φιδοειδούς μορφής του.

Η μέση κατανάλωση της περιόδου 1980-1985 δεν υπερβαίνει τους 1.850 ΜΤ.

Η γενική κατανάλωση υπολογίζεται ως εγχώρια παραγωγή συν εισαγωγές μείον εξαγωγές. Στις εισαγωγές του 1983, 1984 και 1985 υπολογίστηκε επίσης και η ποσότητα καπνιστών χελιών που εισήχθη την περίοδο αυτή.

Η κατά κεφαλή κατανάλωση της εξεταζομένης περιόδου ανέρχεται σε 34,08 γραμμ., που συγκριτικά με άλλες χώρες όπως η Δανία είναι έξι φορές μικρότερη.

Ο Πίνακας 50 δίνει μια εικόνα της εξέλιξης της κατανάλωσης χελιών στη Γαλλία στην περίοδο 1980-1985.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως η Γαλλία δεν αποτελεί μεγάλη καταναλώτρια χώρα και συνεπώς οι εξαγωγές προς τη χώρα αυτή δεν προβλέπεται να διευρυνθούν τουλάχιστο στο άμεσο μέλλον.

Αποτελεί όμως η Γαλλία αξιόλογη εξαγωγική χώρα χελιών, αφού το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής της εξάγεται σε χώρες της Ευρώπης με μεγαλύτερη κατανάλωση, όπως είναι η Ιταλία. Αυτό σημαίνει πως η Γαλλία είναι περισσότερο ανταγωνιστική χώρα σε σχέση με την Ελλάδα και συνεπώς είναι ελάχιστα πιθανό να απορροφηθούν από την αγορά της σημαντικές ποσότητες ελληνικών χελιών.

10.3. Εισαγωγές χελιών

Οι εισαγωγές χελιών κυμαίνονται ουσιαστικά κάτω από

τους 200 MT, συμπεριλαμβανομένων όλων των κατηγοριών νωπών, κατεψυγμένων, καπνιστών, για τα οποία διατίθενται στοιχεία από το 1983 και μετά.

ΠΙΝΑΚΑΣ 50

Χώρα: Γαλλία
Κατανάλωση χελιών, 1980-1985

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	κατά κεφαλή
1980	4.503	225	2.665	2.063	
1981	4.933	202	2.960	2.175	
1982	3.875	209	2.325	1.759	1.850,3 (-----) 54,3
1983	4.151	191	2.491	1.851	
1984	4.310	188	2.586	1.912	34,08γρ.αμμ.
1985	2.866	199	1.720	1.345	

Πηγή: Στατιστικό Γραφείο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αναλυτικοί πίνακες εξωτερικού εμπορίου (NIMEXE).

FAO, 1983 Yearbook of Fisheries Statistics, Catches and Landings.

Πιο αναλυτικά η εικόνα των εισαγωγών έχει ως εξής:
το 1981, εισήχθησαν 202 MT, αξίας 629.000 ECU
" 1982, " 209 MT, " 547.000 "

το 1983, εισήχθησαν 191 ΜΤ, αξίας 758.000 ECU

" 1984, " 188 ΜΤ, " 839.000 "

" 1985, " 199 ΜΤ, " 956.000 ".

Κατά μέσο όρο εισήχθησαν 197,8 ΜΤ ετησίως μέσης αξίας 745.800 ECU, κατά το διάστημα 1981-1985.

Παρατηρείται κάποια στασιμότητα στο εισαγωγικό εμπόριο της Γαλλίας και αυτή η τάση δεν διαφαίνεται ότι θα μεταβληθεί.

Τα κατεψυγμένα φαίνεται να κυριαρχούν σε αυτό το έστω περιορισμένο εισαγωγικό εμπόριο της Γαλλίας, αφού αποτελούν κατά μέσο όρο το 77,5% του συνόλου των εισαγωγών. Έτσι στο διάστημα 1981-1985 εισήχθησαν κατά μέσο όρο 153,2 ΜΤ, μέσης αξίας 452.000 ECU.

Τα φρέσκα ενδεχομένως εισήχθησαν σε περιόδους εμφάνισης κενών στη γαλλική αγορά, ή λόγω ατελειών στο σύστημα διανομής των χελιών μέχρι τον τελικό καταναλωτή. Η προτίμηση πάντως στα κατεψυγμένα αποτελεί ίσως ενδεικτικό στοιχείο κάλυψης της ζήτησης με κατεψυγμένα μεταξύ των βασικών αλιευτικών περιόδων. Έτσι στην εξεταζόμενη περίοδο οι εισαγωγές νωπών χελιών έφθασαν μόνο τους 45 ΜΤ, μέσης αξίας 182.000 ECU.

Τα καπνιστά εμφανίζονται στη στατιστική ως ξεχωριστή κατηγορία προϊόντων το 1983 με κωδικό 0302.51 και μέχρι το 1985 εισήχθησαν συνολικά 74 ΜΤ, συνολικής αξίας 561.000 ECU.

Ο Πίνακας 51 δίνει μια εικόνα της εξέλιξης των γαλλικών εισαγωγών στην περίοδο 1981-1985.

10.4. Εξαγωγές χελιών

Οι γαλλικές εξαγωγές χελιών αναφέρονται κυρίως στα νω-

ΠΙΝΑΚΑΣ 51

Χώρα: Γαλλία

Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07), κατεψυγμένων (0301.08)
και καπνιστών (0302.51) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985

	Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (ΜΤ) Αξία: σε χιλ. ECU									
	1981		1982		1983		1984		1985	
	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία
Χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)	56	231	73	214	45	182	21	92	28	190
Χέλια κατεψυγμένα (0301.08)	146	398	136	333	119	407	142	544	149	577
Χέλια καπνιστά (0302.51)	-	-	-	-	27	169	25	203	22	189
Σύνολο	202	629	209	547	191	758	188	839	199	956

Πηγή: EUROSTAT, NINEYE.

πά ή διατηρημένα με απλή ψύξη χέλια και ελάχιστα στα κατεψυγμένα.

Κατά μέσο όρο εξήχθησαν ετησίως 2.416,5 MT χελιών στο διάστημα 1981-1985, από τους οποίους 59,2 MT ήταν κατεψυγμένα, ενώ το υπόλοιπο 2.357,3 MT ήταν νωπά χέλια, ποσοστό 97,6%.

Οι συνολικές εξαγωγές εμφανίζουν απότομες μειώσεις το 1982 και το 1985, οι οποίες όμως μπορεί να οφείλονται σε φτωχότερες αλιευτικές χρονιές. Οι πτώσεις αυτές αφορούν και τα νωπά και τα κατεψυγμένα.

Πιο συγκεκριμένα η εξέλιξη των εξαγωγών των νωπών χελιών είχε ως εξής:

το 1981,	εξήχθησαν	2.865 MT,	αξίας	16.855.000 ECU
" 1982,	"	2.268 MT,	"	14.977.000 "
" 1983,	"	2.431 MT,	"	18.407.000 "
" 1984,	"	2.536 MT,	"	14.864.000 "
" 1985,	"	1.686 MT,	"	15.003.000 ".

Παρατηρείται μια κάποια τάση μείωσης των εξαγωγών κατεψυγμένων, που, από 95 MT το 1981, έπεσαν στους 34 MT το 1985, πράγμα που σημαίνει μείωση 64,2% σε σχέση με το 1981.

Οι εξαγωγές των κατεψυγμένων είχαν την εξής εξέλιξη:

το 1981,	εξήχθησαν	95 MT,	αξίας	997.000 ECU
" 1982,	"	57 MT,	"	1.107.000 "
" 1983,	"	60 MT,	"	451.000 "
" 1984,	"	50 MT,	"	667.000 "
" 1985,	"	34 MT,	"	280.000 ".

Δεν είναι γνωστό αν στο άμεσο μέλλον θα αυξηθούν σημαντικά οι εξαγωγές της Γαλλίας, είναι όμως πιθανότερο να μην υπάρξουν συνταρακτικές εξελίξεις στο εμπόριο χελιών.

Ο Πίνακας 52 δίνει μια ανάγλυφη εικόνα της διάρθρωσης των γαλλικών εξαγωγών στο διάστημα 1981-1985 καθώς και της εξελικτικής τους πορείας.

10.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών

Το 1981 εξήχθησαν 2.865 MT σε διάφορες χώρες, ενώ το 80,8% των εξαγωγών αυτών απορροφήθηκε από τις χώρες της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, με μέση τιμή 3,65 ECU/κιλό.

Οι βασικές χώρες που εισήγαγαν τα γαλλικά χέλια ήταν η Ιταλία με ποσοστό 65,54%, η Ισπανία με 18,5%, η Ολλανδία με 9,98% και το Βέλγιο/Λουξεμβούργο με 4,46%.

Το 1985, βασικές καταναλώτριες χώρες των γαλλικών χελιών αποτελούσαν η Ιταλία που με ποσοστό 55,75% διατηρεί πάντα την πρώτη θέση, η Ολλανδία που αύξησε το ποσοστό της σε 25,56%, η Ισπανία που μείωσε το δικό της σε 14,88%, και η Δ. Γερμανία με ποσοστό 2,01%.

Οι τιμές διαμορφώθηκαν σε υψηλότερα επίπεδα από ό,τι το 1981, αφού έφθασαν τα 8,89 ECU/κιλό από 5,88 ECU/κιλό, ενώ το ποσοστό απορρόφησης των γαλλικών χελιών από την αγορά της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ανήλθε σε 84,2% από 80,8% που ήταν το 1981.

Πιο συγκεκριμένα η Ιταλία πλήρωσε 4,56 ECU/κιλό, η Ολλανδία 5,5 ECU/κιλό, η Ισπανία 28,35 ECU/κιλό, ενώ η Δ. Γερμανία πρόσφερε τιμή 13,8 ECU/κιλό. Η υψηλή τιμή των 40 ECU/κιλό που πρόσφερε η Ιαπωνία ενδεχομένως να αναφέρεται σε μικρά χελάκια προοριζόμενα για τις μονάδες εντατικής καλλιέργειας της Ιαπωνίας, ενώ η επίσης αυξημένη τιμή που πλήρωσε η Ισπανία πιθανώς να οφείλεται σε κάλυψη κενών στην αλυσίδα

ΠΙΝΑΚΑΣ 52

Χώρα: Γαλλία

Εξαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) και κατεψυγμένων χελιών (0301.08)
κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985

Ποσότητα: σε τόνους (ΜΤ)									
Αξία: σε χιλ. ΕCU									
1981		1982		1983		1984		1985	
Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία
Χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)									
2.865	16.855	2.268	14.977	2.431	18.407	2.536	14.864	1.686	15.003
Χέλια κατεψυγμένα (0301.08)									
95	997	57	1.107	60	451	50	667	34	280
Σύνολο									
2.960	17.852	2.325	16.084	2.491	18.858	2.586	15.531	1.720	15.283

προσφοράς του ισπανικού χονδρεμπορίου.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως η Γαλλία είναι σημαντική εξαγωγική χώρα νωπών χελιών και μικρών χελιών (elvers) για υδατοκαλλιέργειες, αλλά παρατηρείται τάση μείωσης του όγκου των εξαγωγών.

Ο Πίνακας 53 δίνει μια πιο εμπεριστατωμένη εικόνα των εξαγωγών νωπών της περιόδου 1981-1985.

10.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Η σημερινή παραγωγή της Γαλλίας υπερβαίνει τους 4.000 MT, ποσότητα κατά 50% μειωμένη σε σχέση με τις αλιευθείσες ποσότητες πριν μια 10ετία. Η χελοκαλλιέργεια διεξάγεται κυρίως στην εκτατική της μορφή, υπάρχουν όμως μερικές μονάδες εντατικής καλλιέργειας, αλλά το μεγαλύτερο ποσοστό προέρχεται από αλιεία ελεύθερων χελιών που πιάνονται κατά τη διάρκεια της μετανάστευσης προς τη θάλασσα των Σαργασών.

Η κατανάλωση χελιών στη Γαλλία δεν είναι πολύ μεγάλη, αφού η κατά κεφαλή κατανάλωση δεν υπερβαίνει τα 35 γραμμ. Τα εδέσματα που μπορούν να παρασκευαστούν από το χέλι είναι πολλά και ποικίλα, το Larousse Gastronomique αναφέρει 57 διαφορετικές σπεσιαλιτέ. Η κατανάλωση καπνιστών είναι μικρή και η ζήτηση καλύπτεται εύκολα από εγχώριες πηγές. Όλα τα καπνιστά χέλια που επεξεργάζονται τοπικά πωλούνται σε χονδροκομμένες φέτες που είναι μάλλον παχιές.

Οι εισαγωγές είναι αρκετά περιορισμένες και κυρίως προτιμώνται τα κατεψυγμένα χέλια, ίσως για να καλυφθούν ενδιάμεσα κενά στη ζήτηση χελιών. Τα εισαγόμενα καπνιστά είναι ελάχιστες ποσότητες και κυμαίνονται μεταξύ 22-27 MT, τουλάχι-

Χώρα: Γαλλία

Εξαγωγές ναυών ή διατηρημένων με σιλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προορισμού, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
 Αξία (V): σε χιλ. ECU
 Αξία μονάδας (UV): ECU/χιλ.

Χώρα προορισμού	1981				1982				1983				1984				1985			
	Ποσότητα	Ποσοστό	Αξία	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία
	την	%	(V)	(UV)	την	(Q)	(V)	(Q)	την	(Q)	(V)	(Q)	την	(Q)	(V)	(Q)	την	(Q)	(V)	(UV)
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	128	4,46	480	3,75	56	232	55	217	73	349	6	0,35	49	8,16						
(003) Ολλανδία	286	9,98	1.321	4,60	237	961	306	1.483	475	2.410	431	25,56	2.368	5,50						
(004) Δ. Γερμανία	23	0,80	197	8,56	34	307	29	320	63	675	34	2,01	472	13,80						
(005) Ιταλία	1.878	65,54	6.434	3,43	1.537	5.321	1.622	5.776	1.642	6.513	940	55,75	4.290	4,56						
(006) Η. Βρετανία	-	-	-	-	7	23	3	8	-	-	1	0,05	2	2,00						
(008) Δανία	-	-	-	-	-	-	-	-	7	85	9	0,53	179	19,80						
(042) Ισπανία	530	18,50	7.988	15,07	386	7.934	403	10.222	264	4.497	251	14,88	7.118	28,35						
(058) Α. Γερμανία	9	0,31	186	20,60	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-						
(056) ΕΖΕΑ	-	-	-	-	5	100	6	138	-	-	-	-	-	-						
(732) Ιαπωνία	-	-	-	-	-	-	7	228	9	261	10	0,59	400	40,00						
Σύνολο ΕΟΚ	2.315		8.452	3,65	1.870	6.843		7.804	2.261	10.032	1.421		7.361	5,18						
Γενικό Σύνολο	2.865	100,00	16.855	5,88	2.268	14.977		18.407	2.536	14.864	1.686	100,00	15.003	8,89						

Πηγή: EUROSTAT, WINEYE.

στον για το διάστημα 1983-1985.

Έτσι η Γαλλία δεν αποτελεί μια ενδεχόμενη μελλοντική αγορά ούτε για ζωντανά ούτε για επεξεργασμένα χέλια. Από καιρού εις καιρόν ένας ή δύο εισαγωγείς δείχνουν ενδιαφέρον για κατεψυγμένα καφετιά χέλια ή ασημόχελα.

Οι εξαγωγές είναι αρκετά σημαντικές και σε ποσότητα και σε αξία, κατατάσσοντας έτσι τη Γαλλία στις βασικότερες εξαγωγικές χώρες της Ευρώπης. Τα φρέσκα καταλαμβάνουν το μεγαλύτερο ποσοστό του εξαγωγικού εμπορίου της Γαλλίας, ενώ τα κατεψυγμένα αποτελούν ελάχιστη μερίδα του συνόλου των εξαγωγών.

Εκτός από τις εξαγωγές μεγάλων χελιών εμπορεύσιμου μεγέθους, οι Γάλλοι εξάγουν μεγάλες σχετικά ποσότητες γόνου σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, αλλά το μεγαλύτερο μέρος απευθύνεται στην Ιαπωνία.

Ο εξαγωγικός ρόλος των Γάλλων στα χέλια θα συνεχιστεί κατά τον ίδιο τρόπο και στα προσεχή χρόνια, χωρίς να παρατηρηθούν συνταρακτικές αλλαγές στο υπάρχον εμπορικό κύκλωμα. Οι διαγραφόμενες προοπτικές για ελληνικές εξαγωγές στη Γαλλία δεν είναι ρόδινες, αφού δεν προβλέπεται αύξηση της κατανάλωσης σε τέτοιο βαθμό που να δικαιολογεί μαζικές εισαγωγές χελιών από το εξωτερικό.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 10

ΧΩΡΑ: ΓΑΛΛΙΑ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Γάλλοι εισαγωγείς (Importers of seafoods and fish)
 - α. Ιχθυηρών και θαλασσίων τροφών.
 - β. Ιχθυηρών και οστράκων.
2. Εμπορικές ενώσεις που σχετίζονται με αλιεία.
3. Ομάδες οργανώσεων λιανεμπορίου/αγορών.
4. Οργανώσεις εισαγωγέων.
5. Παραγωγή και εξαγωγή γόνου.
6. Πηγές πληροφοριών.

Σημείωση:

- α. Οι πληροφορίες βασίζονται στο International Directory of Importers, Europe, I, II, 1985-1986, Edition Blytmann International.
- β. Οι πληροφορίες εστάλησαν από οικονομικό και εμπορικό τμήμα της ελληνικής πρεσβείας στο Παρίσι.

1. Γάλλοι εισαγωγείς

α. Ιχθυηρών και θαλασσίων τροφών

Société Commerciale Paquet
Boite Postale 255
F-13308 Marseille Cedex 14
France

β. Ιχθυηρών και οστράκων

Usines Chimiques Réunies
432 Boulevard de la Madeleine
F-06000 Nice
France

GEL OCEAN
Quai Louis Prunier
17000 LA ROCHELLE
Tél: (46) 413379 Télex: 790889

Compagnie Internationale
de la Marée
22, av. Sarraz Bournet
62200 BOULOGNE-SUR-MER
Tél: 319280 Télex: 110076

IFAFOOD
38, av. de l'Opéra
75002 PARIS
Tél: 2661202 Télex: 210598

LA MAREE BARDOU S.A.
58 A Allée de St. Malo
Bat A4
Marée 135
94519 RUNGIS Cedex
Tél: (1) 6864217,
Télex: 202065

S.G.C.C. Centrale d'Achats
des COOP
27-33, Quai le Gallo
92100 BOULOGNE
Tél: 6049178 Télex: 260853
(à Rungis télex: 200799,
270572)

INTERPAL
38, rue du Louvre
75001 PARIS
Tél: 2615613
Télex: 220495, 220107

UNIPROVENCE
B.P. 299
13212 MARSEILLE CEDEX 1
Tél: 911199 Télex: 440691

NORD OCEAN Poirson et Cie
3 rue de Concarneau
14 Allée de St. Malo
94153 RUNGIS Cedex
Tél: (1) 6872531,
Télex: 270790

2. Εμπορικές ενώσεις που σχετίζονται με αλιεία

Comité Central des Pêches
Maritimes,
11 Rue Anatole de la Forge,
F-75017 Paris
T: 7556447, 7556494

Confédération des Industries
de Traitement des Produits
des Pêches Maritimes,
3 Rue de Logelbach,
F-75017 Paris
T: 9245665

Conseil Supérieur de la Pêche,
Centre du Paraclet,
BP 5, F-80440 Boves
T: 8421000
Periodical:
Bulletin Français de la Pêche
et de la Pisciculture/Gestion
des Ressources Aquatiques;
quarterly

Fédération Nationale des
Syndicats de Mareyeurs-
Expéditeurs du Littoral
Français,
17 Rue Monsigny,
F-75002 Paris
T: 7423382

Fédération Nationale des
Syndicats Professionnels
du Commerce du
Poisson et Conchyliculture,
1 Rue Concarneau, Bât. A6,
Marée 321,
F-94569 Rungis Cedex
T: 6869629

Produits de la mer (PROMER),
11 Blvd de Sébastopol,
F-75001 Paris
T: 2335160
Periodical:
Marée de France; monthly

Union Nationale des Syndicats
des Pisciculteurs -
Salmoniculteurs de France,
11 Rue Milton, F-75009 Paris
T: 8780956, 2803031

3. Ομάδες οργανώσεων λιανεμπορίου/αγορών

Sapac - Prisunic
102 rue de Provence
75451 Paris Cedex 09

Paridoc
258 avenue Napoléon Bonaparte
(B.P.2)
92502 Rueil-Malmaison

SCA
3 rue Paul Cézanne
75361 Paris Cedex 08

Société Générale des
Co-opératives de Consommation
(SGCC)
27 Quai le Gallo
92100 Boulogne

4. Οργανώσεις εισαγωγών

FIPA (Fédération des
Importateurs des Produits
Alimentaires)
171 avenue Victor Hugo
Paris 16eme
Tel: 727 1906

Syndicat National du Commerce
Extérieur des Produits
Congelés et Surgelés
(The national syndicate of
external trade in frozen and
quick frozen products)
3 rue de Logelbach
75847 Paris Cedex 17
Tel: 227 4051/227 8492

5. Παραγωγή και εξαγωγή γόνου

Production and export of live elvers
(2500-2800 eels per Kg)
ETS BEAUR
4 BIS, RUE DES CHEVALIERS
44400 REZE, FRANCE
TEL: +33-40-75-4895
TELEX: TOUTAIR 711421 F

6. Πηγές πληροφοριών

Syndicat National des
Fabricants de Produits
Surgelés et Congelés (FICUR)
3 rue de Logelbach
75847 Paris Cedex 17
Tel: 227 40 51 - 227 84 92

Centre Français du Commerce
Extérieur (CFCE)
10 av d'Iéna
F-75783 Paris Cedex 16
Tel: 505 30 00
Telex: 611934 cfcep f

DIRECTION GENERALE CEMAGREF
DEPARTEMENT RESSOURCES EN EAU
14 AVENUE DE SAINT-MANDÉ
72612 PARIS
FRANCE

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11

ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ ΗΝΩΜΕΝΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ

11.1. Παραγωγή χελιών

Η παραγωγή χελιών στο Ηνωμένο Βασίλειο βασίζεται κυρίως στην αλιεία ελεύθερων χελιών. Έτσι το 1983 η επαγγελματική αλίευση χελιών απέφερε 600 MT, ενώ παρέμεινε στα ίδια επίπεδα και το 1984. Αυτή η ποσότητα αναφέρεται μόνο για Αγγλία, Σκωτία και Ουαλλία. Η Βόρεια Ιρλανδία από την ελεύθερη αλιεία είχε παραγωγή 915 MT το 1983 και 867 MT το 1984. Συνολικά δηλαδή η παραγωγή ανήλθε σε 1.515 MT το 1983 και 1.467 MT το 1984.

Η μόνη μονάδα εντατικής εκτροφής των χελιών που λειτουργεί σήμερα στο Ηνωμένο Βασίλειο είναι η Marine Farms LTD Hinkley Point/Bridgewater, Somerset (Διευθυντής Mr Ingram, τηλ. (0278)652639) κοντά στο Bristol, που λειτουργεί εδώ και μερικά χρόνια, με παραγωγή που αναμένεται να φθάσει τους 100 MT περίπου για το 1987.

Μια άλλη ήταν η RHM Fish Farm/Near Selby/Yorkshire, η οποία ήταν εντατικής καλλιέργειας χελιών με δυναμικότητα 60-80 MT. Λειτουργούσε εκμεταλλευόμενη την έκλυση θερμότητας των θερμοηλεκτρικών σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας και αντιμετώπισε σοβαρά προβλήματα λειτουργίας το 1984, διότι η απεργία των ανθρακωρύχων της επέφερε τόσο σημαντικό πλήγμα,

που τελικά έκλεισε μετά από λειτουργία 10 ετών τουλάχιστον.

Η προμήθεια του γόνου γινόταν και στις δύο μονάδες χε-λοκαλλιέργειας από το Bristol Elvers Station στο Gloucester.

Στη Βόρεια Ιρλανδία λειτουργεί από το 1981 και μετά μία μονάδα εντατικής μορφής, την οποία εκμεταλλεύεται ο συνεταιρισμός του Λοχ-Νες, με δυναμικότητα 200-270 MT χελιών (silver eels) ετησίως. Η τροφοδοσία με γόνο γίνεται από την περιοχή του River Bann.

Οι έρευνες για τα χέλια συνεχίζονται στα διάφορα Ινστιτούτα στο ερευνητικό επίπεδο τουλάχιστον και διάφορα προγράμματα ασχολούνται με την αποκατάσταση ή επαύξηση των φυσικών αποθεμάτων του Ηνωμένου Βασιλείου, με τη μεταφορά γόνου από περιοχές που αφθονεί σε περιοχές που εμφανίζουν ανεπάρκεια.

Το κύκλωμα χελιών στη Βόρεια Ιρλανδία τόσο παραγωγής, όσο και διάθεσης, ευρίσκεται στα χέρια της Συνεταιριστικής Ένωσης Ψαράδων του Λοχ-Νες (The Lough Neagh Fisherman's Co-operative Society) με έδρα το Toomebridge στον River Bann.

Η παραγωγή που δόθηκε για τα έτη 1983, 1984 αποτελεί εκτιμήσεις της EIFAC στις οποίες και στηριχθήκαμε για να τροποποιήσουμε τα στοιχεία που δίνονται στο Yearbook of Fisheries Statistics, τα οποία θεωρήσαμε ελλιπή.

Για την Αγγλία, Ουαλλία και Σκωτία ως παραγωγή της περιόδου 1981-1985 ελήφθη η παραγωγή των ετών 1983-1984 που ανερχόταν σε 600 MT. Για τη Β. Ιρλανδία στηριζόμενοι σε στοιχεία 1983-1984, εκτιμήσαμε την παραγωγή χελιών για το διάστημα 1981-1985 ως εξής: 946 MT το 1981, 871 MT το 1982, 915 MT το 1983, 867 MT το 1984 και 891 MT το 1985.

Συνολικά η παραγωγή του Ηνωμένου Βασιλείου εμφανίζεται

ως εξής: 1.546 MT το 1981, 1.471 MT το 1982, 1.515 MT το 1983, 1.467 MT το 1984 και 1.491 MT το 1985. Συνολικά δηλαδή η παραγωγή κυμαίνεται περί τους 1.500 MT.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως το μεγαλύτερο ποσοστό της εγχώριας παραγωγής χελιών του Ηνωμένου Βασιλείου προέρχεται από επαγγελματική αλιεία ελεύθερων χελιών, τόσο στο υδάτινο σύστημα της ενδοχώρας όσο και στις παράκτιες περιοχές από την πλευρά του Ατλαντικού, κατά την εποχή της μετανάστευσης των ωρίμων πια χελιών προς τη θάλασσα των Σαργασών.

11.2. Κατανάλωση χελιών

Η κατανάλωση χελιών στη Μ. Βρετανία δεν είναι σημαντική, και γι' αυτό το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής εξάγεται στο εξωτερικό σε αγορές με μεγαλύτερη απορροφητικότητα στα χέλια. Την κατανάλωση την προσδιορίζουμε έμμεσα, προσθέτοντας στην εγχώρια παραγωγή τις εισαγωγές και αφαιρώντας τις εξαγωγές. Η μέση κατανάλωση ανέρχεται σε 600 MT περίπου, που είναι ελάχιστη για μια χώρα με 56,4 εκατ. κατοίκων. Σύμφωνα με πληροφορίες του συνδέσμου παραγωγών χελιών, ίσως η κατανάλωση για το 1986-1987 ανέλθει στους 1.000 MT περίπου.

Η προτιμώμενη μορφή κατανάλωσης είναι κυρίως αυτή των χελιών ζελέ. Δευτερεύουσα θέση κατέχουν τα καπνιστά χέλια, πολλά από τα οποία έρχονται έτοιμα από χώρες με μεγάλη βιομηχανία καπνιστών όπως Ολλανδία, Δ. Γερμανία και Δανία.

Η ζήτηση για τα χέλια ζελέ καλύπτεται κυρίως από τη Β. Ιρλανδία, η οποία εφοδιάζει την αγορά με ζωντανά χέλια σωστού μεγέθους μέσα σε διάστημα 5-6 ημερών από την ημέρα αλιείας,

σε τακτική βάση. Το εμπόριο προτιμάει μεσαία σχετικά μεγέθη, 3-5 κομμάτια στο κιλό, παρ' όλο που υπάρχει διακύμανση στις προτιμήσεις των μεταποιητών και μερικοί προτιμούν μικρότερα μεγέθη, 5-7 κομμάτια στο κιλό. Μερικές φορές, όταν υπάρχουν διαθέσιμες προσφερόμενες ποσότητες σε αρκετά χαμηλές τιμές, αγοράζονται κατεψυγμένα χέλια Ν. Ζηλανδίας και Αμερικής και χρησιμοποιούνται για μεταποίηση. Υπάρχουν και μερικοί μεταποιητές που καπνίζουν χέλια σε πολύ περιορισμένη κλίμακα, κυρίως για τον εφοδιασμό της υψηλής γαστρονομίας, αλλά η μεγαλύτερη ποσότητα καπνιστών εισάγεται.

Μόνο λίγα από τα χέλια που αλιεύονται φθάνουν τελικά στις ελεύθερες αγορές, γιατί η κατανομή τους είναι τόσο ευρεία και αραιή σε όλη τη χώρα, που να μην μπορεί κανείς να εγγυηθεί αλιεία μεγάλων ποσοτήτων από μία περιοχή σε διαρκή βάση, ώστε να είναι οικονομική η απόκτηση και χρήση εξειδικευμένου συστήματος μεταφοράς των χελιών, με συνέπεια να μη φτάνουν τα χέλια στη λονδρέζικη αγορά.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως η ,κατανάλωση χελιών κατά 90% ικανοποιείται με χέλια ζελέ, ενώ το υπόλοιπο 10% καλύπτεται από καπνιστά εγχώρια και εισαγόμενα.

Η κατά κεφαλή κατανάλωση είναι 10,6 γραμμ., ελάχιστη σε σχέση με άλλες ευρωπαϊκές χώρες όπως η Δανία, της οποίας η αντίστοιχη κατανάλωση είναι εικοσαπλάσια αυτής της Μ. Βρετανίας. Αποτέλεσμα της χαμηλής κατανάλωσης χελιών είναι να εξάγεται στο εξωτερικό το μεγαλύτερο ποσοστό παραγωγής και να αποθαρρύνεται κάθε μελλοντικός εξαγωγέας χελιών στο εγχείρημα εξαγωγής χελιών στο Ηνωμένο Βασίλειο.

Ο Πίνακας 54 παρουσιάζει την εξελικτική πορεία της κατανάλωσης στο διάστημα 1981-1985 σε συνάρτηση με εξαγωγές και

Εισαγωγές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 54

Χώρα: Μ. Βρετανία
Κατανάλωση χελιών, 1981-1985

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	κατά κεφαλή
1981	1.546	347	1.212	681	
1982	1.471	256	1.269	458	
1983	1.515	278	1.213	580	598,4 (-----) 56,4
1984	1.467	356	1.344	479	10,6 γραμμ.
1985	1.491	414	1.111	794	

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αναλυτικοί Πίνακες Εξωτερικού Εμπορίου (NIMEXE).
FAO, EIFAC Occasional Paper No 16.
FAO, 1983, Yearbook of Fisheries Statistics.

11.3. Εισαγωγές χελιών

Οι εισαγωγές είναι περιορισμένες λόγω του μικρού μεγέθους της βρετανικής αγοράς, αλλά κρίνονται αναγκαίες για να εξασφαλίσουν πολλές φορές την ομαλή λειτουργία του μεταποιητικού τομέα, πράγμα που δεν μπορεί να το εξασφαλίσει η εγχώρια παραγωγή, γιατί δεν εμφανίζει την επιθυμητή κανονικότητα

προσφοράς.

Σύμφωνα με πληροφορίες της Βρετανικής Στατιστικής Υπηρεσίας, το 1985 εισήχθησαν συνολικά 190.000 κιλά φρέσκα ή παγωμένα χέλια αξίας 557.000 λιρών Αγγλίας από την Ολλανδία, Ιρλανδία, Δανία, Ν. Ζηλανδία και τις ΗΠΑ. Κατά την ίδια χρονική περίοδο εισήχθησαν επίσης 197.000 κιλά κατεψυγμένα χέλια αξίας 328.000 λιρών και 28.000 κιλά καπνιστά χέλια αξίας 145.000 λιρών από την Ιρλανδία, Νορβηγία, Ιαπωνία και Νέα Ζηλανδία. Συγκεκριμένα η εισαγωγή από τη Ν. Ζηλανδία γίνεται μόνο κατά την περίοδο του Οκτωβρίου και τα χέλια αυτά προορίζονται συνήθως για την παρασκευή του εδέσματος που ονομάζεται *jellied eels* ή χέλια ζελέ.

Η λιανική τιμή φρέσκων χελιών τον Αύγουστο του 1986 στην παραγορά του Λονδίνου (Billingsgate Market) ανερχόταν σε 2 λίρες περίπου τη λίμπρα ή 4,4 λίρες Αγγλίας το κιλό.

Οι συνολικές εισαγωγές εμφανίζουν ένα μέσο ετήσιο όγκο 330 MT, που είναι αμελητέος για μια μεγάλη χώρα σαν το Ηνωμένο Βασίλειο. Πιο συγκεκριμένα οι εισαγωγές παρουσιάζουν την ακόλουθη εξέλιξη:

το 1981, εισήχθησαν 387 MT, αξίας 1.002.000 ECU

" 1982, " 256 MT, " 739.000 "

" 1983, " 278 MT, " 949.000 "

" 1984, " 356 MT, " 1.354.000 "

" 1985, " 414 MT, " 1.743.000 ".

Ο μέσος όγκος των καπνιστών που εισήχθησαν ήταν 27 MT ετησίως για το χρονικό διάστημα 1983-1985, αποτελούν δε το 8,2% του συνολικού όγκου των εισαγωγών. Αντίθετα το ποσοστό συμμετοχής των κατεψυγμένων ήταν αρκετά υψηλό, περίπου 45,5% του συνόλου, με μέση τιμή 150 MT. Αυτό σημαίνει εκμετάλλευση των δυ-

νατοτήτων που προσφέρει η αγορά για προμήθεια αναγκαίων ποσοτήτων σε χαμηλότερες τιμές για τον εφοδιασμό μεταποιητικών μονάδων.

Ένα ποσοστό 46,3% του συνόλου των εισαγωγών αποτελούν τα ζωντανά χέλια, που εισάγονται κυρίως από την Ιρλανδία. Η εισαγόμενη ποσότητα νωπών κατά μέσο όρο δεν υπερβαίνει τους 153 MT, που θεωρείται ασήμαντη.

Στον Πίνακα 55 δίνεται μια συνοπτική εικόνα της διάρθρωσης της ζήτησης για εισαγωγές χελιών καθώς και της εξέλιξής τους στο διάστημα 1981-1985.

11.4. Εξαγωγές χελιών

Οι εξαγωγές χελιών δεν θεωρούνται ευκαταφρόνητες, αφού ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 1.228 MT περίπου ετησίως και αποτελούνται στο μεγαλύτερο ποσοστό τους (98% περίπου) από ζωντανά χέλια. Τα κατεψυγμένα χέλια με ποσοστό 2% στο διάστημα 1981-1985 αποτελούν μηδαμινή ποσότητα, αφού δεν υπερβαίνουν τους 28 MT.

Πιο αναλυτικά η εξέλιξη που παρουσίασαν οι συνολικές εξαγωγές, έχει ως εξής:

το 1981, εξήχθησαν 1.212 MT, αξίας 6.394.000 ECU

" 1982, " 1.269 MT, " 6.493.000 "

" 1983, " 1.210 MT, " 6.074.000 "

" 1984, " 1.341 MT, " 7.062.000 "

" 1985, " 1.106 MT, " 6.389.000 ".

Παρατηρείται κάποια τάση σταθεροποίησης περί τους 1.200 MT, που συναρτάται όμως με το σταθερό μέγεθος της εσωτερικής κατανάλωσης και τις διακυμάνσεις στην εγχώρια παραγωγή.

ΠΙΝΑΚΑΣ 55

Χώρα: Μ. Βρετανία

Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07),
κατεψυγμένων (0301.08) και καπνιστών χελιών (0302.51)

	Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (ΜΤ) Αξία: σε χιλ.ΕCΥ							
	1981	1982		1983		1984		1985
	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία
Χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)	223	790	118	480	124	479	163	684
Χέλια κατε- ψυγμένα (0301.08)	124	212	138	259	133	327	161	423
Καπνιστά χέλια (0302.51)	-	-	-	-	21	143	32	247
Σύνολο	347	1.002	256	739	278	949	356	1.354
							414	1.743

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

Πιο προσεκτική ματιά δείχνει ότι οι διακυμάνσεις είναι αυξητικές για ένα χρόνο και μειωτικές για τον επόμενο. Έτσι το 1982 σημειώνεται αύξηση 4,7% σε σχέση με το 1981, το 1983 όμως έχουμε μείωση 4,6% σε σχέση με το 1982, το ακόλουθο έτος 1984 υπάρχει πάλι αύξηση 10,82% σε σχέση με το 1983 και στο 1985 έχουμε πάλι μείωση 17,5% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.

Στον Πίνακα 56 δίνεται η συνοπτική εικόνα της εξέλιξης των εξαγωγών σε ποσότητες στο διάστημα 1981-1985 και η διάρθρωσή τους.

11.4.1. Εξαγωγές νωπών χελιών

Τα νωπά χέλια όπως σημειώθηκε ήδη κυριαρχούν στο εξαγωγικό εμπόριο της Μ. Βρετανίας, αφού αποτελούν το 98% του συνολικού όγκου των εξαγωγών.

Βασικές χώρες προορισμού βρετανικών εξαγωγών ήταν το 1981, η Ολλανδία και η Δ. Γερμανία με ποσοστά 78,62% και 13,37% αντιστοίχως. Το 1985, οι δύο αυτές χώρες παρέμεναν οι βασικοί εισαγωγείς των βρετανικών χελιών με ποσοστά 81,08% και 11,35% αντιστοίχως. Οι τιμές που πλήρωσαν οι Δυτικογερμανοί ήταν 6,05 ECU/κιλό, ενώ οι Ολλανδοί πρόσφεραν 5,14 ECU/κιλό. Η μεγαλύτερη, 32,6 ECU/κιλό, και η μικρότερη, 2,5 ECU/κιλό, πληρώθηκαν από την ΕΣΣΔ και την Ιρλανδία αντιστοίχως, και αφορούσαν πολύ μικρές ποσότητες. Το γενικό επίπεδο τιμών του 1985 εμφανίζεται ηυξημένο κατά 9,6% σε σχέση με αυτό του 1981.

Στον Πίνακα 57 παρέχεται η εξέλιξη των εξαγωγών νωπών χελιών, κατά χώρα προορισμού, ποσότητα και αξία για το διάστημα 1981-1985.

ΠΙΝΑΚΑΣ 56

Χώρα: Μ. Βρετανία

Εξαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07) και κατεψυγμένων χελιών (0301.08) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985

	Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT)				Αξία: σε χιλ.ΕCU			
	1981	1982	1983	1984	1985	1981	1982	1983
	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία
Χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)	1.174	6.143	1.245	6.377	1.181	5.956	1.316	6.869
						1.083		6.250
Χέλια κατε- ψυγμένα (0301.08)	38	251	24	116	29	118	25	193
						23		139
Σύνολο	1.212	6.394	1.269	6.493	1.210	6.074	1.341	7.062
						1.106		6.389

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

Χώρα: Η. Βρετανία

Εξαγωγές νηπών χελιών ή διατηρημένων με σιλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προορισμού,
1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. ECU
Αξία μονάδας (UV): ECU/χιλρ.

	1981		1982		1983		1984		1985			
Χώρα προορισμού	Ποσό- τητα ποσοτή- των	Αξία (Q)	Ποσό- τητα ποσοτή- των	Αξία (Q)	Ποσό- τητα ποσοτή- των	Αξία (Q)	Ποσό- τητα ποσοτή- των	Αξία (Q)	Ποσό- τητα ποσοτή- των	Αξία (Q)	Ποσό- τητα ποσοτή- των	
(001) Γαλλία	29	2,47	4	61	-	-	-	-	4	0,36	81	20,25
(002) Βέλγιο/Λουξεμβούργο	3	0,25	4	27	3	17	1	3	6	0,50	31	5,16
(003) Ολλανδία	923	78,62	993	4,743	920	4,564	1.099	5.513	886	81,08	4.788	5,40
(004) Α. Γερμανία	157	13,37	187	1.117	157	836	151	930	123	11,35	745	6,05
(005) Ιταλία	-	-	-	-	-	-	9	69	-	-	-	-
(006) Δανία	30	2,50	34	180	54	278	22	139	44	4,06	309	7,02

(042) Ιαπωνία	5	0,42	11	2,20	6	64	7	19	31	166	13	1,20	122	9,38
(063) Ουγγαρία	27	2,29	295	10,92	-	-	1	20	-	-	-	-	-	-
(030) Σουηδία	-	-	-	-	2	37	-	-	-	-	-	-	-	-
(007) Ιρλανδία	-	-	-	-	-	-	27	135	3	19	2	0,18	5	2,50
(056) ΕΣΣΑ	-	-	-	-	-	-	1	41	-	-	5	0,46	163	32,60
(732) Ιαπωνία	-	-	-	-	-	-	-	-	1	25	-	-	-	-
Σύνολο ΕΟΚ	1.142		5.838		1.229	6.163	1.160	5.830	1.284	6.674	1.064		5.959	
Γενικό Σύνολο	1.174	100,00	6.143	5,23	1.245	6.377	1.181	5.956	1.316	6.869	1.083	100,00	6.250	5,70

Πηγή: EUROSTAT, NINEYE.

11.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

1. Η παραγωγή χελιών προέρχεται στο μεγαλύτερό της ποσοστό από την αλιεία ελεύθερων χελιών και σε μικρό μόνο βαθμό από την εκμετάλλευση μονάδων εντατικής μορφής.

Η συνολική παραγωγή ανέρχεται στους 1.500 MT, από τους οποίους 600 MT προέρχονται από την Αγγλία, Ουαλλία, Σκωτία και το υπόλοιπο αποτελεί παραγωγή της Β. Ιρλανδίας. Οι λίγες εντατικές μονάδες που υπάρχουν χρησιμοποιούν τη θερμότητα που εκλύεται από τα εργοστάσια παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, για να είναι ανταγωνιστικές από άποψη κόστους.

2. Η κατανάλωση είναι ελάχιστη για μια μεγάλη χώρα σαν το Ηνωμένο Βασίλειο και δεν υπερβαίνει τους 600 MT, που καταναλώνονται, κατά την προτίμηση των καταναλωτών, σε 90% χέλια ζελέ και μόνο 10% καπνιστά.

3. Οι εισαγωγές όπως αναμενόταν δεν είναι πολύ μεγάλες, αφού κυμαίνονται γύρω στους 330 MT, και ουσιαστικά μοιράζονται μεταξύ νωπών και κατεψυγμένων. Τα καπνιστά εισάγονται κυρίως από την Ολλανδία και στο σύνολό τους δεν υπερβαίνουν τους 30 MT.

4. Οι εξαγωγές είναι σχεδόν στο σύνολό τους ζωντανά χέλια που απορροφώνται από τις αγορές της Ολλανδίας και Δ. Γερμανίας. Κυμαίνονται στους 1228 MT και αποτελούν σχεδόν το 80% της εγχώριας παραγωγής, με συνέπεια να χαρακτηρίζεται η Μ. Βρετανία κυρίως εξαγωγική χώρα σε ό,τι αφορά το εμπόριο χελιών.

5. Το μικρό μέγεθος της αγοράς, η τάση για σταθεροποίηση των διαφόρων μεγεθών τόσο των εισαγωγών όσο και των εξαγωγών οδηγεί στο συμπέρασμα, πως η Μ. Βρετανία δεν αποτελεί

τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον ανοικτή αγορά χελιών με δυνατό-
τητες διεύρυνσης. Το Ηνωμένο Βασίλειο, όπως και η Γαλλία, στο
εμπόριο με τα χέλια έχουν σαφώς εξαγωγικό χαρακτήρα και δεν
αναμένονται συνταρακτικές αλλαγές ούτε στην παραγόμενη ποσό-
τητα, ούτε στην αλλαγή των εγχώριων καταναλωτικών προτύπων
που είναι προσανατολισμένα στα χέλια ζελέ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 11

ΧΩΡΑ: Μ. ΒΡΕΤΑΝΙΑ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Εισαγωγείς θαλασσίων τροφών και ιχθυηρών/μεταποιητές.
2. Εμπορικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία.
3. Ενώσεις και κυβερνητικά γραφεία.
4. Έμποροι που ασχολούνται με την εμπορία χελιών στην ψα-
ραγορά του Λονδίνου.
5. Πηγές πληροφοριών.

Σημείωση:

- 1, 3,: Οι πληροφορίες αυτές προέρχονται από την έκδοση του Κέντρου Διεθνούς Εμπορίου του ΟΟΣΑ (OECD International Trade Centre): Shrimps, Geneva, 1983.
2. Οι πληροφορίες αυτές πηγάζουν από το World Guide to Trade Associations.
4. Οι πληροφορίες αυτές προέρχονται από τον εμπορικό σύμ-
βουλο της ελληνικής πρεσβείας στο Ηνωμένο Βασίλειο.

1. Εισαγωγείς θαλασσίων τροφών και ιχθυηρών/μεταποιητές

Bennett Fish Products Thos.
Preston
Lancashire
England

Young's Seafoods Ltd
Ixworth Place
London SW3 3PU
Tel: 01 730 9942
Telex: 263735

Flying Goose Limited
Barrow House
Bishopsrow
Warminster
Wilts BA12 9HN
Tel: Warminster (0985) 214565
Telex: 449743

Sea Products International
Harborne Court
67-69 Harborne Road
Edgbaston
Birmingham B15 1BU
Tel: 021 454 9999
Telex: 336639/338168

Boston Fleet Fish
(Grimsby) Ltd
Orwell Street Grimsby Lincs
Telex: 52172 right 3

Ken Bell (Newcastle) Ltd
22-40 Brentwood Avenue
Newcastle Upon Tyne NE2 3DH
Tel: (44 632) 815311
Telex: 537598

Morayfish International
9-11 Low Street
Buchie
Scotland AB5 1UK
Tel: Buchie 31296/32583
Telex: 73287

Peabody Foods Ltd
Trading Estate
Addlesbone Weybridge, Surrey
Tel: (0932) 53322

Lynn & Gibson Ltd
10 Billingsgate Market
London EC3
Tel: 01 623 6588
Telex: 885511 lyngib 3

Seven Seas (Frozen Foods) Ltd
The Grove High Street Swanley
Kent Telex: 8966 44 sevinc 3

Bejam Bulk Buying
Edgware Group Ltd
1 Garland Road
Honeypot Lane
Stanmore, Middlesex
Telex: 21776 bejaml 3
Tel: 01 952 8311

Findus Limited
St. George's House
Croydon
Surrey CR9 1NR
Tel: 01 686 3031
Telex: 23117 stgcro 3

2. Επιπορικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία

Aberdeen Fish Curers' and
Merchants' Association Ltd.
(AFCAMA), South Esplanade
West, Aberdeen AB9 2FJ
T: (0224) 897744
Pres.: J. Kelly -
Chief Exec.Secr.: R.H. Milne
Founded: 1944
Members: 170
Periodical
AFCAMA - News; quarterly

British Fish Processors
Association,
1 Green St,
London W1
T: 6290738

Fisheries Organization
Society (FOS), 558 London Rd.
North Cheam SM3 9AA
T: 6444666
Founded: 1914
Members: 6620

International Association
of Fish Meal Manufacturers
(IAFMM), Hoval House,
Orchard Parade, Mutton Lane,
Potters Bar EH6 JAR
Gen.Secr.: F.W. Burton
Founded: 1959

London Fish Merchants
Association,
Subscription Rooms,
Billingsgate Market,
London EC3
T: 6260679

National Federation of Fish
Friers (NFFF),
289 Dewsbury Rd,
Leeds LS11 5HW
T: 713291
Gen.Secr.: P. Worthington
Founded: 1913
Members: 6000

National Federation of
Fishmongers (NFF),
6 Queensway, Redhill, Surrey
T: 68611
Gen.Secr.: R.W. Stote
Founded: 1932
Members: 2500

National Federation of Inland
Wholesale Fish Merchants,
23-24 Corridor, Billingsgate
Market, London EC3
T: 6260131

Shellfish Association of
Great Britain,
Fishmongers' Hall,
London Bridge,
London EC4R 9EL
T: 6263531
Pres.: S. Birch -
Gen.Secr.: G. Gardner
Founded: 1908
Members: 270

3. Ενώσεις και κυβερνητικά γραφεία

United Kingdom Trade Agency
for Developing Countries
(UKTA), 69 Cannon St.
London EC4N 5AB
Tel: 01 248 444 Telex: 888941
(Assists exporters and trade
missions from developing
countries in establishing
contact with United Kingdom
buyers)

British Association of Canned
and Preserved Food Importers
1 London Bridge
London SE1 9SZ
(Publishes monthly bulletin
for members on such subjects
as trade opportunities)

The National Association of
Wholesale Distributors of
Frozen Foods
18 Fleet Street
London EC4

The Shellfish Association of
Great Britain
Fishmongers' Hall
London Bridge
London EC4R 9EL

4. Έμποροι που ασχολούνται με την εμπορία χελιών στην παραγορά του Λονδίνου (Billingsgate Market)

- Micks Eels Supply Ltd, office 14, Billingsgate Market,
West India Dock, London E14, Tel. 01-5152246.
- L. and D. Hart Ltd, Office 13, Billingsgate Market, West
India Dock, London E14, Tel. 01-5152495.

5. Πηγές πληροφοριών

Water research centre
Medmenham, P.O. Box 16
Marlow, Bucks SL7 2HD
England

Fish farming international
AGB Highway LTD
Cloister Court
24 Farringdon Lane
London EC1R,
U.K.

Ministry of Agriculture
Fisheries and Food
Fisheries division 1B
Great Westminster House
Horseferry Road
London SW1
GREAT BRITAIN

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΙΡΛΑΝΔΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

12.1. Παραγωγή χελιών

Ο βασικός παραγωγός χελιών στην Ιρλανδία είναι ο Οργανισμός Ηλεκτρικής Ενέργειας (Electricity Supply Board), ο οποίος και χρησιμοποιεί τα θερμά νερά των υδροηλεκτρικών σταθμών για να υπερνικήσει την αντιοικονομικότητα που υπάρχει από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Το 1983 και 1984, σύμφωνα με πληροφορίες του EIFAC, η παραγωγή ανήλθε σε 95 MT και 88 MT αντιστοίχως. Με βάση τα δύο αυτά χρόνια έγιναν οι εκτιμήσεις για τα υπόλοιπα έτη του χρονικού διαστήματος 1981-1985: 62 MT το 1981, 66 MT το 1982, και 97 MT το 1985.

Υπάρχει όμως και η εμπορική αλιεία ελεύθερων χελιών που απέδωσε, σύμφωνα με στοιχεία του FAO, τις εξής ποσότητες στο εξεταζόμενο διάστημα: 94 MT το 1981, 144 MT το 1982, 117 MT το 1983, 145 MT το 1984 και 120 MT το 1985. Τα στοιχεία για το διάστημα 1983-1985 αποτελούν εκτιμήσεις.

Σύμφωνα με τα πιο πάνω η συνολική παραγωγή στην Ιρλανδία σημείωσε την εξής εξέλιξη:

το 1981	παρήχθησαν	156 MT
" 1982	"	210 MT
" 1983	"	212 MT
" 1984	"	233 MT

το 1985 παρήχθησαν 217 ΜΤ.

Η παραγωγή πρέπει να έχει μειωθεί σημαντικά, αν σημειώσει κανείς πως το 1976 αναφέρεται στο World Fish Farming εκτίμηση παραγωγής 1.000 ΜΤ. Για παράδειγμα η λίμνη Lough Neagh που έχει επιφάνεια 35.000 εκταρίων παράγει 700 ΜΤ τον χρόνο, που σημαίνει απόδοση 20 κιλά ανά εκτάριο.

Η κυβέρνηση της Ιρλανδίας, με σκοπό να διατηρήσει την παραγωγή χελιών σε υψηλά επίπεδα, έχει εφαρμόσει πρόγραμμα διατήρησης και επαύξεσης των φυσικών αποθεμάτων των χελιών με το να συλλέγει πολύ μικρά χελάκια και να τα μεταφέρει σε νερά της ενδοχώρας περισσότερο ευνοϊκά για την ανάπτυξή τους.

Τα ελεύθερα χέλια αλιεύονται με δίχτυα, όταν αυτά μεταναστεύουν για τον τόπο ωοτοκίας, μετά από την οποία πεθαίνουν.

12.2. Κατανάλωση χελιών

Η κατανάλωση χελιών είναι ελάχιστη και σχεδόν όλη η παραγωγή εξάγεται στη Δ. Γερμανία και Ολλανδία. Στους τόπους αλίευσης καταναλώνονται μόνο μικρές ποσότητες είτε καπνιστά, είτε ζελέ, είτε φρέσκα. Γι' αυτό και δεν υπάρχουν εισαγωγές χελιών στην Ιρλανδία. Μόνο το 1982 εισήχθησαν 81 ΜΤ, πιθανώς για να καλύψουν τη στενότητα που δημιούργησε η μειωμένη παραγωγή του προηγούμενου έτους, αλλά οι οποίοι κατέληξαν να δώσουν μια απότομη αύξηση στην κατανάλωση της χρονιάς εκείνης που δεν επαναλήφθηκε. Το 1983 και 1984 εισήχθησαν 7 ΜΤ καπνιστών χελιών, ενώ το 1985 μόνο 1 ΜΤ καπνιστών. Αυτό δηλώνει σαφώς πως η Ιρλανδία δεν είναι μία εισαγωγική χώρα, παρά μόνον καθαρά εξαγωγική. Στην περίπτωση δε εισαγωγών, αυτές επα-

νεξάγονται.

Η μέση κατανάλωση για την 5ετία ανέρχεται σε 55,4 MT, ενώ η κατά κεφαλή κατανάλωση ανέρχεται σε 15,8 γραμμ.

Ο Πίνακας 58 δίνει μια πληρέστερη εικόνα της πορείας της κατανάλωσης στην Ιρλανδία με βάση την εγχώρια παραγωγή, τις εισαγωγές και τις εξαγωγές.

ΠΙΝΑΚΑΣ 58

Χώρα: Ιρλανδία

Κατανάλωση χελιών, 1981-1985

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	κατά κεφαλή
1981	156	-	130	26	
1982	210	81	175	116	55,4 (----)
1983	212	7	168	51	3,5
1984	233	7	194	46	15,8 γραμμ.
1985	217	1	181	37	

Πηγή: Στατιστικό Γραφείο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αναλυτικοί πίνακες εξωτερικού εμπορίου (NIMEXE).
FAO, EIFAC Paper No 16.

12.3. Εξαγωγές χελιών

Οι εξαγωγές χελιών δεν πέρασαν το φράγμα των 200 MT

στο σύνολό τους, αφού στην καλύτερη χρονιά, το 1984, έφθασαν τους 193 MT από τους οποίους 135 MT ήταν ζωντανά χέλια και 58 MT ήταν κατεψυγμένα.

Κατά μέσο όρο στο διάστημα 1981-1985 εξήχθησαν 169 MT ετησίως, από τους οποίους 96 MT ή ποσοστό 57% επί του συνόλου ήταν ζωντανά χέλια, και 73 MT ή ποσοστό 43% επί του συνόλου των εξαγωγών ήταν κατεψυγμένα. Πιο αναλυτικά οι εξαγωγές στο υπόψη διάστημα εξελίχθηκαν ως εξής κατά ποσότητα και αξία:

το 1981, εξήχθησαν συνολικά 130 MT, αξίας 457.000 ECU

" 1982, " " 175 MT, " 687.000 "

" 1983, " " 168 MT, " 631.000 "

" 1984, " " 193 MT, " 658.000 "

" 1985, " " 178 MT, " 692.000 ".

Στον Πίνακα 59 δίνεται μια πιο σύνθετη εικόνα των εξαγωγών για το διάστημα 1981-1985.

Οι μεταφορές των ζωντανών χελιών γίνονται διά θαλάσσης με τάνκερ. Οι βασικές χώρες, που εισάγουν τα ιρλανδέζικα χέλια ζωντανά, είναι η Μ. Βρετανία, η Δανία και η Ολλανδία, τουλάχιστον τα δύο τελευταία έτη.

Τα κατεψυγμένα χέλια τα εισάγουν κυρίως η Ολλανδία και Δ. Γερμανία που πληρώνουν συνήθως και τις υψηλότερες τιμές, γιατί αγοράζουν όταν υπάρχει υπερβάλλουσα ζήτηση στην αγορά.

Ο Πίνακας 60 παρουσιάζει τις εξαγωγές σε ποσότητα και αξία, εκφρασμένη σε λίρες Ιρλανδίας, καθώς και αξία μονάδας.

Παρατηρείται ότι οι τιμές κατεψυγμένων είναι πολύ υψηλότερες από τις τιμές των νωπών, χωρίς όμως να είναι γνωστό σε ποιο στάδιο επεξεργασίας βρίσκονται τα κατεψυγμένα. Έτσι το 1980, οι τιμές των κατεψυγμένων ήταν κατά 95,34% ανώτερες των νωπών, ενώ το 1985 ήταν μόνο κατά 48,64% ανώτερες, πράγμα

ΠΙΝΑΚΑΣ 59

Χώρα: Ιρλανδία

Εξαγωγές νωπών (0301.07) και κατεψυγμένων χελιών (0301.08)

κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985

	Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT) Αξία: σε χιλ. ECU					
	1981	1982	1983	1984	1985	
	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία
Χέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)	59	129	63	165	90	286
					135	362
					133	460
Χέλια κατε- ψυγμένα (0301.08)	71	328	112	522	78	345
					58	296
					45	232
Σύνολο	130	457	175	687	168	631
					193	658
					178	692

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

ΠΙΝΑΚΑΣ 60

Χώρα: Ιρλανδία

Εξαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη και
κατεψυγμένων, κατά ποσότητα, αξία και αξία μονάδας,
1980-1985

Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία: σε χιλ.λίρες Ιρλανδίας
Αξία μονάδας: σε λίρες Ιρλ./χγρ.

Έτος	Είδος προϊόντος	Ποσότητα	Αξία	Αξία μονάδας
1980	Χέλια νωπά	40	73	1,825
	Χέλια κατεψυγμένα	46	164	3,565
1981	Χέλια νωπά	58	89	1,534
	Χέλια κατεψυγμένα	71	228	3,211
1982	Χέλια νωπά	63	114	1,809
	Χέλια κατεψυγμένα	112	360	3,215
1983	Χέλια νωπά	90	202	2,245
	Χέλια κατεψυγμένα	78	246	3,154
1984	Χέλια νωπά	135	264	1,955
	Χέλια κατεψυγμένα	58	217	3,741
1985	Χέλια νωπά	133	330	2,481
	Χέλια κατεψυγμένα	45	166	3,688

Πηγή: Irish Fisheries Board.

που σημαίνει πως με την πάροδο του χρόνου σταθεροποιούνται οι τιμές περί το επίπεδο ισορροπίας τους στην αγορά χελιών. Οποσδήποτε όμως η μειωμένη προσφορά σε κατεψυγμένα χέλια δειχνει καθαρά τη μειωμένη ζήτηση γι' αυτά και τη σταθερή προτίμηση των ευρωπαίων εισαγωγέων και μεταποιητών για ζωντανά χέλια.

12.4. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

1. Ο κύριος παραγωγός χελιών στην Ιρλανδία είναι η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (Electricity Supply Board), η οποία αξιοποιεί τα θερμά νερά των υδροηλεκτρικών σταθμών της. Η παραγωγή όμως αυτή δεν υπερβαίνει τους 100 MT.

2. Το μεγαλύτερο μέρος της παραγωγής χελιών προέρχεται από την ελεύθερη αλιεία, η οποία αποφέρει πάνω από 100 MT ετησίως, με αποτέλεσμα η συνολική παραγωγή να υπερβαίνει τους 200 MT, από τους οποίους το μεγαλύτερο μέρος εξάγεται.

3. Η κατανάλωση είναι μηδαμινή και δεν υπερβαίνει το 20% του συνόλου της εγχώριας παραγωγής. Αποτέλεσμα της περιορισμένης κατανάλωσης είναι οι μηδαμινές εισαγωγές της χώρας αυτής.

4. Οι εξαγωγές νωπών κατευθύνονται κυρίως στη Μ. Βρετανία, Ολλανδία και Δανία, ενώ οι εξαγωγές κατεψυγμένων έχουν χώρες προορισμού την Ολλανδία και Δ. Γερμανία.

5. Οι τιμές που πετυχαίνουν τα κατεψυγμένα είναι σαφώς ανώτερες από αυτές των νωπών, πιθανώς λόγω του ότι προσφέρονται σε εποχές μειωμένης προσφοράς.

6. Δεν επιτρέπεται εξαγωγή μικρών χελιών (elvers) σε άλλες χώρες, ενώ επιμελώς εφαρμόζεται πρόγραμμα διατήρησης

των φυσικών αποθεμάτων χελιών στους ποταμούς και λίμνες της χώρας.

7. Σε ό,τι αφορά τα χέλια, η Ιρλανδία έχει βασικό εξαγωγικό προσανατολισμό, ενώ η περιορισμένη εγχώρια κατανάλωση δεν επιτρέπει μεγάλες προσδοκίες σχετικά με την απορροφητικότητα της αγοράς της σε εισαγωγές, που θα συνεχίσει να είναι μηδαμινή στα επόμενα χρόνια.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 12

ΧΩΡΑ: ΙΡΛΑΝΔΙΑ
ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Εμπορικές ενώσεις που έχουν σχέση με την αλιεία (fishing /fisheries).
2. Κύριος παραγωγός χελιών.
3. Κύριος παραγωγός μικρών χελιών.

Σημείωση:

- Οι διευθύνσεις 2. και 3. εδόθησαν από τον εμπορικό ακόλουθο της ιρλανδικής πρεσβείας στην Αθήνα.
- Οι διευθύνσεις 1. ελήφθησαν από το World Guide to Trade Associations.

1. Εμπορικές ενώσεις που έχουν σχέση με την αλιεία

Association of Fish Meal Manufactures of Ireland, c/o Alex Heskin, POB 275a, Dublin 4, T: 683956, Tx: 4166.

Inland Fisheries Trust, Balnagowan, Mobhi Boreen, Glasnevin, Dublin 9, T: 379206.

The Irish Fish Processors' and Exporters' Association, c/o Clayton Love & Sons, 102-106 Upper Church St, Dublin 7, T: 301877, Tx: 25196.

Irish Sea Fisheries Board, Box 275 Hume House, Ballsbridge, Dublin 4, Periodical: Tuarascail Agus/Annual Report.

2. Κύριος παραγωγός χελιών

Electricity Supply Board
27 LR. FITZWILLIAM STREET
DUBLIN 2
TEL: 765831
TELEX: 33231

3. Κύριος παραγωγός μικρών χελιών

BUNNAVALLA EEL NURSERY
LUCEY and SONS
MT. ST. GERARD
WATERVILLE
Co. KERRY
TEL: (0667) 4155
TLX: 26974
CONTACT: ADRIEN LUCEY

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΒΕΛΓΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

13.1. Παραγωγή χελιών

Δεν υπάρχει παραγωγή χελιών στο Βέλγιο/Λουξεμβούργο, είτε από εντατική είτε από εκτατική καλλιέργεια. Ο λόγος και εδώ είναι το σχετικά κρύο κλίμα, που δεν επιτρέπει την ευδοκίμηση τέτοιων μονάδων, αφού το κόστος είναι απαγορευτικό. Υπάρχει όμως μια μονάδα πιλότος, η οποία χρησιμοποιεί το νερό ψύξης του σταθμού πυρηνικής ενέργειας στο Doel κοντά στην Αμβέρσα (Antwerp). Εξάλλου μια μονάδα εκτροφής χελιών, που θα αξιοποιεί την εκπεμπόμενη θερμότητα ενός κλασικού σταθμού παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, σχεδιάζεται να κατασκευαστεί στο Genk.

Κάθε χρόνο όμως δίνεται ιδιαίτερη φροντίδα για αναπλήρωση των φυσικών αποθεμάτων χελιών, με τη συλλογή μικρών χελιών (elvers) ή των λίγο μεγαλύτερων μαύρων χελιών (black eels). Αλιεύονται περίπου 300 με 400 κιλά στους ποταμούς και μεταφέρονται στα ενδότερα για διατήρηση της ισορροπίας των φυσικών αποθεμάτων. Σε ετήσια βάση εκτιμάται ότι 100.000 τέτοια χελάκια αποκαθιστούν την ισορροπία του οικοσυστήματος του Βελγίου σε χέλια.

Η αλιεία ελεύθερων χελιών είτε από επαγγελματίες ψαράδες, είτε ψαράδες με καμάκι αποφέρει μικρές ποσότητες, εμπο-

ρικά ασήμαντες, κυρίως από τις μικρού μήκους ακτές στη Βόρεια Θάλασσα και στο περιορισμένο ποτάμιο σύστημα. Για το διάστημα 1972-1974, για το οποίο υπάρχουν διαθέσιμα στατιστικά στοιχεία, η αλιεία ελεύθερων χελιών απέδωσε 50 MT ετησίως.

Για την παραγωγή της εξεταζόμενης περιόδου δεν διαθέτουμε χωριστά στατιστικά στοιχεία, γιατί η στατιστική υπηρεσία του Βελγίου δεν έχει ξεχωριστούς κωδικούς για τα χέλια λόγω των αμελητέων ποσοτήτων σε σχέση με τις συνολικές αλιευόμενες ποσότητες ιχθυερών.

Για την εκτίμηση των αλιευόμενων ποσοτήτων χελιών ελήφθη ως βάση το γεγονός ότι στην περίοδο 1972-1974, δεν υπήρξε ουσιαστική μεταβολή στις αλιευόμενες ποσότητες, οι οποίες αποτελούσαν το 1974 το 3% περίπου των εισαγομένων ποσοτήτων. Με βάση το ποσοστό αυτό προέκυψε έμμεσος υπολογισμός της εγχώριας παραγωγής για το διάστημα 1980-1985, αφού οι εξαγωγές είναι γνωστές από τη Στατιστική Υπηρεσία των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Σύμφωνα λοιπόν με τις εκτιμήσεις μας, η εγχώρια παραγωγή των Βέλγων κυμάνθηκε στο διάστημα αυτό κοντά στους 46 MT ετησίως. Οποσδήποτε, οι ποσότητες αυτές δεν μπορούν να θεωρηθούν ικανοποιητικές για μια χώρα σαν το Βέλγιο, με μεγάλη κατανάλωση, η οποία καλύπτεται από μαζικές εισαγωγές κυρίως φρέσκων χελιών.

13.2. Κατανάλωση χελιών

Για την εκτίμηση της κατανάλωσης των Βέλγων προσθέτουμε στην εγχώρια παραγωγή τις εισαγωγές και αφαιρούμε τις εξαγωγές. Στις εισαγωγές περιλαμβάνονται χέλια νωπά, κατεψυγμένα και καπνιστά. Για τα έτη 1980, 1981 χρησιμοποιήσαμε τον μέσο

όρο εισαγόμενων καπνιστών τα επόμενα έτη, 1982-1985, λόγω έλλειψης στοιχείων.

Στις εξαγωγές περιλαμβάνεται επίσης κάθε είδος χελιών: νωπά, κατεψυγμένα και καπνιστά. Λόγω όμως έλλειψης στοιχείων στα καπνιστά για τα έτη 1980-1982, χρησιμοποιήθηκε ο μέσος όρος της 3ετίας 1983-1985.

Είναι αξιοσημείωτο ότι η εκτιμηθείσα κατανάλωση εμφανίζει σταθερά πτωτική τάση, η οποία όμως ενδέχεται να είναι πλασματική και να οφείλεται ακριβώς στον τρόπο υπολογισμού της εγχώριας παραγωγής που αναφέρθηκε πιο πάνω (δηλαδή ως ποσοστού των εισαγωγών). Δεδομένου όμως ότι η παραγωγή είναι πολύ μικρή σε σχέση με τις εισαγωγές, η πτωτική τάση στην κατανάλωση πιθανόν να είναι και πραγματική.

Η μέση κατανάλωση στο διάστημα 1980-1985 εκτιμάται σε 1.514,6 ΜΤ, η οποία, διαιρούμενη διά του πληθυσμού των 9,9 εκατ., παρέχει κατά κεφαλήν κατανάλωση 153 γραμμ., που συγκριτικά με άλλες χώρες είναι αρκετά υψηλή, χαμηλότερη όμως από την κατανάλωση της Δανίας που υπερβαίνει τα 200 γραμμ.

Τα χέλια προσφέρονται συχνά στα εστιατόρια σε μενού, στις μεγάλες πόλεις όπως οι Βρυξέλλες και η Αμβέρσα: Τηγανητά, βραστά με χόρτα, ή απλώς καπνιστά χέλια αποτελούν πιάτα ευρείας κατανάλωσης. Λόγω δε του περιορισμένου ποτάμιου συστήματος και του μικρού μήκους των ακτών δεν είναι δυνατό να αλιευθούν παρά ελάχιστες ποσότητες χελιών, με συνέπεια το Βέλγιο να βασίζεται στην εισροή σημαντικών επιπρόσθετων ποσοτήτων από άλλες ευρωπαϊκές χώρες. Η γειτνίαση με χώρες όπως η Γαλλία, η Ολλανδία, η Γερμανία και η Δανία, καθιστά δυνατό τον εφοδιασμό της αγοράς με ζωντανά χέλια σχετικά εύκολα.

Ο Πίνακας 61 δίνει την εικόνα της εκτιμώμενης κατανά-

λωσης χελιών κατά το διάστημα 1980-1985.

ΠΙΝΑΚΑΣ 61

Χώρα: Βέλγιο/Λουξεμβούργο
Κατανάλωση χελιών, 1980-1985

Έτος	Εγχώρια παραγωγή	Εισαγωγές σε τόνους	Εξαγωγές σε τόνους	Κατανάλωση	
				Γενική	Κατά κεφαλή
1980	50	1.695	69	1.676	
1981	47	1.606	82	1.571	
1982	44	1.516	72	1.488	
1983	44	1.520	99	1.465	1.514,6 (-----) 9,9
1984	44	1.517	107	1.454	153 γραμμ.
1985	46	1.574	186	1.434	

Πηγή: Στατιστικό Γραφείο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, Αναλυτικοί πίνακες εξωτερικού εμπορίου (NIMEXE).

Οι λιανικές τιμές των χελιών, κατά τα μέσα του 1986, κινούνταν στα εξής επίπεδα:

- για τα νωπά περίπου 200-250 βελγικά φράγκα/κιλό αναλόγως ποιότητας και μεγέθους.
- για τα κατεψυγμένα 300 περίπου βελγικά φράγκα/κιλό.
- για τα καπνιστά 600-700 βελγικά φράγκα/κιλό.

13.3. Εισαγωγές χελιών

Το Βέλγιο είναι καθαρά εισαγωγική χώρα σε ό,τι αφορά τα χέλια.

Η μέση εισαγόμενη ποσότητα στο διάστημα 1981-1985 ανήλθε σε 1.548,2 MT ετησίως, από την οποία 1.345 MT περίπου αποτελούσαν τα νωπά χέλια, 133 MT ήταν τα κατεψυγμένα, ενώ τα καπνιστά χέλια ανέρχονταν σε 71 MT κατά μέσο όρο. Τα φρέσκα χέλια αποτελούσαν στο διάστημα αυτό το 87% περίπου του συνολικού όγκου των εισαγωγών, ενώ τα κατεψυγμένα μόνον το 8,5% και τα καπνιστά περίπου 4,5%. Παρατηρείται κάποια σταθερότητα στο σύνολο των εισαγωγών γύρω στους 1.500 MT, με μικρές διακυμάνσεις.

Στον Πίνακα 62 δίνεται μια πληρέστερη εικόνα της διάρθρωσης και της εξέλιξης του εισαγωγικού εμπορίου του Βελγίου, για το χρονικό διάστημα 1981-1985.

13.3.1. Εισαγωγές φρέσκων χελιών

Οι εισαγωγές φρέσκων χελιών κυριαρχούν στο εισαγωγικό εμπόριο του Βελγίου, όπως προαναφέρθηκε.

Το 1981, οι βασικές προμηθεύτριες χώρες ήταν οι ΗΠΑ με ποσοστό 43,5%, η Δανία με 22%, η Ολλανδία με 18,3% και η Γαλλία με 8,7%. Οι ανάγκες καλύφθηκαν σε ποσοστό περίπου 51% από το ενδοκοινοτικό εμπόριο, ενώ το εξωκοινοτικό εμπόριο φρόντισε για το υπόλοιπο 49%.

Το 1985, οι βασικές χώρες που προμήθευσαν την αγορά του Βελγίου ήταν οι ΗΠΑ με ποσοστό 40,32%, πάλι στην πρώτη θέση, η Ολλανδία με 30% καταλαμβάνει τη δεύτερη, η Δανία έρ-

ΠΙΝΑΚΑΣ 62

Χώρα: Βέλγιο/Λουξεμβούργο

Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με απλή ψύξη (0301.07),
κατεψυγμένων (0301.08) και καπνιστών (0302.51) κατά ποσότητα
και αξία, 1981-1985

Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (ΜΤ)
Αξία: σε χιλ. ECU

	1981		1982		1983		1984		1985	
	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία
Υέλια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (0301.07)	1.424	5.794	1.324	5.969	1.315	6.207	1.321	6.820	1.339	7.043
Υέλια κατε- ψυγμένα (0301.08)	112	423	128	483	146	633	121	569	156	730
Υέλια καπνιστά (0302.51)	-	-	-	-	59	617	75	806	79	949
Σύνολο	1.536	6.217	1.452	6.452	1.520	7.457	1.517	8.195	1.574	8.722

Πηγή: EUROSTAT, WINEYE.

χεται στην τρίτη με ποσοστό 15,38%, ενώ η Δ. Γερμανία με 3,7% καταλαμβάνει την τέταρτη θέση.

Οι τιμές διαμορφώθηκαν το 1985 σε σαφώς ανώτερα επίπεδα από το 1981 και ήταν 5,23 ECU/κιλό για τα χέλια των ΗΠΑ, 5,16 ECU/κιλό για της Ολλανδίας, 4,86 ECU/κιλό για της Δανίας και 4,96 ECU/κιλό για της Δ. Γερμανίας. Για πρώτη φορά στο διάστημα αυτό, η Ελλάδα εξήγαγε το 1985 11 ΜΤ αξίας 99.000 ECU, και η τιμή που της προσφέρθηκε ήταν η υψηλότερη, αφού ανήλθε σε 9 ECU/κιλό.

Ο βαθμός κάλυψης της ζήτησης για εισαγωγές από το ενδοκοινοτικό εμπόριο ανήλθε σε 52%, ενώ το μέσο επίπεδο τιμών διαμορφώθηκε στα 5,25 ECU/κιλό, σημειώνοντας αύξηση 31,25% σε σχέση με το 1981.

Ο Πίνακας 63 δίνει μια εικόνα της διάρθρωσης της ζήτησης για εισαγωγές και της εξέλιξής της στο διάστημα 1981-1985.

Με βάση στοιχεία της βελγικής στατιστικής υπηρεσίας, οι μέσες τιμές εισαγωγής για τα νωπά, σε βελγικά φράγκα, ήταν 201,5 φράγκα το κιλό για το 1982, 214,5 για το 1983 και 234,6 για το 1985.

Οι μέσες τιμές εισαγωγής κατεψυγμένων για τα ίδια έτη ήταν 168,5, 197 και 214 βελγικά φράγκα αντιστοίχως.

Για τα καπνιστά διαμορφώθηκαν οι τιμές στα υψηλότερα επίπεδα των 436,2 φράγκων το 1982, 475 το 1983, και 489,4 το 1984.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως οι ανάγκες του Βελγίου σε ζωντανά χέλια καλύπτονται κατά το ήμισυ περίπου από τις Ηνωμένες Πολιτείες, από όπου πιθανότατα μεταφέρονται αεροπορικώς, ενώ το υπόλοιπο καλύπτεται από τις χώρες άμεσης

ΠΙΝΑΚΑΣ 63

Χώρα: Βέλγιο/Λουξεμβούργο

Εισαγωγές νωπών χελιών ή διατηρημένων με σπλή ψύξη (0301.07) κατά χώρα προέλευσης, 1981-1985

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
Αξία (V): σε χιλ. ECU
Αξία μονάδας (UV): ECU/χιλ.

Χώρα προέλευσης	1981		1982		1983		1984		1985	
	Ποσό- τητα	Ποσοστό των Σ	Ποσό- τητα	Αξία (V)	Αξία μονά- δας (UV)	Ποσό- τητα	Αξία (V)	Αξία μονά- δας (UV)	Ποσό- τητα	Αξία μονά- δας (UV)
(001) Γαλλία	125	8,70	466	3,70	60	251	67	278	99	378
(003) Ολλανδία	261	18,30	1.155	4,40	428	1.974	453	2.221	485	2.509
(004) Δ. Γερμανία	11	0,70	14	1,27	6	27	20	119	3	13
(005) Ιταλία	12	0,70	63	5,25	27	162	52	261	23	146
(006) Ν. Βρετανία	3	0,20	17	5,60	3	11	1	3	1	4
(007) Ιρλανδία	1	0,07	4	4,00	-	-	2	7	1	2
(008) Δανία	312	22,00	1.091	3,49	389	1.510	249	999	251	1.139
									206	15,38
									1.003	4,86

(009) Ελλάδα	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	0,02	99	9,00
(028) Μορβηγία	-	-	-	-	2	10	7	26	1	7	4	0,20	17	4,25
(064) Ουγγαρία	-	-	-	-	-	-	-	-	23	143	42	3,13	259	6,16
(030) Σουηδία	6	0,42	21	3,50	1	4	21	84	1	4	18	1,34	81	4,50
(400) ΗΠΑ	620	43,50	2.596	4,18	401	1.974	422	2.099	409	2.336	540	40,32	2.828	5,23
(804) Ν. Ζηλανδία	72	5,00	367	5,09	9	47	23	109	24	138	35	2,60	211	6,02
(814) Ν. Ζ. Ορεανία	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	0,22	15	5,00
Σύνολο ΕΟΚ	725	50,90	2.809	3,87	912	3.934	843	3.888	863	4.192	697	52,05	3.631	5,20
Γενικό Σύνολο	1.424	100,00	5.794	4,06	1.324	5.969	1.315	6.207	1.321	6.820	1.330	100,00	7.043	5,25

Πηγή: EUROSTAT, WINEYE.

γειτνίασης όπως Ολλανδία, Δ. Γερμανία, Δανία και Γαλλία.

13.4. Εξαγωγές χελιών

Οι εξαγωγές του Βελγίου είναι αμελητέες, σε σύγκριση με τις εισαγωγές της χώρας αν και σημειώνουν ανοδική πορεία με ένα άλμα μάλιστα το 1985. Στο διάστημα 1981-1985 παρατηρείται η εξής πορεία στο εξαγωγικό εμπόριο του Βελγίου.

το 1981, εξήχθησαν 77 MT, αξίας 370.000 ECU

" 1982, " 67 MT, " 288.000 "

" 1983, " 96 MT, " 501.000 "

" 1984, " 97 MT, " 683.000 "

" 1985, " 183 MT, " 1.175.000 ".

Ο μέσος ετήσιος όγκος των εξαγωγών στο προαναφερθέν διάστημα ανέρχεται σε 104 MT, από τους οποίους 5,2 MT αποτελούν τα κατεψυγμένα και 98,8 MT τα νωπά χέλια.

Στον Πίνακα 63 δίνεται σε γενικές γραμμές η διάρθρωση των εξαγωγών του Βελγίου στο διάστημα 1981-1985.

Οι χώρες που απορροφούν τις επανεξαγόμενες ποσότητες του Βελγίου είναι οι γειτονικές, στις οποίες η μεταφορά και διάθεση των ζωντανών χελιών μπορεί να γίνει σε σύντομο χρονικό διάστημα, προσφέροντας έτσι πλεονεκτήματα διακίνησης του προϊόντος.

Η Ιταλία, η Ολλανδία, η Δ. Γερμανία και η Γαλλία εισάγουν τα ελάχιστα χέλια που επανεξάγει το Βέλγιο. Υπάρχει κάποια τάση αύξησης των εξαγωγών, αλλά δεν πιστεύεται πως στο προσεχές μέλλον θα υπερβούν το φράγμα των 200 MT. Εκτός και αν τα γειτονικά κράτη θεωρήσουν περισσότερο συμφέρον οικονομικά να αφήσουν την προμήθεια των παραμεθόριων περιοχών στο

Χώρα: Βέλγιο/Λουξεμβούργο

Εξαγωγές νωπών ή διατηρημένων με απλή ψύξη και κατεψυγμένων
χελιών (0301.08) κατά ποσότητα και αξία, 1981-1985

		Ποσότητα: σε μετρικούς τόνους (MT) Αξία: σε χιλ. ECU					
		1981	1982	1983	1984	1985	
		1981		1982		1983	
		Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία	Ποσό- τητα	Αξία
Χέλια νωπά (0301.07)	74	362	66	284	91	482	92
						658	171
							1.112
Χέλια κατε- ψυγμένα (0301.08)	3	8	1	4	5	19	5
						25	12
							63
Σύνολο	77	370	67	288	96	501	97
						683	183
							1.175

Πηγή: EUROSTAT, NIMEXE.

Βέλγιο, λόγω οικονομικών πλεονεκτημάτων μεταφοράς.

13.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

1. Η παραγωγή του Βελγίου προέρχεται κυρίως από την αλίευση ελεύθερων χελιών στο περιορισμένο ποτάμιο σύστημα και στις μικρού μήκους ακτές της Βόρειας Θάλασσας. Συνολικά δεν υπερβαίνει τους 50 MT, ενώ δεν υπάρχουν μονάδες χελοκαλλιέργειας στο Βέλγιο λόγω του ψυχρού κλίματος.

2. Η κατανάλωση μπορεί να θεωρηθεί ως μία από τις σημαντικότερες στην Ευρώπη, αν ληφθεί υπόψη η κατά κεφαλή κατανάλωση που ανέρχεται σε 153 γραμμ. Η μέση ετήσια κατανάλωση υπερβαίνει τους 1.500 MT και δείχνει στοιχεία σταθεροποίησης γύρω από την ποσότητα αυτή.

3. Οι εισαγωγές είναι σημαντικές για μια τόσο μικρή χώρα. Η μέση συνολική εισαγόμενη ποσότητα πλησιάζει τους 1.550 MT και τα φρέσκα χέλια αποτελούν μέσο ποσοστό 87%, ενώ το υπόλοιπο 13% μοιράζεται μεταξύ κατεψυγμένων και καπνιστών. Παρατηρείται τάση σταθεροποίησης στους 1.500 MT εισαγόμενων χελιών, κάτι που φαίνεται πως θα διατηρηθεί και στο άμεσο μέλλον.

4. Οι εξαγωγές κυμαίνονται στους 104 MT, στους οποίους κυριαρχούν τα νωπά χέλια με ποσοστό 98,8%. Το 1985 έφθασαν στους 183 MT, αλλά δεν προβλέπεται να περάσουν το φράγμα των 200 MT. Οποσδήποτε όμως λόγω του μικρού μεγέθους τους δεν θεωρούνται σημαντικές.

5. Το 1986, οι τιμές λιανικής πώλησης που διαμορφώθηκαν στην αγορά χελιών του Βελγίου ήταν 200-250 βελγικά φράγκα για τα νωπά, 300 φράγκα για τα κατεψυγμένα και 600-700 βελγι-

κά φράγκα ανά κιλό για τα καπνιστά.

6. Τα ελληνικά χέλια που εξήχθησαν το 1985 για πρώτη φορά στο Βέλγιο (περίοδος 1981-1985) πέτυχαν τις υψηλότερες τιμές, 9 ECU/κιλό ή 403,8 βελγικά φράγκα, πράγμα που σημαίνει πως οι δυνατότητες των ελληνικών χελιών λόγω της ανώτερης ποιότητάς τους είναι πολύ μεγάλες, αρκεί να αυξηθεί η παραγωγή και να οργανωθεί καταλλήλότερα ο τομέας της διάθεσης (μάρκετινγκ).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 13

ΧΩΡΑ: ΒΕΛΓΙΟ/ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Εισαγωγείς/χονδρέμποροι.
2. Εταιρείες που ενδιαφέρονται για εισαγωγή χελιών από την Ελλάδα.
3. Οργανώσεις που έχουν σχέση με την αλιεία (fishing/fisheries).
4. Πηγές πληροφοριών (κυβερνητικά γραφεία, ενώσεις, ιδρύματα).

Σημείωση:

- 2 : Οι πληροφορίες αυτές βασίζονται στον εμπορικό ακόλουθο της Ελλάδας στο Βέλγιο.
- 3 : Πληροφορίες από το World Guide of Trade Associations.
- 4 : Η διεύθυνση της Διεθνούς Ένωσης Ιχθυοπαραγωγών στάλθηκε από τον εμπορικό ακόλουθο της ελληνικής πρεσβείας στις Βρυξέλλες.

1. Εισαγωγείς/χονδρέμποροι

Pierre Hottlet & Co.
153 Mechelsesteenweg
2510 Mortsel/Antwerp
Tel: (031) 49 38 38
Telex: 31912

La Homarderie S.A.
11-13 Quai au bois à brûler
1000 Bruxelles
Tel: (02) 218 3603
Telex: 55294

P.V.B.A. Van den Abeele
Pathoekeweg 48
8000 Brugge
Tel: (050) 33 51 55
Telex: 81153

Frime Viking N.V.
H. Baelskaai 24
8400 Oostende
Tel: (059) 32 04 81
Telex: 81041

De Bacquer
84-88 Quai aux briques
1000 Bruxelles
Tel: (02) 511 1441
513 2677
Telex: 63875

United Foods S.A.
Prinses Elisabethlaan 31-33
8401 Bredene
Tel: (059) 32 20 42
Telex: 81295

Maxi Food Products S.A.
62 Quai aux briques
1000 Bruxelles
Tel: (02) 511 1131
512 8013
Telex: 26801

Morubel N.V.
38 H. Baelskaai
8400 Oostende
Tel: (059) 32 28 68
Telex: 81391

2. Εταιρείες που ενδιαφέρονται για εισαγωγή χελιών από την Ελλάδα

α. Eilfarm
Bruggebaan 9
B-8411 Den Haan (Belgique)
Tel: 059/234003
TLX: 82176
Ενδιαφέρεται μόνο για νωπά χέλια ποταμών.

β. Aug. Van den Abeele Puba
Pathoekeweg 68-70
B-8000 Brugge (Belgique)
Tel: 050/315141
TLX: 81153

Ενδιαφέρεται για χέλια θαλάσσης κατεψυγμένα και για χέλια ποταμών καπνιστά και κατεψυγμένα.

γ. Huysseune Raphael P.V.B.A.
Vismijnstraat 30
B-8380 Zeebrugge
Tel: (050) 544141
Telex: 81119/81183

Υπεύθυνος: Κα Ζωάννου

Ενδιαφέρεται για εισαγωγές νωπών χελιών.

3. Οργανώσεις που έχουν σχέση με την αλιεία

Association des industries du Poisson de la CEE (AIPCEE),
Av de Cortenbergh 172. B-1040 Bruxelles
T: 7358170; Tx: 26246
Gen. Secr. W. Cools
Founded: 1959

Association des Organisations Nationales d'Entreprises de
Pêche de la CEE (EUROPECHE),
Rue Phillipe le Bon 32, B-1040 Bruxelles
T: 2183797, 2304848
Pres. R. Bauwens - Gen. Secr. Tubé
Founded: 1962
Members: 11

Association Internationale de la Pisciculture du Tilapia,
Av E. Cambier 27, B-1030 Bruxelles
Gen. Secr. Céleste Halain
Founded: 1972

Beroepsvereniging van de Visgroothandelaars van Belgie,
Vismijn 44,
B-8400 Oostende

Comité Spécialisé des Coopératives de Pêche de la CEE /
Specialized Committee for Fishing Cooperatives in the EEC,
c/o COGELA, Rue de la Science 23-25, Bte 3, B-1040 Bruxelles
T: 2183093; Tx: 25816
Pres.: Dr. Cornelius Groot
Founded: 1966
Member Ass.: 7

European Aquaculture Society,
Prinses Elisabethlaan 69, B-8401 Bredene
T: (59) 323715

Fédération Nationale des Poissonniers Détaillants,
Rue Botanique 67-71, B-1030 Bruxelles
T: 2180968

Groepering der Visnijverheden /
Groupement des Industries du Poisson,
Prinses Elisabethlaan 1-33, B-8401 Bredene
Oostende
T: (059) 322042; Tx: 81295
Pres.: Maurice Vandenabeele - Gen. Secr.: Willy Waeyaert
Founded: 1930
Members: 20

Rederscentrale, Baelskaai 25, B-8400 Oostende
T: (059) 323503
Periodical: Informatieblad; bi-weekly

Union Professionnelle des Pisciculteurs Belges,
La Pisciculture, B-6606 Freux
T: (61) 222295

Vereniging van Vis Invoerders (VERINVI)
Pathoekeweg 48, B-8000 Brugge
T: 315141; Tx: 81153

4. Πηγές πληροφοριών
(Κυβερνητικά γραφεία, ενώσεις, ινστιτούτα)

- α. Office Belge du commerce extérieur
World Trade Centre
Tower 1, Dte. 36
Boulevard Jacqmain 162
1000 Brussels
Tel: (02) 219 4450
- β. Association Européenne des organisations
de producteurs dans le secteur de la pêche
H. Baelskaai 25
B-8400 Oostende (Belgique)
Tél.: 059/32 2503
TLX: 81966 visver b.
- γ. Ministère de l'agriculture,
station de recherches forestières et
hydrobiologiques
A. Duboislaan 14, Groenendaal
B-1990 - Hoeilaart
Belgique
Tel: 02/6570386
- δ. Station de recherches des eaux et forêts
Groenendaal, 1990, Itoeilaad Belgium

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 14

ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΠΟΛΙΤΕΙΩΝ ΑΜΕΡΙΚΗΣ

14.1. Παραγωγή και κατανάλωση χελιών

Η παραγωγή χελιών στις Ηνωμένες Πολιτείες προέρχεται κυρίως από την αλιεία ελεύθερων χελιών στους ποταμούς και τις λίμνες των διαφόρων πολιτειών. Τα χέλια τόσο των Ηνωμένων Πολιτειών, όσο και του Καναδά ανήκουν στα λεγόμενα αμερικάνικα χέλια ή *anguilla rostrata*.

Οι βασικές περιοχές αλιείας για μεγαλύτερα και ενήλικα χέλια είναι στις πολιτείες της Βιρτζίνια και του Μαίρυλαντ. Περιορισμένες ποσότητες μικρών χελιών συλλέγονται στη Νότια Καρολίνα και εξαγονται στην Ιαπωνία, αφού δεν έχουν απαγορευτεί ακόμη οι εξαγωγές γόνου σε άλλες χώρες, όπως συμβαίνει με την Ταϊβάν, την Κορέα, την Ελλάδα και πολλά άλλα κράτη.

Ελάχιστες είναι οι ποσότητες που προέρχονται από καλλιέργεια χελιών. Το 1976, όταν άρχισαν να λειτουργούν οι πρώτες μονάδες, οι συνολικές τους εκροές δεν υπερέβαιναν τους 50 ΜΤ, και προορίζονταν για την ιαπωνική αγορά, τη μεγαλύτερη καταναλωτική αγορά της υψηλίου, με απορροφητικότητα πάνω από 50.000 ΜΤ.

Η συνολική παραγωγή χελιών των ΗΠΑ το 1975-1976 ανερχόταν σε 2.000-3.000 ΜΤ ελεύθερων χελιών που απορροφήθηκαν κυρίως από τις αγορές της Ευρώπης, ενώ μόνο λίγες ποσότητες

είχαν προορισμό την Ιαπωνία.

Στο διάστημα 1982-1985 η εγχώρια παραγωγή των ΗΠΑ εμφάνισε σημαντικές διακυμάνσεις, μεταξύ 1.600 και 4.700 MT. Πιο συγκεκριμένα παρατηρείται η εξής εξελικτική πορεία στο διάστημα αυτό:

3.205 MT το 1982,

2.160 MT " 1983,

1.660 MT " 1984 και

4.725 MT " 1985.

Κατά μέσο όρο η παραγωγή ανήλθε στους 3.000 MT περίπου ετησίως. Ένα σημαντικό μέρος της παραγωγής (20%) εξάγεται, γιατί η εσωτερική αγορά για το χέλι είναι μικρή.

Υπολογίζεται ότι το μέγεθος της αγοράς αυτής είναι κατά μέσο όρο 2.350 MT για την ίδια περίοδο, μέγεθος ασήμαντο για μια αγορά τεράστιου μεγέθους σαν την αμερικανική.

Η χαμηλή παραγωγή εξηγείται από το γεγονός ότι η αλιεία χελιών δεν είναι από τις πιο προσοδοφόρες ενασχολήσεις στις ΗΠΑ. Άλλωστε οι τιμές που πέτυχαν προ 10ετίας οι ψαράδες κυμαίνονταν μεταξύ 0,20 δολ. ΗΠΑ (\$) και 0,25 δολ. ανά λίμπρα. Βέβαια οι μέσες τιμές το 1985 βελτιώθηκαν σημαντικά, αφού η μέση τιμή εξαγωγής νωπών ανήλθε σε 1,24 δολ. ανά λίμπρα.

Παρ' όλα αυτά όμως η τιμή παρέμεινε χαμηλή, ώστε να μην αποτελεί κίνητρο για την εισροή νέων ψαράδων στο επάγγελμα, έτσι ώστε ο συνολικός αριθμός των αλιέων που ασχολούνται με την αλιεία χελιών να παραμένει στάσιμος ή να μειώνεται ελαφρά.

Ένας βασικός λόγος για τη διακύμανση των τιμών των χελιών σε χαμηλά επίπεδα είναι και η ουσιαστική έλλειψη εγχώ-

ριας αγοράς, με συνέπεια η αλιεία τους να έχει εξαγωγικό χαρακτήρα και προορισμό. Όμως για να είναι ανταγωνιστικά τα αμερικανικά χέλια στην ευρωπαϊκή αγορά, πρέπει να υπερνικήσουν το βασικό μειονέκτημα της μεταφοράς τους από μεγάλες αποστάσεις. Η κακή ανταγωνιστική θέση των *anguilla rostrata* επιδεινώνεται και από το γεγονός ότι τα κόμιστρα αεροπορικής μεταφοράς έχουν σημαντικά αυξηθεί, γι' αυτό και μερικές φορές έχουν γίνει προσπάθειες για μεταφορά χελιών διά της θαλάσσιας οδού.

Από πλευράς κλιματολογικών συνθηκών υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης της χελοκαλλιέργειας στις Ηνωμένες Πολιτείες. Πρέπει όμως να αντιμετωπιστεί σοβαρά το πρόβλημα της εσωτερικής αγοράς. Ίσως η προσπάθεια προώθησης έτοιμου προϊόντος σε προπαρασκευασμένη μορφή να αποτελεί τη μακροπρόθεσμη λύση, αρκεί να υπάρχει ενδιαφέρον για την ανάπτυξη του τομέα αυτού στις ΗΠΑ.

14.2. Εξαγωγές χελιών

Στη στατιστική εξαγωγών των Ηνωμένων Πολιτειών τα χέλια εμφανίζονται με δύο κωδικούς αριθμούς: 0340021 για τα ζωντανά χέλια και 0340022 για όλα τα άλλα.

Οι συνολικές εξαγωγές στο διάστημα 1982-1985 παρουσίασαν την εξής εικόνα:

το 1982	1.406.432 LB	ή	642,5 MT,	αξίας	1.922.000	δολ.	ΗΠΑ
" 1983	932.545 "	"	426,2 MT,	"	139.000	"	"
" 1984	705.250 "	"	322,0 MT,	"	923.000	"	"
" 1985	2.094.925 "	"	957,5 MT,	"	2.481.000	"	".

Κατά μέσο όρο εξήχθησαν 587,05 MT ετησίως αξίας

1.658.750 δολαρίων. Τα ζωντανά χέλια αποτελούσαν το 1982 το 20% περίπου του συνόλου των εξαγωγών, το 1983 ανήλθαν στο 66%, το 1984 έπεσαν στο 57,5%, ενώ το 1985 ανέβηκαν στο 75,25%.

14.2.1. Εξαγωγές ζωντανών χελιών

Οι εξαγωγές των ζωντανών χελιών στο διάστημα 1982-1985 ως ποσοστό των συνολικών εξαγωγών παρουσιάζουν αυξητική πορεία. Πιο συγκεκριμένα οι εξαγωγές ζωντανών χελιών παρουσίασαν την εξής εικόνα:

124,0	MT	το 1982,	αξίας	402.000	δολ.	ΗΠΑ
282,0	MT	" 1983,	"	919.000	"	"
185,5	MT	" 1984,	"	589.000	"	"
720,5	MT	" 1985,	"	1.968.000	"	".

Η βασική χώρα που απορρόφησε την αμερικανική παραγωγή το 1982 ήταν η Ολλανδία με ποσοστό 67,2%, ενώ πολλές χώρες μοιράστηκαν το υπόλοιπο. Οι τιμές που πλήρωσαν οι Ολλανδοί για τα αμερικανικά χέλια ήταν 1,48 δολ./LB, ενώ η μέση τιμή των λοιπών χωρών ανερχόταν σε 1,46 δολ./LB, περίπου δηλαδή στα ίδια επίπεδα.

Το 1985, η Ολλανδία παρέμεινε στην πρώτη θέση των εισαγωγικών χωρών με ποσοστό ηυξημένο στο 73,3%, το Εκουαντόρ με 14,5% κατείχε τη δεύτερη θέση και η Δ. Γερμανία με 6,8% την τρίτη θέση. Οι τιμές ήταν 1,29 δολ./LB για την Ολλανδία, 0,82 δολ./LB για το Εκουαντόρ και 1,70 δολ./LB για τη Δ. Γερμανία.

Παρατηρείται μια σταθερή προτίμηση των εισαγωγέων για ζωντανά χέλια, με αποτέλεσμα το μεγαλύτερο μέρος του εξαγωγι-

κού εμπορίου των χελιών να γίνεται με ζωντανά χέλια, παρά τη μεγάλη απόσταση μεταξύ ΗΠΑ και Ευρώπης.

Ο Πίνακας 65 δίνει μια πιο λεπτομερή εικόνα για τις εξαγωγές ζωντανών χελιών για το διάστημα 1982-1985.

14.2.2. Εξαγωγές μη ζωντανών χελιών

Στον κωδικό αυτό 0340022 της Στατιστικής Υπηρεσίας των ΗΠΑ συμπεριλαμβάνονται εξαγωγές ολόκληρων ή απεντερωμένων χελιών, φρέσκων ή διατηρημένων με απλή ψύξη (μη ζωντανά) και κατεψυγμένων.

Η εικόνα των εξαγωγών αυτών έχει ως εξής:

το 1982, 518,5 MT, αξίας 1.520.000 δολ. ΗΠΑ

" 1983, 144,2 MT, " 390.000 " "

" 1984, 136,7 MT, " 334.000 " "

" 1985, 237,0 MT, " 513.000 " ".

Ο μέσος όρος των εξαγωγών της 4ετίας αυτής ήταν 259 MT, αξίας 689.250 δολαρίων, ο οποίος όμως κρύβει πολύ μεγάλες διακυμάνσεις.

Το 1982, οι κύριες χώρες που εισήγαγαν αμερικανικά χέλια ήταν η Ιαπωνία με ποσοστό 28,6%, η Ολλανδία με 19,5%, η Ιταλία με 18,3%, και ακολουθούν το Βέλγιο και η Δ. Γερμανία με ποσοστά 15% και 11,5% αντιστοίχως.

Το 1985, η Ολλανδία με 24,3% κατέκτησε την πρώτη θέση, η Δ. Γερμανία με 28,8% τη δεύτερη, η Ιαπωνία με 21,2% έπεσε στην τρίτη θέση, ενώ οι λοιπές χώρες απορρόφησαν το 25,5%.

Οι τιμές που πληρώθηκαν το 1985 από την Ολλανδία ήταν 0,80 δολ./LB, από τους Γερμανούς 1,22 δολ./LB, ενώ οι Ιάπωνες πρόσφεραν 1,05 δολ./LB.

Εξαγωγές ζωντανών χελιών κατά χώρα προορισμού (0340021), 1982-1985

		1982			1983			1984			1985				
Χώρα προορισμού	Ποσότητα (Q)	Ποσοστό ποσοτήτων Σ	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα ποσοτήτων Σ	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q): σε λίμπρες (LB)	Αξία (V): σε χιλ. δολάρια ΗΠΑ Αξία μονάδας (UV): δολ./LB
Ολλανδία	171.830	63,2	255	1,48	211.184	268	1,27	174.744	232	1,33	73,3	1.499	1,29		
Βενεζουέλα	-				302.500	532		-	-			-			
Βέλγιο	-		-		-	-		81.327	100			-			
Δ. Γερμανία	-		-		-	-		83.145	142		6,8	185	1,70		
Ιταλία	-		-		-	-		39.459	70			-			
Εκωναντόρ	-		-		-	-		-	-		14,5	188	0,82		
Λοιπές χώρες	100.027	36,7	147	1,46	103.354	119	1,15	27.377	45	0,16	5,2	96	1,15		
Σύνολο	271.857	100,0	402		617.038	919		406.052	589		100,0	1.968	1,24		
Σύνολο σε MT	124				282	-		185,5	-			-			

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ηνωμένων Πολιτειών.

Οι τιμές του 1985 είναι σημαντικά πεσμένες σε σχέση με αυτές του 1982, ίσως λόγω υπερπαραγωγής το έτος αυτό, ίσως λόγω ελλειπούς μάρκετινγκ, ίσως λόγω αλλειψσης μικρών μεγεθών για να αυξηθεί η παραγωγή.

Ο Πίνακας 66 δίνει περισσότερες λεπτομέρειες για την κίνηση των εξαγωγών στο διάστημα 1982-1985 για τα μη ζώντα χέλια.

14.3. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Η παραγωγή των ΗΠΑ είναι σχετικά περιορισμένη αφενός σε σχέση με τις υπάρχουσες δυνατότητες και τα φυσικά αποθέματα και αφετέρου σε σχέση με τις αντίστοιχες αλιευόμενες ποσότητες στην Ευρώπη.

Τα βασικά προβλήματα που αντιμετωπίζει ο τομέας του χελιού στις Ηνωμένες Πολιτείες είναι η έλλειψη εγχώριας αγοράς, η μεγάλη απόσταση από την Ευρώπη που επιβάλλει ουσιαστικά την αερομεταφορά των ζωντανών χελιών σε κατάλληλη οικονομική συσκευασία και οι σχετικά χαμηλές τιμές, που αποτελούν αντικίνητρο για την είσοδο νέων ψαράδων στο επάγγελμα.

Οι δυνατότητες ανάπτυξης της χελοκαλλιέργειας είναι πολύ ικανοποιητικές, τουλάχιστον όσον αφορά τις κλιματολογικές συνθήκες, αλλά πρέπει το βασικό πρόβλημα της δημιουργίας εσωτερικής αγοράς να βρει τη λύση του, ίσως με την προώθηση του χελιού ως έτοιμου φαγητού.

Ένα σημαντικό μέρος της παραγωγής εξάγεται, κυρίως με τη μορφή ζωντανών χελιών και λιγότερο με τη μορφή μη ζώντων. Οι χώρες που κυρίως εισάγουν τα ζωντανά χέλια είναι η Ολλανδία και σε δεύτερη μοίρα άλλες ευρωπαϊκές ή μη χώρες. Τα μη

Εξαγωγές μη ζωντανών χελιών (0340022) - ολόκληρων ή εξεγτεριωμένων, φρέσκων ή διατηρημένων με σαλή ψύξη, κατεψυγμένων - κατά χώρα προορισμού, 1982-1985

Χώρα προορισμού	1982				1983				1984				1985			
	Ποσότητα		Ποσότης		Ποσότητα		Ποσότητα		Ποσότητα		Ποσότητα		Ποσότητα		Ποσότητα	
	(Q)	Σ	(V)	Αξία (V)	Αξία (V)	Αξία (Q)	Αξία (V)	Αξία (Q)	Αξία (V)	Αξία (Q)	Αξία (V)	Αξία (Q)	Αξία (V)	Αξία (Q)	Αξία (V)	Αξία (Q)
Ολλανδία	198.907	19,5	217	1,09	106.951	158	181.462	174	126.107	24,3	102	0,80				
Βέλγιο	170.643	15,0	206	1,20	-	-	-	-	-	-	-	-				
Α. Γερμανία	130.768	11,5	189	1,44	-	-	-	-	149.312	28,8	183	1,22				
Ιταλία	208.699	18,3	179	0,85	105.670	110	37.393	77	110.389	21,2	117	1,05				
Ιαπωνία	324.794	28,6	618	1,90	102.886	122	80.343	83	132.613	25,5	111	0,83				
Λοιπές χώρες	100.764	8,8	111	1,10	-	-	-	-	-	-	-	-				
Σύνολο	1.134.575	100,0	1.520	1,33	315.507	390	299.198	334	518.421	100,0	513	0,98				
Σύνολο σε MT	518,5				144,2		136,7		237,0							

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ηνωμένων Πολιτειών.

ζωντανά χέλια εισάγονται κυρίως από τη Δ. Γερμανία, Ολλανδία και Ιαπωνία, πετυχαίνουν δε τιμές σαφώς κατώτερες των ζωντανών.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως οι ΗΠΑ είναι καθαρά εξαγωγική χώρα στο εμπόριο των χελιών, δεδομένου ότι η εσωτερική της αγορά είναι μικρή (2.000-2.500 MT).

Επομένως δεν υπάρχει δυνατότητα εξαγωγών τουλάχιστον στο άμεσο μέλλον, ούτε πιστεύεται ότι θα υπάρξουν σημαντικές αλλαγές, είτε στον τομέα της παραγωγής, είτε στον τομέα της διάθεσης, παρ' όλες τις δυνατότητες που θεωρητικά υπάρχουν.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 14

ΧΩΡΑ: ΗΝΩΜΕΝΕΣ ΠΟΛΙΤΕΙΕΣ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Εμπορικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία (fishing /fisheries).
2. Κυβερνητικά γραφεία, ενώσεις κτλ.
3. Έμποροι/εισαγωγείς/μεταποιητές ιχθυηρών και θαλασσίων τροφών.

Σημείωση:

1. Οι πληροφορίες εδώ ελήφθησαν από το World Guide to Trade Associations.
- 2,3 Οι πληροφορίες αυτές ελήφθησαν από την έκδοση του International Trade Centre: Shrimps: A Survey of the World Market. Για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την κατάσταση και τη φήμη των εισαγωγέων στην αγορά μπορεί να απευθυνθεί κανείς επί πληρωμή σε εταιρείες που εξειδικεύονται στην παροχή τέτοιων πληροφοριών όπως π.χ. η Seafood Credit Corporation, Box 154, East Meadow, N.Y. 11554.

1. Εμπορικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία

American Fish Farmers
Federation (AFFF),
c/o Wayne Elmore, Rt 2,
Hwy 31 S, Lonoke, AR 72086
T: (501) 6766642
Vice-Pres.: Wayne Elmore
Founded: 1965
Members: 438
Periodical
News; monthly

Catfish Farmers of
America (CFA),
POB 1609, Jackson, MS 39205
T: (601) 3537916
Exec.Secr.: M.D. Freeman
Founded: 1966
Members: 480
Periodicals
Aquaculture; bi-monthly
Buyer's Guide; annually

Fulton Fish Market Information
Services Inc.,
17 Fulton Fish Market,
New York, NY 10038
T: 9621608
Gen. Secr.: Richard Lord
Founded: 1983
Members: 100

Shellfish Institute of North
America (SINA),
1625 K St NW, No 501,
Washington, DC 20006

Board of Trade of the
Wholesale Seafood Merchants,
7 Dey St, New York, NY 10007
T: 7324340
Gen. Secr.: Dennis F. Ryan
Founded: 1933
Members: 400

Florida Tropical Fish Farms
Association (F.T.F.F.A.),
POB 1519, Winter Haven,
FL 33880
T: 2948802
Pres.: Johnny Williams -
Gen. Secr.: David Boozer
Founded: 1961
Members: 140

National Fisheries Institute
(NFI), 2000 M St, NW,
Washington, DC 20036
T: 2965090
Founded: 1945
Members: 1250

United States Trout Farmers
Association (USTFA), POB 171,
Lake Ozark, MO 65049
T: 3652478
Gen.Secr.: Tim Pilkington
Founded: 1952, Members: 1000

2. Κυβερνητικά γραφεία, ενώσεις κτλ.

National Fisheries Institute
1101 Connecticut Avenue, N.W.
Suite 700, Washington,
D.C. 20036

Tel: (202) 857 1110

Telex: 89582

(A national trade association
comprising importers, export-
ers, wholesalers and distri-
butors of fishery products).

United States Department of
Commerce

National Oceanic and
Atmospheric Administration
National Marine Fisheries
Service

Washington, D.C. 20235

Tel: (202) 634 7451

National Institutional Food
Distributor Associates Inc.

P.O. Box 19936

Atlanta, Georgia 30325

Tel: (404) 952 0871

United States Food and Drug
Administration (FDA)

200 "C" Street, N.W.

Washington, D.C. 20204

American Importers
Association Inc.

420 Lexington Avenue -
Suite 2626

New York, N.Y. 10017

Tel: (212) 490 2720

American Shrimp Cannery and
Processors Association

Box 50774

New Orleans, La. 70150

National Shrimp Breaders and
Processors Association

10th Floor, Fulton Federal
Building

Atlanta, Georgia 30303

Tel: (404) 577 5100

3. Έμποροι/εισαγωγείς/μεταποιητές ιχθυηρών και θαλασσίων τροφών

Impex Shrimp & Fish Company
2500 Lunt Avenue

Elk Grove Village, Illinois

Tel: (312) 588 5700

Inland Seafood

16135 Preston Road -

Suite 103, Dallas, Texas

Tel: (214) 934 3700 Tx: 732561

Seabrook International
Foods Inc.
60 Cutter Mill Road
Great Neck, L.I.
New York 11021
Tel: (516) 482 3100
TWX: 510 223 0875
Cable: KITREADY

Slade Gorton & Co. Inc.
295 A Street
Boston, Mass. 02210
Tel: (617) 292 4610
Telex: 940639

Teri Lee Seafood, Inc.
P.O. Box 420186
Miami, Florida 33142
Tel: (305) 325 0420

Lantz, A.R. Co., Inc.
321 East Second Street
Los Angeles, California 90012
Tel: (213) 626-4751
Telex: 691281

Shore Lobster and Shrimp
Corporation
501 West 16th Street
New York, New York 10011
Tel: (212) 255-0040
Telex: NYK 126384

Mitsubishi International
Corporation
277 Park Avenue
New York, New York 10172
Tel: (212) 922-6701
Telex: TWX 2124206010

Overseas Seafood Operations
Park Plaza
75 Main Street
Millburn, New Jersey 07041
Tel: (201) 376 4147
Telex: 219 196 OSEAS UR

State Fish Co. Inc.
2194 Signal Place
San Pedro, Calif. 90731
Tel: (213) 832 2633
Telex: 686262

Booth Fisheries Corporation
2 North Riverside Plaza
Chicago, Illinois 60606
Tel: (312) 346-3117
Telex: 254115

Ocean Garden Products, Inc.
3585 Corporate Court
Box 81227
San Diego, California 92138
Tel: (714) 571-5002
Telex: 695051

Washington Fish and Oyster
Co. of California
P.O. Box 3894, San Francisco,
California 94119
Tel: (415) 543-7890
Telex: 340621

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 15

ΙΑΠΩΝΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΧΕΛΙΩΝ

15.1. Παραγωγή χελιών

Ένα από τα πέντε πιο βασικά ψάρια του γλυκού νερού που καλλιεργούνται εντατικά στην Ιαπωνία είναι και το γιαπωνέζικο χέλι (*anguilla japonica*). Τούτο γιατί η αυξημένη ζήτηση για χέλι δεν μπορούσε να καλυφθεί από την αλιεία ελεύθερων χελιών (wild eels) σε ποταμούς και λίμνες. Έτσι άρχισε νωρίς η παραγωγή χελιών με καλλιέργεια, γύρω στο τέλος του 19ου αιώνα, και συνεχίστηκε μέχρι σήμερα σημειώνοντας σημαντικές προόδους.

Σήμερα τα χέλια καλλιεργούνται σε τσιμεντένιες λιμνούλες που στεγάζονται με σκεπές καλυπτόμενες από φύλλα βινυλίου (έκταση 1.000–2.000 μ²). Τα οικήματα αυτά θερμαίνονται τον χειμώνα, για να εμποδίσουν τα χέλια να πέσουν σε χειμέρια νάρκη.

Τα χέλια τρέφονται με τροφές που περιέχουν ιχθυάλευρο, βιταμίνες, μεταλλικά, ιχθυέλαιο κτλ., και σε διάστημα 6–18 μηνών μεγαλώνουν, φθάνοντας το μέγεθος αγοράς των 200–300 γραμμαρίων. Αρχές 1984 η συνολική παραγωγή ανερχόταν σε 37.000 MT, ενώ για την κάλυψη της ζήτησης εισήχθησαν άλλοι 30.000 MT από την Ταϊβάν και άλλες χώρες.

Η εξέλιξη της παραγωγής χελιών από καλλιέργειες ήταν

στο διάστημα 1965-1974 ως εξής: 16.002 MT το 1965, 17.020 MT το 1966, 19.605 MT το 1967, 23.640 MT το 1968, 23.276 MT το 1969, 16.730 MT το 1970, 14.233 MT το 1971, 13.355 MT το 1972, 14.862 MT το 1973 και 17.077 το 1974. Η συνολική παραγωγή το 1974 ήταν 19.160 MT, δηλαδή 2.083 MT προέρχονταν από την αλιεία ελεύθερων χελιών, ποσοστό 11%, ενώ από τη χελοκαλλιέργεια προερχόταν το 89% του συνόλου.

Οι κύριες διοικητικές περιφέρειες που καλλιεργούν χέλι είναι η Shizuoka Prefecture που το 1974 απέδωσε 38%, η Aichi Prefecture που απέδωσε 23%, η Kagoshima που παρήγαγε πάνω από 6%, και η Mie Prefecture απέδωσε άλλα 6%. Αυτές οι 4 περιφέρειες και 8 άλλες, όπου είναι συγκεντρωμένη η χελοπαραγωγή, απέδωσαν το 1974 το 94% της συνολικής παραγωγής χελιοτροφείων. Το έτος αυτό υπήρχαν 2.788 ξεχωριστές μονάδες στις κύριες περιφέρειες χελοπαραγωγής.

Το 1981, περίπου 95% του συνόλου της εγχώριας παραγωγής προερχόταν από μονάδες καλλιέργειας χελιών, οι οποίες είχαν εκροές ανερχόμενες σε 34.000 MT περίπου το 1981, και 36.600 MT περίπου το 1982. Στο διάστημα αυτό η παραγωγή από αλιεία ελεύθερων χελιών ανερχόταν σε 2.000 MT περίπου ετησίως, ποσοστό περίπου 5% του συνόλου της γιαπωνέζικης προσφοράς σε χέλια.

Το βασικό πρόβλημα που αντιμετωπίζει αυτή τη στιγμή ο τομέας εκτροφής χελιών είναι η εξασφάλιση γόνου, ο οποίος δεν μπορεί να παραχθεί τεχνητά όπως συμβαίνει με άλλα ψάρια. Αυτός είναι βασικά και ο λόγος για τον οποίο η Ιαπωνία με την προηγμένη τεχνολογία ιχθυοτροφείων αναγκάζεται να εισάγει μεγάλες ποσότητες χελιών από την Ταϊβάν και άλλες χώρες.

Ο σταθερός εφοδιασμός των χελιοτροφείων με μικρά χελά-

κία αποτελεί προϋπόθεση για σταθερή παραγωγή. Οι διακυμάνσεις που παρατηρούνται, π.χ. στο διάστημα 1968-1974, οφείλονται στις διακυμάνσεις της προσφοράς των μικρών χελιών που παρατηρήθηκε στην περίοδο αυτή, γιατί η κυβέρνηση της Ταϊβάν απαγόρευσε την εξαγωγή γόνου, με αποτέλεσμα οι Ιάπωνες παραγωγοί να αναζητήσουν διέξοδο σε άλλες χώρες που αλιεύουν γόνο, όπως π.χ. η Γαλλία. Όμως η μαζική εισαγωγή γόνου από την Ευρώπη και άλλες χώρες είχε ως αποτέλεσμα την εξάπλωση ασθενειών που μείωναν σταθερά την παραγωγή στην Ιαπωνία.

Η ιαπωνική παραγωγή γόνου δεν είναι αρκετή για να καλύψει τις αυξανόμενες ανάγκες της χώρας αυτής. Τον χειμώνα κατά μήκος των ακτών της Ιαπωνίας συλλέγεται γόνος από τα θερμά θαλάσσια ρεύματα που έρχονται από τον νότο. Τα μικρά χελάκια που έχουν μήκος 5 εκατοστά και ζυγίζουν 0,2 γραμμ. πιάνονται τη νύχτα με φως λάμπας και κοιλωτά δίχτυα, που στήνονται στις εκβολές των ποταμών ή σε παράκτιες περιοχές. Οι ποσότητες γόνου που αλιεύονται κάθε χρόνο εξαρτώνται από τις καιρικές συνθήκες και γι' αυτό τον λόγο υπάρχουν σημαντικές διακυμάνσεις ετησίως. Η ανεπάρκεια του εγχώριου γόνου δημιουργεί ανάγκες εισαγωγών που το 1980 έφθασαν τους 123 MT μικρών χελιών (eel fingerlings) κυρίως από τη Γαλλία, Κορέα και Κίνα, ενώ το 1981 εισήχθησαν μόνον 33 MT και το 1982, 72 MT.

Ένα άλλο εμπόδιο που υπάρχει είναι η δυσκολία ανάπτυξης του γόνου που ζυγίζει μόνο 0,2 γραμμ., αφού η διαδικασία αυτή είναι και κοπιώδης και απαιτεί αρκετό χρόνο. Γι' αυτό υπάρχουν αρκετές μονάδες που εξειδικεύονται στην παραγωγή των πολύ μικρών χελιών (fingerling eels) βάρους 10-40 γραμμ., τα οποία ακολούθως πωλούν στους λεγόμενους "φούτο" παραγωγούς που με τη σειρά τους εξειδικεύονται στην πάχυνση των μικρών

χελιών.

Η πιο διαδεδομένη μέθοδος παραγωγής είναι το σύστημα των λιμνών που χρησιμοποιεί λιμνάζοντα νερά. Το νερό προέρχεται από πηγάδια, θερμαίνεται στην κατάλληλη θερμοκρασία, αντλείται στις λιμνούλες τύπου θερμοκηπίου και ανακυκλώνεται πολλές φορές. Βιολογικά φίλτρα χρησιμοποιούνται για να απομακρύνουν τα άχρηστα υλικά καθώς και μηχανικής μορφής αεριστήρες σε μεγάλο βαθμό. Μικρός μόνον αριθμός χελιοτρόφων εφαρμόζει το σύστημα τρεχούμενου νερού. Το 1974 μόνον 5% των χελιοτροφείων χρησιμοποιούσε το σύστημα τρεχούμενου νερού, ενώ το 95% χρησιμοποιούσε συστήματα ανακύκλωσης στάσιμου νερού.

Το 1974, οι μονάδες στάσιμου νερού είχαν συνολικά επιφάνεια 26.637.000 μ^2 ή 2.664 εκτάρια, ενώ οι μονάδες τρεχούμενου νερού είχαν συνολικά επιφάνεια 389.000 μ^2 ή 23,1 εκτάρια. Η παραγωγή ανά μ^2 για λιμνούλες στάσιμου νερού ήταν 0,6 χγρ., ενώ για λίμνες τρεχούμενου νερού ήταν 1,2 χγρ.

15.2. Κατανάλωση χελιών

Ιστορικό: Η κατανάλωση χελιών στην Ιαπωνία έχει μεγάλη παράδοση, που ξεκινά από πολύ παλιά, αφού ήδη το 718 μ.Χ. αναφέρεται το χέλι στα αρχεία ως τροφή, ενώ πριν από 500 χρόνια άρχισαν να αναπτύσσονται οι εξειδικευμένες μέθοδοι μαγειρέματος του χελιού. Ήδη από τη μέση -Tokugawa περίοδο (1770-1780) το χέλι σαν καμπαγιακί (Kabayaki) γινόταν προϊόν ευρείας κατανάλωσης στα λαϊκά στρώματα. Έτσι ως θετική ανταπόκριση στην αυξανόμενη ζήτηση χελιών άρχισε η καλλιέργεια χελιών από πολύ ενωρίς, ήδη από το 1879, για να σημειώσει τεράστια πρόοδο, αφού σήμερα παράγει πάνω από 35.000 MT με περιθώρια

εξέλιξης, εφόσον ήδη η εγχώρια παραγωγή δεν αρκεί και αναγκάζεται η χώρα να εισάγει τεράστιες ποσότητες χελιών από το εξωτερικό.

Στην περίοδο από 20 Ιουλίου μέχρι 6 Αυγούστου, η οποία καλείται *dogo* (αλλαγή εποχής), οι Γιαπωνέζοι τρώνε βραστά χέλια πιστεύοντας ότι αυτό θα διατηρήσει τη ζωτικότητα τους καθ' όλο το ζεστό καλοκαίρι που θα ακολουθήσει.

Επίσης είναι έθιμο για τους Γιαπωνέζους να τρώνε χέλια στη λεγόμενη ημέρα του βοδιού (*Day of the ox*) του σεληνιακού ημερολογίου κατά τη διάρκεια του ζεστού μεσοκαλοκαιριού. Στο "*Manyo-shu*", μια ανθολογία ποιημάτων του 8ου αιώνα, υπάρχει ένα ποίημα που αναφέρεται σε κάποιον που υποφέρει από τη ζέση του καλοκαιριού και χάνει βάρος, και στον οποίο υποδεικνύεται ότι πρέπει να φάει χέλια, για να συνέλθει από το υπερβολικό αδυνάτισμα. Ήδη από την εποχή αυτή αναγνωρίστηκε η θρεπτική αξία των χελιών, και με τα χρόνια το έθιμο της κατανάλωσης χελιών έχει καλά εδραιωθεί.

Το πιο διαδεδομένο και αγαπητό πιάτο είναι το *Kabayaki*. Το άρωμα και το χρώμα που παράγεται από το λίπος του χελιού, η ειδική σάλτσα που γίνεται από γλυκό σάκε και σάλτσα σόγιας και η μαλακή τρυφερή γεύση στο στόμα είναι χαρακτηριστικά του *Kabayaki*, το οποίο μαζί με το *sushi* (ξυδάτο ρύζι με φέτες ωμού ψαριού) και το *tempura* (τηγανητό ψάρι με λαχανικά) αποτελούν τα κύρια πιάτα της γιαπωνέζικης κουζίνας.

Πριν από τον 17ο αιώνα τα χέλια κόβονταν σε ακανόνιστα κομμάτια και βράζονταν στο νερό, ή σε αλατισμένο νερό, με αποτέλεσμα να μην είναι ιδιαίτερα γευστικά. Με το *Kabayaki* όμως τα πράγματα άλλαξαν. Το πιάτο χελιού άλλαξε εικόνα, και από την αντίληψη ότι ήταν μόνο ένα θρεπτικό έδεσμα μεταβλή-

θηκε σε γευστικότατο πιάτο πολυτελείας, με συνέπεια πολλά εστιατόρια και καταστήματα να εξειδικεύονται πλέον στο Kabayaki. Εντούτοις όμως ο περίπλοκος τρόπος προετοιμασίας του Kabayaki απαιτεί αρκετό καιρό εκπαίδευσης των μαγείρων στη διαδικασία αυτή. Λέγεται πως απαιτείται περίοδος 3 χρόνων να μάθεις πώς να ανοίγεις το χέλι και άλλα 8 χρόνια να μάθεις πώς να το βράζεις στον ατμό. Γι' αυτό τον λόγο το Kabayaki θεωρείται ένα από τα πιάτα της ανώτερης τάξης.

Ποσότητες κατανάλωσης: Στα πρόσφατα χρόνια περισσότεροι από 60.000 MT χέλια καταναλώνονται ετήσια στην Ιαπωνία. Το 1981 πουλήθηκαν 53.700 MT ζωντανών χελιών από τα οποία 17.800 MT ή ποσοστό 33% ήταν εισαγωγής. Επιπλέον εισήχθησαν 13.000 MT βρασμένων χελιών.

Η μέση τιμή χονδρεμπορίου στο Τόκιο, στη χονδρεμπορική αγορά της πόλης, ήταν 1.823 γιεν ή 7,54 δολάρια ΗΠΑ ανά χιλιόγραμμο. Η συνολική αξία των καταναλωθέντων χελιών ανήλθε σε 97,9 δισ. γιεν ή 400 εκατ. δολάρια. Ενώ παρατηρείται ομαλή κατανομή της κατανάλωσης όλους τους μήνες του χρόνου, τον Ιούλιο η κατανάλωση ξεπερνά τη συνηθισμένη κανονικότητα και φθάνει το ανώτατο σημείο της, που είναι περίπου διπλάσιο του κανονικού.

Το 1982 η κατανάλωση ζωντανών χελιών έπεσε κατά 4.200 MT, στους 49.500 MT, γιατί το καλοκαίρι ο καιρός δεν ήταν τόσο ζεστός όπως συνήθως.

Για το 1983 η κατανάλωση υπερέβη τους 60.000 MT, αφού η συνολική εγχώρια παραγωγή ήταν 37.000 MT και οι εισαγωγές γύρω στους 30.000 MT (ζωντανά χέλια και βρασμένα).

Για τα επόμενα έτη 1984 και 1985 υπολογίζουμε την κατανάλωση να κυμαίνεται γύρω στους 60.000 MT, ποσότητες που

κατατάσσουν την Ιαπωνία ως πρώτη καταναλώτρια χώρα του κόσμου στα χέλια. Αυτή η ποσότητα αντιστοιχεί σε περίπου 500 γραμμάρια κατά κεφαλήν (πληθυσμός Ιαπωνίας το 1985 120 εκατ. περίπου) που είναι η υψηλότερη στον κόσμο.

Η εγχώρια κατανάλωση στην Ιαπωνία κατανέμεται ως εξής: 50% στο Τόκιο, 30% στην Οσάκα και 20% στις άλλες περιοχές. Στο Τόκιο, που είναι η μεγαλύτερη αγορά χελιών, από το 1960 και μετά σημειώθηκε αύξηση με ετήσιο ρυθμό 15%.

Από το 1974, οπότε η κατανάλωση ήταν περίπου 37.000 MT, μέχρι το 1983, οπότε ανήλθε στους 67.000 MT, σημειώθηκε αύξηση 108% πράγμα που σημαίνει ότι η ελαστικότητα ζήτησης ως προς την τιμή είναι ακόμη υψηλή.

Περίπου 15-20% των χελιών του Τόκιο εμπορεύονται μέσω της κεντρικής χονδρεμπορικής παραγοράς του Τόκιο. Οι μεγαλύτερες ποσότητες προέρχονται από διανομείς χελιών που πουλάνε στις παραγορές, στους πλανόδιους λιανοπωλητές και στα σούπερ μάρκετ. Ένα άγνωστο αλλά σημαντικό μερίδιο καταναλώνεται από τα καλύτερα εστιατόρια, που απαραιτήτως χρησιμοποιούν ζωντανά χέλια.

Πριν μερικά χρόνια λόγοι ευρύτερης κατανάλωσης των χελιών επέβαλαν την πώλησή τους ως προμαγειρεμένα κατεψυγμένα έτοιμα πακέτα.

Επίσης μικρές ποσότητες χελιών πωλούνται σε κονσέρβες. Η προσπάθεια στην Ιαπωνία για επέκταση της κατανάλωσης δημιούργησε νέες μονάδες που χρησιμοποιούν σε μεγάλο βαθμό αυτοματισμό και σύγχρονα μέσα, όπως βιομηχανίες έτοιμων φαγητών (catering industries), οι οποίες συσκευάζουν το Kabayaki σε κενό αέρος και στο σπίτι μπορεί να ζεσταθεί με ζεστό νερό και να σερβιριστεί αμέσως.

Σήμερα η βιομηχανία χελιών στην Ιαπωνία μετά την επιτυχία επέκτασης της κατανάλωσης καθ' όλο τον χρόνο, προσανατολίζεται πλέον προς τις εξαγωγές έτοιμων προϊόντων. Ήδη το 1983 εξήχθησαν 100 MT Kabayaki κυρίως για τους ΓΙΑΠΩΝΕΖΟΥΣ που ζουν στο εξωτερικό. Το επόμενο βήμα είναι η εισαγωγή του Kabayaki στους μη ΓΙΑΠΩΝΕΖΟΥΣ, ιδιαίτερα στους Ευρωπαίους, με κατάλληλο συνδυασμό διαφόρων πολιτικών προώθησης (marketing-mix) για τη διεύρυνση της καταναλωτικής βάσης εκτός Ιαπωνίας. Σε αυτό βοηθούν και τα 160 εργοστάσια επεξεργασίας χελιών που σε μεγάλο βαθμό έχουν μηχανοποιηθεί. Η επεξεργασία αυτή περιλαμβάνει άνοιγμα στα δύο, κοπή σε ίσα μέρη, πέραςμα σε σουβλάκι (χωρίς σάλτσα), βράσιμο στον ατμό, βράσιμο (με σάλτσα), συσκευασία σε κενό αέρος, κατάψυξη ή συντήρηση.

Τιμές: Οι τιμές παρουσιάζουν διακύμανση καθ' όλο το έτος, ενώ τον Ιούλιο που έχουμε τη μεγαλύτερη κατανάλωση αυξάνουν αντί να μειώνονται. Έτσι στην κεντρική χονδρεμπορική αγορά του Τόκιο το 1974, έτος για το οποίο υπάρχουν στοιχεία, τον Ιανουάριο η τιμή ήταν 5,23 δολ. ΗΠΑ (\$) /χγρ., αυξήθηκε τους επόμενους μήνες για να φθάσει τον Ιούλιο στα 7,69 δολ./χγρ., ενώ στη συνέχεια μειωνόταν μέχρι τον Δεκέμβριο, οπότε έφθασε στα 5,45 δολ./χγρ. Δεν είναι απαραίτητο η εξέλιξη αυτή των τιμών να επαναλαμβάνεται από χρόνο σε χρόνο, είναι όμως πολύ πιθανή. Το 1973 για παράδειγμα η υψηλότερη τιμή ήταν τον Ιανουάριο, ενώ η χαμηλότερη τον Δεκέμβριο.

Οι τιμές διαμορφώνονται βασικά από την προσφορά και τη ζήτηση, εκτός του Ιουλίου που αποτελεί οικονομικό παράδοξο να αυξάνεται η προσφορά και να αυξάνονται οι τιμές, ίσως γιατί η αύξηση της ζήτησης υπερκαλύπτει την αύξηση της προσφοράς. Η αύξηση των τιμών ήταν σημαντική από το 1967 που ήταν 1,78

δολ./χγρ. μέχρι το 1974 που ανήλθε στα 6,56 δολ./χγρ. Το 1975 και 1976 ήταν κάπως ανώτερες από τα επίπεδα του 1974, το 1981 οι τιμές έφθασαν τα 7,54 δολ./χγρ. και αποτελούν ίσως τις υψηλότερες τιμές που πληρώθηκαν για χέλια ανά τον κόσμο ολόκληρο, ενώ υπολογίζεται ότι τα επόμενα έτη οι τιμές κυμάνθηκαν στα ίδια περίπου επίπεδα.

15.3. Εισαγωγές μικρών χελιών (elvers)

Όπως αναφέρθηκε και προηγουμένως, η ομαλή λειτουργία των χελοτροφείων εξαρτάται σε σταθερή βάση από τον συνεχή εφοδιασμό με γόνου, ο οποίος ενμέρει εισάγεται, αφού η εγχώρια παραγωγή αδυνατεί να ανταποκριθεί στη ζήτηση. Ιδιαίτερα από το 1972-1973 που νέοι παραγωγοί, ωθούμενοι από την αύξηση των τιμών, εισήλθαν στην παραγωγή με νέες μονάδες και βιομηχανικές εταιρείες και άρχισαν να καλλιεργούν σε εκρεόμενα ζεστά νερά. Έτσι η παραγωγή έγινε περισσότερο εντατικής μορφής και το βασικό πρόβλημα παρέμεινε η προσφορά γόνου, αφού η δυνατότητα εισαγωγής του από την Ταϊβάν αποκλείστηκε με νόμο το 1968.

Επιπλέον μερικές ιαπωνικές εταιρείες εξήγαγαν γόνου στην Ταϊβάν για να καρπωθούν το πλεονέκτημα χαμηλότερου κόστους παραγωγής. Αποτέλεσμα της κατάστασης που δημιουργήθηκε ήταν η αλματώδης αύξηση των τιμών του ιαπωνικού γόνου που από 33 δολ. ανά κιλό το 1969, έφθασε την εκπληκτική τιμή των 1.300 δολ. ανά κιλό το 1973, που σημαίνει 0,43 δολ. κάθε μικρό χελάκι.

Οι εταιρείες εισαγωγής αναζήτησαν φθηνότερες πηγές εφοδιασμού γόνου, κάνοντας άνοιγμα προς την Ευρώπη, εισάγο-

ντας το 1973 217 MT από τη Γαλλία με τιμές εισαγωγής 30 δολ./χγρ. Πολλά μικρά χελάνια πέθαναν από τη διαφορά στη θερμοκρασία των νερών και από ασθένειες, με αποτέλεσμα το 1976 οι παραγωγοί να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα από την εισαγωγή γόνου από περισσότερες από 10 χώρες, που εντοπίζονταν κυρίως στον κίνδυνο ασθενειών και στα υψηλά έξοδα χειρισμού του. Τελικό αποτέλεσμα ήταν η αστάθεια στην παραγωγή χελιών που παρούσασε σημαντικές διακυμάνσεις.

Το 1980 εισήχθησαν 123 MT μικρών χελιών (eel fingerlings) από Γαλλία, Κορέα, Κίνα και άλλες χώρες, ενώ το 1981 οι εισαγωγές περιορίστηκαν στους 33 MT, και το 1982 στους 72 MT.

Οι τιμές του γιαιπωνέζικου γόνου στα τελευταία χρόνια κυμάνθηκαν μεταξύ 30.000-100.000 γιεν το κιλό σε καλές χρονιές αλιείας γόνου, ενώ στις κακές αλιευτικές χρονιές οι τιμές κυμάνθηκαν σε πολύ υψηλότερα επίπεδα, δηλαδή 300.000-400.000 γιεν το κιλό.

Στον Πίνακα 67 δίνεται μια εικόνα των εισαγωγών μικρών χελιών για καλλιέργεια τα τελευταία χρόνια. Έτσι το 1982 εισήχθησαν 72.348 κιλά, αξίας 2.543.927 χιλ. γιεν

1983	"	52.485	"	"	2.161.542	"	"
1984	"	54.448	"	"	2.561.057	"	".

Οι βασικοί προμηθευτές για το 1982 ήταν η Κορέα με ποσοστό 45,09%, η Κίνα με ποσοστό 36,8% και η Γαλλία με ποσοστό 12,5%. Οι τιμές ήταν 13.816 γιεν το κιλό για την Κορέα, 64.312 γιεν/κιλό για την Κίνα και 8.010 γιεν/κιλό για τη Γαλλία, ενώ για τον γόνο του Χογκ-Κογκ πληρώθηκε η υψηλότερη τιμή των 115.164 γιεν/κιλό.

Το 1984 οι βασικοί προμηθευτές παρέμειναν οι ίδιοι με

μικρή διαφοροποίηση της Κορέας από την πρώτη θέση στη δεύτερη με ποσοστό 23,5%, ενώ η Κίνα κατείχε την πρώτη θέση με 38,3%, και η Γαλλία με 28,6% την τρίτη θέση. Οι τιμές που πληρώθηκαν ήταν 66.035 γιεν/κιλό για την Κίνα, 11.149 γιεν/κιλό για την Κορέα και 7.804 για τη Γαλλία, ενώ την τιμή ρεκόρ των 256.144 γιεν/κιλό πέτυχαν οι Κινέζοι της Ταϊβάν που όμως αντιπροσωπεύει ελάχιστη ποσότητα 402 κιλών, ενώ ο γόνος του Χογκ-Κογκ προσφέρθηκε προς 172.305 γιεν/κιλό.

Στον Πίνακα 67 δίνεται μια πιο αναλυτική εικόνα των εισαγωγών γόνου στην Ιαπωνία για το διάστημα 1982-1984.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί πως υπάρχει τάση από πλευράς των Γιαπωνέζων να προτιμούν τον γόνο γιαπωνέζικου χελιού (*anguilla japonica*) λόγω μακράς εμπειρίας με το είδος αυτό και λόγω ιδιαίτερης προτίμησης αυτού για τη σπεσιαλιτέ καμπαγιάκι. Γι' αυτό άλλωστε και οι προσφερόμενες τιμές είναι υψηλότερες σε σχέση με το ευρωπαϊκό χέλι, που το προτιμούν λιγότερο, και πετυχαίνει συνεπώς χαμηλότερες τιμές.

Οι μεγάλες σχετικές ποσότητες γαλλικού γόνου που εισάγεται σημαίνει πως στο μεταξύ διάστημα 1976-1986 οι Γιαπωνέζοι κατάφεραν να ελέγξουν τις ασθένειες, που αποτελούσαν τον μεγάλο πονοκέφαλο του τομέα χελοκαλλιέργειας στην περασμένη 10ετία.

Οποσδήποτε υπάρχει τάση μείωσης της εξάρτησης από τον γόνο του εισαγωγικού εμπορίου, όπως δείχνει η στατιστική, από 217 MT το 1973 σε 52 MT το 1983. Παρ' όλα αυτά όμως δεν θα εκλείψει η εξάρτηση αυτή για γόνο, εάν δεν πετύχουν οι επιστήμονες την τεχνητή παραγωγή γόνου σε ελεγχόμενες συνθήκες για εμπορική εκμετάλλευση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 67

Χώρα: Ιαπωνία

Εισαγωγές μικρών χελιών για καλλιέργεια (0301.211) κατά χώρα προέλευσης, 1982-1984

Ποσότητα (Q): σε κιλά
Αξία (V): σε χιλ. γιεν (yen)
Αξία μονάδας (UV): γιεν/χιλ.

1984

1983

1982

Χώρα προέλευσης	1982		1983		1984		Αξία μονάδας (UV)	Αξία (V)	Ποσότητα (Q)	Ποσότητα (U)	Ποσοστό ποσοτήτων (%)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)
	Ποσότητα (Q)	Ποσοστό ποσοτήτων (%)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Ποσότητα (U)							
Κορέα	32.628	45,09	450.814	13.816	22.237	12.825	23,5	142.994	11.149				
Κίνα	26.674	36,80	1.715.454	64.312	14.954	20.907	36,3	1.380.601	66.035				
Ταϊβάν	1.345	1,80	88.715	65.959	39	402	0,7	102.970	256.144				
Χονγκ-Κονγκ	1.757	2,40	202.344	115.164	1.391	4.717	8,6	812.767	172.305				
Ταϊλάνδη	720	0,90	9.596	13.327	-	-	-	-	-				
Ρωσία	9.080	12,50	72.732	8.010	13.809	15.597	28,6	121.725	7.804				
ΗΠΑ	144	0,10	4.272	29.666	55	-	-	-	-				
Σύνολο	72.348	100,00	2.543.927	35.162	52.485	54.448	100,0	2.561.057	47.036				

Πηγή: Στατιστική Υπηρεσία Ιαπωνίας (Imports of Commodity by Country).

15.4. Εισαγωγές ζωντανών χελιών

Η εγχώρια παραγωγή δεν επαρκεί για να καλύψει την εγχώρια ζήτηση για χέλια, με συνέπεια να δημιουργείται ανάγκη κάλυψης της υπερβάλλουσας ζήτησης με εισαγωγές, ενώ υπάρχουν τάσεις παραπέρα μεγέθυνσης της κατανάλωσης.

Το 1973 εισήχθησαν 6.934 MT χελιών από διάφορες χώρες αξίας 10.519.966 χιλ. γιεν, ενώ το 1974 οι εισαγωγές έφθασαν τους 7.740 MT αξίας 13.465.958 χιλ. γιεν. Το 1981 εισήχθησαν 17.800 MT ζωντανά χέλια και 13.000 MT βρασμένα χέλια, από την Ταϊβάν και άλλες χώρες. Το 1982 εισήχθησαν 11.000 MT ζωντανών χελιών αξίας 19.262,6 εκατ. γιεν, και επιπλέον 13.300 MT βρασμένων χελιών.

Το 1983 εισήχθησαν συνολικά 30.000 MT χελιών είτε ζωντανών είτε βρασμένων, από την Ταϊβάν, που αποτελεί τον κύριο εξαγωγέα χελιών προς την Ιαπωνία, καθώς και από άλλες χώρες. Από αυτούς οι 17.000 MT περίπου αποτελούσαν τα ζωντανά χέλια.

Το 1984 οι εισαγωγές ζωντανών χελιών ανήλθαν σε 17.000 MT περίπου αξίας 30 δισ. γιεν, ενώ οι εισαγωγές βρασμένων χελιών υπολογίζεται να κυμάνθηκαν στα επίπεδα των 13.000 MT.

Το 1985-1986 υπολογίζεται ότι οι εισαγωγές κυμάνθηκαν στα ίδια επίπεδα με αυτά του 1984.

Οι βασικοί προμηθευτές της Ιαπωνίας σε ζωντανά χέλια το 1982 ήταν κυρίως η Ταϊβάν, με ποσοστό 94,6% και μέση τιμή 1.770 γιεν/κιλό, και η Κίνα με ποσοστό 3,8% και μέση τιμή 1.577 γιεν το κιλό.

Το 1984 η Ταϊβάν παραμένει ο βασικός προμηθευτής ζω-

ντανών χελιών της ιαπωνικής αγοράς, με ποσοστό 94,4% και μέση τιμή 1.804 γιεν/κιλό, ενώ η Κίνα με ποσοστό 4,7% παραμένει πάντα στη δεύτερη θέση με μέσες τιμές 1.493 γιεν/κιλό.

Ο Πίνακας 68 παρέχει περισσότερες πληροφορίες για τη σύνθεση των εισαγωγών της Ιαπωνίας σε ζωντανά χέλια στην περίοδο 1982-1984.

Συμπερασματικά μπορεί να ειπωθεί ότι η ζήτηση για εισαγωγές ζωντανών χελιών τείνει να σταθεροποιηθεί στο επίπεδο των 17.000 MT και 13.000 βρασμένων χελιών, που βασικά εισάγονται από τη γειτονική Ταϊβάν που εμφανίζει σημαντικά πλεονεκτήματα τόσο από άποψη κόστους παραγωγής, όσο και από άποψη απόστασης από την Ιαπωνία. Ύστερα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι υπάρχουν γιαιπωνέζοι παραγωγοί που χρησιμοποιούν την Ταϊβάν για την πάχυνση των χελιών, επειδή εκεί οι κλιματολογικές συνθήκες είναι πιο ευνοϊκές.

Σχετικά με τις τιμές υπάρχει τάση σταθεροποίησης στο ημερινό επίπεδο του 7,55-8,0 δολ. ΗΠΑ/κιλό, ενώ δεν φαίνεται να αναμένονται σημαντικές μεταβολές εκτός και εάν ένα από τα μεγέθη της προσφοράς ή της ζήτησης μεταβληθεί σημαντικά.

15.5. Γενικές διαπιστώσεις και συμπεράσματα

Η παραγωγική δυναμικότητα του τομέα της χελοκαλλιέργειας υπερβαίνει τους 40.000 MT, και αποφέρει τα τελευταία χρόνια περί τους 35.000 MT ζωντανά χέλια, ενώ από την αλιεία ελεύθερων χελιών προέρχονται άλλες 2.000 MT.

Η εγχώρια παραγωγή δεν μπορεί να καλύψει την εγχώρια ζήτηση, γι' αυτό εισάγονται περίπου 17.000 MT ζωντανών χελιών και 13.000 MT βρασμένων κυρίως από την Ταϊβάν, που κατέχει

Χώρα: Ιαπωνία

Εισαγωγές ζωντανών χελιών (0301.241) κατά χώρα προέλευσης, 1982-1984

Ποσότητα (Q): σε μετρικούς τόνους (MT)
 Αξία (V): σε εκατ. γιεν (yen)
 Αξία μονάδας (UV): γιεν/χγρ.

Χώρα προέλευσης	1982				1983				1984			
	Ποσότητα (Q)	Ποσότητα %	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Ποσότητα %	Ποσότητα (Q)	Αξία (V)	Αξία μονάδας (UV)	Αξία μονάδας (UV)
Κορέα	10,0	0,09	18,6	1.860	-	-	-	0,01	3,3	5,80	1.757	1.757
Κίνα	418,0	3,80	659,5	1.577	729,7	1.217,5	1.650	4,70	796,8	1.189,80	1.493	1.493
Ταϊβάν	10.382,6	94,60	18.380,9	1.770	16.236,4	29.058,4	1.790	94,40	15.920,9	28.717,90	1.804	1.804
Χονγκ-Κονγκ	46,3	0,40	24,8	535	302,0	122,6	406	0,70	126,9	66,07	520	520
Ταϊλάνδη	113,3	1,00	177,2	1.564	59,2	99,4	1.678	0,03	5,9	10,40	1.763	1.763
ΗΠΑ	0,9	0,008	1,4	1.555	-	-	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	10.971,2	100,00	19.262,6	1.755	17.327,5	30.498,0	1.755	100,00	16.854,0	29.990,00	1.779	1.779

Πηγή: Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ιαπωνίας (Εισαγωγές σφαλών κατά χώρα).

μερίδιο στις εξαγωγές ανερχόμενο σε 95%.

Η κατανάλωση χελιών αποτελεί παράδοση στην Ιαπωνία. αρκεί να αναφερθεί πως υπάρχει εθνική γιορτή για το χέλι, που πιστεύεται πως βοηθά στη διατήρηση της ζωτικότητας όλο το καλοκαίρι, ενώ προφυλάσσει από υπερβολικό αδυνάτισμα.

Παρ' όλα αυτά οι γιαπωνέζοι παραγωγοί και μεταποιητές έχουν πετύχει με κατάλληλο μάρκετινγκ να κατανείμουν τη ζήτηση καθ' όλο το έτος, εκτός φυσικά τον Ιούλιο που λόγω αλλαγής εποχής (είσοδος στο καλοκαίρι) διπλασιάζονται οι καταναλωμένες ποσότητες.

Την κατανάλωση των χελιών βοηθούν και 160 επιχειρήσεις μικρού ή μεγάλου μεγέθους -από μερικά μόνον άτομα μέχρι 60-70 άτομα και επενδεδυμένο κεφάλαιο από 10 εκατ. γιεν μέχρι πάνω από 100 εκατ. γιεν- που αποκλειστικά ασχολούνται με τη μεταποίηση και επεξεργασία των χελιών.

Αυτές οι μονάδες προσφέρουν έτοιμα πακέτα μαγειρεμένου χελιού σε συσκευασίες κενού αέρος, που ευρίσκονται είτε κατεψυγμένα είτε διατηρημένα στα σούπερ μάρκετ, στα καταστήματα ιχθυηρών κτλ. Αυτή η προσπάθεια έχει στόχο τη διεύρυνση της καταναλωτικής βάσης του καμπαγιάκι, ενώ αναζητούνται και άλλες μορφές έδεσμάτων χελιών για ποικιλία.

Η γιαπωνέζικη αγορά χελιών είναι κατά βάση εισαγωγική και θα παραμείνει για αρκετό διάστημα έτσι, εάν οι επιστήμονες δεν καταφέρουν να δημιουργήσουν γόνο σε εμπορική κλίμακα.

Σήμερα ο γόνος σε εμπορεύσιμες ποσότητες εισάγεται από πολλές χώρες, όπως Κίνα, Κορέα και Γαλλία, με σαφή προτίμηση για τα *anguilla japonica*, και κατ' ανάγκη εισαγωγή γόνου ευρωπαϊκών χελιών, γιατί την περασμένη 10ετία αντιμετωπίστηκαν σοβαρά προβλήματα ασθενειών που αποδεκάτισαν την παραγωγή.

Μακροπρόθεσμος στόχος είναι η εξαγωγή έτοιμων μαγειρεμένων χελιών της σπεσιαλιτέ καμπαγιάκι, σε σύγχρονη συσκευασία σε κατεψυγμένη μορφή ή διατηρημένα με απλή ψύξη. Ήδη οι εξαγωγές αυτές ανέρχονται στους 100 ΜΤ ετησίως. Το καμπαγιάκι σε συσκευασία κενού αέρος πιστεύεται πως θα βοηθήσει την κατεύθυνση αυτή.

Αναφορικά με τις δυνατότητες ελληνικών εξαγωγών στην Ιαπωνία, πρέπει να λάβει κανείς υπόψη τα αυξημένα αεροπορικά κόμιστρα που απαιτούνται για τη μεταφορά ζωντανών χελιών σε τόσο μεγάλες αποστάσεις και το γεγονός ότι το ευρωπαϊκό χέλι δεν προτιμάται πολύ για καμπαγιάκι, γιατί είναι κοντόχοντρο σε σχέση με το γιαπωνέζικο.

Η μόνη εξαγωγική δραστηριότητα που θα μπορούσε να είναι οικονομική είναι το χέλι σε κονσέρβα, που όμως η κατανάλωσή του στην Ιαπωνία είναι αρκετά περιορισμένη.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 15

ΧΩΡΑ: ΙΑΠΩΝΙΑ

ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

1. Εμπορικές εταιρείες/εισαγωγείς.
2. Εμπορικές ενώσεις που σχετίζονται με την αλιεία.
3. Χονδρέμποροι εσωτερικής αγοράς.
4. Μεγάλα καταστήματα.
5. Κυβερνητικά γραφεία, ενώσεις κτλ.

Σημείωση:

1., 3., 4., 5. Οι πληροφορίες αυτές ελήφθησαν από την έκδοση του International Trade Centre: Shrimps: A Survey of the World Market.

2. Οι πληροφορίες ελήφθησαν από το World Guide to Trade Associations.

1. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ/ΕΙΣΑΓΩΓΕΙΣ

AIC, Inc.
2-4 Kanda-Jimbocho, Chiyoda-Ku
Tokyo 101
Tel: 03 230 2788
Telex: 232 5034 AICINC

Ataka Produce Co., Ltd.
3-1-30 Minami-Aoyama,
Minato-ku Tokyo
Tel: 03 478 9248
Telex: J22568 Atakaproco

Bussan Marine Products Inc.*
2-16-8 Ginza, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 545 5855
Telex: 2522786 Bmpts J

Chuo Gyorui Co. Ltd
5-2-1 Tsukiji, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 541 2500
Telex: 0252 2871 Chugyo J.
(Also inside wholesaler)

C. Itoh & Co. Ltd.
Osaka Branch
4-68 Kitakyutaro-Machi,
Higashi-ku, Osaka 541
Tel: 06 241 2121
Telex: J63286 Itochu

Coral Sea Co. Ltd
8-16-1 Ginza, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 545 6193
Telex: J32747 Coral Sea

Bandoh & Co. Ltd
2-15-15 Tsukiji, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 545 2541
Telex: 2522537 Fishtt J

Co-op Trade Japan Ltd
4-1 Sendagaya, Shibuya-ku
Tokyo 151
Tel: 03 404 3251
Telex: J23393 Cooptr

Daiei Inc.*
9-1 Toyotsu-cho, Shuita
Osaka 564
Tel: 06 380 3111
Telex: 5238422

Dai-Ichi Tsusho Kaisha*
4-5-11 Kudan-Minami,
Chiyoda-ku,
Tokyo 102
Tel: 03 263 7636

* Also outside wholesaler.

Daimaru Kogyo Kaisha Ltd Tokyo
2-10-9 Ginza, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 544 9126
Telex: J24396 Daimaru

Eastern Products Co. Ltd*
1-2-1 Marunouchi, Chiyoda-ku
Tokyo 100
Tel: 03 212 7861
Telex: J26285 Epctobu

Fuji Marine Inc.*
4-10-5 Ginza, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 545 6421
Telex: 2522367 Fujimp J

Hanwa Co. Ltd
1-13-10 Tsukiji, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel.: 03 544 2171
Telex: 2522342

Hoei Trading Co. Ltd
1-2-3 Otemachi, Chiyoda-ku
Tokyo 100
Tel: 03 213 0601
Telex: 2228250 Htojpj

2. Εμπορικές ενώσεις που έχουν σχέση με την αλιεία

All Japan Marine Products
and Pastes Association/
Zenkoku Suisan Neriseihin
Kyokai, 3-37 Sakumacho Kanda,
Chiyodaku,
Tokyo 101
T: (03) 8511371

Japan Fish Wholesalers
Association of Central Market
Zenkoku Chuo Shijyo
Suisanbutsu Gyosha Kyokai,
Sankaido Bldg,
1-9-13 Akasaka, Minatoku,
Tokyo 107
T: (03) 5833642

Japan Fisheries Association
(JFA), Sankaido Bldg,
1-9-13, Akasaka, Minatoku,
Tokyo 107
T: 585-6683
Pres.: Tomoyoshi Kamenaga -
Vice-Pres.: Terno Sasaki
Founded: 1882
Members: 400

Japan Fishing Net
Manufacturers Association/
Nihon Gyomo Kogyo Kumiai,
Mori 4 Bldg,
1-19-12 Toranomom, Chiyodaku,
Tokyo 105
T: (03) 5011887
Pres.: Takeshi Matsumoto
Member Firms: 268

* Also outside wholesaler.

Japan Marine and Land Products
Exporters Association/
Nihon Kairiku Sanbutsu
Yushutsu Kumiai,
2-4 Muromachi Nihonbashi,
Chuoku, Tokyo 103
T: (03) 2452184

Japan Marine Products
Importers Association/
Nihon Suisanbutsu Unyu
Kyokai, Yurakucho Bldg,
1-1-10 Yurakucho,
Chiyodaku, Tokyo 100
T: (03) 2143407
Pres.: Koichi Shirahama
Member Firms: 77
Periodical:
Import of Marine Products by
Country; monthly

3. Χονδρέμποροι εσωτερικής αγοράς

Daito Gyourui Co. Ltd
5-2-1- Tsukiji, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 541 1079
Telex: 252 2248 Dittco J

Shinko Gyorui Ltd
1-1-1 Nakanoshima, Hyogu-ku
Kobe, Hyogo 652
Tel: 078 671 5521
Telex: J78708

Yokohama Maruuo Co. Ltd
1 Yamauchi-Machi, Kanagawa-ku
Yokohama 221
Tel: 045 459 2921

Osaka Uoichiba Co. Ltd
1-1-86 Noda, Fukushima-ku
Osaka 553
Tel: 06 758 5101
Telex: 524 2813

Tsujimasa Co. Ltd*
65-1 Chudoji Minami-machi
Shimokyo-ku
Kyoto 6000
Tel: 075 313 8441

Tsukiji Uoichiba Co. Ltd
5-2-1 Tsukiji, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 541 6312
Telex: 252 2061

* Also outside wholesaler.

4. Μεγάλα καταστήματα

Daimaru Inc.
1-118 Shinsaibashi, Minami-ku
Osaka 542
Tel: 06 271 1231
Telex: J63379

Daiei Taigen Co., Ltd
1-13, Tsukiji, Chuo-ku
Tokyo 104
Tel: 03 545 4357
Telex: 2525040 Dtkhed J

Jusco Co. Ltd
1-8-8 Obiraki, Fukushima-ku
Osaka 553
Tel: 06 462 5181
Telex: 5248041

5. Κυβερνητικά γραφεία, ενώσεις κτλ.

Japan Marine Products
Importers Association
Yuraku-cho Bldg, Room 1014
10-1, 1-chome Yurako-cho
Chiyoda-ku, Tokyo
Tel: 03 212 8636/8
Cable: FISHIMPORT TOKYO

JETRO (Japan External Trade
Organization)
2-5 Toranomom, 2-chome
Minato-ku, Tokyo 105
Tel: 03 582 5511

Ministry of Health and
Welfare
2-2 Kasumigaseki, 1-chome
Chiyoda-ku Tokyo

Ministry of Agriculture,
Forestry and Fisheries
2-2 Kasumigaseki, 1-chome
Chiyoda-ku, Tokyo

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από όσα αναπτύχθηκαν στα προηγούμενα κεφάλαια μπορούμε ως ανακεφαλαίωση να επισημάνουμε τα εξής στοιχεία:

1. Το χέλι δεν είναι ένα είδος γενικής κατανάλωσης: ορισμένες χώρες έχουν παράδοση να το καταναλώνουν, ενώ άλλες δεν έχουν. Και στις χώρες όπου παραδοσιακά καταναλώνεται, η ζήτησή του είναι κυρίως εποχιακή και συνδεδεμένη με ορισμένα γεγονότα (Χριστούγεννα, ζέστη κτλ.).

2. Οι κύριες καταναλώτριες χώρες είναι, στην Κοινοτική Ευρώπη:

η Ολλανδία με	370 γραμμ./κεφ. (περίοδος 1980-1985)			
η Δανία με	201	"	"	"
το Βέλγιο/				
Λουξεμβούργο με	153	"	"	"
η Ιταλία με	115	"	"	"
η Γερμανία με	76	"	"	"
και στον εξωευρωπαϊκό χώρο,				
η Ιαπωνία με	500	"	"	"

3. Αντίστοιχα, μεγάλες εισαγωγικές χώρες είναι, στην Ευρώπη:

η Ολλανδία με 4.200-5.500¹ MT (διάστημα 1980-1985)

η Γερμανία " 4.200-4.600 " " "

η Ιταλία " 2.700-3.200 " " "

το Βέλγιο/

Λουξεμβούργο " 1.500-1.700 " " "

η Δανία " 1.100-1.500 " " "

και στον Εξωευρωπαϊκό χώρο:

η Ιαπωνία με 17.000 MT περίπου το 1983-1984 (για την ποικιλία όμως που ονομάζουμε γιαπωνέζικο χέλι και που αλιεύεται στην Ανατολική Ασία).

4. Κύριες εξαγωγικές χώρες είναι, στον Κοινοτικό χώρο:

η Δανία με 2.100 - 2.900 MT το 1980-1985

η Γαλλία " 1.700 - 2.700 " " "

η Ολλανδία " 1.500 - 2.000 " " "

η Μεγάλη Βρετανία " 1.100 - 1.300 " " "

η Ιταλία " 700 - 1.200 " " "

η Ελλάδα " 500 - 800 " " "

και στον Εξωευρωπαϊκό:

οι Ηνωμένες Πολιτείες με 1.600 - 4.600 MT το 1982-1985

η Νέα Ζηλανδία " 900 - 1.400 " " 1980-1983

η Κίνα και η Ταϊβάν (όπως προκύπτει από τα στοιχεία εισαγωγών της Ιαπωνίας) με 400-800 MT και 10.000-16.000 MT αντίστοιχα το διάστημα 1982-1984.

5. Ο κύριος όγκος των διακινούμενων χελιών είναι σε νωπή μορφή, και μάλιστα ζωντανά, διότι έτσι διατηρείται καλύ-

1. Τα διαστήματα αυτά δείχνουν το εύρος της διακύμανσης των σχετικών μεγεθών και όχι τα μεγέθη της αρχής και του τέλους της περιόδου.

τερα η ποιότητά τους. Τα κατεψυγμένα αντιπροσωπεύουν περίπου το 20% των Κοινοτικών εισαγωγών, προέρχονται κυρίως από εξω-ευρωπαϊκές χώρες και η τιμή τους είναι χαμηλότερη.

6. Τα χέλια δεν φτάνουν συνήθως ζωντανά μέχρι τον τελικό καταναλωτή, αν και αυτό συμβαίνει σε μερικές χώρες, όπως στην Ιταλία, αλλά παρασκευάζονται σε διάφορες μορφές, από μεταποιητικές μονάδες που έχουν αναπτυχθεί κυρίως στις καταναλωτικές χώρες.

7. Η παρασκευή του χελιού είναι μία παραδοσιακή τέχνη προσαρμοσμένη στις προτιμήσεις των τοπικών καταναλωτών, γι' αυτό είναι σχετικά δύσκολο να εισχωρήσει κάποιος νέος μεταποιητής στις αγορές του έτοιμου προϊόντος. Αλλιώς, από άποψη κόστους, φαίνεται ότι θα συνέφερε η επεξεργασία του να γίνεται στους τόπους παραγωγής -τουλάχιστον όπου υπάρχει σημαντική συγκέντρωση, όπως στις λιμνοθάλασσες- για να αποφεύγεται το κόστος της μεταφοράς υπό ειδικές συνθήκες (ζωντανά) και διότι κατά την επεξεργασία και ιδίως το κάπνισμα επέρχεται σημαντική απώλεια βάρους (το 1/2 περίπου).

8. Η εικόνα αυτή δίνει την αγορά όπως έχει διαμορφωθεί παραδοσιακά, με βάση την αλιευόμενη παραγωγή που στηρίζεται στην εκμετάλλευση των φυσικών αποθεμάτων και που είναι γι' αυτό οπωσδήποτε περιορισμένη και μάλλον στάσιμη (εκτός από την ιαπωνική αγορά). Η εικόνα μακροχρονίως θα τείνει να αλλάξει, καθώς θα τελειοποιούνται και θα διαδίδονται οι μέθοδοι ελεγχόμενης εκτροφής και, πιθανότατα, στο μέλλον ελεγχόμενης αναπαραγωγής. Ήδη στην Ιαπωνία και την Ταϊβάν η χελοκαλλιέργεια έχει αναδειχτεί σε έναν πολύ δυναμικό κλάδο, που επέτρεψε την αλματώδη αύξηση της κατανάλωσης, και των εξαγωγών, αντίστοιχα. Επίσης αρχίζει να αναπτύσσεται η αγορά μι-

κρών χειλιών για πάχυνση, διότι για τις χώρες που αναπτύσσουν την καλλιέργεια σε μαζική κλίμακα ο γόνος αποτελεί τον πιο σπάνιο συντελεστή.

9. Με την προοπτική λοιπόν ότι τα προσεχή χρόνια η χελοκαλλιέργεια θα διαδοθεί και στην Ευρώπη και θα αρχίσει να αναπτύσσεται, όπως έγινε πριν από μερικά χρόνια με την καλλιέργεια της πέστροφας, του σολομού και των οστράκων, είναι σκόπιμο να επισημανθούν ιδιαίτερα τα σημεία που ακολουθούν.

10. Οι χώρες που έχουν τις κατάλληλες φυσικές συνθήκες, όπως κλίμα, νερά, γόνο, έχουν κάθε συμφέρον να μπου νωρίς στο στίβο της χελοτροφίας αποκτώντας, εν ανάγκη με κοινωνική δαπάνη, τις αναγκαίες τεχνικές γνώσεις και εμπειρία. Αργότερα είναι πιθανόν ότι θα παρατηρηθεί συνωστισμός στις αγορές των λίγων καταναλωτριών χωρών και οι τιμές μπορεί να γίνουν ασύμφορες για νέους και άπειρους καλλιεργητές.

11. Η Ελλάδα είναι μία από τις χώρες που διαθέτουν τα φυσικά πλεονεκτήματα για την ανάπτυξη της χελοκαλλιέργειας όπως: κατάλληλο κλίμα, υπόγεια νερά με υψηλές θερμοκρασίες, και γόνο. Θα πρέπει μόνο να υπάρξει κάποια προσοχή ως προς τη διαθεσιμότητα, μακροχρονίως, των σημαντικών ποσοτήτων νερού που απαιτούνται για μεθόδους καλλιέργειας που βασίζονται στο τρεχούμενο νερό (αγγλική μέθοδος). Είναι σκόπιμο γι' αυτό, παράλληλα να δοκιμαστούν και απομοιωθούν οι μέθοδοι καλλιέργειας που χρησιμοποιούν στάσιμα όσο και ανακυκλούμενα νερά. Η πρώτη μέθοδος χρησιμοποιείται σε ευρεία κλίμακα στην Ιαπωνία, η δε δεύτερη, στη Γερμανία, η οποία έχει αναπτύξει και την τεχνολογία των αναγκαίων βιολογικών φίλτρων.

12. Θα πρέπει να συνειδητοποιηθεί εγκαίρως ότι, όταν η προσφορά πάψει να βασίζεται στα φυσικά αποθέματα και γίνει

ελεγχόμενη, τότε σε πολύ σύντομο διάστημα θα είναι δυνατόν να καλυφθεί η ζήτηση, όπως έχει διαμορφωθεί με βάση τις τωρινές συνθήκες και προτιμήσεις. Για να παραμείνει λοιπόν ο κλάδος δυναμικός, να έχει δηλαδή μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης, θα πρέπει έγκαιρα να αρχίσει προσπάθεια για τη διεύρυνση της αγοράς.

13. Ιδίως οι χώρες που θα αναπτύξουν καλλιέργεια με βάση τις φυσικές συνθήκες παραγωγής και όχι την εσωτερική ζήτηση, θα πρέπει να αναλάβουν πρωτοβουλίες, ώστε να δημιουργηθεί και εγχώρια αγορά για το προϊόν, η οποία θα στηρίζει τον κλάδο, για να μην είναι απόλυτα εξαρτημένος από τις ξένες αγορές που ελέγχονται από τους παραδοσιακούς διακινητές.

14. Πέρα από αυτό, είναι σκόπιμο η εγχώρια αγορά να δημιουργηθεί με πρωτοβουλία και για στήριξη των εγχώριων παραγωγών, προτού εισβάλουν οι διεθνείς διακινητές και την καταλάβουν με παρεμφερή προϊόντα (π.χ. καπνιστό σολομό) ή με το ίδιο προϊόν ξένης παραγωγής -ή απλώς ξένου εμπορικού σήματος που θα το ελέγχουν οι ίδιοι.

15. Το χέλι τουλάχιστον στην ευρωπαϊκή αγορά είναι ένα ευαίσθητο και εκλεκτό προϊόν, που απευθύνεται σε ένα εκλεκτικό κοινό. Τον χαρακτήρα αυτόν θα πρέπει να διατηρήσει οπωσδήποτε και σαν προϊόν καλλιέργειας, αλλιώς η αγορά δεν θα μπορέσει να μεγαλώσει και θα κινδυνεύει να χαλάσει και η υπάρχουσα αγορά. Και τότε ο νέος παραγωγικός κλάδος όχι μόνο δεν θα μπορεί να αναπτυχθεί αλλά θα γίνουν προβληματικές και οι πρώτες μονάδες που θα ιδρυθούν.

16. Οι χώρες που θα προωθήσουν τη χελιοτροφία θα πρέπει ταυτόχρονα να προσπαθήσουν να αναπτύξουν και τον κλάδο της επεξεργασίας-παρασκευής του χελιού, τόσο για να αυξήσουν την

προστιθέμενη στη χώρα αξία, όσο και για να υποστηρίξουν έμμεσα τον κλάδο της παραγωγής αυξάνοντας τις προσιτές διεξόδους διάθεσης. Άλλωστε σε μια χώρα όπου δεν υπάρχει παράδοση κατανάλωσης χελιού, είναι ευκολότερο να δημιουργηθεί αγορά για έτοιμο παρασκευασμένο προϊόν (μεγάλα ξενοδοχεία, αεροπορικές εταιρείες, κρουαζιερόπλοια κτλ.), παρά για ωμό που θα χρειάζεται δύσκολη προετοιμασία.

17. Στην προσπάθεια ανάπτυξης της εγχώριας αγοράς και της εγχώριας μεταποιητικής βιομηχανίας πρέπει να αξιοποιηθούν όλοι οι παραδοσιακοί τρόποι παρασκευής του χελιού, που έχουν αναπτυχθεί κοντά στα παραδοσιακά κέντρα εξαλίευσής του (λιμνοθάλασσες κτλ.). Αν αυτοί οι παραδοσιακοί τρόποι μπορούν να κατακτήσουν ευρύτερα στρώματα της εγχώριας αγοράς που ως τώρα δεν είναι εξοικειωμένα με την κατανάλωση χελιών, αυτό αποτελεί μια ασφαλή ένδειξη ότι μπορούν να κατακτήσουν και άλλες αγορές, ξένες, στις οποίες το κοινό είναι ήδη εξοικειωμένο με το χέλι αλλά με άλλους τρόπους παρασκευής του.

18. Έγκαιρα θα πρέπει να ρυθμιστεί η αγορά του γόνου, ο οποίος στο μέτρο που θα αναπτύσσεται η εκτροφή, και μέχρις ότου επιτευχθεί η τεχνητή αναπαραγωγή, θα αποτελεί τον πιο σπάνιο συντελεστή της παραγωγής. Η ρύθμιση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα εξής:

- κανονισμούς προστασίας των σημείων ανόδου των γυαλόχελων και των βιότοπων των μικρών χελιών,
- έλεγχο της αλίευσης γόνου και μικρών χελιών,
- δημιουργία εξειδικευμένων σταθμών προανάπτυξης, ώστε να αποφεύγεται η σπατάλη γόνου από μη επαρκώς εξειδικευμένους εκτροφείς,
- ρύθμιση του τρόπου διάθεσης γόνου στις μονάδες εκτροφής,

- ώστε να εξασφαλίζεται κάποιος βαθμός σταθερότητας στις παραγωγικές μονάδες,
- ρύθμιση του καθεστώτος εξαγωγής ή μη εξαγωγής (η Ταϊβάν έχει απαγορεύσει την εξαγωγή γόνου, το ίδιο και η Ελλάδα),
 - ρύθμιση των σχέσεων μεταξύ αλιέων χελιού και καλλιεργητών, οι οποίες σε κάποιο σημείο μπορεί να γίνουν ανταγωνιστικές, τόσο ως προς τη διαχείριση του γόνου όσο και ως προς τη διάθεση του προϊόντος.

19. Τελειώνοντας, μπορούμε να παρατηρήσουμε ότι η αγορά του χελιού είναι μια εξειδικευμένη αγορά, όχι ιδιαίτερα μεγάλη ούτε ιδιαίτερα δυναμική σήμερα, η οποία όμως περικλείει δυνητικά μεγάλες προοπτικές ανάπτυξης εφόσον:

- εισέλθει μια χώρα έγκαιρα, και μάλιστα από τους πρώτους στον τομέα της ελεγχόμενης παραγωγής και
- παράλληλα δραστηριοποιηθεί, ευθύς εξαρχής, στη διεύρυνση της αγοράς, ουσιαστικά στη δημιουργία νέων διακεκριμένων αγορών, τις οποίες θα μπορεί να ελέγχει (για κάποιο διάστημα τουλάχιστον).

20. Η αγορά αυτή ανταποκρίνεται σε αυτό που ονομάζεται στη σύγχρονη οικονομική θεωρία "niche market", δηλαδή μια ειδική αγορά, όχι πολύ μεγάλη, για την οποία διαθέτει μια χώρα κάποια ειδικά πλεονεκτήματα. Η εκμετάλλευση αυτών των διακεκριμένων μικρών αγορών αποτελεί σύμφωνα με τη θεωρία την πιο ελπιδοφόρα αναπτυξιακή προοπτική για χώρες, όπως η Ελλάδα, μεσαίου επιπέδου τεχνολογικής ανάπτυξης, και όχι "φτηνής εργασίας".

ΒΑΣΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ανανιάδη, Κώστα, Υδατοκαλλιέργειες, Αθήνα 1978.

Brown, E. E., World Fish Farming: Cultivation and Economics, Westpoint, Connecticut: The Avi Publishing Company, 1977.

Ένωση Αλιευτικών και Ιχθυοτροφικών Συνεταιρισμών Ελλάδας
Συν. Π.Ε., Εισηγήση για τη σύσκεψη της 10.4.1986 με θέμα
τη διάθεση χελιών επομένης περιόδου 1986-1987 (εισηγητής
Χ.Ρ. Γιαννόπουλος).

FAO, European Inland Fisheries Advisory Commission (EIFAC),
EIFAC Occasional Paper No 16, National Reports of EIFAC-
Member Countries for the Period January 1984 - December
1985.

FAO, 1980, Yearbook of Fisheries Statistics, Fishery Commodi-
ties, Vol. 51, Italy, 1981.

FAO, 1981, Yearbook of Fisheries Statistics, Catches and
Landings, Vol. 52, Italy, 1983.

FAO, 1981, Yearbook of Fisheries Statistics, Fishery Commodi-
ties, Vol. 53, Italy, 1983.

Forrest, D.M., Eel Capture, Culture, Processing and Market-
ing, Fishing News (Books) Ltd, 1976.

International Trade Centre, Shrimps: A Survey of the World
Market, UNCTAD-GATT, Geneva, 1983.

Παχάκη, Καλλιόπη, Υδατοκαλλιέργειες, προοπτικές ανάπτυξης,
ΚΕΠΕ 1985 (πρώτο σχέδιο μελέτης υπό δημοσίευση).

Επιμέλεια έκδοσης: Ελένη Σουλτανάκη

Μακέτα εξωφύλλου: Μιχάλης Ιερωνυμίδης

Γραφδα

Γ. ΨΑΡΕΛΛΗΣ - Σ. ΔΟΥΒΟΥ Ο.Ε.
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΓΡΑΦΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΚΛΕΙΣΘΕΝΟΥΣ 7, 105 52 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ: 8221992, FAX: 8234501

